

LIZA MARKLUND
JAMES PATTERSON

UBOJICE S RAZGLEDNICE

Jutarnji LIST

ALBONA

Liza Marklund
i
James Patterson

UBOJICE S RAZGLEDNICE

Prolog

Pariz, Francuska

I.

“UISTINU JE VRLO MALENA”, REKLA JE ENGLSKINJA RAZOČARANO.

Mac Rudolph se nasmijao, zagrlio je oko vrata i pustio ruku tako da mu se dlan našao na njezinoj dojci. Nije nosila grudnjak.

“Ulje na drvenoj ploči”, rekao je. “Sedamdeset sedam puta pedeset tri centimetra, iliti trideset puta dvadeset jedan palac. Trebala je visjeti na zidu blagovaonice u domu firentinskog trgovca po imenu Francesco del Giocondo, no Leonardo da Vinci na koncu je nije dovršio.”

Osjećao je kako joj se bradavica pod tkaninom ukrutila.

Sylvia Rudolph u trenutku joj se našla s druge strane, a ruka joj je već klizila uz ženinu nadlakticu.

“Nije se zvala Mona Lisa”, rekla je Sylvia, “nego jednostavno Lisa. Mona je talijanski deminutiv koji možemo prevesti kao ‘gospa’ ili ‘njezina milost’.”

Ženin je suprug stajao iza Sylvije, tijela u gužvi priljubljena uz nju.

“Je li tko žedan?” upitao je.

Sylvia i Mac načas su se pogledali.

Nalazili su se u prizemlju krila Denon muzeja Louvre, u Salle des Etats. Na zidu pred njima, pod nerefleksivnim ojačanim staklom, nalazi se najslavniji portret na svijetu, a tip razmišlja o pivu?

“Imaš pravo”, rekao je Mac, a ruka mu je skliznula niz Engleskinjina leđa. “Malena je. Bit će da stol u blagovaonici Francesca del Gioconda nije bio osobito velik.”

Nasmiješio se ženinu suprugu.

“I vi imate pravo. Vrijeme je za pjenušac!”

Izišli su iz muzeja i suvremenim se stubama spustili u smjeru Porte des Lions, te se našli usred pariške proljetne večeri. Sylvia je duboko udisala, u pluća uvlačila opojni miris ispušnih plinova, riječne vode i nježnih listića koji su bili tek izbili iz pupova, te se glasno nasmijala.

“Oh”, rekla je i zagrlila onu Engleskinju. “Tako mi je drago što smo vas upoznali. Nemam ništa protiv medenog mjeseca, ali čovjek usto mora vidjeti i malo svijeta, nije li tako? Jeste li već uspjeli razgledati Notre Dame?”

“Doputovali smo tek jutros”, rekao je mrzovoljno njezin suprug. “Jedva smo stigli nešto pojesti.”

“No, da, moramo smjesta nešto poduzeti u vezi s tim”, rekao je Mac. “Znamo jedan fantastični mali lokal uz Seinu.”

“Notre Dame je čudesna”, rekla je Sylvia. “Jedna od prvih gotičkih katedrala na svijetu, pod snažnim naturalističkim utjecajem. Past ćete u nesvijest kad ugledate južnu rozetu.”

Poljubila je ženu u obraz.

Rijeku su prešli preko Pont d’Arcolea, prošli kraj katedrale i tako došli na Quai de Montebello upravo u trenutku kada je netko na francuskoj harmonici počeo svirati neku melankoličnu melodiju.

“Naručite što god poželite”, rekao je Mac dok im je pridržavao vrata bistroa. “Mi častimo.”

Dobili su stol za četvero s kojeg se pružao pogled na rijeku. Zahvaljujući sutonu, zgrade oko njih poprimale su krvavocrvenu boju. Rijekom je prošao veliki izletnički brod, a harmonikaš se prebacio na vedriju melodiju.

Onaj osjetljivi Britanac malko se opustio nakon dvije boce vina. Sylvia je na sebi osjećala njegov pogled, te je otkopčala još jedno dugme na gotovo prozirnoj bluzi. Primijetila je kako Engleskinja krišom pogledava Maca, njegovu svijetlu kosu, kožu boje meda, djevojačke trepavice i skladno oblikovane bicepse.

“Kakav je ovo bio čudesan dan”, rekla je Sylvia nakon što je Mac podmirio račun i nakon što je prebacila ruksak preko ramena. “Jednostavno moram imati neku uspomenu na ovu večer.”

Mac je teatralno uzdahnuo i dlanom prekrio čelo. Ona se privila uz njega i mazno zagugutala:

“Čini mi se da je Dior u Aveniji Montaigne još otvoren.”

“To će biti skupa uspomena”, rekao je ojađeno Mac.

Britanci su se glasno nasmijali.

Taksijem su otišli u Aveniju Montaigne. Mac i Sylvia nisu kupili ništa, no Britanac je izvukao kreditnu karticu i tek vjenčanoj supruzi kupio opaku svilenu maramu. Mac se odlučio za dvije boce Moet & Chandonna iz obližnje vinoteke.

Kad su se ponovno našli na ulici, izvadio je džoint, zapalio ga, te dodao Engleskinji. Sylvia je muškarca obgrlila oko struka i zagledala mu se duboko u oči.

“Željela bih”, rekla je, “ove boce piti s vama. U vašoj sobi.”

Britanac je s očitom nelagodom pogledao suprugu.

“Ona se za to vrijeme može igrati s Macom”, prošaptala je Sylvia, te ga poljubila.

Ponovno su zaustavili taksi.

II.

PARIŠKI HOTEL CENTRAL BIO JE UREDNO I JEDNOSTAVNO ZDANJE NA Montparnasseu. Predvorje je bilo prazno, a miris kave i treperavo svjetlo s televizora dopirali su iz sobice smještene iza recepcije.

Dizalom su se uspeli na treći kat, te su, posrćući i uz hihot, blago napušeni, upali u sobu koja je gledala na Rue du Maine. Zidovi su bili jarkožuti. Nasred debelog ažurnog saga nalazio se divovski bračni krevet.

“Odmah ću ovo otvoriti”, rekao je Mac, pa je u kupaonicu odnio jednu bocu pjenušca.

Sylvia je ponovno poljubila Engleza, ovaj put konkretnije. Primijetila je da je počeo ubrzano disati i da je već vjerojatno posve erektilan.

“Rekla bih da ti je velik, ha?” rekla je zavodnički, rukom prelazeći njegovom nogom prema gore, u smjeru međunožja.

Jasno je vidjela kako se Engleskinja zarumenjela.

“Do dna!” povikao je Mac kada se vratio u sobu, noseći četiri improvizirane čaše za pjenušac na pladnju na kojem su se do maločas nalazile čaše s četkicama za zube.

“Idemo!” uskliknula je Sylvia, te brzo uzela jednu čašu i iskapila je.

Britanci su se odmah povelili za njom. Mac se nasmijao i stao ponovno puniti čaše. Potom je pripalio novi džoint.

“Koliko ste već u braku?” upitala je Sylvia, pa je duboko uvukla dim i predala smotak Britancu.

“Četiri tjedna”, odgovorila je žena.

“Ma zamisli”, rekla je Sylvia, “kolike vas još divne noći očekuju.”

Mac je ispraznio posljednju bocu. Zatim je privukao Engleskinju i nešto joj došapnuo. Ona se prigušeno nasmijala. Sylvia se nasmiješila.

“Mac je izdržljiv, može otežati u beskonačnost. Da ih pokušamo nadmašiti?”

Nagnula se i stala grickati muškarčevu ušnu resicu, pritom primjećujući da mu se kapci već nezadrživo spuštaju. Engleskinja se stala smijuljiti, tiho i smeteno.

“Sada samo pokoju minutu”, rekao je Mac.

Sylvia se nasmiješila i otkopčala muškarčevu košulju. Uspjela mu je skinuti i cipele i hlače prije nego što se stropoštao na pokrivač na krevetu.

“Clive”, izustila je ona žena, otežala jezika. “Clive, uvijek ću te voljeti, to znaš...”

Potom je i ona zaspala. Mac joj je u međuvremenu uspio svući sve osim donjeg rublja. Zatim je svukao i to, te je prenio na krevet i polegnuo uz supruga. Kosa joj se bila raširila poput lepeze, malko kraća od Sylvijine, ali manje-više iste boje.

Sylvia je uzela njezinu torbicu, brzo pročešljala kreditne kartice, a zatim bolje proučila putovnicu.

“Emily Spencer”, pročitala je, a zatim se zagledala u fotografiju. “Ovo će ići bez problema, dovoljno smo slične.”

“Misliš da je u srodstvu s Lady Di?” upitao je Mac, te joj skinuo vjenčani

prsten.

Sylvia je skupila odjeću Emily Spencer, vrijedne stvari i drugu važniju imovinu, te sve pospremila u ruksak. Zatim je otvorila vanjski džep, pa izvukla gumene rukavice, antiseptik i tanki bodež.

“Mona Lisa?” upitala je.

Mac se nasmiješio.

“A što drugo? Ali prvo mi pomozite s čišćenjem.”

Navukli su rukavice, iz kupaonice uzeli više papirnatih ubrusa, te počeli metodično brisati sve što su dotaknuli u cijeloj sobi, pa tako i par u nesvijesti na krevetu. Sylvia je pogledala muškarčeve genitalije.

“Na koncu mu i nije toliko velik”, rekla je, a Mac se nasmijao.

Sylvia je pogledom obuhvatila sobu.

“Spreman?” upitala je dok je kosu vezala u rep.

Posve su se svukli, složili odjeću i položili je koliko su mogli dalje od kreveta.

Počela je od muškarca, ne iz nekakvih seksističkih pobuda, nego zbog toga što je bio krupniji. Sjela je iza njega i dovukla ga u krilo, dok su mu ruke beživotno visjele uz tijelo. Stenjao je kao da hrče. Mac mu je izravnao noge, prekrižio mu ruke na trbuhu, pa joj dodao bodež, koji je prihvatila desnom rukom. Lijevom rukom obavila je muškarca oko glave, preko čela, da mu tako pridrži glavu. Vrscima prstiju potražila mu je bilo na vratu, procjenjujući snagu mlaza.

Potom mu je zarila bodež u vratnu arteriju, snažnim i brzim pokretom razrezavši mišiće i ligamente, sve dok nije začula pištanje po kojem je zaključila da je prerezala dušnik.

III.

BUDUĆI DA JE BIO U NESVIJESTI, MUŠKARCU SU PULS I KRVNI TLAK BILI sniženi, no od pritiska u arteriji krv je ipak još nekoliko trenutaka šikljala u luku dugačkome gotovo četrdeset centimetara. Sylvia je dobro pazila da je mlaz ne pogodi.

“Pun pogodak”, rekao je Mac.

Silina mlaza ubrzo se smanjila i prešla u ritmično pulsiranje. I onaj zapjenjeni zvuk mješavine zraka i krvi koja izlazi iz prerezanog vrata također se malo-pomalo stišao, sve dok na koncu nije posve utihnuo.

“Dobro obavljen posao”, rekao je Mac.

Sylvia se oprezno udaljila od muškarca, te ga naslonila na jeftino uzglavlje. Dok mu je namještala ruke na trbuhu, desnu na lijevu, tragovi krvi ostali su joj na objema podlakticama, no još ih nije kanila prati.

“Sad si ti na redu, draga”, rekla je, obraćajući se onoj ženi.

Emily je bila mršava i lagana, a već je i sama bila gotovo prestala disati. Krv se jedva malko podigla uvis.

“Koliko je pjenušca zapravo popila?” upitala je Sylvia dok je ženi stavljala ruke na trbuh.

S gađenjem je pogledala vlastite krvave ruke, te je pošla pod tuš. Mac ju je pratio u stopu. Skinuli su rukavice. Pomno su sapunali jedno drugo, nasapunali i bodež, isprali se i ostavili vodu da teče. Obrisali su se hotelskim ručnicima, koje su potom ugurali u Sylvijin ruksak. Nakon toga odjenuli su se i izvukli polaroid.

Sylvia je neodlučno pogledala tijela na krevetu.

“Što ti kažeš na to?” upitala je. “Ide kako treba?”

Mac je uzdignuo fotoaparat. Bljeskalica ih je na trenutak posve zaslijepila.

“Vraški dobro”, odgovorio je.

Sylvia je laktom otvorila vrata i njih su dvoje izišli na hodnik. Ondje nije bilo sigurnosnih kamera, to su provjerili još kada su dolazili do sobe. Mac je navukao rukav preko prstiju, te je na ručicu objesio znak “Ne smetaj”. Vrata su se zatvorila gotovo nečujno. Zvukovi noći gubili su se u tišini. Blag šum tuša jedva se razabirao uz brujanje ventilacijskog sustava.

“Stube ili dizalo?” upitao je Mac.

“Dizalo”, rekla je Sylvia. “Umorna sam.”

Pričekali su da se zatvore vrata dizala, a onda su se poljubili.

“Obožavam medeni mjesec s tobom”, rekla je Sylvia, a Mac se nasmiješio.

Četvrtak, 10. lipnja

Berlin, Njemačka

1. poglavlje

IZ HOTELSKE SOBE VIDJELI SU SE ZID OD OPEKA I TRI KANTE ZA SMEĆE.

Negdje visoko gore još je vjerojatno bio dan, jer je Jacob Kanon razabirao obris debelog njemačkog štakora koji se izvrsno zabavljao u kanti posve lijevo.

Sada je otpio velik gutljaj iz šalice u kojoj se nalazio rizling.

Bilo je teško odrediti koja je situacija više deprimirala: u svijetu s ove ili one strane prozorskog stakla.

Leđima se okrenuo prozoru i pogledao snimke i razglednice raširene po hotelskome krevetu.

Tu se krije neki obrazac, logika koju ne uspijeva dokučiti.

Ubojice mu pokušavaju nešto reći. Ti gadovi koji režu vratove mladim parovima širom Europe nešto mu viču pred nosom. Jasno mu prenose poruku, ali on ih ne čuje, ne razabire riječi, ne razumije što mu pokušavaju reći, i dok ne odgonetne njihov jezik, neće ih moći zaustaviti.

Popio je vino, pa iz boce natočio još. Potom je sjeo na krevet i pomiješao razglednice.

U toj hotelskoj sobi, u nekadašnjem komunističkom, istočnom dijelu Berlina, nekoć se zacijelo provodio nadzor i prislušivanje, ili je služila kao ostava za pribor za čišćenje.

Jacob Kanon, detektiv iz Odjela za ubojstva 32. postaje njujorške policije, bio je daleko od doma. Ovdje se našao jer su ga ovamo doveli ubojice. Pratio ih je pola godine, uvijek kaskao dva koraka iza njih, možda čak i tri-četiri. Policijske organizacije širom Europe tek su sada počele uviđati njihovu izopačenost. Budući da bi u jednoj zemlji izveli tek po jedno do dva ubojstva, svima je trebalo vremena da prepoznaju obrazac: svima osim njemu.

Uzeo je kopije razglednice iz Firence. Prve. Na njoj je bila prikazana katedrala, Basilica di San Miniato al Monte, dok su se na poledini nalazile već dobro poznate riječi. Pročitao ih je i popio još vina, ispustio razglednicu, pa uzeo sljedeću kopiju, pa još jednu i još... Atena: snimka olimpijskog stadiona iz 2004. godine. Salzburg: prikaz neke nepoznate ulice. Madrid: Las Ventas, pa zatim Rim, Rim, Rim...

Dlanovima je na nekoliko trenutaka prekrio lice, pa ustao i prišao klimavome radnom stolu kraj zida. Sjeo je na krhku drvenu stolicu i položio ruke na bilješke, bilješke o različitim žrtvama, njegovim tumačenjima, mogućim vezama. Zasadu je znao vrlo malo o paru iz Berlina, tek imena i dob: Karen i Bill Cowley, oboje u dobi od dvadeset tri godine, iz australske Canberre. Omamljeni i dovučeni u svoj unajmljeni stan u blizini sveučilišne bolnice Charite, stan za koji su bili platili najamninu dva tjedna unaprijed, ali u kojem nisu stigli uživati. Umjesto toga, drugog ili, eventualno, trećeg dana provedenog u stanu netko ih je unakazio i prerezao im vrat. Pronađeni su nakon četiri ili možda pet dana.

Jacob je ustao i ponovno prišao krevetu te još jednom uzeo polaroid-snimku para koju je poštom primio jedan novinar *Berliner Zeitung*. Negdje ovdje nalazi se i granica onoga što njegov mozak još može upiti.

Zašto ubojice prvo šalju razglednice, a onda i jezovite slike pokolja medijima u gradovima u kojima počine ubojstva? Žele li šokirati? Steći slavu i priznanje? Ili imaju neke druge nakane? Jesu li snimke i razglednice tek dimna zavjesa koja treba prikriti stvarne motive? A ako je tako, koji bi bili ti motivi?

Proučavao je snimku i taj sablasni prizor. Sve to zacijelo ima neko značenje, no on ga jednostavno ne uviđa.

Umjesto te snimke, uzeo je fotografiju onog para iz Pariza.

Emily i Clive Spencer, tek vjenčani, pridignuti jedno uz drugo i naslonjeni na blijedo uzglavlje u sobi u nekom hotelu na Montparnasseu. Oboje nagi. Potok krvi koji im je prekrivao torzo bio se skupio i zgrušao u tamnoj lokvici oko genitalija.

2. poglavlje

ZAŠTO EMILY? ZAŠTO CLIVE? ČIME SU ZASLUŽILI TAKAV SVRŠETAK?

Posegnuo je za fotografijom s vjenčanja koju je dobio od Emilyne majke.

Bila joj je tek dvadeset jedna godina, a on je upravo bio napunio trideset. Bili su nevjerojatno zgodan par, a fotografija je zračila srećom i romantikom. On je bio u fraku, onako visok i zgodan. Možda s pokojim kilogramom viška, no takvo je što bilo primjereno statusu londonskog burzovnog mešetara. Ona je izgledala poput princeze iz bajke, kose koja joj je u krupnim uvojcima uokvirivala glavu, vitka, krhka, upravo čudesna u žutobijeloj haljini. Oči su joj blistale prema objektivu. Bilo joj je preostalo još samo šest mjeseci predavanja do stjecanja titule magistricice poslovnog upravljanja.

Upoznali su se na proslavi Nove godine kod zajedničkog prijatelja u Notting Hillu, u jednoj od onih uskih, pomodnih kuća u kojima je snimljen onaj film s Hughom Grantom i Julijom Roberts.

Emilyna majka preko telefona nije uspijevala suspregnuti plač.

On je nije mogao utješiti, niti joj je mogao pomoći. Naposljetku, čak nije ni službeno bio zadužen za taj slučaj. Kao američki policajac morao je dobro paziti da se ne miješa u aktivnosti policijskih i vladinih organizacija u drugim zemljama. Takvo što moglo bi imati teške diplomatske posljedice i, što bi bilo još i gore, dovesti do njegova trenutnog protjerivanja iz određene zemlje.

Otvorio je novu bocu vina, napunio šalicu i u dva koraka ponovno prišao prozoru. Štakora više nije bilo, osim ako se toliko smračilo da ga više ne vidi.

Val malodušnosti preplavio ga je silinom od koje je ostao bez daha i od koje mu je zadrhtala ruka u kojoj je držao vino.

Brzo je ispraznio šalicu, pa natočio još vina.

Ponovno je sjeo za radni stol, leđima okrenut fotografijama i razglednicama, kako ih ne bi morao gledati.

Možda bi se trebao otuširati. Otići u zajedničku kupaonicu na završetku hodnika, u nadi da je preostalo nešto tople vode. Ima li uopće sapun?

Popio je još malo vina.

Ispraznivši bocu, uzeo je snimke para iz Rima. Položio ih je na stol, a uz njih, baš kao i uvijek, i službeni revolver.

Ubojice su poslale dvije snimke ubojstva u Rimu, na jednoj su se u cijelosti vidjele obje nage žrtve, ali su na drugoj u krupnome planu bile prikazane i njihove ruke, ženina lijeva i muškarčeva desna.

Uzeo je snimku ruku i prstom stao pratiti oblik ženine skladne ruke, smiješeći se kada je došao do madeža pri korijenu palca.

Svirala je klavir, bila se specijalizirala za Franza Liszta.

Duboko uzdahnuvši, spustio je sliku i uzeo *glock*. Bio je to izvorni model iz 1983. godine - uz njega još od prvog dana kada je stupio u službu, prije devetnaest godina. Dlanom je prešao preko mutnog plastičnog drška, povukao osigurač i stavio cijev u usta. Imala je okus po metalu i barutu. Zatvorio je oči, a soba se blago nagnula u lijevu stranu, od previše rizlinga.

Ne, pomislio je. Još ne. Još nisam završio.

Petak, 11. lipnja

Stockholm, Švedska

3. poglavlje

RAZGLEDNICA SE NALAZILA UZ POZIVNICU ZA TURNIR U BOĆANJU - redakcija vijesti protiv sportske redakcije - te degustaciju vina uz pripadnike kulturne elite. Dessie Larsson glasno je zastenjala i pozivnicu za besmislene društvene događaje bacila u koš za recikliranje: kad bi ljudi više pozornosti posvećivali poslu, umjesto da se igraju metalnim kuglama i jedni druge tapšu po leđima, možda bi ove novine i imale nekakvu budućnost. Kako sada stvari stoje, sumnjala je da je pred listom nekakva budućnost.

Upravo se spremala na jednak način riješiti i razglednice kada je zastala i još ju jednom bolje pogledala.

Tko danas još uopće šalje razglednice? Ljudi nisu čuli za digitalni svijet? Za e-mail i MMS?

Pogledala je razglednicu. Prikazivala je Stortorget, glavni trg u stockholmskome Starom gradu, okupan suncem, pod vedrim nebom. Ljudi su sjedili na klupama i jeli sladoled, iz fontane na sredini prelijevala se voda. Dva automobila bila su parkirana ispred ulaza u zgradu Burze, jedan Saab i jedan Volvo.

Dessie je okrenula razglednicu.

BITI ILI NE BITI
U STOCKHOLMU
PITANJE JE SAD
BIT ĆEMO U VEZI

Kakva su to sranja?

Ponovno je okrenula razglednicu, pa još jednom pogledala sliku, kao da bi ondje nekako mogla otkriti nešto u vezi sa značenjem zagonetnih riječi na poledini. Sladoledi, voda u fontani. Ni Volvo ni Saab u međuvremenu se nisu pomaknuli.

Ponovno je pročitala iste riječi. Ispisane rukom, urednim velikim tiskanim slovima.

Ljudi bi morali početi živjeti u stvarnosti, pomislila je i odbacila razglednicu u koš za recikliranje.

A onda je prišla svome stolu u redakciji crne kronike.

“Je li se što dogodilo?” upitala je Forsberga, urednika vijesti, odlažući ruksak na stol, kraj njega i biciklističku kacigu i jaknu.

Forsberg ju je načas pogledao preko ruba naočala, pa vratio pogled na novine koje su bile raširene pred njim.

“Hugo Bergman napisao je veliki članak... Narodna stranka traži osnivanje europskog FBI-a, a pronađen je ubijen još jedan par mladih ljubavnika. Ovaj put u Berlinu.”

Kakve je to sad gluposti opet smislio Hugo Bergman, upitala se Dessie, te sjela za svoj stol. Iz ruksaka je izvadila prijenosno računalo, ulogirala se u redakcijsku mrežu, pa otvorila početnu internetsku stranicu, glavnu stranicu lista u kojem je radila.

“Želiš da na nečemu još poradim?” upitala je, otvarajući članak o dvostrukome ubojstvu u Berlinu.

“Kakvi bolesni gadovi”, rekao je urednik, listajući novine. “Što je tim ljudima?”

“Specijalizirala sam se za sitne prijestupnike”, rekla je Dessie, “a ne serijske ubojice.”

Forsberg je ustao da iz automata uzme kavu.

U Berlinu su stradali Australci, čitala je Dessie. Karen i William Cowley, oboje dvadesettrogodišnjaci, ali u braku već nekoliko godina. U Europu su doputovali ne bi li lakše preboljeli smrt sina. Umjesto toga naletjeli su na zloglasne ubojice koji širom Europe ubijaju mlade parove.

Ovaj put razglednicu je primio neki novinar iz mjesnih novina. Snimka je prikazivala Hitlerov bunker, a na poledini je bio napisan neki Shakespeareov citat.

Dessie je već s mukom hvatala zrak.

Biti ili ne biti...

Pogled joj je pao na koš za recikliranje.

“Forsberg”, rekla je, smirenije nego što se doista osjećala. “Čini mi se da su doputovali u Stockholm.”

4. poglavlje

“ZNAČI, NEMATE POJMA ZAŠTO JE RAZGLEDNICA POSLANA BAŠ VAMA?”

Policija je bila zauzela sobu za sastanke iza deska sportske redakcije.

Viši policijski inspektor Mats Duvall sjedio je na jednome kraju stola i promatrao Dessie kroz naočale skupih okvira.

Zastarjeli diktafon, od onih u koji se stavljaju kasete, polagano se vrtio na stolu ispred nje.

“Nemam blage veze”, rekla je Dessie.

Policija je bila posve izolirala redakcijski prostor. Ekipe forenzičara uzela je razglednicu, fotografirala je i poslala na analizu. Nakon toga zaposjeli su internu poštu. Dessie nije bilo jasno što ondje uopće traže, no ti su ljudi kod sebe imali pravi arsenal opreme.

“Jeste li o tome pisali članke? Jeste li pisali o nekom od drugih ubojstava, širom Europe?”

Odmahnula je glavom.

Inspektor ju je mirno pogledao.

“Smijem li vas zamoliti da odgovorite riječima, kako bi se odgovor našao i na snimci?”

Malko se uspravila i nakašljala.

“Nisam”, odgovorila je, za nijansu preglasno. “Ne, nikada nisam pisala o tim ubojstvima.”

“Jeste li ih eventualno nečim drugim mogli navesti na to da se obrate upravo vama?”

“Možda očitim šarmom i fleksibilnošću?” uzvratila je.

Duvall je nešto tipkao po malome uređaju za koji je Dessie pretpostavila da je nekakav elektronički notes. Imao je dugačke i tanke prste, pomno njegovane nokte. Na sebi je imao odijelo, ružičastu košulju i kravatu.

“Prijeđimo sad malo na vas... Koliko već radite ovdje, u *Aftonpostenu*?”

Dessie je sklopila ruke u krilu.

“Gotovo tri godine,” odgovorila je, “honorarno. Kada nisam ovdje, obavljam istraživanja.”

“Istraživanja? Smijem priupitati kakva?”

“Završila sam kriminalistiku, a specijalizirala sam se za imovinsko kazneno pravo. K tome sam završila i dopunski seminar s područja novinarstva na Sveučilištu Stockholm, pa imam i novinarske kvalifikacije. A trenutačno pišem doktorsku disertaciju.

Nije dovršila rečenicu. Rad o društvenim posljedicama sitnih provala i krađa tuđeg vlasništva sada je bio, najblaže rečeno, u drugome planu. Već više od dvije godine nije napisala ni riječ.

“Biste li samu sebe okarakterizirali kao poznatu ili slavnu novinarku?” upitao je viši inspektor.

Dessie se nasmijala podosta nedolično.

“Teško...” odgovorila je. “Nikada ne pišem o vijestima, nego sama pronalazim teme. Na primjer, u jučerašnjim novinama objavila sam razgovor s Provalnikom Bengtom, najzloglasnijim provalnikom u Švedskoj. Osuđen za 318 provala, a u to se ne ubrajaju...”

Viši inspektor Duvall sada ju je prekinuo, nagnuvši se preko stola.

“Prema uobičajenom scenariju, pošiljatelji koji su uputili razglednicu nastavljaju korespondenciju. Vrlo je lako moguće da ćete od njih dobiti još pošte.”

“Ako ih prije ne uhvatite”, rekla je ona.

Pogledala je policajca u oči. Njegov je pogled bio staložen, posve nečitljiv iza sjajnih naočala.

“Ne znamo motive tih ubojica”, rekao je. “Razgovarao sam s odjelom za osiguranje, no čini mi se da vam zasada nije potrebna osobna zaštita. Smatrate li vi da bi vas trebalo štiti?”

Dessie je protrnula.

“Ne”, odgovorila je. “Ne treba mi osobna zaštita.”

5. poglavlje

SYLVIA I MAC VESELO SU, DRŽEĆI SE POD RUKU, ŠETALI SREDNJOVJEKOVNOM jezgrom Stockholma. Uske, kamenom pokrivene ulice vijugale su među nepravilnim zdanjima koja su se naginjala jedna prema drugima. Sunce je nasmiljeno pržilo s neba bez oblačka, zbog čega je Mac u jednom trenutku svukao košulju. Sylvia ga je pogladila po trbuhu i strastveno poljubila.

“Gladan?” upitala ga je, jezikom mu prelazeći po vratu.

“Da”, odgovorio je on. “Treba mi nešto hladno.”

Ona se nasmijala i pokazala rukom:

“Štand sa sladoledom!”

Našli su se na malenome trokutastom trgu u čijem je središtu raslo prastaro stablo. Nekoliko djevojčica preskakalo je uže na kamenim pločama na trgu, dok su dvojica muškaraca u godinama na klupi u parku igrali šah.

Divovska krošnja stabla bacala je sjenu gotovo na cijeli trg, a zrake sunca tek su ponegdje prodirale do kamenih ploča i pročelja kuća. Uzeli su svatko po jedan sladoled i sjeli na raskošnu klupu koja je pod tim stablom stajala možda i stotinama godina.

Zrak je bio čist, kristalno jasan, a u krošnjama nad njima čuo se ptičji pjev. Ondje nije bilo gradske buke, čuo se tek smijeh onih djevojčica, te ritmičan zvuk užeta koje zahvaća kamenu podlogu. Taj je trg bio prava oaza, okružen pet stotina godina starim zdanjima prigušenih boja čiji su prozori od puhanog stakla svjetlucali.

“Idemo prvo u Nacionalni muzej ili u Muzej suvremene umjetnosti?” upitala je Sylvia, pa se ispružila po cijeloj duljini klupe, položivši glavu u Macovo krilo, dok je listala turistički vodič.

On joj je milovao kosu i jeo kornet.

“Suvremeni”, rekao je. “Oduvijek želim vidjeti onu Rauschenbergovu kozu.”

Jednom uličicom uputili su se na sjever u odnosu na trg, te su tako prošli kraj divovskog kipa koji je prikazivao sv. Jurja i zmaja. Već koji trenutak kasnije ponovno su se našli u pristaništu, nasuprot jedrilici “af Chapman”, usidrenoj u blizini otoka Skeppsholmen. Bijeli parobrod prilazio je molu, dok se jedan drugi

brod spremao isploviti.

“U ovome gradu na svakom koraku nailaziš na vodu”, rekao je zadivljeno Mac.

“Stockholm je podignut na četrnaest otočića”, rekla je Sylvia. “A u ovom arhipelagu ima ih još trideset tisuća. Ono je zacijelo kraljevska palača.”

Lijevo od njih uzdizala se divovska palača u stilu talijanskog baroka.

“Isuse Kriste”, rekao je Mac. “Misliš da imaju dovoljno prostora za život?”

“To je jedna od najvećih naseljenih palača na svijetu”, uzvratila je Sylvia, pa ga je rukom obujmila oko struka. “Više od 600 prostorija. Ono zeleno područje vjerojatno je otok Djurgarden.”

Pokazala je u smjeru otoka iza hotela Grand.

“Idemo pješice ili ćemo se ukrcati na parobrod?”

Mac ju je privukao i poljubio.

“Idem bilo kamo, i bilo kako, samo pod uvjetom da budem s tobom.”

Spustila je ruke ispod njegova remena i pomilovala mu guzove.

“Izgledaš poput kakvog grčkog božanstva”, prošaptala je.

U Muzeju suvremene umjetnosti prvo su pogledali glasovito djelo Roberta Rauschenberga, *Monogram*, prepariranu angorsku kozu s bijelo obojenom automobilskom gumom oko središnjeg dijela tijela.

Mac je bio izvan sebe od sreće.

“Mislim da je to autoportret”, rekao je, posve ispružen na podu uz zaštitno staklo pod kojim je bilo smješteno djelo. “Rauschenberg je sebe vidio kao životinju u velegradu prema kojoj se okolina odnosi grubo i nesmiljeno. Pogledaj na čemu stoji, na hrpi pronađenih predmeta, novinskih izrezaka o astronautima, hodačima na žici i burzi.”

Sylvia se nasmiješila njegovoj gorljivosti.

“Čini mi se da su sve njegove 'instalacije' svojevrsna priča o velikome gradu”, rekla je. “Možda želi reći nešto o tome kako čovjek uvijek nastoji ovladati novom sredinom”

Nakon što je Mac prestao s divljenjem gledati izložak, uputili su se dalje, pogledati švedsku umjetnost.

U stražnjem dijelu muzeja, nakon što su prešli jedan dugačak i dva manja hodnika, pronašli su željeni motiv.

“Savršeno”, rekao je Mac.

“Sad se samo trebamo pokrenuti”, rekla je Sylvia.

6. poglavlje

DESSIE LARSSON DOVEZLA JE BICIKL KROZ PREDVORJE PRASTARE STAMBENE zgrade u kojoj je živjela, pa ga je lancem vezala za oluk

u dvorištu.

Ni žustra vožnja gradskim središtem kod nje nije uspjela raspršiti osjećaj nelagode.

Ispitivanje je potrajalo veći dio dana. Policija je pregledala sve članke koje je napisala otkako se prije osam mjeseci u Firenci dogodilo prvo ubojstvo. Što god da je navelo ubojice na to da nju odaberu kao primateljicu razglednice, očitog odgovora u člancima nije bilo.

Viši inspektor Duvall doimao se vrlo frustriranim kada ju je pustio da pode kući.

Odšetala se u predvorje i na treći se kat uspela stubama, a ne dizalom. Koraci su joj odjekivali među kamenim zidovima. Zbog rešetkastih prozora prema dvorištu stubište je pri tom polusvjetlu izgledalo sumorno.

Došavši do vrata svog stana, izvadila je ključeve iz ruksaka i zastala kao ukopana.

U sjeni kraj susjednih vrata stajao je neki muškarac. Već je otvorila usta u želji da krikne, no iz usta joj nije izišao nikakav glas.

“Dessie Larsson?”

Ispustila je ključeve koji su uz zveket pali na mramorni pod. Usta su joj bila suha, tijelo pripremljeno za trk.

Imao je bradu i dugačku kosu, a oko njega se širio neugodan vonj. Uvukao je ruku pod jaknu, a Dessie je već pomislila da će joj koljena popustiti pod težinom tijela.

Umrijet ću.

Izvući će veliki mesarski nož i prerezati mi grkljan.

A nisam uspjela doznati ni tko mi je otac.

Muškarac joj je nešto pokazao. Bila je to plavo-žuta značka s oznakama njujorške policije.

“Ja sam Jacob Kanon”, rekao je, na engleskome. “Oprostite što sam vas prestrašio. Radim na Odjelu za ubojstva 32. policijske postaje na Manhattanu, u New Yorku.”

Pogledala je značku - to bi trebala biti službena iskaznica američke policije? Takve stvari vidala je samo na televiziji. Ova je značka izgledala kao da ju je bilo tko mogao kupiti već u prvoj prodavaonici igračaka.

“Govorite li engleski? Razumijete što vam govorim?”

Kimnula je i pogledala ga. Gotovo i nije bio viši od nje. Imao je široka ramena, snažne bicepse i tijelom joj je bio zapriječio mogućnost da pobjegne stubama. Bila je to snažna i moćna pojava, iako je izgledao kao da je nedavno izgubio nešto kilograma. Traperice su mu se bile spustile, te su samo visjele s uskih bokova. Jakna od jelenje kože bila je kvalitetna, ali izgužvana, kao da je u njoj spavao.

“Uistinu je vrlo važno da poslušate što ću vam reći”, nastavio je.

Oprezno ga je pogledala u oči, svijetloplave i blistave.

“Ovdje su i ponovno se spremaju ubiti.”

7. poglavlje

JACOB JE IMAO OSJEĆAJ DA MU ŽILAMA KOLA BODLJIKAVA ŽICA, A NE adrenalin.

Još nikada nije reagirao tako brzo: za njima je kasnio tek dan ili dva. Ovdje se našao prije ubojstava, prije fotografija tijela, prije bijega u neki drugi grad.

“Moram se nekako probiti do ljudi koji sudjeluju u istrazi”, rekao je. “I to odmah, jebeno odmah.”

Novinarka je malko posrnula, pa se pridržala za zid iza leđa. Gledala ga je oprezno, malko razrogačenim očima.

“Ako sam ja kontakt-osoba ubojica”, upitala je, “tko je vaša kontakt-osoba?”

Glas joj je bio prigušen, pomalo promukao. Engleski je govorila besprijekorno, ali uz neobičan strani naglasak. Još nekoliko trenutaka promatrao ju je bez riječi.

“Tko vas je ispitivao?” upitao je Jacob. “Kako se zove, iz koje je jedinice? Je li u priču već uključen i tužitelj? Koje su sve mjere poduzete?”

Žena je malko ustuknula.

“Kako znate da sam dobila razglednicu?” upitala je. “Kako ste znali da živim baš ovdje?”

Dobro ju je odmjerio. Nije imao razloga lagati.

“Berlin”, odgovorio je. “Njemačka policija. *Der deutschen Polizei* kaže da se pojavila nova razglednica i da je poslana Dessie Larsson u *Aftonpostenu*, u Stockholmu, *Schweden*. Odmah sam doputovao ovamo. K vama dolazim izravno s aerodroma.”

“Što mi onda radimo? Što želite od mene?”

Prišao joj je za korak, a ona je koraknula u stranu. On se zaustavio.

“Moramo ih zaustaviti”, rekao je. “Ovo je najbolja prilika dosada...”

Prekrižila je ruke, ne rekavši ništa.

“Te krvnike pratim još od ubojstava u Rimu u vrijeme Božića prošle godine”, rekao je.

Okrenuo je glavu u stranu i pogledao kroz prozore na stubištu. Zahvaljujući sve slabašnjem sunčevu svjetlu, crvene, zelene i tamnoplave mrlje treperile su na mramornim stubama. Sklopio je oči i prekrpio ih dlanom, dok su mu se te boje urezivale u mozak.

“Neki put čini mi se da sam im za petama. Neki put mi samo tako umaknu, kraj mene, tako blizu da im gotovo osjetim dah.”

“Kako ste me pronašli?”

Pogledao ju je. Nije poput drugih. Mlađa je, vjerojatno oko tridesete godine,

manje napeta. U svim se ostalim slučajevima radilo o muškarcima, osim one novinarki u Salzburgu do koje na koncu nije uspio doći.

“Adresu sam dobio telefonom, iz službe informacija. Taksist me dovezao do ulaza.”

Frustrirano je kršio ruke.

“Morate shvatiti koliko je ovo važno. Koliko je policija napredovala? Jesu li u vezi s Nijemcima? Recite im da moraju razgovarati s Berlinom, s inspektorom Güntherom Bublitzem...”

Žena je oborila glavu, te ga je pogledavala gotovo kroz šiške. Činilo se da više ne osjeća toliki strah. Gledala ga je postojano i mirno.

“Ovdje živim”, rekla je. “Želite li još razgovarati o razglednici, ubojicama ili policijskoj operaciji, morat ćete me sutra posjetiti na poslu.”

Glavom je pokazala prema stubištu.

“Uvjeren sam da ćete se snaći. Adresu ćete dobiti na informacijama.”

Prišao joj je za korak, a ona je suspregnula dah.

“Te gadove progonim već pola godine”, rekao je, gotovo nečujno. “O njima nitko ne zna više od mene.”

Žena se naslonila na zid, te se provukla kraj njega. Podignula je ključeve s poda i svom ih snagom stisnula.

“Izgledate i zaudarate poput smetlišta”, rekla je. “Nemate nikakve ovlasti kod švedske policije, ali progonite ubojice... Oprostite, ali nije li to malčice... opsjednuto?”

Energičnim pokretom začesljao je kosu unatrag i zatvorio oči.

Opsjednuto? Je li opsjednut?

Pred očima mu se ukazala snimka s polaroida, muška i ženska ruka, prelijepi prsti koji su se gotovo dodirivali. Krv koja im se slila niz ruke i skupila oko noktiju.

“Volim te, tatice! Vidimo se za Novu godinu!”

Otvorio je oči i pogledao je.

“U Rimu su mi ubili kćer”, rekao je. “Kimmy i Stevenu prerezali su grkljan u hotelskoj sobi u Trastevere i zbog toga ću ih progoniti do sudnjeg dana.”

8. poglavlje

DESSIE JE SLUŠALA KAKO SE MUŠKARČEVI KORACI GUBE NA STUBIŠTU, TE je dvaput zaključala vrata.

Bio je petak navečer, a ona je ponovno bila sama.

Skinula je tenisice, objesila jaknu, a kacigu ostavila na polici za šešire. Hodajući do kupaonice, svukla je svu ostalu odjeću, te stala pod tuš.

Jacob Kanon, pomislila je. Njemu bi tuširanje svakako dobro došlo.

Bilo je očito da nije imao zle namjere. Što bi se bilo dogodilo da ga je pozvala u stan? Što bi zbog toga izgubila?

Otresla se te pomisli i otvorila posve hladnu vodu. Stajala je pod ledenim mlazom sve dok joj nožni prsti nisu obamrli, a koža je počela boljeti.

Omotana velikim kućnim ogrtačem podom prekrivenim pločicama došla je do dnevne sobe. Utonula je u IKEA-inu sofu i uzela daljinski, ali ga je samo zadržala u ruci.

Zašto su ubojice odabrale baš nju? Što je to učinila?

Jesu li sada negdje u gradu? Traže li već nove žrtve ili su se već bacili na posao? Je li među njezinom poštom već i pismo s fotografijama mrtvih tijela?

Ustala je i otišla u kuhinju. Otvorila je vrata hladnjaka i unutra ugledala sasušene mrkve i pljesnivu rajčicu. Doista mora kupiti par stvari.

Dolazak kući obično bi joj donosio potpuno smirenje i opuštanje.

Stan se nalazio u Urvadersgrandu, staroj ulici na otočiću Södermalm, u samome srcu stare radničke četvrti nedavno pretvorene u niz preskupih stanova i kuća za pomodne pripadnike srednje klase.

Ulica tog naziva uspinjala se do trga Mosebacke još od sredine 17. stoljeća. Veliki švedski pjesnik Carl Michael Bellman živio je sedamdesetih godina 18. stoljeća četiri godine u susjednoj zgradi. Pokušala je osjetiti taj dašak povijesti.

Danas joj baš i nije pomagao.

Prišla je liniji i stavila disk s njemačkim hard-rockom. *Du, du hast, du hast mich...*

Sjela je i zapiljila se u telefon. Ima podosta dobar razlog da nazove...

... Du hast mich gefragt und ich habe nichts gesagt...

Nije bila ni osamljena ni napuštena, nego je samo odbacila priliku da u stan pozove muškarca, u redu, prljavog i neobrijanog muškarca, no ipak nije ni najmanje očajna.

... Willst du bis der Tod euch scheidet, treu ihr sein für alle Tage... Nein! Nein!!!

Podignula je slušalicu i nazvala Gabriellu na mobitel.

Gabriella se javila uobičajeno mrzovoljnim glasom.

“Bok”, rekla je Dessie. “Ja sam...”

Čula je kako Gabriella diše.

“Nije ono što misliš”, rekla je Dessie. “Ne bih te željela gnjaviti i nisam se predomislila...”

“Očekivala sam da ćeš nazvati”, rekla je Gabriella krajnje profesionalnim tonom. “Mats Duvall popodne me povukao u istražiteljsku ekipu. Čini mi se da bismo se ti i ja u ovoj priči mogle ponijeti kao dvije odrasle osobe...”

Dessie je odahnula. S inspektoricom Gabriellom Oscarsson živjela je gotovo godinu dana. Vezu je prije tri mjeseca prekinula Dessie, a Gabriella se iselila. Nisu se razišle u prijateljskim odnosima.

“Jesi li što načula?” upitala je Dessie. U prijevodu, to je značilo: jeste li

pronašli trupla prerezanog vrata?

“Ništa. Zasada.”

Zasada. Rekla je “zasada”. Znači da nešto očekuju.

“Večeras mi se ovdje ukazao neki američki murjak”, rekla je Dessie. “Neki Jacob Kanon. Znaš li nešto o njemu?”

“Suraduje s Nijemcima”, odgovorila je Gabriella. “Potvrđeno nam je da radi u njujorškoj policiji, te da mu je kći bila među prvim žrtvama. Što si rekla, gdje ste se vidjeli?”

Dessie je odahnula. Barem se nije lažno predstavio, iako je onako zaudarao.

“Pronašao me u imeniku”, rekla je.

“Zašto? Zašto te uopće tražio? Što je htio od tebe?”

Sve ono što ju je nekada iritiralo sada ju je pogodilo poput šake u trbuh. Sva ta pitanja, insinuacije, isti ton pun optužbe... sve što ju je na koncu nagnalo da prekine vezu.

“Doista ne znam”, odgovorila je Dessie. Trudila se zvučati smireno i kontrolirano.

“Razmišljamo o tome da razgovaramo s njim i utvrdimo što zna,” rekla je Gabriella, “stoga ga slobodno smiješ intervjuirati, ako želiš.”

“U redu”, rekla je Dessie, sluteći kako je vrijeme da okonča razgovor.

“Ali čuvaj se”, rekla je Gabriella. “Radimo na ovom slučaju, a ne na nekom slobodnom strijelcu iz Amerike.”

Subota, 12. lipnja

9. poglavlje

SYLVIA RUDOLPH NAKRIVILA JE GLAVU I NASMIJEŠILA SE.

“Morate nam dopustiti da vam pokažemo mjesto koje najviše volimo. Imaju fantastične kolače, a šalice s vrućom čokoladom velike su poput kade.”

Njemački se par nasmijao, oraspoložen džointom koji su njih četvero upravo podijelili.

“Lokal se nalazi na Stortorgetu, trgu u Starome gradu s nevjerojatno dramatičnom poviješću”, rekao je Mac, pa zagrlio Njemicu. “Danski kralj, Kristijan Tiranin, ovdje je u studenome 1520. godine smaknuo sve švedske plemiće.”

“Glavu je izgubilo više od stotinu ljudi”, rekla je Sylvia. “To masovno ubojstvo i danas nazivaju ‘stockholmskim krvoprolićem’.”

Nijemac je zadrhtao.

“Uuuh, kakav užas...”

Mac i Sylvia načas su se pogledali i nasmiješili. “Užas?” Iz usta čovjeka čiji su preci izazvali dva svjetska rata?

Supružnici Rudolph držali su se za ruke i brzim i veselim korakom došli do nekadašnje zgrade burze, Borshuseta, u kojem se nalazio Nobelov muzej. Nijemci su ih slijedili, smijuljeći se i spotičući se. Sunce se probijalo kroz koprenu izmaglice, dok se vjetar poigravao po kamenom pokrivenim ulicama.

U kafiću, koji se zvao *Chokladkoppen*, “šalica čokolade”, jeli su pecivo s cimetom i pili domaći sok od malina. Sylvia nije skidala pogled s Njemice. Žena je uistinu bila nevjerojatno lijepa. Nažalost, imala je vrlo svijetlu, gotovo platinastu kosu, no i to će već nekako srediti.

“Oh, tako mi je drago što smo vas upoznali”, rekla je Sylvia, pa je zagrlila Nijemca. “Trebalo mi neka uspomena na današnji dan! Mac, misliš da zlatarnica u onoj robnoj kući još radi?”

Mac je uzdahnio, uzdignutih obrva.

“Oh, dragi”, rekla je ona. “To će biti skupo.”

Nijemac je izvadio novčanik, da plati peciva, no Mac ga je odmah prekinuo.

“Ovo mi plaćamo.”

Zajedno su se spustili do pristaništa, te uz vodu došli sve do zelenila Kungsträdgårdena. Činilo se da se ženi od marihuane silno otvorio tek, jer je zastala kraj jednog kioska i kupila sladoled.

Sylvia je iskoristila priliku da priđe muškarcu, dok je njegova djevojka

vrijedno lizala sladoled.

“Nevjerojatna je”, rekla je Sylvia, pokazujući prema ženi, kojoj je rastopljeni sladoled kapao na odjeću. “Da sam na tvome mjestu, uistinu bih joj voljela dati nešto u znak zahvalnosti...”

Nijemac se nesigurno nasmiješio. Ni on baš nije bio ružan. Izgledao je poput zgodnog njemačkog zlikovca iz nekog filma.

“Zahvalnosti? Kako to misliš?”

Sylvia ga je poljubila u obraz i uhvatila za lijevi ručni zglob.

“Nema zgodan ručni sat..

Robnom kućom, koja se zvala NK, vladala je gužva, pa su na odjelu s nakitom morali uzeti redni broj iz automata. Sylvia je Njemicu odvušla na odjel s parfemima, dok su muškarci birali idealan sat. Obje su kupile po bočicu Diorova *J'adore*.

Žena je počela prigušeno cičati čim je otvorila dar. Sylvia je iskoristila priliku da uđe u podružnicu Systembolageta, državnog lanca prodavaonica s monopolom na prodaju alkohola širom Švedske, te je kupila dvije boce *Moët & Chandon*, dok se Njemica smirivala nakon početne eksplozije oduševljenja.

“Ovo iziskuje proslavu”, gugutala je Sylvia, te je odmah obujmila Nijemca oko struka. “Ovo bih željela popiti zajedno s vama, negdje gdje možemo biti sami...”

Nijemac se doimao smetenim.

Sylvia se tiho nasmijala.

“Mislim, nas četvero”, objasnila je. “Znate neko mjesto na koje bismo mogli otići?”

Pogledao je njezine bujne grudi i, očito smeteno, s mukom progutao slinu.

“Unajmili smo kuću na arhipelagu. Unajmljeni auto nam je u jednoj garaži u blizini.”

Sylvia ga je poljubila u usta, jezikom mu dodirnuvši prednje zube.

“Što onda čekamo?” prošaptala je.

10. poglavlje

REDAKCIJA JE BILA UGLAVNOM PRAZNA, BUDUĆI DA JE BILO VRIJEME podnevne stanke. Urednik vijesti Forsberg sjedio je, grickao kemijsku i čitao brzojave. Dvojica istražitelja bila su se smjestila u internu poštu, da se domognu eventualnih pisama koja šalju ubojice.

Dessie je sjedila s hrpom isprintanih tekstova o dvostrukim ubojstvima širom Europe u posljednjih osam mjeseci raširenih na radnome stolu. Na posao je tog jutra došla u sedam sati, a rečeno joj je da se zadrži do posljednje dostave pošte, negdje tijekom poslijepodneva. Pristala je pripremiti sažetak o dosadašnjim

ubojstvima koji će nekom drugom novinaru poslužiti kao polazište za nove tekstove.

Najnoviji slučaj, zabilježen u Berlinu, bio je neizmjerljivo tragičan.

Ubojice se nisu zadovoljili tek ubojstvom Australaca, nego su im i unakazili tijela. Na temelju članaka koje je uspjela pronaći, Dessie nije bilo jasno što su im točno učinili.

Uzela je sljedeći tekst i počela se mučno, gotovo slovo po slovo, probijati kroz novinski članak na španjolskome.

Ubojstva u Madridu kao da su bila preslika ubojstava u Berlinu, osim pojedinosti vezanih uz sakaćenje. Dvoje Amerikanaca, Sally i Charlie Martinez, pronađeno je prerezana vrata u svojoj sobi u hotelu Lope de Vega. U Španjolsku su bili doputovali na medeni mjesec, budući da su Charliejevi roditelji iz te zemlje pobjegli u vrijeme Francova režima, a kući su se trebali vratiti sutradan.

Ubojice su razglednicu poslali listu iz kojeg je potekao članak, *El Paisu*, a prikazivala je arenu za borbe s bikovima Las Ventas. Nagnula se da bolje promotri zrnatu isprintanu snimku. Činilo joj se da je riječ o kružnome zdanju s dvama tornjićima na kojima su se vijorile zastave. Nekoliko automobila i nekolicina pješaka. Nije bilo podataka o tome što je pisalo na poledini razglednice.

Sada je izvadila kopije svoje razglednice.

Očitih sličnosti među snimkama bilo je malo, izuzme li se činjenica da se u oba slučaja radilo o karakterističnim prizorima iz dvaju gradova, te da su na njima bila prikazana velika zdanja, automobili, ljudi...

“Kako ide, Dessie? Jesi li ih uhvatila?”

Odložila je kopije. “Ljubomorani si?” upitala je i podignula pogled prema Alexanderu Anderssonu, jednome od najpoznatijih novinara tog lista specijaliziranome za senzacionalističke teme.

Alexander Andersson sjeo je na njezin stol i udobno se namjestio. Dessie je čula kako joj se papiri gužvaju pod njegovom stražnjicom oblikovanom u teretani.

“Zanima me jedna stvar”, rekao je on uglađenim glasom. “Zašto su ubojice poslali razglednicu upravo tebi?”

Dessie ga je pogledala razrogačenih očiju.

“Bože moj”, rekla je. “Zbilja si pronicav. Sam si smislio to pitanje?”

Alexandrova nasmiješena usta malko su se ukočila.

“Samo izvoli!” rekla je Dessie, pa mu dodala nekoliko isprintanih članaka. “Nitko ne zna što ih pokreće, no ti bi možda mogao pokušati staviti obavijest u male oglase.”

Alexander Andersson ustao je i pritom na pod povukao notes i nekoliko olovaka.

“Obično ne pišeš stvari koje ljudi čitaju”, rekao je. “Stoga je ovo malo iznenađenje..”

Dessie je duboko uzdahnula i čvrsto odlučila da se neće uzrujati. On je takav prema svima, ili barem prema svima za koje smatra da je iznad njih.

Odložila je isprintane članke i posegnula za novinama. U njima nije bilo informacije o razglednici. Nakon velikog pritiska od strane policije, uprava lista odlučila je ne objaviti pojedinosti. No Alexander Andersson napisao je nemaran članak o ubojstvima širom Europe. U njemu se našao velik broj krupnih i teških riječi, kao na primjer “užasan”, “neugodan” i “masakr”, ali i vrlo mali broj činjenica.

Dessie je odložila novine.

Te gadove progonim već pola godine. O njima nitko ne zna više od mene.

Zašto joj se nije javio Jacob Kanon? Sinoć je bio tako gorljiv. Zbog čega se predomislio?

Istegnula je leđa i pogledala na suprotnu stranu prostorije.

Vjerojatno ima neke veze s njom, njezinim ponašanjem, činjenicom da je uvijek tako otresita i da nikome ne dopušta da joj se približi.

Odbacivši taj osjećaj, stala je pregledavati isprintane članke. Onaj koji je tražila bio je pao na pod kad je Alexander Andersson ustao sa stola.

Prstima je prešla preko fotografija žrtava.

Žrtava iz Rima.

To je ona, tako je izgledala. Nasmiješena, stidljiva, razmjerno kovrčave kose.

Kimberly Kanon.

Kći Jacoba Kanona.

11. poglavlje

KADA SU IZIŠLI NA SUNČEVO SVJETLO ISPRED KUĆE NA ARHIPELAGU njemačkoga para vjetar se već bio stišao. Jahte s ovješanim, posve bijelim jedrima polagano su klizile zaljevom ispod njih. Sylvia je domahnula nekom postarijem muškarcu koji je upravljao jednom velikom jahtom.

Mac je ispunio pluća zrakom, pa raširio ruke kao da njima želi obuhvatiti otoke, drveće, vodu i blistavo sunčevo svjetlo.

“Ovo je božanstveno”, uskliknuo je. “Obožavam Švedsku!”

Sylvia se nasmiješila i dobacila mu ključeve od automobila.

“Znaš se izvući odavde?”

Mac se glasno nasmijao, pa je ubacio ruksak na stražnje sjedalo unajmljenog automobila, navukao nove gumene rukavice, sjeo za upravljač i ubacio u brzinu.

Skrenuli su lijevo, na pošljunčani put, a Sylvia je otvorila prozor kako bi barem dio prirode ušao u dvosjed. Prirodno je okruženje bilo oskudno, no istodobno i prelijepo i ukusno minimalističko. Zelenilo listopadnog drveća još je bilo nježno i blago, gotovo prozirno, nebo blistavoplavo, čisto i jasno poput stakla. Stidljivi cvjetovi koji su bili tek izniknuli iz zaleđenoga tla ljuljali su se pod naletom zračne struje nastale prolaskom automobila.

Prije nego što su prešli most koji je vodio na kopno mimoišli su se s dva automobila. Činilo se da njihovi vozači nisu obratili osobitu pozornost na njih.

“Večeras slijedi tulum”, rekla je Sylvia, milujući Macov vrat.

“Želim te ovdje, odmah sada”, zarežao je on.

Spustila je ruku među njegove noge i osjetila koliko je tvrd.

Kad su se našli na autocesti koja je vodila na sjever, prema Stockholmu, i Sylvia je navukla nove rukavice. Uzela je ruksak i počela pregledavati dragocjenosti njemačkoga para.

“Pogledaj ovo”, rekla je kada je izvukla hipermoderni digitalni fotoapararat. “Nikon D3X, nije loše...”

Stala je prekopavati po ženinu nakitu.

“Velik dio je obično smeće, ali ovaj smaragdni prsten je OK.”

Pridigla ga je prema svjetlu i zagledala se u svjetlucavi dragi kamen.

“On je imao platinasti Amex”, rekao je Mac, pa pogledao stvari raspoređene na podu automobila i u Sylvijinu krilu.

“I ona”, rekla je Sylvia, mašući karticom boje metala. “3286!”

Mac se nacerio.

“A imamo i pravi Omegin sat, dakako”, rekla je Sylvia, pa je slavodobitno pridignula tek kupljeni Njemičin dar. “U originalnom pakiranju!”

“Taj škrti gad kanio je kupiti neki swatch”, rekao je Mac.

Prasnuli su u smijeh, zabačene glave, već prolazeći poslovnim središtem Stockholma.

Trideset pet minuta kasnije Mac je skrenuo na parkiralište za dugotrajno ostavljanje automobila u zračnoj luci Arlanda. Sylvia je za svaki slučaj obrisala površine koje je eventualno mogla dodirnuti prstima: tipke za otvaranje prozora, ploču s instrumentima, Macovo sjedalo. Potom su automobil ostavili među još nekoliko tisuća vozila. Bio je to tamnosivi Fordov Focus koji su čak i oni izgubili iz vida nakon samo nekoliko prijeđenih metara. Još mjesecima nitko neće primijetiti da je ondje.

Besplatni autobus kojim su došli do aerodromskih terminala bio je gotovo prazan. Sylvia je sjedila, a Mac stajao kraj nje s ruksakom. Nitko se nije osobito obazirao na njih.

Izišli su kod Terminala 5 i uputili se u čekaonicu ispred niza izlaza.

Sylvia je već bila poodmakla kada je primijetila da je Mac ne prati. Okrenula se i ugledala ga kako stoji zagledan u jedan od velikih ekrana na kojima su bili navedeni termini polijetanja zrakoplova.

Žurnim se korakom vratila do njega.

“Dušo”, prošaptala je nakon što mu je prišla. “Što radiš?”

Macove jarkoplave oči nisu se odvajale od objavljenih destinacija.

“Mogli bismo se ukrcati u neki avion”, rekao je.

Sylvia mu je jezikom dodirnula uho.

“Hajdemo, maleni”, rekla je tiho. “Moramo još mnogo toga obaviti. Danas

imamo tulum!”

“Mogli bismo poći kući”, rekao je Mac.

Obavila ga je oko struka i nježno mu puhnula za vrat.

“Vlak kreće za četiri minute”, rekla je.

Dopustio joj je da ga povede prema pokretnim stubama, pa na podzemnu etažu, a zatim na peron. Tek kada su se vrata zatvorila i kada je ekspresni vlak krenuo prema središtu Stockholma Sylvia ga je ispustila.

Nedjelja, 13. lipnja

12. poglavlje

ČUVAR U UNIFORMI USTAO JE U STAKLENOJ KABINI S LIJEVE STRANE. Pritisnuo je neku tipku i rekao nešto posve nerazumljivo, neprirodno metalnim glasom iz zvučnika.

“Ne govorim švedski”, rekao je Jacob. “Možete li prenijeti Dessie Larsson da sam došao?”

“O čemu se radi?”

“O ubojicama s razglednice”, odgovorio je i pokazao značku njujorške policije.

Onaj muškarac uvukao je trbuh i pridignuo hlače.

“Sjednite na trenutak.”

Pokazao je prema drvenim klupama kraj vrata.

Mramorni pod predvorja *Aftonpostena* bio je prljav i klizak jer je vani kišilo.

Jacob se nekoliko puta okliznuo prije nego što se posve naviknuo na takve uvjete i povratio ravnotežu, kao i dostojanstvo. Uspravio je ramena, osjećajući kako možda još i nije posve trijezan.

Teško se spustio na najbližu klupu i zastenjao.

Mora se nekako srediti. Nikada dotada, čak ni za svih onih godina s Kimmy, nije si dopustio da potone tako duboko. Dan ranije izgubio se u izmaglici votke i *aquavita*. Šveđani imaju i nešto što nazivaju *brannvin*, alkoholno piće od krumpira koje djeluje kao pravi dinamit.

Nadao se da mu neće pozliti, te je sada pridržao glavu rukama.

Ubojice ne mogu biti daleko. Iako se nije osjećao najbolje, imao je osjećaj da su negdje u blizini. I dalje su na ulicama toga grada, skrivaju se pod kišom, i po svoj su prilici već pronašli nove žrtve, ako ih već nisu i sredili...

Zadrhtao je i tek tada shvatio koliko mu je hladno i koliko je mokar. Ruke su mu bile prljave. U sobi u hostelu u kojem je odsjeo nije imao ni tuš ni nužnik, a nije se ni potrudio potražiti zajedničku kupaonicu. Cijela zgrada neopisivo ga je deprimirala. Bio je to nekadašnji zatvor, njegova soba ćelija iz četrdesetih godina 19. stoljeća, a dijelio ju je s nekim finskim pjesnikom. On i pjesnik bili su se smjestili na donji krevet i sredili votku, *aquavit* i *brannvin*, nakon toga pjesnik je otišao u grad kako bi negdje plesao tango.

Jacob je cijelu noć povraćao u koš za smeće i osjećao se jadno. Ni u cijeloj zemlji nije bilo toliko alkohola da se u njemu utope njegove misli posvećene Kimmy.

Šakama se počeo udarati po čelu.

Sada kada su mu gadovi već gotovo u šakama, počeli su ga obuzimati osjećaji.

Oprezno je ustao i ponovno krenuo prema onoj kabini. Potplati su mu se bili osušili, pa se sada manje klizao, no i dalje je radi ravnoteže malko podizao ruke.

U kabini nije bilo nikoga. Čuvar je bio nekamo otišao.

Jacob je pritisnuo neku tipku i začuo zvučni signal iza staklene plohe. Nije se dogodilo ništa. Zaobišao je kabinu i pokušao otvoriti staklena vrata koja su vodila u redakcijske urede. Zaključana.

Rukama štiteći oči od reflektirane slike, pokušao je pogledati što je s druge strane. Koliko je uspio utvrditi, u blizini nije bilo nikoga. Kakvo je ovo sjebano mjesto? Ne bi li to trebala biti novinska redakcija?

Vratio se do šaltera i ponovno pritisnuo tipku. Nije bilo reakcije.

Pritisnuo je još jednom, držeći tipku snažno, sve dok ga nije zabolio prst. Čuvar mu je prišao sa šalicom kave u jednoj, a pecivom u drugoj ruci.

“Pozdrav!” doviknuo je Jacob. “Možete nazvati Dessie Larsson i reći joj da je trebam?”

Čuvar ga je samo ovlaš pogledao, a potom je počeo razgovarati s osobom koju Jacob nije vidio.

“Hej!” povikao je. “No, hajde. Radi se o životu i smrti...”

“Kasnite”, rekao je netko njemu iza leđa.

Naglo se okrenuo i tako ugledao onu novinarku sa stubišta. Lice joj je bilo blijedo, zelene oči umorne, obrubljene tamnim kolutovima.

“Snimka je stigla jutros”, rekla je. “Odnijeli su je forenzičari.”

Zakoračio je prema njoj, razjapljenih usta iz kojih, međutim, nije izišlo nikakvo pitanje. «

“Muškarac i žena”, rekla je ona. “Prerezan vrat.”

13. poglavlje

DESSIE JE VRATA REDAKCIJE OTVORILA S POMOĆU KARTICE I KODA.

“Neću vam ponuditi piće”, rekla je preko ramena. “Da ste se pojavili jučer, dobili biste kavu, ali propustili ste priliku. Ovako...”

Skrenula je desno, u smjeru deska crne kronike.

“Nisam došao na kavu”, rekao je Jacob Kanon, koji je koračao iza nje. “Pronašli su tijela?”

Bio je gadno neraspoložen i smrdio do neba. Fora tip.

“Još ne.”

Pokazala je prema klimavoj metalnoj stolici kraj svog stola i sjela na svoje mjesto.

“Kada je pismo poslano?” upitao je on.

“Jučer poslije podne, s centralne stockholmske pošte. Nedjeljom obično ne dobivamo poštu, no policija je naredila da se obave i izvanredne dostave.”

Sjeo je i nagnuo se naprijed, te položio laktove na koljena.

“Vidjeli ste snimku?” upitao je. “Što prikazuje? Je li bilo nekakvih osobitosti, pojedinosti? Nešto po čemu bi se moglo prepoznati mjesto zločina?”

Dessie je dobro odmjerila muškarca koji je sjedio pred njom. Pri dnevnome svjetlu izgledao je još gore nego u polutami stubišta. Kosa mu je bila posve neuredna, odjeća prljava, dok su mu oči blistale intenzitetom koji mu je pokretao cijelo lice.

“Obična snimka s polaroida, ništa više.”

Odvrtila je pogled dok mu je dodavala kopiju fotografije. Jacob Kanon uzeo ju je objema rukama i zagledao se u tijela.

Dessie se pokušavala držati mirno i nedodirljivo. Nasilje je inače nije toliko diralo, no ovo je bilo nešto drugo.

Žrtve su bile tako mlade, ubijene tako bešćutno.

“Skandinavsko okruženje”, rekao je policajac. “Blijedo pokušstvo, blijeda pozadina, plavokosi ljudi. Uzeli su i omotnicu?”

Dessie je s mukom progutala slinu.

“Forenzičari? Naravno.”

“Imate kopiju?”

Dessie mu je dodala fotokopiju obične, izduljene omotnice. Adresa na prednjoj strani bila je ispisana urednim velikim tiskanim slovima.

DESSIE LARSSON
AFTONPOSTEN
115 10 STOCKHOLM

S nelagodnom je pogledala vlastito ime.

“Na njoj neće pronaći ništa”, rekao je Jacob Kanon. “Ovi ubojice ne ostavljaju nikakve tragove i ne ližu marke. Je li na poledini bilo nečega?”

Odmahnula je glavom.

On je pridignuo snimku.

“Bih li mogao dobiti kopiju ove snimke?”

“Isprintat ću vam je”, rekla je Dessie, pa je nešto kliknula mišem i rukom pokazala prema zaslonu računala. “Idem po kavu”, rekla je i ustala. “Može i za vas?”

“Mislio sam da sam propustio priliku”, uzvratio je Jacob Kanon, pa se uputio prema printeru i uzeo primjerak snimke.

Dessie je do automata za napitke došla uza sve izraženiji osjećaj nestvarnosti. Sebi je uzela kavu s mlijekom, a Amerikancu crnu, ekstra jaku. Izgledao je kao da mu treba upravo takva kava.

“Moraju jednom pogriješiti”, rekao je Jacob, uzimajući kavu. “Prije ili kasnije osjetit će pretjerano samopouzdanje ili će se ulijeniti. Taj trenutak sada ne može biti daleko...”

Dessie je od sebe odgurnula užasno lošu kavu, te ga fiksirala pogledom.

“Imam hrpu pitanja,” rekla je, “no ovo će biti dovoljno za početak: Zašto baš ja? Zašto su odabrali mene? Znajuju li razloge?”

U tom trenutku počeo joj je vibrirati mobitel. Pogledala je maleni ekran.

Gabriella.

“Iz ekipe policijskih istražitelja”, rekla je.

“Ekipe koja radi na ovom slučaju? Pa, javite se!”

Pritisnula je tipku i okrenula stolicu tako da mu je sada bila okrenuta leđima.

“Izgleda da smo pronašli žrtve”, rekla je Gabriella. “Njemački par na Dalarou.”

14. poglavlje

DESSIE JE DUBOKO UDAHNULA.

“Tko ih je pronašao?” upitala je na švedskome.

Jacob Kanon zaobišao je stol, pa se tako ponovno našao ispred nje. “Čistačica”, odgovorila je Gabriella. “Ondje je sada lokalna patrola.”

“Pronašli su žrtve?” upitao je Jacob.

Dessie se ponovno okrenula od njega.

“Sigurna si da je to par s fotke?” upitala je.

“Pronašli su ih, zar ne?” ustrajao je Amerikanac.

“Tko to govori u pozadini?” upitala je Gabriella.

“Mrtvozornik će u krvi žrtava pronaći više različitih tvari”, rekao je Jacob Kanon glasno, u neposrednoj blizini telefona. “Djelomično THC i alkohol, ali i opojno sredstvo za koje će utvrditi da je...”

“Kada su se dogodila ubojstva?” upitala je Dessie, pa je stavila prst u drugo uho, da što manje čuje bučnog Amerikanca.

“Zabrinuta sam za tebe”, rekla je Gabriella. “To su ozbiljni ubojice. Moraš biti na oprezu...”

Jacob Kanon ščepao je Dessienu stolicu i okrenuo je tako da su se njezina koljena našla među njegovima.

“Doznaj adresu”, rekao je, netremice je gledajući u oči. “Doznaj adresu mjesta zločina.”

“Na kojoj je adresi počinjen zločin?” upitala je Dessie smeteno, dok je kroz tanku tkaninu hlača osjećala toplinu njegovih nogu.

“U redakciji si? Kod tebe je onaj ludi Amer?”

Gabriellin glas postao je piskutav i pun optužbe.

“Što on radi ondje? Pustila si ga u redakciju? Zašto?”

Dessie je izbjegavala muškarčeve jarkoplave oči, iziritirana zbog Gabriellina blebetanja.

“Adresa, Gaby. Radim u novinama, a ta su ubojstva vijest. Mora ćemo nekoga poslati na mjesto događaja.”

“Ti baš i nisi od onih agresivnih njuškala...”

Ona njezina tvrdoglava crta, koja je trebala nestati kada su joj bile tri godine, sada je nabujala u njoj i zažarila joj obraze.

“Bilo bi ti draže da pošaljemo Alexandera Anderssona?” Gabriella Oscarsson dala joj je adresu na otoku Dalaro.

“Ali što god radila,” rekla je otresito, “ne dovodi Amera.”

Nakon toga prekinula je vezu.

Dessie je ispustila mobitel. Jacob Kanon pustio je njezinu stolicu povukao se za korak.

“Gdje? Gdje se dogodio zločin?”

“Na četrdeset pet minuta vožnje”, odgovorila je Dessie, pa pogleda na sat. “Na jugu, na jednom otoku.”

Zaobišla je stol, prebacila ruksak preko ramena, uzela olovku i notes, pa stala pred Jacoba Kanona.

“Idemo?”

15. poglavlje

KIŠA JE U MEĐUVREMENU PRESTALA, NO ASFALT JE JOŠ BIO MOKAR. GUME su šuštale kada je Dessie Volvom prešla preko lokvica ispred ulaza u redakcijsku podzemnu garažu. Zakočila je ispred glavnog ulaza i Jacobu Kanonu otvorila desna vrata.

Nakon što ih je on zatvorio, smrad je postao prilično nepodnošljiv.

“Bože moj”, rekla je ona i otvorila vrata. “U Americi nemate sapun i vodu?”

On je samo zakopčao pojas.

“Dolazimo na vrijeme”, rekao je. “Gotovo kad i policija. Imaš dobar izvor.”

Dessie je promijenila brzinu i ubrzala. Odgovorila je nakon nekoliko trenutaka razmišljanja.

“Moja bivša...”

Amerikanac je također nekoliko trenutaka sjedio bez riječi.

“Bivša...”

“Da, djevojka”, odgovorila je ona, koncentrirajući se na promet koji nije bio gust.

Zašto je o tome toliko teško razgovarati? Pa još 2009. godine?

Pritisnula je papučicu gasa kako se ne bi morala zaustaviti na crvenome

svjetlu. Pogledala je uvis, da utvrdi ima li kakvih znakova da bi se oblaci mogli razići, no takvih naznaka nije bilo. Uključila je radio i pronašla postaju s laganicama. Pokušala je i zapjevati, ali nije znala tekstove.

“A ti?” upitala je, da nekako prekine tišinu. “Imaš djevojku?”

“Više ne”, odgovorio je on, zagledan kroz vjetrobransko staklo.

“Možda bi i ostala s tobom da se povremeno pokušaš otuširati.”

“Ubijena je. U Rimu.”

Sranje, sranje, sranje, kako je samo glupa!

“Ispričavam se”, rekla je, zagledana naprijed, kroz vjetrobransko staklo.

“Nema frke”, rekao je on, gledajući je. “Kimmy mi je bila cijela obitelj. Samo nas dvoje.”

Ali što je onda bilo s majkom, upitala se Dessie, ali je odlučila ovaj put prešutjeti pitanje.

U tišini su se vozili na jug cestom broj 73, prolazeći kraj ceste za Tyreso i nepreglednog predgrađa Brandbergen. Jacob Kanon nagnuo se naprijed, da bolje promotri divovska betonska zdanja.

“I evo nas ponovno u dobrom starom Sovjetskom Savezu”, rekao je.

“To su nazivali 'milijunskim programom’”, rekla je Dessie, zahvalna za priliku da nešto kaže. “Socijaldemokratska vlada naručila je izgradnju milijun domova tijekom deset godina, šezdesetih i sedamdesetih godina. Posljednjih desetljeća odande nam dolazi velik dio kriminalaca.”

Jacob Kanon nije rekao ništa.

Pratila je prometne znakove i tako . ugledala i izlaz za Jordbro. Autocestu je tako zamijenila obična cesta, broj 227.

Sada su već blizu.

Osjećala je kako joj se puls ubrzava. Mnogo puta bila je na mjestima na kojima je počinjen zločin. I bila se naviknula na razbijena stražnja vrata i porazbacane ladice, no nikada nije bila na mjestu na kojem se dogodilo ubojstvo.

“Kada dođemo onamo”, rekla je Dessie, “što... što možemo očekivati?”

Jacob Kanon ju je pogledao s iskrom u očima.

“Krv”, odgovorio je. “Čak i male količine krvi izgledaju strašno i veliko kada se nađu na pokuštvu i podu. Znaš onu mrlju koja ostane na zidu kad zgnječiš komarca... Ovo su velike količine...”

Dessie je još snažnije stisnula upravljač i skrenula prema Bjornou.

16. poglavlje

KUĆA SE NALAZILA NA OBALI UZ MALENI ZALJEV, OKRENUTA PREMA otoku Edeso. Bila je malena, žuta, s izrezbarenim ukrasima na trijemu i malenim šesterokutnim tornjićem na čijem se vrhu vijorila zastavica. Uz rub ceste

protezala se bijela drvena ograda s malenim vratima.

Oko kuće su rasle tek zazelenjele breze, a uz pošljunčanu stazu koja je vodila do vrata i neveni.

Neki je policajac uz obalu marljivo razvlačio plavo-bijelu policijsku traku. Drugi je na uglu kuće s nekim razgovarao preko mobilnog telefona.

Dessie se zaustavila kraj ograde. Uzela je kompaktni digitalni fotoaparat i načinila nekoliko snimaka kuće. Jacob Kanon progurao se kraj nje, otvorio vrata u ogradi i sagnuo se ispod policijske vrpce.

“Samo malo,” rekla je Dessie, pa je spremila aparat u džep, “ne možeš samo tako..

“Hej!” povikao je policajac koji je uz obalu vezivao traku za jednu oskorušu. “Ne možete unutra, zatvoreno je za javnost.”

Jacob Kanon pokazao je službenu značku i pojurio dalje, ravno prema kući. Dessie je na uzdrhtalim nogama napola trčala za njim.

“Njujorška policija”, doviknuo je Jacob preko ramena. “Traže da razgovaram o istrazi. Sve je dogovoreno.”

Onaj policajac s mobitelom samo ih je nepomično gledao, ali je i dalje držao telefon.

“Jacobe,” rekla je Dessie, “nisam sigurna da je..

Amerikanac se uspeo na trijem. Brzo je pogledao uokolo i skinuo cipele.

Ulazna su vrata bila širom rastvorena. Jacob je zastao na pragu. Dessie ga je dostigla i slobodnom rukom instinktivno pokrila nos i usta.

“Do bijesa”, rekla je. “Kakav je to smrad?”

S desne strane nalazila su se napola otvorena vrata koja kao da su vodila u malenu kuhinju. Naprijed i lijevo vidjeli su ljude koji su se kretali, dok su pod njihovim koracima škripale keramičke pločice.

“Pozdrav”, doviknuo je Jacob. “Ja sam Jacob Kanon, američki policajac, i imam informacije u vezi s ovim slučajem. Sada ulazim na mjesto zločina.”

Dessie se ne odviše spretno uspjela riješiti tenisica, ali je i dalje pokrivala nos i usta. Vidjela je kako Jacob navlači tanke rukavice koje je izvukao iz džepa jakne, te otvara vrata pred kojima su stajali.

Stojeći iza njegovih leđa, vidjela je kako se Mats Duvall, viši inspektor koji ju je ispitao u petak, okrenuo i zapiljio u njih. Na sebi je imao svijetlosivo odijelo i svijetloljubičastu košulju, te jarkocrvenu kravatu, uz plave zaštitne navlake na cipelama. U ruci je držao elektronički notes.

Gabriella je stajala kraj prozora i zapisivala nešto u svoj blok. Zaljevom je polagano promicala neka jahta.

“Koji sad k...?” rekla je Gabriella i zakoračila prema njima.

Jacob joj je pokazao iskaznicu.

“Nisam došao sabotirati vaše napore”, rekao je žurno. “Raspolažem važnim informacijama koje će pripomoći vašoj istrazi.”

Stao je u stranu i propustio Dessie. Ona se zaustavila kraj njega i ugledala

sofu.

Krvava tijela i dalje su nepomično stajala u neobičnome položaju. Krv koja ih je prekrivala bila je tamna, gotovo crna. Našla se i na podu, u pukotinama u drvu, te došla do mjesta na kojem ju je upio sag od raznobojnih elemenata. Ženina svijetla kosa koja se spuštala i preko njezinih grudi bila je kruta od sasušene krvi. Muškarac joj je ležao u krilu, napola na podu, točno kao na onoj fotografiji. Otvor na njegovu vratu izgledao je poput razjapljene škrge. Rana na dušniku bila je tako velika da mu se glava bila gotovo odvojila od tijela.

Dessie je osjetila kako joj se sva krv slijeva u nožne prste, te se snažno uhvatila za Jacoba, da ne padne.

“Vi ste, znači, Jacob Kanon”, rekao je Mats Duvall, mjereći Amerikanca od glave do pete. “Čuo sam za vas.”

Nije zvučao agresivno, nego tek znatiželjno.

“Negdje ovdje pronaći ćete najmanje jednu praznu bocu pjenušca,” rekao je Jacob, “po svoj prilici *Moet & Chandon*. Četiri čaše, a u dvije od njih i tragove opojnog sredstva ciklopentolata. Riječ je o sredstvu za opuštanje mišića koje se koristi prilikom pregleda očiju, za širenje zjenice...”

Gabriella im je prišla u nekoliko dugačkih koraka, te se zaustavila kraj Jacoba Kanona.

“Neovlašteno ste došli na mjesto zločina”, rekla je i pokazala mu prema vratima. “Nosite se odavde!”

“Kapi za oči?” upitao je Mats Duvall.

Jacob je pogledao detektive, pripravan izboriti se za svoje mjesto.

“U Americi se prodaje pod više različitih naziva”, rekao je. “Akpentolate, Cyclogyl, Cyclate i njih još nekoliko. U Kanadi je poznat i pod nazivom Minims Cyclopentolate. Vjerojatno se može nabaviti i u Europi.”

Dessie je osjećala kako se soba oko nje sve više okreće. Postojali su veliki izgledi za to da počne povraćati.

“Znači da ubojice drogiraju žrtve?” upitao je Mats Duvall, pa im prišao i položio ruku na Gabriellino rame. “Kapima za oči u pjenušcu?”

Gabriella je bijesnim pogledom ošinula Dessie i oslobodila se inspektorove ruke.

“A kad se onesvijeste, prerežu im grkljan”, rekao je Jacob. “Ubojica se služi desnom rukom, te malenim, oštrim predmetom. Ubija s leđa, nožem precizno probija vratnu arteriju, a zatim duboko zarezuje tetive i dušnik.”

Dok je izgovarao te riječi, rukama je pokazivao opisane pokrete.

Dessie je uvidjela da joj i boje i zvukovi sve više blijede.

“Bilo i disanje vjerojatno se prekidaju nakon približno minute”, rekao je Jacob.

“Oprostite,” rekla je Dessie, “ali moram van.”

Izišla je na pošljunčani prilaz, podignula glavu prema nebu, te nekoliko puta duboko udahnula.

17. poglavlje

“TI SU UBOJICE ŠARMANTNI, UGODNI LJUDI”, REKAO JE JACOB, DOK JE NA slabašnome sunčevu svjetlu istezaao leđa. “Lako stječu nove prijatelje. Sigurna si da ne želiš pecivo s cimetom?”

Dessie je odmahнула glavom i Amerikancu prepustila da pojede posljednje pecivo.

Sjedili su na terasi hotela Bellevue u Dalarou, uz posudu s kavom, šalice i prazan tanjur. S mora je dopirao hladan vjetar. Zapravo je bilo odviše hladno za terasu, no nakon što joj je zamalo pozlilo, Dessie nije bila u stanju podnijeti miris Jacobova znoja.

“Smatraš, znači, da ih je dvoje? Da su par? Muškarac i žena? Zašto?”

Jacob je kimnuo, željno žvačući pecivo. Činilo se da jezoviti prizor kojem su maločas svjedočili na njega nije ni najmanje utjecao.

“Par izgleda manje opasno. Vjerojatno su mladi, zgodni. Dvoje mladih svjetskih putnika koji nailaze na sličan par, ljudi koji piju pjenušac, puše travu, malo se prepuštaju ekstravaganciji...”

Popio je gutljaj kave.

“I vjerojatno govore engleski”, rekao je još.

Dessie ga je upitno pogledala.

“Razglednice... pravopis je besprijekoran, a među žrtvama, većini je engleski bio materinji jezik. Ostali su se njime služili tečno.”

Dessie je podignula dugačku kosu i smotala je u pundu na vratu, i je učvrstila kemijskom olovkom. Blok joj je već bio prepun informacija o žrtvama, ubojstvima i ubojicama.

“Te razglednice...” rekla je sada. “Zašto ih šalju?”

Jacob Kanon pogledao je prema zaljevu. Vjetar mu je mrsio raščupanu kosu.

“Nije neobična pojava da serijske ubojice komuniciraju s okolnim svijetom kako bi privukli pozornost”, rekao je. “Primjera je mnogo.”

“Ubijaju kako bi dospjeli u novine?”

Jacob Kanon u svoju je šalicu ulio još kave.

“Mi u SAD-u svog smo prvog ubojicu s razglednicama imali pre više od stotinu godina. Bio je to muškarac po imenu John Frank Hicke. Prije nego što su ga uhvatili, više od trideset godina ubijao je dječake uzduž Istočne obale. Slao je razglednice obiteljima žrtava i to ga je i koncu i odalo.”

Iskapio je kavu.

Dessie se smrzavala na ledenome vjetru.

“Ali zašto baš ja?”

Jacob Kanon zakopčao je jaknu od antilopa.

“Nadarena si, ambiciozna, karijera ti je važnija praktički od svega u životu.

Obrazovana si, čak i previše za tip novinarstva kojim se baviš, no to ti ni najmanje ne smeta.”

Dok je pila kavu, Dessie je davala sve od sebe da pokaže kako je posve mirna i kako je ništa ne dira.

“Zašto to misliš?”

“U pravu sam?”

Tiho se nakašljala.

“Paaa”, rekla je. “Možda pomalo.”

Blagonaklono ju je pogledao.

“Nije baš nuklearna fizika”, rekao je. “Čini mi se da sam shvatio kako biraju osobe za kontakt.”

Dessie se čvršće objumila rukama.

“Kako?”

“Onog dana kada se odluče baciti na posao kupuju novine. Za kontakt biraju list, i novinara, s najzvučnijom viješću u crnoj kronici.”

Dessie je nekoliko puta ubrzano zatreptala.

“Provalnik Bengt”, rekla je. “U četvrtak je na naslovnici *Aftonpostena* izišao moj intervju s provalnikom Bengtom.”

Jacob Kanon bio se zagledao u more.

“Ali kako si mogao znati...?” upitala je. “To o ambicioznosti i školovanju?”

“Žena si, a pišeš o tipično muškim temama. Za takvo što čovjek mora imati dara i biti tvrdoglav. U mojoj zemlji pisanje o zločinima nije na osobitoj cijeni, čak i kad povećava nakladu. Upravo zbog toga novinari su najčešće stručni, ali ih previše ne muči ugled.”

“Nije uvijek tako”, rekla je Dessie, misleći na Alexandera Anderssona.

Jacob Kanon nagnuo se prema njoj.

“Moramo surađivati”, rekao je. “Moram nekako ući, doći do ljudi koji vode istragu i do medija. Čini mi se da im ovaj put mogu stati na rep.”

Dessie je ustala, ostavljajući novac pod posudom za kavu, kako ga vjetar ne bi odnio.

“Okupaj se i spali odjeću”, rekla je. “Pa ćemo vidjeti.”

18. poglavlje

CIJELA PRIČA UBRZO JE PRERASLA U NEŠTO NEUOBICAJENO POPUT UDARNE međunarodne vijesti koja se odvija u Stockholmu. Svi vodeći novinari u listu svim su silama željeli doći do naslova koji bi onda mogli citirati CNN ili *The New York Times*. Fotografi su se vrzmali oko deska urednika fotografije. Forsberg samo što nije čupao kosu dok je sjedio i istodobno razgovarao na dva bežična telefona. Alexander Andersson bio je okupio mnoštvo

ljudi u središnjoj prostoriji, gdje je naglas čitao dijelove svojih članaka. Prvi put u povijesti i glavni je urednik, Stenwall, u redakciju došao u nedjelju. Dessie ga je vidjela kako pije kavu u svome uredu odijeljenome staklom. Otišla je do svog stola, izvadila prijenosno računalo i fotografski aparat, pa presnimila fotografije žute kuće u arhipelagu, a zatim ih poslala uredniku fotografije. Napisala je osnovne činjenice o slučaju i ubojicama koje bi mogle poslužiti nekom drugom izvjestitelju.

“Kako je bilo?” upitao ju je Forsberg koji se neočekivano ukazao kraj njezina stola.

“Užasno”, odgovorila je Dessie, i dalje pišući na računalu.

“Iste ubojice kao i dolje u Europi?”

“Tako izgleda”, rekla je ona, pa je okrenula računalo kako bi urednik mogao pročitati njezin materijal.

“Kapi za oči?” začudio se Forsberg.

“U Švedskoj je već bilo nekoliko slučajeva u kojima se žene omamljivalo ubacivanjem kapi za oči u piće. U Ciudad de Mexico prostitutke kapima za oči omamljuju klijente. Tako su umrla najmanje petorica muškaraca.”

“Od kapi za oči u piću?” rekao je sumnjičavo Forsberg.

Dessie je povukla ruke s tipkovnice i podignula pogled prema njemu.

“Neke djevojke stavljaju kapljice izravno na bradavice.”

Forsberg se nelagodno promeškoltio i odustao od te teme.

“Koliki dio ovoga možemo objaviti?”

“Gotovo ništa”, rekla je Dessie, ponovno se dajući na posao. “Policija želi prikriti informacije o opojnim sredstvima, pjenušcu i drugim stvarima pronađenima na mjestu zločina. No možemo navesti uzrok smrti i podatke o žrtvama. Obitelji su im izvijestili oko podneva.”

Forsberg je sjeo na njezin stol.

“Žrtve...?”

Dessie je piljila u ekran, u gole činjenice prikupljene o ubijenome paru.

Claudia Schmidt, dvadeset godina. Zaručena za Rolfa Hetgera. dvadeset tri godine, oboje iz Hamburga. U Stockholm su doputovali u utorak, a preko neke agencije na internetu unajmili su kuću na Dalarou. Na aerodromu su unajmili automobil, Fordov Focus. Automobila nema.

“Ubojice su vjerojatno upoznali negdje u gradu, pa ih pozvali kući”, rekla je Dessie. “Dobit ćemo fotografije od *Die Zeita*. Sve ćeš imati za tri minute.”

“Koji su ti izvori?”

Smireno ga je pogledala.

“To je povjerljivo”, odgovorila je. “Što ćemo s informacijom o razglednici i snimci tijela?”

Forsberg je ustao.

“Policija nas je svojski pritegnula, pa to još uvijek ne možemo upotrijebiti. Snimila si kuću?”

“Samo za evidenciju, za svaki slučaj. Snimke su na fotodesku. To je tako

stravično...”

Pridignula je kopiju razglednice na kojoj se vidjela zgrada Burze.

“Znaš kako ih zove onaj Amerikanac? Ubojice s razglednice...”

“Zgodan naslov”, rekao je Forsberg. “Gotovo idealno za ispuniti jedanaest redova.”

Dessie je pogledala na ručni sat.

“Stigla je i posljednja isporuka pošte. Ako nema ničega, idem.”

“Imaš dogovoren izlazak?” zadirkirao ju je Forsberg.

“Zapravo i da,” odgovorila je Dessie, “a već kasnim.”

19. poglavlje

DOISTA JE IMALA DOGOVOR, A TO BAŠ I NIJE BILO OSOBITO UOBIČAJENO. Na određeni se način bila i radovala toj večeri: nekome tko je želi izvesti na večeru u otmjeni restoran s raskošnim svijećnjacima i bijelim ubrusima.

Trenutačno bi bila dala sve samo da ne mora ići.

Nekoliko tjedana ranije javio joj se Hugo Bergman, vrlo uspješan pisac krimića i kolumnist, kojem je trebala pomoć u vezi s vjerodostojnošću jednog lika: nepopravljivog sitnog lopova koji je na koncu postao žrtvom globalne zavjere. U znak zahvalnosti ponudio joj je večeru.

Osjetivši se polaskanom, pristala je. Hugo Bergman bio je bogat, slavan i razmjerno zgodan.

Tako je barem mislila dok se s njim nije našla i upoznala s temeljnom radnjom njegova romana.

Onaj sitni kradljivac naći će se unutar velike međunarodne mreže u kojoj su trkaći konji uzgojeni genetskim inženjeringom, jedan premijer u komi, te pop-zvijezda koja želi ostvariti globalnu dominaciju.

Biranim riječima pokušala je gospodinu Bergmanu objasniti kako nije važno koliko je doktorskih disertacija o sitnim lopovima napisala: njegov junak nikada neće biti uvjerljiv.

Sada je trebalo odraditi dogovorenu večeru, i to baš večeras i to baš u Oprenom podrumu, jednom od najotmjjenijih restorana u gradu.

Parkirala je bicikl ispred ulaza, sa smradom leševa u Dalarou još uvijek u nosnicama. Skinula je kacigu, raspustila kosu i ušla. U širokim bezobličnim hlačama i oznojenoj majici nije mogla biti odjevena neprimjerenije, no sada nije bilo vremena da se vrati kući i preodjene.

Šef sale doveo ju je do stola. Veličanstvena dvorana s lusterima od brušenog stakla, oslikanim stropom i masivnim svijećnjacima u njoj je pobudila dojam da je neuredna i nespretna, poput siromašnog rođaka iz provincije.

“Dessie”, rekao je Hugo Bergman, čije se lice odmah ozarilo. Ustao je i

prema europskome je običaju poljubio u oba obraza. "Tako mi je drago što se ponovno vidimo."

Dessie se usiljeno nasmiješila.

"Žao mi je što kasnim," rekla je, "ali cijeli dan provela sam na mjestu dvostrukog ubojstva..."

"Ah", rekao je Hugo Bergman. "Ti urednici. Krv i smrt, to im je dnevna hrana. Ali tko sam ja da sudim o moralu...?"

Nasmijao se vlastitoj šali.

"Bilo je uistinu gadno", rekla je Dessie kad je sjela. "Žrtve su dvoje mladih ljudi iz Hamburga..."

"Nemojmo više o tome", rekao je pisac dok je u njezinu čašu točio crno vino. "Moj je agent danas potpisao ugovor s jednim izdavačem u Nizozemskoj, pa to moramo proslaviti!"

Primijetila je da je boca već napola prazna. Gospodin Bergman svojski se potrudio da se što bolje zabavi dok ju je čekao.

"Već sam naručio", rekao je nakon što je odložio čašu. "Nadam se da jedeš meso."

Dessie se ponovno nasmiješila.

"Nažalost, ne", rekla je. "Protivim se svim komercijalnim oblicima eksploatacije životinja."

Hugo Bergman proučavao je ponudu vina.

"No, da", rekao je. "Možeš jesti pire. Krumpir nitko ne eksploatira. Što kažeš na ovu bocu... Chateau Pichon-Longueville Baron iz 1995 godine?"

Posljednja rečenica bila je namijenjena konobaru koji se bešumno bio približio njihovom stolu.

"Najiskrenije se nadam da će nizozemski prijevod biti bolji od francuskoga", rekao je nakon što se konobar udaljio. "Nemaš pojma koliko idiota radi u izdavaštvu. Usput, jesi li pročitala moj članak o opterećenju javnih tužitelja? Bože moj, reakcije su bile nevjerojatno pozitivne..."

Dessie se i dalje smiješila, iako su je usta sve više boljela. Uistinu se trudila, zabacivala kosu i treptala, pažljivo slušala i uljudno se smijala.

Hrana je bila ukusna, a to se odnosilo samo na pire.

Hugo Bergman sve se više opijao od apsurdno skupih vina koja je naručivao. Kada je trebalo potpisati račun podmiren kreditnom karticom, tek je uz podosta muka uspio pronaći isprekidanu liniju rezerviranu za potpis.

"Vrlo si lijepa žena, Dessie Larsson", promumljao je otežala jezika kada su iz restorana izišli u Kungsträdgården.

Smrdljivi dah zapahnuo joj je lice.

Sklopila je oči i zaključila da je predstava sada ipak završena.

"Hvala, ti također", rekla je dok je otključavala bicikl.

"Volio bih da se ponovno vidimo", rekao je, pa je pokušao poljubiti.

Dessie je žurno navukla biciklističku kacigu. To bi moralo ubiti strast, no

Hugo Bergman nije odustajao tek tako.

“Imam spisateljski stančić u Starome gradu”, prosiktao je. “Na najvišem katu...”

Dessie je zakoračila u stranu i sjela na bicikl.

“Hvala na fantastičnoj večeri”, rekla je, pa mu okrenula leđa i stala okretati pedale.

Kako prokleta tipično. Tko god se zanima za nju je ili idiot opsjednut kontrolom ili sobom.

Osvrnula se tek kad je došla do raskrižja. Hugo Bergman stajao je na istome mjestu i klatio se, nešto petljao oko mobitela. Vjerojatno ju je već posve zaboravio.

Večer je bila mirna i svježja. Oblaci su se u međuvremenu bili razišli, a nebo je bilo svijetlo iako je prošlo jedanaest navečer. Ljudi su šetali uz obalu, razgovarali i smijali se. Kafići i barovi bili su otvoreni, a nudili su deke i halogenske grijalice onima koji su se željeli ugrijati.

Nešto u njoj bilo se otopilo. Taj veliki komad leda koji je u njezinim grudima rastao tijekom cijele mračne zime pretvorio se u gotovo fizički osjećaj olakšanja s povratkom svjetla.

Udisala je svijetlu ljetnu noć i polagano se vozila kraj Kraljevske palače, preko raskrižja u Slussenu, a zatim se u stojećem položaju biciklom uspela uz Gotgatsbacken. Nosila je bicikl uza stube do Urvadersgranda, pa otključala vrata i spremila bicikl u dvorište.

Tek kada je već otključala vrata svoga stana primijetila je muškarca koji je stajao u blizini i motrio je iz sjene.

20. poglavlje

ZAČULA JE VLASTITI PRIGUŠENI KRIK.

“Učinio sam sve što si tražila”, rekao je Jacob Kanon, pa joj prišao ispruženih ruku.

Dobro ga je odmjerila: bio se obrijao i oprao kosu.

“H&M”, objasnio je.

I dalje je bio u istim trapericama, istoj jakni, no moguće je da je imao novu majicu kratkih rukava. To je pak bilo teško točno utvrditi: bila je crna, baš kao i prethodna.

“Fantastično”, rekla je Dessie. “Kakva transformacija.”

“Ondje prodaju i sapun”, nastavio je on.

“Nadam se da te to nije iscrpilo”, rekla je Dessie. “Što trebaš?”

Pogledao ju je zažarenih očiju.

“Jebena švedska policija gadno će pogriješiti ne bude li me slušala” rekao je.

“Neće uhvatiti ubojice ni da se o njih spotaknu. Nijemci su, sve odradili kako treba, pa ih ipak nisu uhvatili.”

Dessie je ponovno zatvorila vrata stana.

“Najgore je kada se pokušava razjasniti upravo ovakva vrsta ubojstava”, nastavio je Amerikanac. “Žrtve su odabrane nasumično, nisu ni na koji način povezane s ubojicama, nema očitih motiva, nema zajedničke prošlosti izvan okvira proteklih nekoliko sati. A ubojice putuju poput turista, što znači da nitko ne primjećuje da ih nema, da nikome nije stalo kako i kada dolaze i odlaze, nitko ne primjećuje da se neobično ponašaju..

Doimao se tužnim, suzdržanim i ne posve trijeznim, ali nešto u njemu zračilo je istinskom iskrenošću. Nije ništa uveličavao, nije ni o čemu pretjerivao. Dessie je to možda primijetila upravo zbog tako velike razlike u odnosu na ono nadmeno samozadovoljstvo Huga Bergmana. A sada kada ga je vidjela bez prljavštine i malo dotjeranijeg, uvidjela je da je zapravo prilično zgodan.

Čuvaj se, mala, pomislila je, pa je prekrížila ruke.

“Kakve to veze ima sa mnom?” upitala je.

Jacob je pridignuo malenu sportsku torbu koju dotada nije vidjela.

“Imamo samo obrazac”, rekao je on. “Ovdje imam kopije snimaka većine leševa, te razglednica vezanih gotovo uza sva ubojstva. Ubojice komuniciraju posredstvom tih slika, ali ne uspijevam utvrditi što žele reći. Možeš li mi pomoći?”

“Ne znam ništa o ubojstvima”, rekla je ona.

On se nasmijao, tužno i isprazno.

“Kome se još mogu obratiti?”

Naravno. Ovdje je, pred njezinim vratima, jer nema kamo poći.

“Čuj,” rekla je, “umorna sam, a za par sati moram ustati...”

Svjetlo se na stubištu ugasio. Dessie ga nije ni pokušala ponovno uključiti.

“Radila si dokasna”, rekao je Jacob Kanon u tami. “Nešto se dogodilo?”

Iznenadila se uvidjevši da su joj usta suha.

“Bila sam s nekim na večeri”, odgovorila je.

Tek je razabirala njegov obris na pozadini velikog prozora s mnoštvom malenih staklenih ploha na stubištu.

“S Hugom Bergmanom”, nastavila je. “Slavnim autorom krimića, ako si možda čuo za njega...?”

Jacob je ponovno pritisnuo tipku na prekidaču i rasvjeta se uključila.

“Vrijeme prolazi”, rekao je. “Ubojice se nakon ubojstva obično zadrže tek još pokoji dan na istome mjestu. Po svoj su prilici još uvijek ovdje, no ubrzo će poći dalje...”

Prišao joj je još za korak.

“Kimmy umire”, rekao je. “Kimmy umire uvijek iznova, i tako bez prestanka. Moramo ih zaustaviti.”

Dessie je ustuknula.

“Sutra”, rekla je. “Sutra dođi u redakciju. Pomazi li te sreća, dobit ćeš kavu iz

automata.”

Slobodnom rukom protrljao je oči. Činilo se kao da se sprema nešto reći, no onda se predomislio.

Samo je nestao niz mramorne stube.

21. poglavlje

DESSIE JE UŠLA I ZATVORILA VRATA, UGLAVILA SIGURNOSNI LANAC i stisnula šake.

Strgnula je odjeću s tijela, pomislila kako bi se mogla otuširati, no na koncu je od toga odustala. Uvukla se pod pokrivač velikog bračnog kreveta, a da nije ni uključila rasvjetu.

Sobom je vladala polutama, ali ne i potpuni mrak. Sunce je bilo zašlo, no pojavit će se već za nekoliko sati. Ležala je mirno i tiho gledala uokolo.

Ovdje je držala naslijeđene stvari: čipkaste zavjese iz dnevne sobe kod kuće, djedov ormar i rukom izrađene seljačke stolice. Stvari koje su u njezinoj obitelji bile već naraštajima i koje će nakon njezine smrti netko za vrlo malo novca kupiti na nekoj dražbi...

Ne uspijevajući se smiriti, zbacila je pokrivač, navukla kućnu haljinu i otišla u kuhinju. Popila je čašu vode, a potom otišla u djevojačku sobicu, minijturni prostor iza kuhinje u kojem je bila namjestila ured. Uključila je računalo, još nekoliko trenutaka oklijevala, a potom otvorila napola dovršenu doktorsku disertaciju.

Tko zna hoće li je ikada dovršiti?

Samo je uzdahnula. Tema kojom se bavi zapravo je iznimno zanimljiva i nije joj jasno zašto nikako ne dovršava radnju. U nju je već uložila, nekoliko godina akademskog rada, proučavanja sitnih kriminalaca, njihova načina razmišljanja, obrazaca ponašanja i motiva.

Zašto netko postaje lopovom? Zašto itko odabire takvu izopćenost?

O tom pitanju razmišlja cijeli život.

S njime je odrasla, na jednom seoskom imanju u šumama Norrlanda na sjeveru Švedske.

Velika većina pripadnika njezine obitelji tijekom cijelog ojadnog života nije pošteno radila ni jedan jedini dan.

Pregledavala je tekst, išla gore-dolje, i nasumično čitala pojedine dijelove.

Možda bi mogla ponovno poraditi na tome, dovršiti disertaciju i steći titulu.

Zašto je to, zaboga, tako teško?

Zašto ništa ne može obaviti kako treba?

Sve čega se uhvati na koncu je nekako tek napola dovršeno, bilo da se radi o poslu, bilo da je riječ o vezama.

Isključila je računalo i vratila se u kuhinju.

Idealan partner ne postoji, to zna, a sam Bog zna da se ta spoznaja temelji na dugotrajnim istraživanjima i bogatome iskustvu. Mogućnost pronalaženja vlastite druge polovice običan je mit. Čovjek se mora upuštati u kompromise, praviti ustupke, biti tolerantan.

Gabriella je divna cura, prelijepa i seksi, i ozbiljno zaljubljena u nju.

I s Christerom je sve bilo u redu. Da nije zatražio razvod, vjerojatno bi s njim još bila u braku. Ali koliko bi to bilo zabavno?

Popila je još čašu vode i pogledala na zidni sat. 1:43.

Zašto je onom Amerikancu rekla da je izišla s nekim muškarcem? Zašto je spomenula Bergmana? Je li Kanonu željela dati do znanja da izlazi i s muškarcima? Zašto bi mu to željela nekako prenijeti?

Odložila je čašu u sušilicu i uvidjela da je jako gladna.

Možda u ormariću ima malo starog dvopeka.

U protivnom, morat će pokušati oživiti one mrkve.

22. poglavlje

PJESNIK SE U MEĐUVREMENU VRATIO U FINSKU, PA JE JACOB U ONOJ IZBI ostao sam. U tome uskome prostoru nije bilo mjesta za stolicu ili stol, pa se smjestio na Finčev prazni donji ležaj. Službeni pištolj i Kimmyinu uokvirenu fotografiju bio je odložio na široku prozorsku dasku.

Nagnuo se naprijed i prstom prešao preko Kimmyina nasmiješenog obraza.

Tu je fotografiju nakon njezine smrti dao novinarima, a snimljena je dan nakon što su je primili na Juilliard.

Jacob je ustao, prišao velikoj platnenoj torbi i otvorio bocu vina. Stajao je s bocom u ruci, zagledan u svijetlu ljetnu noć.

Pod prozorom se nalazila malena plaža. Nekolicina alkoholom ispunjenih mladaca sa svečanim kapama sa studentske promocije bučno se zalijevala u odjeći.

Pogled mu je prešao na tamnu površinu mora.

Kimmy se nije voljela kupati. Svi ostali klinci iz kvarta obožavali su odlaske u Brighton Beach, no Kimmy nikada nije naučila valjano plivati. Više je voljela velike šumske rezervate na Staten Islandu, prepune raznoraznih kukaca. Bila je više nalik kakvom dječaku nego djevojčici, uvijek u hlačama s naramenicama, uvijek u potrazi za paucima i bubama.

Više od kukaca voljela je samo jednu stvar: glasovir tete Marthe. Svaki dan nakon škole odlazila je onamo i svirala, na čemu je Jacob bio neizmjerljivo zahvalan, jer je to značilo da se neće uplesti ni u kakve nevolje.

No tog poslijepodneva, nekoliko godina ranije, kada mu je rekla da se prijavila na Juilliard, najbolju glazbenu, kazališnu i plesnu akademiju na svijetu,

gotovo je ostao užasnut. U životu nije čuo da je netko iz područja Brooklyn Bay Ridgea došao makar i na korak do upisa na tu instituciju. Provjerio je kako stoje stvari: upisati se uspije tek pet posto prijavljenih bruceša.

No Kimmy se našla među tim rijetkim sretnicima. Bila se specijalizirala za Franza Liszta, jednog od tehnički najzahtjevnijih skladatelja na svijetu, a za audiciju je bila odabrala njegov sugestivni klavirski koncert, *Mrtvački ples br. 1*.

Bio je tako ponosan da je briznuo u plač kada su dobili obavijest o tome da je primljena, a u to vrijeme gotovo nikada nije plakao.

Stevena je upoznala doslovce prvog dana na akademiji. Bio je tad mladi i perspektivni skladatelj klasične glazbe. Zaručili su se, te se odlučili da će se vjenčati čim diplomiraju.

Steven je bio divan tip, no Jacobu se činilo da bi prije nego što se skrase trebali i malo obići svijet. Stoga im je kao božićni dar uplatio putovanje u Rim.

Ubijeni su dan prije nego što su se trebali vratiti u New York.

Jacoba su o ubojstvu izvijestili dok ih je čekao u zračnoj luci JFK.

I dalje se nije mogao sjetiti kako se vratio s aerodroma.

Duboko udahnuvši, vratio se u stvarnost, u skućenu sobu.

Onih glasnih klinaca na plaži više nije bilo.

Spustio se na donji ležaj s Kimmynom slikom u krilu.

Njezino tijelo identificirao je u mrtvačnici u predgrađu Rima prvog dana nove godine, prvoga dana bez konkurencije najgore godine u njegovu životu.

Uzeo je svoj *glock* i stavio cijev u usta, baš kao što je to učinio nebrojenih večeri, osjećajući okus baruta i metala, pronalazeći utjehu u činjenici da bi tu bol ipak bilo moguće okončati. Jedan maleni pokret prsta i došao bi kraj svim mukama, stravičnome gubitku i čežnji.

Ali ipak ne još. Još ne. Još ne.

Ponedjeljak, 14. lipnja

23. poglavlje

DNEVNI LIST AFTONPOSTEN proživljavao je strmoglav pad.

Naklada se smanjivala, a to je značilo i da sve manje zanima oglašivače, što je pak značilo da se smanjuju i prihodi, te da treba štedjeti na osoblju. To je pak značilo da naklada još više pada.

Ne bi li prekinula taj začarani krug, uprava se sve više služila neobičnim i riskantnim inovacijama. Koje su obično doživljavale neuspjeh.

U nekim drugim prilikama svi su davali sve od sebe da se nešto pokrene.

Ovo je bio jedan od takvih dana.

Dessie se smjestila za svoj radni stol s prvim izdanjem za taj dan.

Aftonposten je cijelo izdanje ispunio člancima o ubojstvima u Dalarou.

Udarni naslov na prvoj stranici glasio je "Izmasakrirali ih ubojice s razglednice". Naslovnicom je dominirala prelijepa snimka dvoje mladih Nijemaca. Claudia Schmidt i Rolf Hetger držali su se u zagrljaju i sretno se smiješili u objektiv fotoaparata.

Listajući novine, Dessie je došla i do udarnog materijala, na 6. i 7. stranici. "Smrt u Arhipelagu", glasio je dramatičan naslov. Urednici fotografije odabrali su i jednu njezinu snimku žute drvene kuće. Ispala je prilično dobro, s tim kontrastom između idilične ostakljene verande i neba zastrtog tmastim oblacima. Preletjela je tekst. Napisala ga je Susanna Groning, jedna od ženskih novinarskih zvijezda u listu.

Na osmoj stranici sažeto su prikazana ostala ubojstva širom Europe, uz zemljovide i ilustracije. Devetu stranicu bio je zauzeo Alexander Andersson, pod naslovom "Ubojice s razglednice - izopačeni ubojice koji ubijaju iz užitka."

Andersson se pozivao na "neimenovane izvore bliske istrazi", koji tvrde da su stekli "jasnu predodžbu o ubojicama".

Prema tim izvorima, *ubojice s razglednice* najmanje su dvojica muškaraca, teško poremećenih, vjerojatno s PTSP-om. Ubijaju isključivo radi užitka u tuđim patnjama. Razmjeri zločina ukazuju na to da je najmanje jedan od muškaraca snažno građen i iznimno jak. S obzirom na to da su žrtve najčešće imućni turisti, motiv je sličan kao kod terorizma: ubojstva su napad na zapadnjački način života.

Dessie je tekst pročitala dvaput, svaki put sve zatečenija.

Potom je ustala i prišla desku vijesti. Kada im se približila, ljudi okupljeni oko Forsberga nečemu su se smijali.

"Alexander", rekla je, pokazujući devetu stranicu. "Odakle ti sve ovo?"

Novinar ju je upitno pogledao i nasmiješio se.

“Progoniš moje izvore?”

“Nema potrebe,” rekla je Dessie, “jer su posve bezvrijedni.”

Osmijeh Alexandera Anderssona odmah je iščezao, a on je ustao. Dessie je osjećala kako je svi muškarci promatraju.

“To nema smisla”, rekla je. “Ništa iz istrage ne ukazuje ni na terorizam ni na ubijanje iz užitka. Naprotiv.”

“A ti to znaš, zar ne, jer su ti poslali razglednicu?”

Nekolicina se muškaraca nasmijala. Dessie je osjetila kako joj krv navire u glavu.

“Znam samo da je članak u cijelosti pogrešan. Ako doista imaš izvore, to znači da su kilometrima udaljeni od središta istrage...”

Sada je ustao i Forsberg, te je uhvatio za nadlakticu.

“No, hajde”, rekao je. “Idemo vidjeti što nam danas radiš.”

Alexander Andersson zakoračio je prema njoj.

“Ako već znaš tako prokleta mnogo, zašto ništa ne pišeš?”

Oslobodila se zahvata i pogledom ošinula novinara.

“Znam da ćeš to možda teško shvatiti,” rekla je, “ali meni cilj u životu zapravo nije domoći se velikog potpisa sa slikom.”

Vratila se za svoj stol, a Forsberg ju je pratio u stopu.

“Moraš dobro paziti s Alexanderom”, rekla je. “Mulja.”

“Dessie”, rekao je Forsberg, “poslušaj me... Imam poslić za tebe. Pročitala si članak Huga Bergmana o opterećenosti tužitelja?”

Dessie ga je pogledala i ubrzano zatreptala.

“Onaj koji smo objavili u petak?”

“Podigao je veliku prašinu”, rekao je Forsberg, te joj dodao hrpu isprintanih papira. “Nazovi Bergmana i dogovori intervju. Nazovi područne tužitelje i provjeri koliko trenutačno imaju slučajeva.”

Dessie nije ispružila ruku prema papirima. U mislima je jasno vidjela Huga Bergmana kako se poput stabla na vjetru ljulja ispred Opernog podruma, gdje ga je večer prije ostavila.

“Pokušavaš me udaljiti od ovih ubojstava”, rekla je ona.

Urednik vijesti sjeo je na njezin stol i spustio glas.

“Dessie,” rekao je, “pojedini ljudi pitaju zašto si ti dobila razglednicu. Pitaju se koliko si doista povezana s podzemljem.”

S mukom je progutala slinu.

“Danas sam ovdje isključivo zbog toga što mi je to naložila policija”, rekla je. “U ponedjeljak i utorak trebala bih biti slobodna. Ne prisvajam nikakva autorska prava na ubojstva, ali ako...”

Prekinuo ju je povik i strka u predvorju. Sve je zvučalo kao da se nešto razbilo, nešto veliko i čvrsto.

Forsberg je ustao.

“Što je to, dovraga?”

Kroz zidove je dopirao bijesni glas nekog muškarca. Riječi se nisu razabirale, no za tim nije ni bilo prave potrebe.

“Pričekaj ovdje”, rekla je Dessie, pa potrčala prema vratima.

24. poglavlje

JACOB KANON STAJAO JE I NEŠTO NEARTIKULIRANO VIKAO PREMA ZATVORENOJ staklenoj kabini u koju se čuvar Albert očito bio sklonio. Dessie je, petljajući u žurbi, otvorila vrata i izjurila u predvorje.

“Nazvat ćeš je odmah sada!” vikao je Amerikanac. “*Smjesta* ćeš podignuti slušalicu i reći joj da sam ovdje, ti jebeni...”

“Što to radiš?” upitala ga je ona bez daha, te ga ščepala za rame.

Jacob Kanon naglo se okrenuo i zagledao u nju. Zašutio je usred riječi koja nije zvučala nimalo pristojno, a onda ispustio zrak iz pluća.

“Danas su ti se javili iz policije?” upitao je. “Što kažu?”

Dessie se osvrnula prema redakciji, a zatim ga ščepala za nadlakticu i povukla prema izlazu na ulicu.

“Vjerodostojnost ti je već i ovako na prilično niskim granama”, rekla je i pogurnula ga prema okretnim vratima. “Nećeš ni najmanje povećati ugled budeš li ovdje tako vikao. Što si to razbio?”

Izišli su na osunčanu ulicu.

“Drvenu klupu”, odgovorio je mrzovoljno policajac. “Udarila je u radijator.”

Sumnjičavo ga je pogledala, a onda prasnula u smijeh.

“Lud si”, rekla je.

Osjećala je kako je promatra dok su se približavali Fridhemsplanu.

Ušli su u prazan kafić u koji su uglavnom zalazili taksisti, nekoliko stotina metara od redakcije.

“Govorim ti ozbiljno...” rekao je policajac kada su sjeli u jedan kut uz kavu. “Švedska policija užasno je kruta u razmišljanju. Nastave ovako, ni u snu neće doći do ubojica.”

Dessie je miješala kavu. Žličica je zveckala udarajući o porculan.

Ako je netko krut i rigidan, onda je to ona. To kako se maločas ponijela u redakciji nije bilo najpametnije. Mora prestati istupati tako otvoreno.

“Ne mogu ti pomoći”, rekla je. “Ne pokrивam ta ubojstva za novine. Neki drugi ljudi rade na tome.”

Jacob Kanon nagnuo se preko stola zažarenih očiju.

“Ne možeš se pokušati vratiti na tu zadaću?”

Dessie ga je pogledala. Amerikancu se nije mogla poreći predanost cilju. Za razliku od nje, bio mu je posve posvećen, izgarao je od strasti i djelovao svrhovito.

Što bi ona mogla izgubiti napiše li nekoliko uobičajenih članaka o ubojstvu? Odradi li nekoliko običnih intervjua?

“Možda bih s tobom mogla razgovarati o Kimmy”, rekla je zamišljeno.

To zapravo nije bila loša zamisao. Ožalošćeni otac progovara o boli koju osjeća zbog ljubljene kćeri...

Uzela je blok i kemijsku olovku.

“Reci mi kakva je Kimmy bila kao djevojčica. Kako si reagirao kada si doznao da je...”

Jacob Kanon udario je šakom po stolu tako snažno da su šalice poskočile uvis. Dessie je, zatečena, ispustila olovku. Konobarica za šankom načas je pogledala u njihovu smjeru, a zatim ponovno odvratila pogled.

“Ne dajem nikakve intervjue o Kimmy”, rekao je Jacob.

Dessie je još nekoliko beskonačnih trenutaka sjedila u tišini.

“Samo sam mislila... kao...”

“Policajac sam”, prekinuo ju je on. “Razgovaram s ljudima, ali ne dajem intervjue. Bez obzira na temu.”

“Ne namjeravam te ispitivati kao policajca, nego kao oca.”

Pogledao ju je neobično prodorno. A onda je ščepao svoju sportsku torbu, izvadio hrpu papira, te na stol bacio neku fotokopiju.

“Ovo je Kimmy”, rekao je.

Dessie je začula vlastiti prigušeni krik.

25. poglavlje

DVOJE MLADIH LJUDI LEŽALO JE NA PODU HOTELSKE SOBE. VRAT IM je bio prerezan s jednakom brutalnošću kao i onom paru u Dalarou. Tamnocrvene su rane zjapile, a pod je prekrivala krv.

Dessie je osjećala kako su joj se usta osušila i kako joj srce ubrzano udara.

“Krv je još svijetla, svježa”, rekla je. “Samo koji trenutak ranije još su bili živi.”

Snagom volje uspjela je primiriti disanje.

Jacob je pred nju položio još jednu fotografiju.

“Karen i Billy Cowley”, rekao je.

Mladi Australci koji su u Europu doputovali da lakše prebole smrt sina. Njima nije bio tek prerezan vrat: sjedili su uspravno, jedno uz drugo, glava naslonjenih na, po svoj prilici, uzglavlje kreveta. Ubojica im je nožem probio lijevo oko, pa im je iz duplja curila krv pomiješana s drugim tekućim tvarima.

“Paru u Amsterdamu odrezali su desno uho”, rekao je Jacob, pa joj pokazao i treću snimku. “Zvali su se Lindsay i Jeffrey Holborn.”

Gledala je snimke i pokušavala se prisiliti da obrati pozornost na sve, a ne

samo na krv i nasilje.

“Nešto nam govore”, rekao je bijesno Jacob. “Ubojice progovaraju preko tih fotografija. Pogledaj snimku iz Firenze.”

Bračni krevet: mlada žena s lijeve, mladi muškarac s desne strane. Snimljeni s određene visine, što je značilo da je fotograf zacijelo stajao na krevetu, točno između dvaju tijela.

“Što vidiš?” upitao je Jacob.

Muškarac i žena ležali su u istome položaju, paralelno savijenih nogu, malko u lijevu stranu, desne ruke položene na prsa, a lijeve na genitalije.

“Nemoguće je da su tako ležali kada su umrli”, rekla je ona.

Jacob je kimnuo.

“Znam,” rekao je, “ali zašto?”

Dessie je sada uzela snimku iz Pariza. Dvije su žrtve sjedile ruku položenih na trbuh.

“Izgledaju kao da su se upravo prejeli”, rekla je Dessie.

Bile su to pomno pripremljene poze. Leševi su pozirali. Nešto govorili, ili barem simbolizirali.

Pogledala je Jacoba.

“Da vidim snimku koju su poslali meni”, rekla je.

Dao joj je fotografiju iz Dalaroa, a ona ju je uzela i odmah osjetila smrad one sobe.

Žena, Claudia, sjedila je uspravljeno, naslonjena na stražnju stranu sofe. U krilu je imala jastuk koji je inače vjerojatno bio bijele boje. Bila se nagnula nad muškarca, Rolfä, koji je ležao na jastuku u njezinu krilu.

Muškarac je ležao u neobičnome položaju. Koljeno mu je bilo privučeno, prsti rašireni preko srca. U ruci je držao nešto što je izgledalo kao nekakav znak, ili je to možda bila spatula.

“Nema sumnje da je sve pomno namješteno”, rekla je ona.

“To ti nešto znači?”

Još je dugo nijemo gledala snimku.

“Ovo prepoznajem”, rekla je zatim. “Samo ne znam odakle. Jednostavno ne mogu točno odrediti.”

“Koncentriraj se”, rekao je Jacob.

Piljila je u sliku sve dok joj se nije počela mutiti.

“Žao mi je”, rekla je.

Još nekoliko dugih trenutaka promatrao ju je zažarenim pogledom.

A onda je skupio snimke i bez riječi je ostavio za stolom u kafiću.

26. poglavlje

JACOB JE IZIŠAO IZ AUTOBUSA ISPRED SJEDIŠTA POLICIJE U KUNGS HOLM MENU, u središtu Stockholma.

Još prve večeri provedene u tom gradu pješice je desetak puta obišao taj divovski kompleks u kojem se nalazilo glavno sjedište švedskih policijskih vlasti. U proteklih stotinu godina kompleksu su pridodane razne nove zgrade i pomoćni prostori, tako da je sve zajedno izgledalo podosta shizofreno. Istočni je dio nalikovao kakvom Disneyjevom dvorcu, Južni dio obilježio je funkcionalni beton, dok je sjeverni bio betonsko čudovište, a zapadni naslijeđe istog onog sovjetskog razdoblja kao i predgrađe kojim su se provezli dok su išli na mjesto zločina.

Zahvaljujući takvoj šarolikosti zdanja ljudi koji su unutra radili nisu postali osobito fleksibilnima, to mu je već bilo više nego jasno. Pripadnici istražiteljske ekipe nisu mu se javljali na telefonske pozive. S centrale su ga neprestano spajali na snimljenu poruku broja za dojavu policiji.

No i njegovo strpljenje ima granice.

Sada će ući, bez obzira na cijenu.

Stisnuvši šake, pripremio se na neugodan sukob.

Ulaz se nalazio u starome, komunističkome dijelu kompleksa. Ušao je u predvorje i doživio *deja vu*: sve je izgledalo kao u predvorju *Aftonpostena...* kameni pod, svijetlo drvo, staklena kabina. Nadao se je tu ujedno i kraj sličnostima, te se nakašljao i položio policijsku izkaznicu na šalter.

“Jacob Kanon, iz njujorške policije”, rekao je. “Došao sam posjetiti inspektora Matsa Duvalla. Radi se o ubojstvima u Dalarou.”

Činilo se da se značka dojmila pretile službenice.

“Očekuje vas?”

“Trebao bi”, odgovorio je Jacob, što je zapravo bilo točno.

“Nazvat ću ga”, rekla je punašna žena i podignula slušalicu.

“Nema potrebe”, rekao je Jacob. “Već ću ga pronaći. Na petom je nije li tako?”

Bio je dobro proučio kompleks izvana, te je u uredskome dijelu sedam etaža.

“Četvrti kat”, rekla je žena, spustila slušalicu i pritisnula tipku za otvaranje vrata. To!

Dizalom se uspeo na četvrti kat i našao u uskome hodniku niskoga stropa, osvijetljenome fluorescentnim svjetiljkama koje su prigušeno brujale. Načinio je nekoliko nasumičnih koraka, a onda pokucao na jedna vrata, glavom povirio u maleni ured i upitao:

“Dobar dan, ispričavam se ali Duvall...Možete mi još jednom reći gdje je?”

Neka žena s naočalama i kosom vezanom u rep iznenađeno ga je pogledala.

“Trenutačno je na sastanku u vezi s Dalaroom”, rekla je. “U konferencijskoj dvorani C, čini mi se.”

“Hvala”, rekao je Jacob i okrenuo se na suprotnu stranu. Već je bio prošao kraj konferencijske sobe C.

Unutra je zatekao desetoro ljudi, jezgro istražiteljske ekipe: Matsa Duvalla,

Gabriellu Oscarsson, neku ženu pedesetih godina u kostimu, dvije razmjerno mlade žene i pet muškaraca različite životne dobi. Na stolu su stajale termosice s kavom i osvježavajuća pića.

Ušao je i za sobom zatvorio vrata.

Šalice s kavom zastale su u zraku, ruke se ukočile, a deset paru očiju iznenađeno se okrenulo prema njemu.

“Gadno ćete pogriješit s istragom”, rekao je, izvukao stolicu i sjeo za stol.

27. poglavlje

PROSTORIJOM JE ZAVLADALA SMRTNA TIŠINA. NEDVOJBENO IM JE USPIO privući pozornost. Sada je imao još desetak sekundi prije nego što ga izbace.

“Vjerojatno ste već utvrdili da žrtvama nedostaju i putovnice i novčanici”, rekao je. “Kao i nakit, fotoaparati, kamere i druge dragocjenosti. Bankovni su im računi ispražnjeni, a s kreditnih kartica podignut maksimalan iznos gotovine. Kada pregledate transakcije obavljene njihovim kreditnim karticama, uvidjet ćete da je zabilježena najmanje jedna velika kupovina prije nego što se počela dizati gotovina.

Načas je zašutio. Nitko se nije ni pomaknuo.

“Zapravo tražite vrlo atraktivan par u dobi od oko dvadeset pet godina”, nastavio je. “Možda su čak i mlađi. Muškarac i žena, materinji jezik engleski, imućni, po svoj prilici bijelci, a ponašaju se kao obični turisti.”

Mats Duvall sada se nakašljao.

“Svojim kolegama trebao bih objasniti da je pred nama detektiv iz njujorške policije. Zove se Jacob Kanon i još od samog početka godine prati sve istrage. Ima i osobne razloge...”

“Moja kći Kimberly bila je jedna od žrtava u Rimu”, rekao je Jacob.

Redom je pogledao okupljene. Početni šok zbog njegova ulaska kod nekih je počeo prelaziti u bijes. Jedan od starijih muškaraca, ćelavac u odijelu s prslukom, doimao se osobito iziritiranim.

“Ovo je Švedska”, rekao je taj ćelavi muškarac. “Ovdje je za sve službene postupke odgovorna švedska policija. Ne trebaju nam nikakve lekcije o tehnikama vođenja istraga ni od FBI-a, ni od nekih drugih kauboja

“Međugranična suradnja apsolutno je ključna želimo li zaustaviti te ubojice”, rekao je Jacob. “A imamo samo taj njihov obrazac i potrebna nam je koordinacija kako bismo razjasnili...”

“To nužno ne mora biti točno”, rekao je ćelavac. “Treba nam pristojna i poštena istraga, a mi Šveđani u tome smo dobri.”

Jacob je ustao tako naglo da se stolica na kojoj je dotada sjedio srušila njemu

iza leđa.

“Nisam se došao nadmetati u nekakvim glupim igricama”, rekao je osorno.

Čelavac u prsluku također je ustao. Čelo mu se znojilo, a kapci bili malko stisnuti.

“Evert, neka nastavi.”

To je rekla ona žena u kostimu, tiho i smireno. Ustala je i prišla Jacobu.

“Sara Høglund”, rekla je i ispružila ruku. “Vodim Nacionalni odsjek za kriminalističke istrage. Molim da ne zamjerite tužitelju Ridderwallu, iznimno predanome pravosudnom istražitelju.”

Tužitelj je sjeo i dlanom ljutito prešao preko tjemena.

Žena je pomno odmjerila Jacoba od glave do pete.

“Detektiv Kanon iz New Yorka”, rekla je. “Koji distrikt?”

“Trideset drugi”, odgovorio je on.

Oči su joj se zažarile.

“Harlem”, rekla je.

Kimnuo je. Šefica policije svakako dobro poznaje ustroj njujorške policije.

Potom se obratila Matsu Duvallu.

“U ovom slučaju potrebna nam je sva dostupna pomoć”, rekla je. “Formalizirajte status gospodina Kanona kod Interpola. Moramo zaustaviti te gadove.”

Jacob je slavodobitno stisnuo šake.

Sada je dio ekipe.

28. poglavlje

NAKON ŠTO JE WASHINGTON POTVRDIO NJEGOV STATUS, BERLIN POSLAO potvrdu o tome da je s njima surađivao na istrazi slučaja u Njemačkoj, te nakon još nekoliko telefonskih poziva, i službeno su ga priključili skupini, iako uz stroga ograničenja.

“Nemate ovlasti za donošenje vlastitih odluka u vezi s policijskim djelovanjem”, pojasnio mu je Mats Duvall. “Ne možete biti naoružan; i moram vas zamoliti da nam predate svoje oružje. U svakom trenutku uz vas mora biti i netko od švedskih kolega.”

Jacob ga je netremice promatrao.

“Pištolj nije kod mene”, rekao je. “S kim ću surađivati?”

Mats Duvall pogledao je uokolo.

“Gabriella... ti si na ovom slučaju od početka?”

Gabriella Oscarsson skupila je usne u nepopustljivu liniju.

“Izvršno”, rekao je viši inspektor, te svima počeo dijeliti fotokopije.

Atmosfera je bila napeta i razmjerno neugodna. U takvim ozbiljnih analizama

cijelog slučaja gotovo se uvijek javljaju barem neki elementi hijerarhijskih trzavica, a Jacob je sada uvidio da njegov postupak nije nimalo olakšao situaciju.

Mats Duvall nakašljao se i nastavio navoditi transakcije obavljene kreditnim karticama žrtava.

Posljednja stvar kupljena je u subotu oko podneva u robnoj kući NK. Claudia Schmidt kupovala je na odjelu s parfemima, a Rolf Hetger na odjelu sa satovima i nakitom. Nakon toga uslijedila je stanka od nekoliko sati, a tada je počelo podizanje gotovine.

Jacob je proučavao isprintane podatke. Sve je bilo na švedskome, no iznosi i vrijeme transakcija bili su više nego jasni.

Za manje od šest sati ubojice su uspjele doći do mogućnosti korištenja bankovnih kartica žrtava, omamiti ih, ubiti, ukrasti im osobne stvari i unajmljeni automobil, odvesti se u tom vozilu, te im početi prazniti račune.

“Nijemci su umrli negdje u tom razmaku između plaćanja parfema i podizanja gotovine”, pojasnio je.

Tužitelj Ridderwall nagnuo se nad stol.

“Preliminarni rezultati obdukcije nisu uspjeli točnije utvrditi vrijeme smrti”, rekao je. “Hoćemo li doista ovdje sjediti i *nagađati*?”

Jacob je odložio papire i pogledao tog niskog debelog muškarca, uzrujani izraz njegova lica i neprijateljski pogled. Morat će od početka postaviti stroge granice.

“Hoćemo li nastaviti s analizom dostupnih činjenica”, upitao je, “ili ćemo nas dvojica izići u dvorište i potući se?”

Gabriella je napadno uzdahnula i promumljala nešto u stilu: “Bože presveti.”

Tužitelj nije odgovorio. Jacob je ponovno uzeo papire.

Rolf Hetger utrošio je 22.590 kruna na odjelu s nakitom. Gotovo 3.000 dolara.

“Što je kupio?” upitala je Sara Hoglund.

“Naši su ljudi ovog trenutka u NK-u”, rekao je viši inspektor.

Prešli su na sljedeći papir i promotrili podatke o podizanju gotovine. Adrese Jacobu nisu značile baš ništa.

“Gdje se nalaze ti bankomati?”

“U gradskome središtu.”

Jacob je kimnuo. Ubojice su se do te točke strogo držale uobičajenog obrasca.

“Dio tih uređaja ima nadzorne kamere”, rekla je Gabriella Oscarsson. “Zatražili smo snimke tih razdoblja.”

“Što su pokazale snimke u drugim gradovima?” upitao je Mats Duvall.

Jacob je iz sportske torbe izvadio nekakvu bilježnicu. Odgovorio je, a da je nije ni otvorio. Podatke je znao napamet.

“Visoki muškarac smeđe kose, s kapom i sunčanim naočalama. Na sebi ima tamni kaput srednje duljine i svijetle cipele.”

“Svaki put?” upitao je viši inspektor.

“Svaki put”, odgovorio je Jacob.

Potom su se posvetili popisu dragocjenosti koje su, prema iskazima obitelji žrtava, ukradene u Dalarou.

“Marka fotoaparata? Koliko karata na prstenu?” upitao je Jacob.

“Roditelji će pregledati stare račune”, rekla je uzrujano Gabriella. “Izgubili su djecu. Kakva-takva razina suosjećanja bila bi...”

Jacob ju je pogledao i pritom osjetio kako su mu se zubi stisnuli.

Prostoriju je obavila tišina. Razgovor je na koncu nastavila Sara Hوجلund.

“U kojem ćemo smjeru nastaviti djelovati? Ima li prijedloga?”

Prije nego što će progovoriti, Jacob se još nekoliko trenutaka ljuljao na stolici.

“Moramo nekako prekinuti taj njihov obrazac”, rekao je. “Moramo ih navesti na to da počnu griješiti.”

Sara Hوجلund pogledala ga je uzdignutih obrva.

“A kako?”

“S pomoću komunikacijskog kanala koji su već otvorili”, odgovorio je on.

Deset pari očiju sumnjičavo ga je motrilo.

“Ona razglednica poslana u novine, *Aftonposten*”, rekao je. “Ubojice očito žele komunicirati, a mi ćemo im sada odgovoriti.”

Gabriella Oscarsson pogledala je prema stropu, a Mats Duvall kimao je u želji da ga potakne.

“Nastavite.”

Prije nego što će nastaviti, Jacob je redom pogledao sve nazočne.

“Nagovorite Dessie Larsson da ubojicama napiše otvoreno pismo i da ga objavi u sutrašnjem izdanju lista. Neka im ponudi intervju.”

Evert Ridderwall samo je prijezirno otpuhnuo.

“Zašto bi, zaboga, ubojice uopće reagirali na takav poziv?”

Jacob ga je mirno gledao.

“Jer ćemo im ponuditi vraški velik iznos novca”, odgovorio je.

29. poglavlje

SYLVIA JE DOZVALA KONOBARA POKRETOM POMNO NJEGOVANE
RUKE.

“Željeli bismo još jednom pogledati ponudu vina”, rekla je, pa se zasmijuljila i naslonila na rame Nizozemke koja je sjedila do nje. “To mi izgleda tako zločesto, zar ne... to kad u podne piješ vino...?”

Nizozemka se zasmijuljila i kimnula.

Sjedili su u bistrrou Berns, otmjenome francuskom restoranu s podosta vodviljskom atmosferom u parku Berzelii, u središtu grada. Sylvia i Nizozemka jele su *chevre chaud* s ciklom, te salatu s orasima, dok su se muškarci bili odlučili

za *boeuf bourguignon*, a sada su bili spremni za još jednu bocu crnog vina.

“Po meni, financijska će kriza dovesti do raščišćavanja stanja kakvo je tržištima kapitala danas doista i potrebno”, rekao je važno Nizozemac.

Svim je silama želio impresionirati Maca, a Mac je pristao na tu igru i držao se kao da ga sve to silno zanima.

“To je pozitivan scenarij”, rekao je. “S druge strane, možda bismo trebali nešto naučiti i iz povijesti. Financijski problemi na početku prošlog stoljeća kulminirali su tek nakon Prvog svjetskog rata. A velika gospodarska kriza koja je izbila tridesetih godina okončana je tek nakon završetka Drugog rata.”

“Bože, kako ste neopisivo dosadni”, rekla je zdvojno Sylvia, pa ponovno pozvala konobara. “Ja ću naručiti desert. Hoće li mi se tko pridružiti?”

Nizozemka je također naručila *creme brulee*, dok su se muškarci odlučili za kavu.

“Čuli ste što se ovdje događa u posljednje vrijeme?” upitala je Sylvia, usput svima točeći vino. “Na nekom otoku ubijeno je dvoje turista.”

Nizozemka ju je pogledala razrogačenih očiju.

“Doista?” rekla je užasnuto. “To je bilo u novinama?”

Sylvia je slegnula ramenima.

“Ne razumijem što piše, ali nama je rekla neka djevojka u hotelu. Nije li tako, Mac... dvoje turista ubijeno je na nekom otoku...?”

Mac je kimnuo.

“Da, tako je. Dvoje Nijemaca. Stravična priča, čini mi se. Prerezana grla.”

Sada su se razrogačile i Nizozemčeve oči.

“Prerezali su im grlo?” ponovio je. “Imali smo jedan takav slučaj i u Nizozemskoj. U Amsterdamu, ne tako davno. Tako je bilo, zar ne, Nienke?”

“Da?” rekla je Nizozemka, oblizujući žlicu. “Kada točno?”

“Zovu ih ubojicama s razglednice”, rekao je Mac. “Poslali su razglednicu nekim novinama.”

“Pa to je bolesno”, rekla je Nizozemka, koja je iz zdjelice vadila posljednje tragove deserta. “Gdje si kupila tu bluzu?”

Pitanje je uputila Sylviji. Iz Nizozemkine sićušne glavice oni su Nijemci već bili isparili.

“Emporio Armani”, odgovorila je Sylvia. “Ovdje u blizini imaju izvrstan butik, odmah iza ugla, u Biblioteksgatanu...”

Ustala je, zaobišla stol i sjela Macu u krilo.

“Dušice,” zagugutala je, “dan je tako divan. Voljela bih uzeti nekakav suvenirčić, nešto po čemu ću pamtiti ovaj dan...”

“Ne”, rekao je Mac i brzo ustao.

Sylvia je zamalo pala na pod.

“Molim?” rekla je kroza smijeh, dok joj je Nizozemac pomagao da se uspravi. “Misliš da bi bilo preskupo?”

“Ne, Sylvia”, rekao je. “Ne sada. Ne danas.”

Zlovoljno je iskrivio usta.

Sylvia se nasmijala i uhvatila Nizozemca pod ruku.

“Ooooh,” rekla je, “kako samo voli kvariti zabavu. Čini mi se da si ti mnogo zabavniji.”

Pridigla se na nožne prste i poljubila ga u usta.

“Sada moramo poći, Sylvia”, rekao je Mac, pa je uhvatio za drugu ruku.

“Samo malo”, rekao je Nizozemac, pa je Macu dodao posjetnicu. “Javite se budete li koji dan raspoloženi za večeru.”

“Svakako!” doviknula je Sylvia dok ju je Mac odvlačio iz restorana.

Kada su se našli izvan vidokruga dvoje Nizozemaca, oslobodila se njegova zahvata.

“Pretpostavljam da za ovo imaš dobro objašnjenje”, rekla je, milujući mu nadlakticu.

Mac nije odgovorio.

Park Berzelii bio je prepun ljudi sa sladoledima, biciklima i dječjim kolicima.

Sylvia je prišla još bliže Macu i poljubila ga u vrat.

“Ljutiš se na mene?” prošaptala je. “Kako ti se mogu iskupiti?”

“Očekuje nas posao”, rekao je kratko.

Ona je teatralno uzdahnula, ali ga je uhvatila za ruku, nekoliko mu trenutaka sisala prst, a zatim ga poljubila u usta.

“Tvoja sam robinja”, prošaptala je.

Mostom preko Strommena vratili su se u Stari grad. Sylvia je Maca bila objemila oko struka objema rukama, zbog čega su se sada nespretno povlačili uz rub pristaništa. Mac se na koncu razvedrio, te ju je zagrlio preko ramena.

Ušli su u prodavaonicu 7/11 u Västerlanggatanu, među svim onim srednjovjekovnim zdanjima. Sylvia je kupila novine, dok je Mac platio pola sata interneta.

“Ima li štogod o Oslu?” upitala je Sylvia.

Mac je nešto žurno utipkao.

“Ne”, rekao je.

Sylvia je otvorila šestu i sedmu stranicu *Aftonpostena* i prepoznala kuću na fotografiji.

“Znaš što?” rekla je. “Nizozemcima smo ostavili račun”

Mac se nasmijao.

Potom se ulogirao i bacio na posao.

30. poglavlje

PRODAVAČICA U NK-u BILA JE ČETRDESETOGODIŠNJAKINJA IZ

RIGE po imenu Olga. Imala je izbijeljenu kosu i velike naušnice, zlatarsku diplomu i tečno govorila pet jezika. Među njima nije bio i švedski. Posao na odjelu s nakitom dobila je za trajanja turističke sezone, kako bi se pobrinula za kupce iz inozemstva.

Dva dana ranije prodala je jedan Omegin sat, *double eagle chronometer* od nehrđajućeg čelika i zlata, u sedefnoj kutijici, njemačkome turistu Rolfu Hetgeru.

Sada je sjedila u sobi za ispitivanje na četvrtom katu sjedišta policije u Stockholmu i očito joj je bilo nelagodno.

Jacob je ženu motrio sa svog mjesta kraj zida. Doimala se mnogo starijom od spomenutih četrdeset godina. Pitanje je glasilo: zašto je tako nervozna?

“Možete li nam prepričati susret s Rolfom Hetgerom?” upitao je Mats Duvall.

Latvijka je obliznula usne.

“Htio je pogledati sat”, rekla je. “S njim je bio još jedan muškarac. Među sobom su razgovarali na engleskome. Obojica su bili vrlo elegantni.”

Pritom se zarumenjela.

“Možete nam opisati izgled tog drugog muškarca?”

“Amerikanca? Bio je plavokos, uistinu vrlo svijetao. Izgledao je poput filmske zvijezde. Bio je vrlo šarmantan. Duhovit, pažljiv.”

Spustila je pogled prema stolu.

Jacob je osjetio kako mu se mišići zatežu: ubojica je Amerikanac sklon očijukanju?

“Što vas navodi na zaključak da je svjetlokosi muškarac bio Amerikanac?” upitao je viši inspektor.

Olga se poigravala jednom naušnicom.

“Govorio je kao Amerikanac”, odgovorila je.

“U to ste sigurni?”

Rumenilo na licu zamijenilo je crvenilo.

“Zvučao je... izgledao... kao onaj zgodni glumac. Duge kose, u *Legendi o jeseni...*”

Mats Duvall doimao se zbunjenim.

“Brad Pitt”, rekao je Jacob.

Viši inspektor iznenađeno je pogledao Jacoba.

“I što se dogodilo?”

“Gledali su satove. Nijemac je u početku namjeravao kupiti *swatch*, no Amerikanac ga je nagovorio da kupi nešto drugo. Tako je i bilo...”

Više od 22.000 kruna za neplaniranu stvar, pomislio je Jacob.

“Je li Rolf Hetger potpisao transakciju ili se poslužio PIN-om?”

Olga je još nekoliko trenutaka duboko disala.

“Utipkao je kod.”

“Gdje je za to vrijeme bio Amerikanac?”

“Stajao je kraj njega.”

“Smatrate li da biste Amerikanca prepoznali da ga negdje ponovno vidite?”

Malko je oklijevala, no onda je kimnula.

“Kako to?” upitao je Mats Duvall.

Olga ga je smeteno pogledala.

“Što to?”

“Svakodnevno zacijelo imate stotine kupaca. Kako to da se posve određeno sjećate baš njih dvojice?”

“Nemamo stotine kupaca,” rekla je ona, “a tek rijetki kupuju tako skupe satove.”

Spustila je pogled, a Jacob je jasno uvidio da laže.

Olga ih je zapamtila jer su bili mladi, bogati i zgodni i jer su s njom očijukali.

Grčevito je sklopio ruke. Cijelo je vrijeme čekao upravo to: pogrešku. Ponijeli su se nemarno, zapeli za oko.

“Imate opremu za elektroničku izradu fotorobota?” upitao je.

“Dva kata niže”, odgovorio je Mats Duvall.

Dovršili su ispitivanje. Jedan policijski inspektor odveo je ženu do stručnjaka čije je računalo bilo prepuno različitih nosova, očiju, kosa...

“To je bilo podosta dobro”, rekao je Mats Duvall dok su se vraćali prema njegovu uredu. “Zapravo smo ostvarili velik pomak, pravu pobjedu na razini policijskog djelovanja na ulici.”

“Djelomično”, rekao je Jacob. “Olga nije bila posve iskrena.”

Mats Duvall upitno ga je pogledao.

“Nije Latvijka”, nastavio je Jacob. “Mislim da je potekla dalje s istoka, iz Rusije ili Ukrajine, a to znači da je ovdje s lažnom putovnicom. Prije će biti da joj je pedeset nego četrdeset godina. Ja bih je na vašem mjestu zatvorio.”

Viši inspektor sjeo je za svoj stol i uključio računalo.

“Mi u Švedskoj ljude ne zatvaramo kako nam se prohtije, a ponajmanje na temelju nepotvrđenih teorija o lažnoj putovnici.”

“Ne zbog putovnice”, rekao je Jacob, trudeći se da ne viče. “Nasmrt smo je prestrašili. Nestat će čim joj se ukaže prilika.”

Mats Duvall unio je nešto u računalo i nije rekao ništa.

Jacob je u dva dugačka koraka prišao stolu i nadvio se nad ekran.

“Ovo je prvi put da je netko vidio ubojicu i tako ga dobro zapamtio”, rekao je. “Nestane li ona, nestaju i naši izgledi da ga identificiramo.”

Mats Duvall pogledao je na ručni sat.

“Vrijeme je da ponovno krenem u *Aftonposten*”, rekao je.

31. poglavlje

DESSIE NIJE MOGLA VJEROVATI VLASTITIM UŠIMA.

“Šalite se”, rekla je.

Sjedila je za stolom u konferencijskoj sali iza deska sportskih vijesti u društvu glavnog urednika, urednika vijesti Forsberga, Jacoba Kanona, Gabrielle i Matsa Duvalla.

“Odluka ne mora biti jednoglasna”, rekao je Robert Stenwall. “Uredništvo se složilo, tako da je to pitanje riješeno. Sutra objavljujemo pismo ubojicama.”

Dessie je ustala.

“Nudit ćemo novac tim *gadovima*? Ne uvidate koliko je to neetično?”

“Smatramo da je to dobar način da ih navedemo na komunikaciju”, rekao je Mats Duvall. “Ubojice priželjkuju pozornost masovnih medija, jer inače ne bi slali ta pisma i razglednice.”

Dessie je motrila lica okupljenih. Bila su nepristupačna, pogleda usmjerenih na neku drugu stranu. Njihova je odluka bila konačna.

“Posao medija nije da odrađuje takve policijske posliće”, rekla je. “Mi trebamo izvještavati o ubojstvima, a ne rješavati takve slučajeve.”

“Ovdje vidimo priliku da istodobno odradimo obje funkcije”, rekao je glavni urednik podosta napetim glasom.

Prekrižila je ruke na prsima.

“U tom slučaju mislim da biste vi trebali potpisati pismo”, rekla je ona. “Zašto bih ja trebala staviti svoje ime uz takav tekst?”

Forsberg se s nelagodom promeškoltio. Takvo mu se neslaganje nije sviđalo.

“Odabrali su vas”, rekao je Mats Duvall. “Učinak ni približno neće biti takav učini li to netko drugi.”

Piljila je u pod.

“To nije u redu”, rekla je. “Pogrešno im je plaćati počinjene zločine.”

“Dessi,” rekla je Gabriella, “hajde, promisli malo. Neće dobiti novac. To je samo mamac.”

“A ako odbiju?”

Jacob je iznenada ustao, ščepao je za nadlakticu, otvorio vrata, te je odvuкао u kut kraj deska sportskih vijesti. Dessie se osvrnula i načas ugledala iznenađen izraz na licu glavnog urednika, kao i Gabrielline napućene usne.

“Za ime svijeta”, rekao je Jacob. “Moraš pristati na ovo. Nikada im nismo bili tako blizu. Tvoji urednici rade točno ono što je potrebno. Čine ono što moraju učiniti.”

Dessie se oslobodila njegova zahvata.

“Obično sranje!” rekla je ona. “Stenwall misli isključivo na veću nakladu. Želi da ga citiraju u *Washington Postu*. To je u suprotnosti sa svim moralnim načelima!”

Amerikanac ju je ošinuo mračnim pogledom. Zakoračio je prema njoj i obratio joj se užarena daha.

“Ti govoriš o načelima. Ja govorim o spašavanju života. Odradiš li ovo kako treba, možda ih navedeš na to da promijene obrazac, a treba nam upravo to.”

Zagledala mu se u oči, koje su svjetlucale poput najjačih zvijezda.

“Shvaćaš li kolika ću sranja zbog toga morati progutati od strane kolega?” upitala je.

Zagledao se u nju, još nekoliko trenutaka bez riječi.

“Tvoja je karijera znači važnija od života mladih ljudi?” upitao je.

Dessie je ubrzano zatrepkala.

“Nije,” rekla je, “to nisam ni rekla...”

“Ali rekla si upravo to,” rekao je Jacob, “točno to i ništa drugo. Ugled ti je važniji od hvatanja Kimmyna ubojice.”

Objema rukama ljutito je prošao kroz kosu, pa se okrenuo od nje. Izgledalo je kao da se sprema nešto raspaliti nogom.

Nju je odjednom obuzela nesigurnost. Što ako je Jacob u pravu? Odgovornost koju ima kao ljudsko biće svakako je važnija od njezine novinarske odgovornosti, nije li tako?

“Što će stajati u pismu?” upitala je. “Osim što ćemo ponuditi novac?” Na nekoliko trenutaka sklopio je oči.

“Moraš im postaviti izazov”, rekao je. “Prodrmati ih, isprovocirati, tako da učine nešto iracionalno. Pomoći ću ti, naravno.”

“Na kojem jeziku? Engleskome ili švedskome?”

“Možeš pisati na oba jezika?”

“Doktorsku disertaciju pišem na engleskome.”

Bez riječi su se pogledali.

“Požalit ću zbog ovoga”, rekla je Dessie.

Utorak, 15. lipnja

32. poglavlje

SYLVIA JE PORAVNALA JASTUKE I OTVORILA AFTONPOSTEN. Odmah je razočarano uzdahnula.

“Pa to ti nije ni najmanje slično”, rekla je, zagledana u Macov fotorobot koji je dominirao šestom stranicom. “U stvarnosti si mnogo zgodniji.”

“Da vidim”, rekao je Mac i pokušao joj uzeti novine.

“Samo malo”, rekla je Sylvia i razdraženo povukla novine. “Zanima me što piše.”

Maca je to naljutilo, pa je otišao u kupaonicu. Sylvia je zadivljenim pogledom pratila njegovu stražnjicu dok je ulazio pod tuš, a zatim je odgurnula pladanj s doručkom koji joj je ležao u krilu, da lakše pročita članak.

Pismo je bilo napisano i na engleskome i na švedskome, a bilo je upućeno “ubojicama s razglednice”. Naslov je glasio: “Prihvatite moj izazov - ako se usudite.”

Sylvia je potražila potpis na završetku pisma.

“Hej”, doviknula je prema kupaonici. “Naša prijateljica Dessie Larsson napisala nam je pismo.”

Mac je otvorio vodu. Nije rekao ništa.

Kako hoćeš, pomislila je ona i počela čitati.

“Pisali ste mi, a sada ja pišem vama. Za razliku od vas, ja sam se pripravna potpisati. Ne skrivam se i preuzimam punu odgovornost za svoje postupke. Tako ću i nastaviti. *Aftonposten* i ja odlučili smo vam odgovoriti ovim pismom..”

Preletjela je ostatak teksta.

U njemu je stajalo da im je policija za petama, da je samo pitanje vremena kada će ih uhititi. Da su se odviše osmjelili, da su počeli griješiti. Samo što se nisu odali. Nijemci u Dalarou bit će im posljednje žrtve.

Mac je stajao na vratima, s ručnikom oko vrata, i gledao kako čita.

“Što piše?”

“Uglavnom gluposti”, rekla je Sylvia, “no završetak je zanimljiv. Želi nas intervjuirati.”

Mac je prijezirno otpuhnuo.

“Kakva glupača. Zašto bismo joj dopustili da nas intervjuira?”

Sylvia mu je dodala novine.

“Nude nam stotinu tisuća dolara.”

Macove su se prelijepe oči razrogačile.

“Nema šanse”, rekao je, pa je uzeo novine objema rukama i samo utonuo na nenamješteni krevet. “Jebote, pa sto tisuća dolara i nije tako loše!”

Sylvia je ustala i prišla prozoru hotelske sobe. Istegnula je ruke visoko iznad glave i glasno zijevnula, posve svjesna činjenice da joj se vidi cijelo nago tijelo.

Na suprotnoj strani ulice nalazilo se masivno zdanje izgrađeno u stilu švedskog nacionalnog romantizma, s tornjićima i bakrenim krovom, čiji su prozori s rešetkama blistali na jutarnjem suncu: bila je to zgrada stockholmskog suda, mjesto na koje dovode nespretni kriminalci da se iskupe za svoje jadne prijestupe. Pridigla se na vrške prstiju i iza nje ugledala veliko zdanje, pravu palaču s tornjićima, zvonikom i ukrasnim balustradama: sjedište stockholmske policije, u kojem oni smiješni mali policajci očajnički čupaju kosu i smišljaju laži ne bi li ih naveli da se predaju.

“Sylvia,” rekao je Mac, “o ovome bi zapravo trebalo razmisliti. Obećava potpunu anonimnost, neće otkriti izvore. A nama bi dobro došao novac. Pogledaj, ima i broj telefona!”

Pogledom je besciljno prelazila po sivosmeđem pročelju zgrade suda.

“Nije loša ideja”, rekla je i okrenula se prema Macu. “Ali zašto stati na stotinu tisuća dolara?”

“Misliš da bi mogla platiti i više?”

Sylvia se nasmiješila.

“Imaš onu Nizozemčevu posjetnicu?”

Mac je zatreptao dugačkim trepavicama.

“Zašto?”

Prišla je krevetu, spustila se na sve četiri te se polagano približila Macu. Uzela je karticu, stavila je na noćni ormarić, nježno ga ugrizla za ušnu resicu te mu stala dahom milovati vrat.

Zatim se, topla i vlažna, spustila na njega.

33. poglavlje

MJEDENO ZVONCE OGLASILO SE OŠTRIM ZVUKOM KOJE JE SAVRŠENO odgovaralo okruženju. Suspregnuta daha, Dessie je ušla u galeriju u Osterlangatanu u Starome gradu.

“Halo?” doviknula je oprezno.

Ondje se uvijek osjećala tako prljavo. Pod, strop i zidovi bili su besprijeckorno bijeli. Čak su i nužnik i stubište koji su vodili do ureda na katu bili posve bijeli. Kako bi se “uhvatilo svjetlo” i kako bi se “umjetnine prikazale u pravome svjetlu”.

“Christer? Tu si?”

Imala je dojam da će se taj privid čistoće raspršiti zazove li ga preglasno.

“Bok, Dessie”, začula je iznenađeni glas iza leđa. “Što ti radiš ovdje?”

Dessie se naglo okrenula. Nije čula da je ušao.

Christer, njezin bivši suprug, bio je odjeven kao i inače: crna polo majica, crne hlače od gabardena i bešumne mokasinke. Izgledao je poput karikature galerista. Odnos među njima bio je, najblaže rečeno zategnut. Tako je bilo sve otkako se Christer jednom prigodom vratio kući i zatekao Dessie u krevetu s Lindom, djevojkom s kojom je nekoć studirala.

“Oprosti što smetam”, rekla je uz pomalo usiljen osmijeh. “Treba mi tvoja pomoć.”

U braku su bili četiri godine. Brak je njemu pružio voljenu ženu, a Dessie kontekst kojemu je mogla pripadati. Tulume i večere, ljude za razgovor.

Zapanjeno ju je pogledao.

“U redu, u vezi s čime?”

Osjećala je kako joj se dlanovi znoje. Možda je ovo ludost? Možda je njezina ideja posve poremećena?

“Stvar je malo komplicirana”, rekla je. “To je tek jedna ideja...”

Duboko je udahnula. Sada je ipak ovdje, a Christerovo mišljenje o njoj ionako teško da može biti lošije.

“Radi se o jednoj slici”, rekla je. “Treba mi pomoć u njezinoj identifikaciji.”

Christer je uzdignuo ruke, pokazujući znatiželju.

“Imaš fotografiju?”

Dessie je oklijevala.

“Pa...” rekla je, “baš i ne. Neka žena sjedi s jastukom u krilu, a muškarac joj leži u krilu, glave položene na taj jastuk...”

Christer ju je zbunjeno gledao.

Ona je odložila rusak i kacigu na pod. Potom je sjela uz njih.

“Žena”, rekla je, “sjedi ovako.”

Potom se ispružila na podu.

“A muškarac leži ovako.”

Privukla je jednu nogu, raširila prste jedne ruke, te ispružila drugu ruku.

Christer je nekoliko puta ubrzano zatreptao.

“Dessie,” rekao je, “što točno radiš?”

Dessie je sjela. U ruksaku je imala fotokopiju snimke ubijenoga para. Nije ju željela pokazati Christeru, budući da je bio toliko osjetljiv na krv. Nekoć mu je bilo nelagodno i kad je imala mjesečnicu.

“Slika”, rekla je. “Tražim fotografiju ili sliku s ljudima u takvoj pozi.”

Zamišljeno ju je pogledao.

Ponovno se ispružila i desni dlan raširila na podu.

“Tako”, rekla je. “Muškarac drži nekakvu lopaticu, ili nešto slično. Možda CD.”

“Dessie,” upitao ju je tiho, “zašto si došla?”

Dessie je osjetila kako joj se žare obrazi. On misli da je slika samo nekakva

izlika.

Naglo je pridigla glavu, ustala, otvorila ruksak i izvadila fotokopiju.

“Možda bi bilo bolje da sjedneš”, rekla je.

Zakoračio je prema njoj.

“Samo reci”, rekao je, srdačna osmijeha punog iščekivanja.

Dessie mu je pokazala fotokopiju. Vidjela je kako je razrogačio oči i problijedio tako da mu je lice bilo poput okolnih zidova.

Uhvatila ga je prije nego što se srušio.

“Bože presveti”, rekao je. “To su... to su... pravi ljudi?”

Odgovor je bio nepotrebno grub.

“Više nisu. Vidiš kako su postavljeni? Ne podsjeća te na nešto? Gdje sam već vidjela tu pozu?”

“Za ime svijeta”, rekao je on i zatvorio oči. “Spremi to.”

“Ne”, rekla je Dessie. “Pogledaj kako treba. Pogledaj muškarca.”

Pomogla je Christeru da sjedne na pod. Duboko je disao i na trenutak je spustio glavu među koljena.

“Da vidimo”, rekao je, pa uzeo snimku. Vratio ju je već nakon nekoliko trenutaka.

“*Dendi na samrti*”, rekao je. “Nils Dardel, 1918. Nalazi se u Muzeju suvremene umjetnosti.”

Dessie je zatvorila oči i ugledala sliku. Pa naravno! Ukazala joj se iz sjećanja i sada je točno znala o kojoj se slici radi.

Nagnula se i poljubila bivšeg supruga u obraz.

“Hvala”, prošaptala je.

34. poglavlje

JACOB JE ŠETAO KUNGS HOLMSGATANOM I OSJEĆAO SE POPUT FBI-eva agenta u lovu, jedinog takvog na cijelome kontinentu.

Europa nema ništa nalik na FBI. Iako većina zemalja pripada Europskoj Uniji, redovita policijska suradnja ne postoji. Postoji tek mnoštvo neovisnih, nacionalnih policijskih uprava koje su beskorisne kada nešto treba odraditi zajednički.

Tako je on, Jacob Kanon, postao zamjenom za saveznog agenta koji je sada već postao neizdrživo sit one bijedne sobe u hostelu.

Europa ima i Europol i Interpol, dvije organizacije koje on odbacuje kao prespore i odviše ograničene.

Europol uopće nema operativne ovlasti. Njegovi pripadnici ne smiju privoditi ni ispitivati, kao ni istraživati zločine.

Kada je riječ o širenju informacija, Interpol je poput prastarog, usporenog modema.

Stoga se za sve slučajeve koji iziskuju međunarodnu suradnju osniva ZIS, “združena istražiteljska skupina”. Nijemci su oformili jednu takvu ekipu, kako bi se materijal sa svih poprišta ubojstava uspoređivao i analizirao na jednome mjestu.

Tog prijepodneva iz Berlina su im trebali javiti poklapaju li se njihovi zaključci u vezi s Dalaroom s nečim utvrđenim u ostalim slučajevima.

On od toga nije očekivao osobito mnogo.

Ubojice nisu ostavili fizičke tragove niti na jednome od mjesta, odnosno, ondje nije pronađeno ništa što bi se nedvosmisleno moglo povezati s ubojicama. Mjesta zločina odreda su bila, bez iznimke, razmjerno pristojni hoteli ili unajmljeni prostori, na prvi pogled čisti, ali prava noćna mora od otisaka prstiju, često i više od stotinu različitih osoba. Samo u hotelskoj sobi u Parizu u tragovima sperme na posteljini pronađeno je dvadeset različitih vrsta DNK.

Koliko se zasada znalo, nigdje nisu pronađeni otisci prstiju koji bi se poklapali s nekim drugim ubojstvom.

Ni na tijelima žrtava nije bilo otkriveno ništa od tragova DNK koje bi bilo moguće identificirati.

Naprotiv, leševi su bili čisti kao da ih je netko temeljito izribao. Ne sredstvom za izbjeljivanje, nego nekim antibakterijskim sredstvom.

Prošao je kraj Amarantena, srednje skupog hotela s restoranom i sportskim barom u neposrednoj blizini zgrade stockholmskog suda.

Bilo bi zgodno da si može priuštiti sobu u takvom hotelu, razmišljao je odsutno, zagledan u pročelje bez osobitih ukrasa. Barem bi bio blizu poslu.

Ubojstva u Dalarou bila su sedamnaesto i osamnaesto ubojstvo po redu otkako je ludilo 27. studenoga otpočelo u Firenci.

Ubrzo će morati pogriješiti, razmišljao je. Sve nakon nekog vremena prelazi u rutinu, čak i ubojstva.

Kad bih barem nekako uočio obrazac, pomislio je.

Kad bih barem doznao razlog.

Zastao je i u kiosku kraj hotela kupio *Aftonposten*.

I najavom i naslovnicom dominiralo je Dessieno pismo ubojicama.

Zastao je ispred te malene prodavaonice i još jednom načas pogledao tekst.

Ovo će upaliti. Ne zna kako, ali uvjeren je da će se nešto dogoditi. Ubojice će pročitati pismo i nekako reagirati.

Objavljeni telefonski broj, dakako, nije bio Dessien broj, nego broj centrale Odjela za kriminalističke istrage. Ondje su već morali odraditi nekoliko stotina dokonih pozivatelja, no postojala je mogućnost da im se gadovi uistinu jave.

Presavio je novine, spremio ih u stražnji džep i pogledao uokolo.

Mladi muškarci s dječjim kolicima, žene u godinama koje trče s iPodovima, tinejdžerice sa žvakaćim gumama, mladi parovi s turističkim vodičima, ruku pod ruku.

Bilo tko od njih, pomislio je, možda je na putu da postane novom žrtvom.

Bio je uvjeren da su ubojice još uvijek u gradu. Nekako je slutio njihovu

nazočnost, znao da nisu daleko.

Odlučnim korakom uputio se prema sjedištu policije.

35. poglavlje

DESSIE JE HVATALA DAH DOK JE ZAKLJUČAVALA BICIKL PRED ULAZOM U Muzej suvremene umjetnosti na otoku Skeppsholmenu. Žuto je zdanje blistalo pod sunčevim svjetlom, zbog čega je počela žmirkati.

Ondje nije bila još od vjenčanja s Christerom.

Otišla je u gornje predvorje i našla se u istoj atmosferi kao u galeriji bivšeg supruga. Besprijeikorna bjelina i nesmiljena rasvjeta. Sve je izgledalo onako kako je i pamtila taj prostor: stakleni zidovi, maleni kafić, kromirane svjetiljke.

Ovdje su bili na jednom prijemu u predvorju, tek nekoliko tjedana prije okončanja braka.

U pripijenoj crnoj haljini ondje se družila stojeći na mramornome podu, raspravljala o etici u umjetnosti s pravosudnog stajališta (ipak se bavila proučavanjem kriminala), naslonjena na namještaj od svijetle orahovine, pila iz skupih dizajnerskih čaša, te očajnički žudjela za time da bude negdje drugdje.

Sada je prišla šalteru informacija, za kojim je sjedila žena u crnoj odori.

“Oprostite,” rekla je Dessie, “pokušavam pronaći jednu sliku... *Dendi na samrti...*?”

“Osamdeset kruna”, uzvratila je žena.

Dakako, desničarska vlada ukinula je besplatan ulaz u švedske muzeje.

Dessie joj je dala novac.

“To vam je na ovome katu. Samo pođite onim hodnikom lijevo, do kraja, pa skrenite desno, a zatim ponovno u prvu prostoriju lijevo.”

Nije se sjećala povoda za onaj prijem, vjerojatno je bio nečiji rođendan, ili je netko uspio dobiti neki izniman prostor za postavljanje izložbe.

Potisnula je to sjećanje i uputila se hodnikom iza kafića.

Muzej je bio gotovo posve prazan. Čula je razgovor negdje dublje iz katakomba, ali nije vidjela nikoga.

Na koncu je pronašla traženu prostoriju.

I odmah je ugledala. Istog trenutka prepoznala je tu sliku.

Dendi na samrti, ulje na platnu, slika visoka metar i pol, široka gotovo dva. Najpoznatija švedska slika proteklog stoljeća.

Zastala je ispred nje, neobično dirnuta.

Bilo je to dojmljivo djelo s tim širokim plohami i oblicima, te snažnim bojama. Muškarac koketnog izgleda ležao je na samrti na bijelome jastuku, još s ogledalom u ruci. Jednako pogođeni prijatelji bili su se okupili oko njega. Oplakuju ga, no u suzama je zapravo jedino muškarac u ljubicastome sakou i

narančastoj košulji u lijevom gornjem kutu. Žena koja drži muškarca na samrti i bijeli jastuk u krilu izgleda gotovo kao da se zabavlja.

U to nije bilo ni najmanje sumnje: bio je to predložak za ubojstva u Dalarou.

Ubojice su zasigurno poznavali sliku. Možda su bili ovdje. Možda su stajali točno na mjestu na kojem sada stoji i ona i zamišljali se nad Dardelovim djelom: je li to neka alegorija o činu stvaranja? Ili je Dardel stvorio zabranjeni prikaz homoseksualnosti?

Jedna misao jezovito joj se spustila niz kralježnicu. Duboko je udahnula i pogledala prema stropu, a onda je osjetila kako je obuzima adrenalin.

U jednome kutu, neposredno iznad vrata, nalazila se nadzorna kamera.

I u tom trenutku kamera snima nju.

Izvadila je mobitel i nazvala Gabriellu.

36. poglavlje

“ZNAČI DA OPONAŠAJU UMJETNIČKA DJELA?” UPITAO JE SUMNJIČAVO JACOB.

Dessie je u jednoj ruci držala reprodukciju u boji Dardelova remek-djela, a u drugoj fotografiju iz Dalaraa.

Predosjećaj je nije prevario.

Gabriellin stol prekrivale su Jacobove razglednice i fotografije tijela. Uz njih su bile slike koje je isprintala s interneta. Gabriella je razrogačenih očiju pogledala slike.

“Bože moj”, rekla je i uzela snimku ubijenih Nijemaca.

“Oprosti,” rekao je Jacob, “ali o čemu je riječ?”

Dessie je pogledala njegovu neobuzdanu kosu. Izgledao je kao da ju je doslovce čupao.

“Tijela postavljaju tako da prikaz oponaša slavna umjetnička djela”, rekla je. “Pogledaj ovo.”

Dessie je uzela fotografiju iz Pariza. Tijela Emily i Clivea Spencera bila su u sjedećem položaju jedno uz drugo na krevetu. Oboje su imali desnu ruku položenu preko lijeve, na trbuhu.

“Mona Lisa”, rekla je i uz nju položila reprodukciju da Vincijeva remek-djela.

Jacob je nemarno ščepao slike i pritom ih zgužvao.

Žena koja se na slici zagonetno smiješi drži desnu ruku preko lijeve, a obje joj počivaju na trbuhu.

“Kriste,” rekao je, “u pravu si. Doista oponašaju slike.”

“Karen i Billy Cowley”, rekla je Dessie.

Na stol je položila sliku ubijenog para iz Berlina, snimljenu iz profila, tako da

su im prema objektivu bile okrenute netaknute oči.

Uz nju je položila isprintani prikaz nekog egipatskog kipa.

“Poprsje Nefertiti, najoponašanije umjetničko djelo iz drevnog Egipta. Nalazi se u berlinskome Altes Museumu.”

Gabriella se nagnula prema naprijed. Lice joj je bilo zajapureno, s dvjema crvenim mrljama koje su joj blistale na obrazima. Dessie ju je pogledala.

Ondje su bile zajedno, u Altes Museumu, tijekom prvog zajedničkog putovanja.

Jacob je uzeo sliku i stao je pomno proučavati.

“Kako to misliš?” upitao je. “Kakve veze s bilo čime imaju njihove oči?”

“Nefertiti na tom prikazu nedostaje lijevo oko”, odgovorila je Gabriella.

37. poglavlje

DESSIE SE NIJE OSOBITO ZANIMALA ZA UMJETNOST. No bila je podosta upućena u teoriju i povijest umjetnosti, pokupivši mnogo toga u braku s Christerom, budući da joj je to poslužilo kao svojevrsno sredstvo samoodržanja. Nije željela na raznoraznim otvorenjima ostavljati dojam da je neuka seljančica iz Norrlanda. No umjetnost u njoj nikada nije izazvala neke stvarne emocije ili užitak.

S druge strane Gabriella se istinski zanimala za umjetnost. Izvrsno se slagala s Christerom, štoviše bolje nego što se Dessie s njim ikada slagala.

“Amsterdam”, rekla je Dessie, pa uzela kopiju sljedeće slike. “Vincent van Gogh, čuo si za njega?”

Jacob ju je blagonaklono pogledao.

“Amerikanac sam,” rekao je, “a ne nekakav barbar.”

“Jedan od njegovih autoportreta”, rekla je. “Obično je izložen u Londonu, no ovog je proljeća posuđen amsterdamskome muzeju Van Gogh. On si je zapravo odrezao lijevo uho, no ubojice to očito nisu znali, jer su odrezali...”

“... desno uho žrtvama u Amsterdamu”, dovršio je Jacob, već gotovo bez daha. “Jebem ti sve...”

Obavila ih je tišina. Jacob je prstima bubnjao po stolu, što je, kako je izgledalo, činio kad god bi ga duboko zaokupile neke misli.

Gabriella je pregledavala snimke leševa i uspoređivala ih s drugim reprodukcijama umjetničkih djela koje je Dessie isprintala.

“Firenca je Botticellijevo *Rođenje Venere*?”

“Galerija Uffizi”, potvrdila je Dessie.

“A Salzburg? Što bi trebali značiti leševi iz Salzburga?”

“Za Salzburg ne znam, kao ni za Atenu. Ali Madrid je zasigurno Goyina *Gola Maja*, iz Prada. Što kažeš, Jacobe?”

Ali Jacob ih nije slušao. Bio je posve probljedio. Odsutno je piljio u zelenilo

parka Kronoberg.

“Što je bila Kimmy?” upitao je. “Koja slika?”

Dessie je osjećala kako joj se znoje dlanovi. Pregledavala je isprintane slike i pokazivala ih policajcu.

“Sikstinska kapela”, rekla je tiho. “*Bog stvara Adama* detalj je s freske na svodu. Znaš, Michelangelo...”

Pokazala mu je veću sliku, na kojoj je Bog ispružio ruku prema Adamu, a potom i uvećani prikaz Božjeg prsta koji gotovo dodiruje Adamovu ruku.

Jacob je pogledao Dessie. Oči su mu bile jarkoplave, a iz njih je zračila bol kakvu ona ne bi mogla ni približno pojmiti.

To je Kimmy otac, pomislila je. Ne policajac Jacob, nego samo otac Jacob.

Instinktivno mu je dodirnula podlakticu.

“Ali što nam to zapravo govori?” upitala je Gabriella. “Da su ubojice sjebani u glavi? To smo znali i bez toga.”

Govorila je odsječeno, pomalo svisoka. Dessie ju je iznenađeno pogledala. Zatim je povukla ruku.

“Govori nam nešto više od toga”, rekao je Jacob, sada ponovno kao policajac. “Govori nam mnogo toga. Razmeću se. Pokazuju prijezir. Pokazuju kako odlučuju o životu i smrti, kako je i smrt umjetnička forma kojom se mogu služiti po vlastitom nahođenju.”

Začulo se pucketanje u Gabriellinu interfonu.

“Videosnimka iz Muzeja suvremene umjetnosti sada je na recepciji u Bergsgatanu”, rekao je nečiji glas.

Jacob je ustao.

“Tražite snimke iz svih muzeja”, rekao je.

Gabriella je naglo podignula glavu.

“Znaš koliko je to snimaka? Osim toga vjerojatno ih nemaju nakon toliko vremena ”

No Jacob je već bio izišao.

38. poglavlje

SNIMKE SA SIGURNOSNIH KAMERA U MUZEJU SUVREMENE UMJETNOSTI bile su razmjerno kvalitetne. Malko zrnate, blago prigušenih boja, no ljudi koji su dolazili i odlazili jasno su se vidjeli pod snažnom rasvjetom. Zvučnog zapisa nije bilo.

Jacob i Gabriella zabarikadirali su se u videostudio duboko u podrumu sjedišta policije, među hrpama kompjutorskih diskova. Datoteke nisu bile posložene nekim redom, niti označene na koliko-toliko koristan način, a to je značilo da ih moraju pregledati sve redom.

“Odakle početi?” upitala je Gabriella pomalo rezignirano.

Jacob je pregledavao diskove i naglas razmišljao.

“Ubojstva su se dogodila u subotu popodne, a to bi značilo da su muzej morali posjetiti prije toga.”

“Ako su uopće bili ovdje”, rekla je Gabriella.

Jacob se nije obazirao na njezin negativni stav.

“Subota prije podne nije osobito izgledna”, rekao je. “Tada su vjerojatno imali važnijeg posla.”

“Na primjer?” upitala je Gabriella.

Pogledao ju je već blago zdvojan.

“Kupovali su pjenušac i pušili travu.”

Podijelili su snimke i počeli ih nasumično gledati.

Jacob je pomno motrio ekran kada se u petak ujutro u 9:26 u prostoriji sa švedskom umjetnošću pojavila skupina učenika u besciljnoj šetnji. Ubrzao je snimku, pa su dječaci i djevojčice odjednom počeli jurcati uokolo, na sve strane. Kao pomahnitali su se razmiljeli na sve strane, poskakujući poput glumaca u nekom prastarom nijemom filmu.

“Što kažeš na Dessi?” upitala je Gabriella iznebuha, ne odvajajući pogled od ekrana.

Jacob ju je iznenađeno pogledao.

I ona je bila ubrzala snimku, te je bila došla do četvrtka u 14:23.

“Prilično pametna djevojka za jednu novinarku. Zašto pitaš?”

Došavši do završetka snimke, sa svoje je hrpe uzela novi disk. Petak u 15 sati. Na početku snimke vidjele su se tri postarije dame koje je, kako se činilo, više zanimalo međusobno čavrljanje nego umjetnine koje su ih okruživale.

Gabriella je usporila snimku, da bolje promotri skupinu japanskih turista koji su se međusobno fotografirali pred Dardelovom slikom.

“Izrazito je poštena i moralna osoba, pa se doima čvršćom i odlučnijom nego što uistinu jest. Vjerojatno je bilo pogrešno prisiljavati je da napiše ono pismo.”

Japanski su turisti iščezli, pa je ponovno ubrzala snimku.

“Pogledaj ovo”, rekao je Jacob.

U 15:27 u prostoriju je ušao neki mladi par. Zastali su i zagledali se u *Dendija na samrti*. Vidjeli su se tek s leđa. Žena je imala dugu kosu, tamnu, ali ne crnu, a točnu je boju bilo teško odrediti zbog kvalitete snimke. Uz nju je bio visok i skladno građen muškarac svijetle kose. Bio ju je obgrlio preko ramena, a ona je njemu milovala leđa, te u jednom trenutku uvukla ruku pod pojas njegovih traperica. Zajedno su prišli samoj slici, kao da je temeljito proučavaju.

“Misliš li da bi to mogli biti...?” upitala se Gabriella.

Jacob nije odgovorio.

Par je stajao ispred slike, tek povremeno nešto govoreći. Nisu obratili pozornost ni na jedno drugo djelo. Jacob se suzdržavao od ubrzavanja snimke, kako mu ništa ne bi promaklo.

Mladi je par stajao ispred tog platna gotovo punih petnaest minuta. Cijelo vrijeme bili su zagrljeni.

A onda su se naglo okrenuli i izišli. Žena je imala pognutu glavu, no u trenutku kada su došli do vrata, muškarac je zabacio kosu unatrag. Sigurnosna kamera posve je oštro zabilježila crte njegova lijepog lica.

Gabriella je prigušeno kriknula.

“To je on”, rekla je. “To je tip s fotorobota.”

Jacob je gotovo ustao i zamrznuo sliku. Glas mu je bio promukao od uzbuđenja.

“Sad te imam, gade.”

39. poglavlje

DESSIE JE PO GABRIELLINU STOLU RAŠIRILA BILJEŠKE I OSTALI RADNI materijal.

Već nekoliko puta uočila je jedan aspekt obrasca po kojem su djelovali ubojice: osim što ubijaju, oni i krađu. Uzimaju fotoaparate, nakit, elektroničke naprave poput iPoda i mobitela, kreditne kartice i ostale dragocjenosti koje veže jedna dodirna točka: takvih se stvari najlakše riješiti na crnome tržištu.

Naslonila se, grickajući vršak kemijske olovke.

Zanemari li ubojstva i okrutnu povezanost s umjetničkim djelima, što još preostaje od ubojica s razglednice?

Dvoje sitnih lopova.

A kako se ponašaju takve osobe?

Za odgovor na to nije joj trebao istraživački materijal koji je bila rasporedila po stolu.

Baš kao i svi ostali, robovi su navika.

Na primjer, kriminalci koji se specijaliziraju za provale gotovo uvijek kreću od spavaće sobe. Ondje pronalaze nakit i gotovinu. Potom prelaze na radnu sobu, s prijenosnim računalima i videokamerama. Na koncu ulaze u dnevnu sobu, sa svim onim krupnim stvarima poput televizora i glazbenih linija.

Nakon krađe treba se riješiti ukradenih stvari i situacija tada postaje zanimljivom.

Najčešće se događa da lopovi robu predaju posredniku, i to uz velik popust u odnosu na stvarnu tržišnu vrijednost. Kradljivci su voljni platiti i takvu cijenu. Uspostavljanje stalnog kanala za preprodaju ukradene robe vrijedno je takvog troška.

Ali što čine ako nemaju stalni kanal za prodaju?

Obraćaju se zalagaonicama, preprodavačima droge, buticima, poznanicima, čak i neznancima.

Koji su točno kanali otvoreni ubojicama s razglednice?

Putuju od grada do grada, a to znači da nemaju nikakvu lokalnu mrežu. Znači da ne mogu prodavati posrednicima ili poznanicima, a teško se može očekivati da bi se izložili takvom riziku i pokušali prodati ukradenu robu neznancima.

Uzela je telefon, nazvala recepciju i zatražila Matsa Duvalla.

Javio joj se iz ureda, a ona je pribilježila kućni broj koji joj se pojavio na displeju.

“Halo, da, ispričavam se, Dessie Larsson pri telefonu, imam samo kratko pitanje: jeste li provjerili zalagaonice?”

“Zalagaonice? A zašto? Ne znamo čak ni što je ukradeno.”

Prekinuo je vezu.

Dessie je nepomično sjedila sa slušalicom u ruci.

U ovom slučaju točno su znali što je ukradeno.

Gabriella je spomenula marku sata, a ona ju je čak i zapisala.

Uzela je notes i pročitala.

Omegin model *double eagle chronometer* od nehrdajućeg čelika i zlata, u sedefnoj kutijici. Nemoguće je da su stockholmske zalagaonice od subote popodne primile mnogo takvih satova, osobito u originalnome pakiranju.

Prišla je Gabriellinu računalu, upisala “zalagaonice Stockholm” i u poslovnome imeniku pronašla osamnaest adresa s brojevima telefona.

Uzela je telefon i nazvala prvi broj.

“Dobar dan, zovem se Dessie Larsson i, ovaj... ovo mi je zapravo jako neugodno, ali moj dečko i ja založili smo u subotu moju novu omegu i smaragdni prsten i još nekoliko sitnica, pa, ovaj... popili smo pokoje pivo i moj je dečko izgubio potvrde, a ja se više ne sjećam gdje smo bili. Sat je bio Omegin *double eagle chronometer* od nehrdajućeg čelika i zlata, u sedefnoj kutijici...”

Nitko nije bio spreman potvrditi da kod sebe ima takav sat, jer bi time kršio zakon, no ljudi koji su radili u zalagaonicama također su bili samo ljudi od krvi i mesa. Ako su dobili takav sat i smaragdni prsten, morali bi reagirati.

“Ne smijete mi reći?”

Odlučno poricanje.

“No, dobro, ipak hvala...”

Prekinula je vezu i nazvala sljedeći broj.

40. poglavlje

NAŽALOST, OLGA JE MORALA DATI OTKAZ NA ODJELU S NAKITOM U robnoj kući NK. Bila je silno uzrujana i neprestano se ispričavala, jer je uistinu obožavala taj posao, no suprug joj je doživio moždani udar te nije imala izbora: morala se odmah posvetiti njemu.

Uprava NK-a pokazala je veliko razumijevanje te joj je omogućila isplatu plaće koju joj je tvrtka dugovala, kao i naknade za zarađeni godišnji odmor.

Večer ranije vratila se u Rigu.

Jacob je šakom udario po gornjoj plohi vitrine tako da je zlatno prstenje u njoj poskočilo.

“Jebem mu sve!” povikao je.

Kupci koji su se našli u blizini užasnuto su ustuknuli.

Ima fotografiju Kimmyna ubojice, a jedina osoba na svijetu koja ga može identificirati jednostavno je isparila.

“Je li ostavila adresu u Rigi?” upitala je Gabriella, dok je s negodovanjem gledala Jacoba.

Šef odjela s nakitom otišao je u ured provjeriti taj podatak, no Jacob se nije ni potrudio pričekati. Adresa će biti lažna. A nema ni supruga koji je doživio moždani udar.

Pričekao je na pločniku ispred robne kuće, trljajući oči dlanovima. Svako malo osjećao je kako se netko od užurbanih prolaznika očešao o njega. Ljudi su se smijali i razgovarali, a netko je svirao usnu harmoniku.

To je bio on, onaj svjetlokosi muškarac na snimci, Jacob je u to bio uvjeren.

Kimmyn ubojica tako izgleda.

Gabriella je istrčala na ulicu s mobitelom u ruci.

“Upravo je nazvao Duvall”, rekla je. “Dessie je pronašla *omega*.”

Munjevito se okrenuo i zapiljio u nju.

“Što? Gdje?”

“U jednoj zalagaonici u Kungsholmstorgu, na trgu samo koju ulicu dalje od policijskog sjedišta.”

“Zbilja su drski”, rekao je Jacob, koji je već trčao prema njihovom automobilu, Saabu, koji je pamtio i bolje dane.

Gabriella je u trku otključala automobil infracrvenim uređajem na ključu. Na krov je postavila plavu rotirku te aktivirala policijsku sirenu dok se automobilom uključivala u gusti poslijepodnevni promet.

Zalagaonica se nalazila na uglu vrlo prometnog raskrižja, a izgledala je kao i većina takvih mjesta: pomalo neuredna, nelagodna, obilježena grizodušjem.

Parkirali su se na zebri točno ispred ulaza.

Na pultu su stajali digitalni fotoaparati, kutijica sa smaragdnom prstenom, još nekoliko komada nakita, te *omega* od čelika i zlata u sedefnoj kutiji.

Mats Duvall, u besprijekornim svijetlim hlačama i sportskome sakou, stajao je ondje u društvu Dessie, vlasnika zalagaonice i dvojice detektiva. Svi su se bili nadvili nad kompjutorski zaslon.

“Snimljen je?” upitao je bez daha Jacob.

“Nadamo se”, odgovorio je viši inspektor.

“Kako se predstavio?”

Mats Duvall prema njemu je pogurnuo evidencijsku knjigu, ne odvajajući oči

od ekrana.

Stvari koje su se nalazile na pultu založio je muškarac koji se identificirao američkom vozačkom dozvolom, izdanom u Novome Meksiku na ime Jacka Bauera. Za stvari je dobio ukupno 16.430 švedskih kruna.

“To je nekakva jebena šala?” upitao je Jacob. “Kako se, dobijesa, netko može izvući ako se predstavi kao *Jack Bauer*?”

“Evo ga”, rekao je Mats Duvall i okrenuo ekran prema Jacobu.

Visoki muškarac u dugačkome tamnom kaputu, smeđe kose, s kapom i sunčanim naočalama, na snimci je potpisivao ugovor o predaji predmeta na prodaju.

Nije bio plavokosi ljepotan skladne građe. Nije bio Brad Pitt.

Što je uopće očekivao?

“Pretpostavljam da ga prepoznaješ”, rekao je Mats Duvall.

Jacob je samo kratko kimnuo.

To je isti onaj muškarac koji je podizao novac s kartica žrtava širom Europe.

41. poglavlje

VIŠI INSPEKTOR POBRINUO SE ZA TO DA SE SNIMKA ZAPLIJENI KAO DOKAZ. Poslana je u *sjedište zajedno s ukradenim i založenim predmetima*.

Potom je izveo vlasnika iz prodavaonice, kako bi Gabriella mogla ući i zatvoriti vrata.

“Centrala u Nacionalnome odsjeku danas je primila približno osam stotina poziva”, rekao je. “A to je više nego što smo očekivali, no nije, kako se čini, bilo poziva i naših ubojica s razglednice.”

Dessie se zapravo nije uspijevala koncentrirati na inspektorove riječi.

Bila je umorna i iznutra se osjećala praznom. Nakon što je shvatila kako pronaći žrtvin sat, na neko je vrijeme prestala razmišljati o pismu, no sada je ponovno osjetila istu onu nelagodu.

“Još par dana imat ćemo ljude na tom broju, a onda ćemo obaviti procjenu”, rekao je Mats Duvall, pogledavajući na ručni sat. “Po meni, danas nećemo moći ostvariti daljnji napredak. Ima li primjedaba?”

Dessie je ispod oka pogledala okupljene policajce, a osobito Jacoba Kanona. Svi su se doimali potištenima. Nitko nije ništa rekao.

“U redu”, rekao je viši inspektor. “Vidimo se sutra u osam nula nula.”

Ustao je i izišao, a da nije ni pogledao oko sebe. Dvojica detektiva pratili su ga u stopu.

Dessie je tako ostala stajati kraj zalagaoničareva radnog stola, zajedno s Jacobom i Gabriellom. Na polici kraj računala nalazio se primjerak *Aftonpostena*. Njezine vlastite riječi sada su zvučale poput bojnog pokliča: “Prihvatite moj izazov

- ako se usudite.”

Okrenula je novine na drugu stranu, da ih ne mora gledati. Gabrielli to nije promaklo.

“Slažem se da to s pismom nije bilo najpametnije”, rekla je i glavom pokazala prema novinama.

Dessie je duboko udahнула i snažno navukla ruksak preko ramena.

“Vidimo se sutra”, rekla je neočekivano, uzela biciklističku kacigu i uputila se prema vratima.

“Vani mi je auto”, doviknula je za njom Gabriella. “Mogu te odvesti.”

Dessie je samo nastavila hodati.

“Sve je u redu”, rekla je. “Bicikl mi je u policiji.”

“Idem s tobom”, rekao je Jacob Kanon, te je dostigao.

“Mogu staviti bicikl u prtljažnik”, rekla je Gabriella, koja je već trčala za njima.

Dessie se naglo okrenula.

“Nema problema”, rekla je. “Sve će biti u redu. Ipak, hvala.”

Otvorila je vrata i izišla na pločnik.

Već je bila večer. Zrak je bio vlažan i svjež, sunce nisko nad obzorom.

“Kako god hoćeš”, rekla je Gabriella, pa ušla u Saab i odjurila poput furije.

Dessie je s određenom melankolijom gledala kako se automobil udaljava.

“Ti si to okončala, zar ne?” upitao je Jacob.

Ona je duboko uzdahnula.

“Gladna?” upitao je Amerikanac.

Još je trenutak-dva razmišljala. A onda je kimnula.

42. poglavlje

ODABRALI SU JEFTINI TALIJANSKI RESTORAN S KARIRANIM CRVENIM stolnjacima koji je nudio tjesteninu i pizze. Jacob je odmah naručio cijelu bocu crnog toskanskog vina te im napunio čaše.

Dessie je popila malen gutljaj, naslonila se i sklopila oči.

Pismo zasada nije donijelo ništa dobro. Je li Gabriellina prijezirna opaska bila opravdana? Je li bila luda kad je to napisala?

“Postupila si ispravno”, rekao je Jacob, kao da joj čita misli. “Već smo podigli određenu prašinu. Griješit će. Živjela mi.”

Jacob je naručio pršut i špagete *bolognese*, Dessie *insalatu caprese* i *cannellone*.

“Čuo sam da si ti pronašla sat”, rekao je on. “Svaka čast na takvom razmišljanju.”

Odjednom joj je postalo neugodno.

“To nisu tek ubojice”, rekla je, “nego i sitni lopovi.”

“Kako to da te zanimaju takve stvari?” upitao je Amerikanac, koji je već ponovno ulijevao vino u svoju čašu.

Dessie se nasmijala.

“Lijenčina sam”, odgovorila je. “Cijela moja doktorska disertacija uz mene je još od djetinjstva.”

Jacob ju je upitno pogledao. Lice mu je bilo izrazito ekspresivno. Kada bi se razljutio, postalo bi mračno od bijesa, kada je bio sretan, blistao je poput plamena u kaminu, a kad u vezi s nečim nije bio siguran, kao sada, izgledao je poput velikog upitnika.

“Odrasla sam s majkom i petoricom njezine braće. Mama je cijeli život radila kao ispomoć u kući, no moji su ujaci bili zlikovci i banditi, svi odreda.”

Pogledala ga je da vidi kako će reagirati.

“Ispomoć u kući?”

“Pomagala je starcima, bolesnicima. Nitko od mojih ujaka nije bio oženjen, ali su imali hrpe djece s različitim ženama. Uvijek sam imala mnoštvo rođaka.”

Jacob je pojeo malo kruha.

“Kako se zove grad u kojem si odrasla?”

Dessie je prasnula u smijeh. Jacob ju je iznenađeno pogledao.

“Što je?” upitao je.

“Odrasla sam na jednoj farmi u šumama Adalena”, odgovorila je. “To je jedan dio Norrlanda, gdje su još tridesetih godina 20. stoljeća doveli vojsku da puca u radnike.”

Amerikanac ju je nemilosrdno pogledao.

“Uvjeren sam da su za to imali razloga”, rekao je.

Dessie je osjetila kako joj je *mozzarella* zapela u grlu.

“Kako, molim?”

“Vojska obično bez razloga ne puca u vlastiti narod”, rekao je Jacob i popio još malo vina.

Dessie nije mogla vjerovati vlastitim ušima.

“Braniš ubijanje pod okriljem države? Cijeli život privodiš normalne ljude koji su u vlastite ruke uzeli pitanje života i smrti, ali samo tako pretpostavljaš da je satnik Maesterton bio u pravu?”

Jacob ju je nepomično gledao, istodobno se koncentrirajući na žilavu *ciabattu*.

“U redu”, rekao je. “Pogrešna tema. Idemo dalje.”

Dessie je odložila pribor za jelo.

“Smatraš da je u redu ubijati ljude koji prosvjeduju zbog smanjenja plaće?”

Jacob je pridignuo obje ruke, kao da se predaje.

“Dobijesa, nisam znao da si komunistica.”

“A ja nisam znala da si ti fašist”, uzvratila je Dessie i ponovno uzela nož i vilicu.

43. poglavlje

DESSIE NIJE ZNALA ŠTO DA MISLI O JACOBU KANONU.

Za nju je to bila posve nova vrsta čovjeka, i posve rezerviran i krajnje otvoren u isto vrijeme. Imao je malčice nespretne, možda čak i nelagodne pokrete, kao da nije posve civiliziran i upoznat s bontonom. A sada je ispuhivao nos u ubrus, koji je potom zgužvao i stavio pod tanjur, pa je pogledao.

“Pričaj mi još o ujacima.”

Dessie je u stranu odgurnula tanjur s *cannellonima*.

“Dvojica su umrla od alkohola”, rekla je. “Ujaka Rubena nasmrtno su pretukli ispred crkve u Piteäi večer uoči Prvog svibnja prije tri godine. Upravo su ga bili pustili iz Porsona u Luleäi.”

To je rekla ne bi li ga šokirala, no činilo se da Jacoba to zabavlja.

“Često su bili u zatvoru?”

“Uglavnom su to bile kratkotrajne kazne. Tijekom cijele bijedne karijere uspjeli su izvesti tek jednu veliku stvar: presreli su zaštitarski kombi i domogli se daleko više novca nego što su očekivali.”

U tom trenutku prišao im je konobar i upitao žele li desert.

Oboje su odbili.

“Za to su ih osudili?” upitao je Jacob. “Za pljačku kombija s novcem?”

“Naravno”, odgovorila je Dessie i uzela račun. “Iako dio opljačkanog novca nikad nije pronađen.”

“Ja ću platiti”, rekao je Jacob.

“Prestani se ponašati kao nekakav *macho*”, rekla je Dessie i izvadila karticu American Expressa. “Sada si u Švedskoj. Muškarci su ovdje prestali plaćati prilikom izlazaka još šezdesetih godina.”

Amerikanac se nacerio i natočio im ostatak vina.

“Ovo je, znači, pravi spoj?” upitao je s iskrom u očima.

Dessie ga je zatečeno pogledala.

“Ovo? Spoj? Dakako da nije.”

“Rekla si da jest. Rekla si da je službeni izlazak. ‘Muškarci su ovdje...’”

Dessie je zadrhtala.

“To je bila tek stilska figura. Ovo nije izlazak. Ovo nikada neće biti izlazak. Idemo...”

Izišli su u plavičastu večer koja će se ubrzo pretvoriti u noć.

“Gdje si odsjeo?” upitala je Dessie dok su hodali prema policijskome sjedištu u Polhemsgatanu.

“Langholmen”, odgovorio je. “Hostel, užasan hostel.”

“To je nekoć bio zatvor”, rekla je Dessie.

“Hvala”, uzvratio je Jacob. “Znam.”

Ona je uzela bicikl te se u Jacobovoj pratnji polagano uputila kući kroz stockholmsku noć. Niska maglica nad vodom u Riddarfjardenu, prozračni pramenovi koji nailaze i prigušuju zvukove velegrada: automobile, pijane povike, glazbu koja dopire kroz otvorene prozore.

Otpratio ju je sve do ulaznih vrata.

Ona je podignula pogled prema njemu, njemu koji je bio tek obris koji ocrtava mjesečeva svjetlost.

“Vidimo se sutra”, rekao je, pa podignuo ruku u znak pozdrava, već nestajući u smjeru Gotgatana.

Srijeda, 16. lipnja

44. poglavlje

PISMO JE PRISTIGLO S PRVOM JUTARNJOM POŠTOM.

Dessie je odmah prepoznala i omotnicu i rukopis.

Ovaj put nije bilo razglednice upozorenja.

Otvorila je omotnicu nožem za otvaranje pisama, s rukavicama na uzdrhtalim rukama, u nazočnosti policijskih forenzičara.

Unutra se nalazila snimka s polaroida, baš kao i u prethodnoj pošiljci.

“Ja ću se pobrinuti za to”, rekao je jedan od policajaca uzeo joj snimku.

Nije stigla vidjeti ni tijela, ni krv.

Otišla je do svog stola i svom se težinom spustila na stolicu. Intenzivan osjećaj nelagode počeo joj se širiti od želuca prema udovima.

Tekst koji je napisala za novine na koncu je ipak, očito, upalio.

Ubojice su promijenili obrazac. Izveli su novo ubojstvo u Stockholmu, umjesto da su prešli u neki drugi grad.

Od te spoznaje počela je teško disati.

Izazvala je smrt još dvoje nedužnih ljudi.

Kako će si nakon toga moći pogledati u oči?

Urednik vijesti Forsberg, očiju krvavih od nesаницe, sjeo je na stolicu kraj njezina stola.

“Nisi baš najbolje raspoložena?” upitao je.

Pogledala ga je bez riječi.

“A da uzmeš slobodan dan? Da se malo odmoriš?”

Bez riječi je piljila u njega. *Slobodan dan? Odmor?!?*

Još je nekoliko trenutaka prstima bubnjao po njezinu stolu, a onda je ustao i vratio se za svoj stol.

Dessie se nije micala sve do trenutka kada su u redakciju stigli Mats Duvall, Gabriella i Jacob Kanon.

“Što sam to učinila?” upitala je, zagledana u Jacoba. “Što sam to izazvala?”

Pogledao ju je uz neobično prijeziran izraz lica.

“Ne pridaješ li si trenutačno malo previše važnosti?”

Brzo je ustala, već krećući prema ženskom nužniku, no Jacob ju je snažno uhvatio za nadlakticu.

“Prestani”, zarežao je. “Ovo je svakako težak udarac, ali ti nisi ni najmanje kriva. Pomozi nam, umjesto što samo tako sjediš i sažalijevaš samu sebe.”

“Konferencijska soba”, rekao je Mats Duvall, koji je samo projurio kraj njih.

Bio je u svijetlosivome odijelu od nekakvog svjetlucavog materijala, uz svijetloplavu košulju.

Gabriella je pošla za njim, a u prolasku ih je prostrijelila pogledom. Dessie, koja je odjednom postala ekstremno svjesna Jacobove ruke na nadlaktici, oslobodila se zahvata te pošla za njima kraj sportskog deska.

Mats Duvall iznenađeno ju je pogledao kada je sjela među članove skupine zadužene za istragu koji su se bili okupili oko stola.

“Naše djelovanje potpada pod zakon o povjerljivosti službenih podataka”, rekao je.

“Prvo su me ubojice uvukle u ovu noćnu moru”, rekla je Dessie. “A onda ste to učinili vi. I sada sam ovdje, sviđalo se to vama ili ne.”

Viši se inspektor namrštio.

Jacob je raširio ruke.

“Dopustite joj da nam se pridruži. Je li to doista tako teško? Dosada se pokazala korisnom.”

Mats Duvall je uspravio leđa.

“Ostanete li ovdje kao promatrač, ne smijete pisati ništa od onoga o čemu ćemo razgovarati, je li to jasno?”

“Osim ako mi takvo što ne odredite, nije li tako?” uzvratila je oštro Dessie.

Viši je inspektor samo prešao preko njezinih riječi. Jedan od detektiva podijelio je uvećane kopije najnovije fotografije u boji.

“Imamo, znači, još jedno dvostruko ubojstvo,” rekao je Mats Duvall, “no zasada nemamo i tijela. Može li tko odrediti gdje je snimljena fotografija?”

45. poglavlje

DESSIE JE DUBOKO UDAHNULA I POGLEDALA FOTOGRAFIJU KOJA JE LEŽALA na stolu pred njom.

Neki nagi mladi muškarac ležao je na trbuhu iza, kako se činilo, kožne sofe. Obje su mu ruke bile ispružene iznad glave. S lijeve strane sofe sjedila je mlada žena ruku čedno položenih u krilu. Na glavi je imala uši poput Mickeyja Mousea.

Sofa se nalazila ispred velikog prozora. Fotografija je bila snimljena iz niskog kuta, a to je značilo da su tijela snimljena tako da je dnevno svjetlo dolazilo s njihove stražnje strane.

“Millesgarden”, rekla je Gabriella.

Mats Duvall ju je samo pogledao “Prepoznaješ mjesto događaja?”

Odmahnula je glavom.

“Slika koju oponašaju. Muškarac glumi kip u parku. Žena bi mogla biti ‘Zečica’, kip koji je trenutačno ondje izložen...”

“Odmah pribavite sigurnosne snimke iz Millesgardena”, rekao je viši

inspektor, a jedan od detektiva odmah je izišao. “Što cijela ta priča u vezi s umjetničkim djelima znači u ovom kontekstu?”

“To još ne znamo”, odgovorila je Gabriella.

Dessie je podignula pogled i prinijela snimku licu. Ili su joj trebale naočale, ili je snimka bila loša.

“Ne znam, ali moguće je...” rekla je neodlučno.

“Što?” upitao je Jacob.

Pokazala je sjenu kraj muškarčeva čela.

“To bi”, rekla je, “mogla biti balustrada, ili nekakva ograda. Budući da je tako visoko, mora se nalaziti na krovu nekog visokog zdanja.”

“I?”

“Takve su ograde neuobičajene na rezidencijalnim zdanjima u Stockholmu, osim ako ne služe tome da onemogućuju klizanje snijega s krova. Ovo je zasigurno snimljeno negdje drugdje.”

“Na primjer?”

Oklijevala je. Samo se poigravala kemijskom olovkom.

“No, da, moguće je i da griješim...”

“Isusa mu jebenog Krista”, povikao je Jacob. “Reci već jednom!” Dessie je poskočila na noge i ispustila olovku.

“Kraljevska palača”, rekla je.

Jacob je ubrzano zatrepao.

“Kraljevska palača? Ubojice su odsjele kod kralja?”

Ona je odmahнула glavom.

“Palača je u pozadini. Zločin je počinjen točno nasuprot palači.” Mats Duvall je ustao.

“Hotel Grand”, rekao je, već na vratima.

46. poglavlje

HOTEL S PET ZVJEZDICA U LUCI, NA SODRA BLASIEHOLMSHAMNENU, IMAO je 371 sobu, raspoređenu na sedam etaža. Približno pedeset posto njih gledalo je na more i Kraljevsku palaču.

Upraviteljica hotela bila je smirena, ali i stroga.

“Dakako da ćemo više nego rado surađivati”, rekla je. “No nadam se da će pretraživanje biti moguće izvesti uz najviši stupanj diskrecije.”

Mats Duvall odredio je da svi dostupni članovi ekipe koja je radila na toj istrazi moraju sudjelovati u pretrazi.

Jacob i Gabriella nisu čekali pojačanja.

Uputili su se prema drugome katu, gdje su metodično krenuli od sobe do sobe na strani okrenutoj prema vodi, dok je recepcionarka u ruci držala digitalnu knjigu

gostiju. Jacob je kucao, a kada se netko javio, odmah je kretao dalje. Očito je bilo teško očekivati da će ubojice sjediti uz tijela koja tek treba otkriti. Sobe iz kojih nije bilo odgovora, a takve su prevladavale, Gabriella je otvarala univerzalnim ključem.

Jacob je primijetio da suspreže dah kad god otvaraju neka vrata.

Na drugome katu nije bilo ničega.

“Kako su izgledali ostali hoteli?” upitala je Gabriella, pomalo bez daha, budući da je jurila za njim tim mirnim i ozbiljno uređenim hodnikom. “Također ovako luksuzni?”

Jacob je zakucao na vrata na kraju hodnika, a iznutra se čulo razdraženo “*Oui?*”

“Ispričavam se,” rekao je, “pogrešna soba”, pa je odmah pošao dalje.

Ponovno je pokucao. Nije bilo odgovora.

“Ne”, odgovorio je. “Nijedan nije bio u ovome cjenovnom razredu.”

Gabriella je stavila karticu u vrata, a brava je škljocnula. Jacob je otvorio vrata, a iz smjera kreveta začulo se osorno: “Koji sad kurac...?”

“Ispričavam se”, rekao je ponovno i zatvorio vrata.

“Kamere su posvuda”, rekla je Gabriella, pokazujući prema stropu.

“Nigdje drugdje nije bilo tako”, rekao je Jacob, i dalje grabeći dugačkim koracima.

U tom trenutku zazvonio je Gabriellin mobitel. Javila se uobičajeno zlovoljno. Još je nekoliko trenutaka slušala, a onda je prekinula vezu.

“Četvrti kat”, rekla je. “Dvoje nizozemskih turista.”

47. poglavlje

NIENKE VAN MOURIK I PETER VISSER, S ODVOJENIM ADRESAMA U Amsterdamu, u hotel Grand prijavili su se u subotu, 11. lipnja, navečer, rezerviravši četiri noćenja.

Pokazalo se da se neće odjaviti.

Jacob je mrtva tijela proučavao koncentrirano i posve bez emocija. Ovdje i sada jednostavno nije bilo prostora ni za što drugo. Tuga i bol zbog uzaludno izgubljenih života na red mogu doći i kasnije, noću u onoj njegovoj užasnoj zatvorskoj ćeliji, kada je vani najmračnije, a alkohola u boci ponestaje.

Nije poznao umjetnička djela koja je spominjala Gabriella, no tijela su nesumnjivo bila pomno raspoređena. Osobito su ga pogodile velike umjetne uši na ženi. Možda i zbog toga što je Kimmy u djetinjstvu obožavala Mickeyja Mousea i igrala se sličnim ušima.

Odvratio je pogled.

Bože, kakva sjebana ubojstva.

Trideset druga postaja njujorške policije ima najveću stopu ubojstava na Manhattanu, no on još nije vidio nešto slično. Sva su ubojstva bila tako hladno isplanirana, te pripremljena i izvedena bez imalo poštovanja. Ljudi u Harlemu ubijaju iz ljubomore, strasti, osvete ili radi novca. Ljudi se ubijaju zbog droge, ljubavi ili dugova, a ne radi ovakvog izlaganja mrtvih tijela.

Protrljao je lice dlanovima. Mats Duvall načas ga je pogledao, pa se obratio jednome od svojih detektiva.

“Pribavi snimke s kamere u hodniku”, rekao je. “Provjeri nadzor u predvorju i dizalima. Je li stigao mrtvozornik? Hitno moramo doznati vrijeme smrti.”

“U kupaonici su dvije boce od pjenušca”, rekla je Gabriella. “Jedna je prazna, druga napola puna. I četiri čaše, s ostacima svijetložute tekućine na dnu.”

Poklapa li se sve s obrascem, u dvjema čašama pronaći će i ciklo-pentolat, pomislio je Jacob dok je pomno promatrao pojedinosti u sobi.

Nije bila osobito prostrana, pretpostavio je da se radi možda o dvadesetak kvadratnih metara. Neke od ranijih hotelskih soba bile su i veće, no ovo je ipak bio otklon od dosadašnjeg standarda.

Nijedno mjesto zločina još nije bilo tako skladno i otmjeno, no to je bio tek površinski dojam. Ovdje je postojalo još nešto, nešto po čemu se ovo ubojstvo razlikovalo od svih ostalih, no to nešto još uvijek nije bio u stanju točno odrediti.

Uto je došao mrtvozornik pa je Jacob izišao na hodnik da u sobi ostane više slobodnog prostora.

Primijetio je i da je s vanjske strane vrata izvješten natpis “Ne smetaj”

Potom je napustio mjesto zločina.

48. poglavlje

DO PODNEVA JE POJAČANO OSIGURANJE NA SVIM JAVNIM TOČKAMA NA širem području Stockholma na kojima se okupljaju turisti i mladi ljudi. Svi dostupni ljudi iz policijskih postaja počeli su tražiti osobe nalik fotorobotu iz NK-a ili osobama sa sigurnosnih snimaka u Muzeju suvremene umjetnosti i zalagaonice u Fridhemsplanu.

Nakon što je preliminarna analiza krvi pokazala da su ubijeni Nizozemci neposredno prije smrti pušili marihuanu, iz cijele zemlje dovedeni su posebno obučeni psi koji su se pridružili potrazi. Na cijelom širem području Stockholma od mladih ljudi u dobi od petnaest i više godina tražilo se da isprazne torbe, torbice i ruksake.

Većina ih je pristajala bez pogovora.

Dessie je stajala u Gabriellinu uredu, zagledana na suprotnu stranu ulice, u park Kronoberg.

Četvorica uniformiranih policajaca i veliki njemački ovčar stajali su na

jednome ulazu u park, početku popularnog prečaca kojim su ljudi išli do plaže ili do prodavaonica i postaje podzemne kod Fridhemsplana. Košare za piknik, vrećice s opremom za kupanje, skupe torbe za spise... sve se to pomno pretresalo bez ikakve razlike.

Zbog tog prizora trebala se nekako osjećati sigurnijom, no nju je samo pekla savjest.

Jacob je ušetao u ured s tri plastična omota u kojima su bili gnjecavi sendviči iz nekog automata.

“Gdje je Gabriella?”

“Otišla je pogledati videosnimke iz Granda”, rekla je Dessie, pa se svom težinom spustila na stolicu.

Jacob je poderao jedan omot i s velikim tekom stao proždirati kruh s namazom od majoneze i tunjevinom. Dessie ga je pogledala s gađenjem.

“Kako možeš jesti?” upitala je. “Sve to nasilje koje gledaš baš nikada ne utječe na tebe?”

“Naravno da utječe”, odgovorio je Jacob, pa nadlanicom obrisao komadić majoneze s brade. “Upravo sam razmišljao koliko su ta ubojstva bolesna i izopačena. Ali onim mladim Nizozemcima neće nimalo pomoći onesvijestim li se od nedostatka šećera u krvi.”

Dessie se nagnula naprijed i prekrila lice dlanovima.

“Nisam smjela napisati to prokleta pismo.”

Jacob je samo nastavio žvakati.

“Mislio sam da smo to već riješili.”

Ona je u ruci već imala mobitel.

“A sada je počelo...” rekla je.

“Što?” upitao se Jacob.

“Zovu me iz stručnih publikacija i pitaju zašto radim posao koji treba raditi policija.”

Jacob je rukom pokazao prema slikama mrtvoga para u hotelskoj sobi.

“To je stvarnost”, rekao je. “A ti spominješ nekakve pretenciozne gluposti.”

“Upravo tako”, rekla je ona. “A što ako sam ja izazvala tu stvarnost?” On je samo zlovoljno zastenjao.

“Istina je”, rekla je ona tiho. “I sam si rekao. Prekinuli su dosadašnji obrazac, ponovno su ubili u istome gradu. Da se nisam dala uvjeriti, Nizozemci bi bili živi.”

“To ne možemo znati”, rekao je Jacob. “A da nisu ubijeni oni, bio bi ubijen neki drugi mladi par.”

Odvojila je ruke od lica.

“Kako to misliš? Želiš reći da je nizozemski par žrtvovan radi višeg cilja? Kako vi to ono nazivate... ‘kolateralnim žrtvama’?”

Amerikanac je obrisao prste o traperice, a lice mu se smrknuo.

“Nikada tako ne razmišljam”, rekao je. “Smrt nizozemskog para još je jedna tragedija. No krivnju moraš pripisati pravim krivcima. Ti ih nisi ubila, jednako kao

ni ja. Ubili su ih oni gadovi sa snimaka, a njih ćemo ubrzo uhvatiti.”

49. poglavlje

PAR IZ MUZEJA SUVREMENE UMJETNOSTI PREPOZNALI SU GOTOVO ODMAH na snimkama sigurnosnih kamera iz hotela Grand.

Pojavio se na četiri odvojene snimke: dvije iz predvorja i dvije iz hodnika na četvrtom katu.

Onaj svjetlokosi muškarac i tamnokosa žena snimljeni su u hotelskome predvorju 15. lipnja poslije podne u 14.17 sati. Bili su u društvu dvoje ljudi koje su ubrzo identificirali kao Petera Vissera i Nienke van Mourik.

Njih četvero zajedno su ušli u dizalo.

Dvije minute kasnije, svi su se ponovno pojavili na drugoj snimci, u hodniku ispred sobe nizozemskoga para na četvrtom katu. Zajedno su ušli u sobu broj 418 i zatvorili vrata.

Četrdeset tri minute kasnije svjetlokosi muškarac i tamnokosa žena izišli su u hodnik.

Nakon još dvije minute prošli su kraj recepcije i napustili hotel.

Detektivi iz Millesgardena također su se vratili s određenim rezultatima.

Neka žena, zaposlena kao vrtlarica, ustvrdila je kako joj se čini da prepoznaje svjetlokosog muškarca. Primijetila ga je u šetnji s nekom ženom u parku s kipovima, a na prvi pogled pomislila je da se radi o glumcu Leonardu DiCapriju.

Policija je zaplijenila snimke iz izložbenih prostora u Millesgårdenu i sada su ih pregledavali u podrumu.

Tužitelj Evert Ridderwall u međuvremenu je potpisao uhidbeni nalog za par u odsutnosti.

“Pa to je nevjerojatno!” uskliknula je uzbuđeno Gabriella. Koračala je amotamo uredom Matsa Duvalla, a dvije crvene točke blistale su joj na obrazima.

Jacob je gledao snimke iz hotela Grand i čupao kosu.

Nešto ovdje nikako nije kako treba.

Zašto su ubojice odjednom odbacili sve mjere opreza?

Zašto se tako neskriveno pokazuju?

Sve je prejednostavno.

“Sada su naši”, rekao je sretno Evert Ridderwall. “Nema šanse da nam umaknu.”

Čak je i Mats Duvall izgledao zadovoljno.

“Samo je pitanje vremena kada ćemo ih uhititi”, složio se.

Jacob je pregledao fotografije presnimljene s videozapisa. Na svima su se jasno vidjeli i svjetlokosi muškarac i tamnokosa žena. Nije bilo ni najmanje sumnje da će ih prepoznati. Par sada traži cijela zemlja, dok će Interpol za najkasnije pola

sata objaviti fotografije uz međunarodnu tjeralicu. Sve policijske ophodnje na širem području Stockholma dobile su primjerke fotografija.

U sobu je uto ušla Sara Hoglund.

“Slike smo poslali medijima. Za koju minutu trebale bi se naći na njihovim internetskim stranicama.”

Mats Duvall uključio je računalo i otvorio početnu stranicu lista *Aftonposten*.

“Neki su put uistinu brzi”, rekao je i okrenuo ekran prema ostalima.

Naslov je bio ispisan divovskim slovima obično rezerviranima za početak svjetskih ratova i pobjede švedske reprezentacije na svjetskim prvenstvima u hokeju.

“Osumnjičeni: ovo su UBOJICE S RAZGLEDNICE.”

Ispod se nalazila snimka svjetlokosog muškarca i tamnokose žene.

50. poglavlje

NA TRGU ISPRED GLAVNOG STOCKHOLMSKOG KOLODVORA VLADAO JE PRAVI PAKAO: na svim stranama vidjeli su se policajci, psi i razvučene policijske trake.

Mac je polagano prilazio glavnome ulazu, ruke prebačene preko Sylvijinih ramena. Na svakom koraku čuli su pucketanje i pištanje s policijskih radiouređaja.

Dvojicu dugokosih mladića policija je točno ispred njih uhvatila sa stražnjim džepovima prepunima trave. Kakvi idioti!

“Žalim, dečki”, rekla je Sylvia.

Nitko nije ni pomislio da bi ih mogao zaustaviti.

Nitko im nije ni pokušao pregledati torbe, jer ih nisu ni imali.

Šetali su gradom, gledali vlastiti odraz u izlozima, divili se svome djelu. Mac je isprobao novu kožnu jaknu u Emporio Armaniju, Sylvia je iskušala više različitih parfema u Kicksu.

Kraj njih je polagano prošao policijski automobil. Sylvia je skinula sunčane naočale i nasmiješila se policajcu u automobilu. On je uzvratio osmijehom i vozilo se udaljilo.

Neka postarija žena počela se otimati i vikati kada su joj dvojica policajaca pokušala pregledati torbicu. Trojica tinejdžera kraj njih su protrčala kao da ih progoni sam vrag, a za njima su jurila dvojica policajaca u civilu.

“Hajde, idemo unutra”, rekla je Sylvia.

Mac je na ulazu neodlučno zastao.

Sylvia ga je kratko poljubila u obraz.

Držeći se za ruke, isprepletenih prstiju, ušli su u lavlji brlog.

Djeca su plakala, psi lajali. Obavijesti o kašnjenjima i otkazanim vlakovima samo su se smjenjivale na razglasu. Sa svakim novim korakom ulazili su u sve veću

gužvu.

Nakon samo desetak metara došli su do prve policijske kontrolne točke.

Mac se ukočio ugledavši vlastitu sliku u rukama snažno građenog policajca uz kojeg je stajao i veliki ovčar, no Sylvia se progurala do policajca, te ga potapšala po ramenu.

“Oprostite,” rekla je, “ali što se to događa?”

Policajac se okrenuo, pogledao je i doslovce poskočio.

“Vidim da ovdje imate moju sliku”, rekla je, razrogačenih očiju, pokazujući snimku. “O čemu je riječ?”

51. poglavlje

IMALI SU AMERIČKO DRŽAVLJANSTVO, A ZVALI SU SE SYLVIA I MALCOLM Rudolph. Iz Santa Barbare u Kaliforniji.

Uhićenje nije bilo nimalo dramatično.

Bez pogovora su pošli u policijsku postaju da razjasne nespornost do kojeg je očito došlo. Oboje su bili posve smireni, iako pomalo znatiželjni i možda malčice napeti.

Posve prirodno, surađivat će i učiniti sve da se ta zabuna nekako riješi.

Stockholmska policija nije imala prostorije sa zrcalnim staklima, pa su Jacoba i Dessie, kao i Gabriellu i ostale članove istražiteljske ekipe, uveli u kontrolnu sobu studija u kojoj se uživo prikazivao razgovor koji se istodobno snimao.

Jacobi su ruke drhtale, a usta mu se bila posve osušila.

Stajao je u stražnjem dijelu prostorije, jer se pribojavao da bi inače mogao nasrnuti na televizijske ekrane.

Onaj svjetlokosi muškarac, Malcolm Rudolph, već je sjedio i nervozno trljao ruke.

Jacob nije mogao odvojiti pogled od tog Amerikanca.

To je on, Jacob je u to bio posve siguran: to je gad koji je ubio Kimmy.

Vrata sobe za ispitivanje uto su se otvorila i nasuprot mladome muškarcu sjeli su Mats Duvall i Sara Hoglund.

Mats Duvall odradio je uvodne formalnosti, spomenuo vrijeme i mjesto, a onda se preko stola nagnula Sara Hoglund.

“Malcolme,” rekla je mirno, “razumiješ li zašto si ovdje?”

Mladić se ugrizao za usnu.

“Policija je na kolovoru imala naše fotografije”, rekao je on. “Pretpostavljam da ste nas tražili... Da smatrate da smo nešto učinili?”

“Znate li što?”

Odmahnuo je glavom.

“Radi se o Nienke van Mourik i Peteru Visseru”, rekla je zapovjednica

kriminalističkog odsjeka. “Jutros su pronađeni mrtvi u svojoj sobi u hotelu Grand.”
Malcolm Rudolph u tom je trenutku izgubio nadzor nad sobom.
“To je nemoguće”, rekao je. “Nienke i Peter? Ali s njima smo se vidjeli jučer poslije podne! Ovaj vikend svi idemo na izlet brodom u Finsku!
Jacob je ispustio zvuk sličan predenju velike mačke.
“Tvrдите, dakle, da nemate pojma o njihovoj smrti?”
“Doista su mrtvi?”
Malcolm Rudolph tada se rasplakao.

52. poglavlje

MLADIĆ JE JECAO KAO DA ĆE MU SE SRCE SVAKOG TRENUTKA RASPUKNUTI.

“I vi mislite da smo *mi* nekako povezani s time? Da smo *mi* nekako naudili Peteru i Nienke? Kako to uopće možete pomisliti?”

Sara Hoglund i Mats Duvall pustili su ga još nekoliko minuta da se isplače.

Potom su upitali želi li dovesti odvjetnika. Na to je imao pravo prema švedskim zakonima.

Amerikanac je samo odmahnuo glavom. Ne treba mu pravni zastupnik. Nije ništa učinio. Nikako mu nije jasno kako ga itko može sumnjčiti za nešto toliko stravično. Nizozemci su bili tako sretni i puni života kad su ih on i Sylvia dan ranije ostavili u hotelskoj sobi.

Što su radili u toj sobi? Jesu li što jeli ili pili?

“Ne”, rekao je Malcolm Rudolph i šmrcnuo. “Zapravo jesmo. Peter je pio Coca-Colu, a ja sam popio nekoliko gutljaja od njega.”

“Nije bilo pjenušca?”

“Pjenušca? Samo tako, usred poslijepodneva?”

“Jeste li što pušili? Primjerice marihuanu?”

“Sylvia i ja ne pušimo.”

Beživotno se naslonio na stol i ponovno stao ridati.

Kada ste vi i supruga doputovali u Švedsku?

Koliko već putujete Europom?

“Bili su tako zabavni, tako dragi i istinski smo se radovali zajedničkome izletu u Finsku. Bilo nam je tako lijepo na objedu u onom restoranu u Starome gradu...”

Pitanja kao da su se samo odbijala od njega, bez odgovora su odjekivala i u režijski s kontrolnim uređajima.

Gdje ste bili 27. studenoga prošle godine?

A 30. prosinca?

Dvadeset šestog siječnja ove godine? Devetog veljače? Četvrtog ožujka?

Ispitivanje je prekinuto nakon samo trideset tri minute.

Malcolma Rudolpha odveli su u ćeliju u zatvoru Kronoberg.

Jacob se morao suzdržavati da šakom ne probije betonski zid. Malo se smirio tek nakon što se prisilio da obavi žustru šetnju hodnikom.

U kontrolnu sobu vratio se upravo u trenutku kad se za stol za ispitivanje smjestila ona mlada žena.

Doimala se pribranim od supruga, a na pitanja je odgovarala jasno i smireno.

Kada je doznala da je nizozemski par ubijen, dlanovima je prekrila lice i još nekoliko minuta tiho plakala.

Potom je potvrdila suprugovu priču: s Nienke i Peterom su ručali, a sljedeći vikend planirali su zajedno otići u Helsinki.

“Kako ste to organizirali?”

“Karte smo rezervirali preko interneta, u prodavaonici 7/11”, odgovorila je.

“Preko koje tvrtke?”

“Silja.”

Nasmiješila se.

“Zapamtila sam jer malo podsjeća na moje ime, Sylvia...”

“Gdje se nalazila prodavaonica?”

“U onoj dugačkoj pješačkoj ulici koja prolazi Starim gradom... Västerlang...?”

“Västerlangatan?”

“Da, tako je.”

Jedan od detektiva odmah je ustao i izišao kako bi provjerio njezinu priču.

“Sjećate li se gdje se nalazila ta prodavaonica?” upitala je Sara Hoglund.

Jacob se pljesnuo po čelu.

“Bože presveti!” rekao je. “Kakva je ovo predstava? Ispitivanje na satu vjeronauka? Isuse Kriste, postavite joj malo konkretnija pitanja jebem mu sve...”

Gabriella mu je prišla i zadržala se uz njega. Oči su joj bile krvave, a dah joj je ispunjavao miris kave.

“Saberite se”, rekla je. “Ponašajte se poput trogodišnjaka. Pusti Saru i Matsa da odrade svoj posao.”

“Upravo na to i mislim!” povikao je Jacob. “Ne rade svoj jebeni posao, nego samo sjede i ljubazno čavrljaju s tom ženom!”

“Polako, Jacobe”, rekla je Dessie, pa mu položila ruku na nadlakticu. On je prstima prošao kroz kosu i s mukom progutao slinu. Ispitivanje se na televizijskome ekranu polagano nastavljalo.

“Gdje ste bili 27. studenoga prošle godine?”

Sylvia Rudolph zamišljeno se poigravala uvojkom kose.

“Ne mogu se samo tako sjetiti. Smijem pogledati u dnevnik?”

Mats Duvall uključio je svoj elektronički notes.

“Pozabavimo se nekim skorijim datumom”, rekao je. “Gdje ste bili 9. veljače ove godine?”

Jacob se nagnuo naprijed. Bio je to datum ubojstava u Ateni.

“U veljači?” ponovila je žena, mršteći se. “U Španjolskoj, čini mi se. Da, tako je. Početkom veljače bili smo u Madridu jer je Mac dobio neku želučanu virozu, pa je morao ići liječniku.”

“Sjećate li se kako se zvao liječnik?”

Načinila je grimasu.

“Ne,” odgovorila je, “ali još imam račun. Bio je užasno skup, a nije nam uopće pomogao.”

Jacob je glasno zastenjao.

Pitanja su se nizala u beskonačnost, a Sylvia je ustrajno odgovarala, posve mirna i nimalo uzbuđena.

“Koji je razlog vašeg dolaska u Europu?”

“Studiramo povijest umjetnosti”, odgovorila je Sylvia.

Dessie i Jacob načas su se pogledali.

“Studiramo na UCLA-u i uzeli smo slobodnu godinu. Naučili smo užasno mnogo.”

“Koliko ste dugo u braku?”

Mlada žena pogledala ga je razrogačenih očiju, a zatim prasnula u smijeh.

“U braku? Nismo vjenčani! Mac mi je brat blizanac!”

53. poglavlje

DESSIE JE NAZVALA FORSBERGA U REDAKCIJU ČIM SU SYLVIJU RUDOLPH vratili u ćeliju.

“Kako napreduju?” upitao je urednik. “Jesu li priznali?”

“Znaš da ti na to ne mogu odgovoriti”, rekla je Dessie. “Kakve su reakcije u listu?”

“U svim sutrašnjim izdanjima imat ćemo povećan broj stranica. Ovo je krupna stvar. Svi su totalno koncentrirani na to. Zovu nas iz novina širom svijeta. Za tvojim stolom čak sjedi tip iz *New York Timesa*, nadam se da nemaš ništa protiv male posudbe mjesta...”

“Mislila sam na reakcije na moje pismo i ubojstva. Već vidim da mi na netu rade razna sranja.”

“Ah, to... No, da, nitko i ne misli na to...”

“Ma hajde”, rekla je Dessie. “Što ljudi pričaju?”

Forsberg je oklijevao.

“Alexander Andersson je uzrujan i priča svakakve gluposti. Tvrdi da si postupila ‘neetično’, da se očajnički želiš domoći bombastičnih naslova i još mnogo toga, ali zbog toga se ne trebaš brinuti. Samo je zavidan.”

Dessie je sklopila oči.

Znala je da će doći do toga.

“Govore li nešto i u pravim medijima?”

Forsberg je uzdahnuo.

“Zaboravi cijelu tu priču, Dessie. Ubojice su uhvaćeni. Svi su sretni i zadovoljni. Iziđi nekamo na pivo ili takvo što...”

Prekinuo je vezu.

Ubojice su uhvaćeni. Svi su sretni i zadovoljni.

Da je barem cijela priča tako jednostavna, pomislila je zdvojno.

54. poglavlje

TE VEČERI U POLA DEVET SYLVIA RUDOLPH SAMA SE JAVILA ČUVARIMA, tvrdeći da ima nove informacije koje će zanimati policiju. Ispitivanje je nastavljeno na njezin zahtjev.

Lice joj je sada bilo bljeđe i bilo je očito da je u međuvremenu plakala.

“To zapravo nerado govorim”, rekla je, “jer ne volim ogovarati. Ali jasno mi je da smo se našli u teškoj situaciji, te više ne mogu štititi...”

Neodlučno je zašutjela.

“Koga štitiš?” upitala je blago Sara Hوجلund.

Sylvia Rudolph diskretno je obrisala suzu. A zatim duboko udahнула.

“Ranije vam nisam ispričala potpunu istinu”, rekla je, a Jacob i svi ostali koji su razgovor pratili preko ekrana istovremeno su se nagnuli naprijed, prema televizijskim zaslonima.

“U Europu nismo došli isključivo radi umjetnina. Morala sam pobjeći iz Los Angelesa, a Mac se ponudio da će me pratiti.”

Mats Duvall i Sara Hوجلund bez riječi su čekali da nastavi.

“Netko mi želi nađuti”, rekla je jedva čujno. “Moj nekadašnji dečko, iako će vam on, upitate li ga, reći da smo još zajedno. Jednostavno nije mogao prihvatiti činjenicu da sam s njim završila. Često... često me tukao.”

Sylvia Rudolph počela je tiho plakati.

Sara Hوجلund pokušala ju je umiriti, uhvativši je za ruku.

“Užasno mi je kad moram o nekome reći nešto toliko ružno”, nastavila je mlada žena i usput stisnula ruku šefici kriminalističke policije.

“Ali doista sam uvjerena da je Billy u stanju učiniti bilo što samo da mi nađi.”

55. poglavlje

PRIPADNICI ISTRAŽITELJSKE EKIPE OKUPILI SU SE U UREDU

MATSA DUVALLA.

Bila je to skupina odlučnih i iscrpljenih pojedinaca koji su se smjestili u naslonjače i na sofe.

“Pregledali smo im sobu u Amaranteru”, rekao je viši inspektor. “Preliminarnim pretresom nismo otkrili ništa korisno. Štoviše i naprotiv...”

Nešto je tražio među papirima.

“Malcolm Rudolph doista je bio na pregledu zbog moguće salmonelle 9. veljače u Madridu, istoga dana kada su se dogodila ubojstva u Ateni. Evo i računa.”

Jacob je zažmirio i prekrpio oči dlanom. Gotovo da dalje nije mogao slušati.

Mats Duvall potom je iznio sažet prikaz stanja istrage: u hotelskoj sobi nije pronađena droga, ni marihuana, ni neko sredstvo za opuštanje mišića s ciklopentolatom.

Istragom u prodavaonici 7111 u Vasterlanggatanu potvrđeno je da je s jednog od njihovih računala u utorak oko podneva rezerviran izlet Silja Lineom za četiri osobe. Prijavljeni su putnici bili Peter Visser, Nienke van Mourik, Sylvia Rudolph i Malcolm Rudolph.

Nije bilo ukradene robe, niti stvari žrtava iz Švedske ili neke druge europske zemlje, a nije bilo ni pjenušca. Štoviše, nije bilo ničega što bi ukazalo na to da su Sylvia ili Malcolm Rudolph ikada bili u kontaktu s nekim od ostalih žrtava ubojstava.

Odgovor iz Rima pokazivao je da ni na jednome poprištu ubojstava širom Europe nisu pronađeni tragovi sestre i brata Rudolph.

S druge strane otisci njihovih prstiju pronađeni su na raznim mjestima u onoj sobi u hotelu Grand.

Nakon što je viši inspektor dovršio izlaganje, prostorijom je zavládala potpuna tišina.

“Ima reakcija?”

“Oni su ubojice”, rekao je Jacob. “To pouzdano znam. Ne znam kako su to učinili, nije mi jasno koja je svrha ove njihove predstave, ali jebeno su krivi.”

“A kako ćemo to dokazati?” upitala je Sara Hoglund. “Razgledavali su slike, što nije kažnjivo. Putuju Europom i posjetili su prijatelje u hotelskoj sobi. Za što ih, zaboga, možemo optužiti?”

Jacob se prisjetio kako je utješno dodirnula Sylviju Rudolph.

“Moramo temeljitije pregledati konfiscirani materijal”, rekao je. “Mora postojati nešto što nam je promaklo.”

“Sami su se predali”, rekla je Sara Hoglund. “Više su nego spremni na suradnju. Odbili su odvjetnika. Smrt prijatelja duboko ih je dirnula i užasnula. I imaju alibi za ubojstva u Ateni.”

Kada je zašutjela, prostoriju je obavila mučna tišina.

“To neće biti dovoljno za sud”, rekao je Evret Ridderwall. “Moramo imati nešto više. Mogu ih zadržati do subote u podne. Nakon toga morat ću ih pustiti.”

56. poglavlje

JACOB JE IZIŠAO NA ULICU, OSJEĆAJUĆI KAKO MU JE ČITAVO TIJELO OTUPJELO.

Nije mogao ni zamisliti gori scenarij od puštanja ubojica na slobodu.

Kao da ni to što su ubili i ponizili žrtve nije dovoljno, kasnije će se moći smijati u lice pravdi.

Morao se suzdržati da svom snagom nogom ne raspali po motociklu naslonjenome na zid.

“Vidimo se sutra”, rekla je Dessie dok je kraj njega prolazila s onom smiješnom biciklističkom kacigom u ruci.

“Čekaj malo”, rekao je Jacob instinktivno, te ispružio ruke prema njoj. “Pričekaj...”

Iznenadeno je zastala.

On ju je pogledao, razjapljenih usta, ne znajući što da kaže.

Ne idi, više ne mogu podnijeti tu samoću?

Ne mogu se vratiti u onu zatvorsku ćeliju, barem večeras?

Smiju mi se, ne čuješ kako mi se smiju?

“Jacobe”, rekla je novinarka, te mu prišla. “Što se dogodilo?”

Davao je sve od sebe ne bi li počeo normalno disati.

“Nekoliko stvari... me zanima, pa se pitam... Imaš par minuta?”

Oklijevala je.

“Neću dugo”, rekao je. “Ionako moraš nešto pojesti, zar ne? Večeras ja častim.”

“Tako sam iscrpljena. Možemo uzeti nešto usput.”

Uputili su se prema glavnome kolodvoru.

“Što to znači da se Rudolphove prema švedskim zakonima ‘zadržava’?” upitao je Jacob.

“Da ih tužitelj može držati u pritvoru najviše tri dana, dok priprema uhićenje.”

“Mogu uplatiti jamčevinu?”

“Ne, kod nas toga nema. Jesi li kada jeo švedske palačinke?”

“Jesam li jeo što?”

Zastali su kraj malenog kioska s hot-dogovima i hamburgerima. Dessie je naručila nešto na svome nerazumljivom jeziku i prepustila mu da plati.

Malo-pomalo ona teška i čvrsta panika koja se širila u njemu počela se oslobađati i otvarati.

“Izvoli”, rekla je Dessie.

Dala mu je svojevrсну palačinku u foliji, punjenu pireom, s umakom za hamburgere, prepečenom hrenovkom, sitno narezanim krastavcima s koprom, lukom, senfom, kečapom i majonezom s račićima.

“Isuse”, rekao je.

“Samo jedi”, rekla je Dessie. “Zbilja je jako dobro.”

“Mislio sam da ne jedeš meso”, rekao je Jacob.

Iznenadeno ga je pogledala.

“Odakle ti to?”

Duboko je udahnuo i pokušao opustiti napeta ramena.

“Bit će da sam jednostavno primijetio. Što misliš o Rudolphovima? Jesu li to naši ubojice s razglednice?”

“Vjerojatno”, rekla je. “Usput, moj je vegetarijanski.”

Sjeli su na klupu na obližnjoj autobusnoj postaji i jeli ljepljive smotuljke. Jacob, koji je sebe smatrao stručnjakom za nezdravu hranu, morao je priznati da je imala pravo: uistinu je bilo ukusno.

Sve je pojeo u nekoliko velikih zalogaja.

Društvo Dessie Larsson nekako ga je smirivalo.

Pod žutim sjajem ulične rasvjete pogledao je ženu kraj koje je sjedio.

Bila je lijepa, a da pritom nije bila onako očito zgodna. Profil joj je bio klasično pravilan i jednostavan, pomalo kao u Grete Garbo. Činilo se da uopće nema šminku, čak ni maškaru na trepavicama.

“Zašto smatraš da su krivi?” upitao je on, pomno prateći njezine reakcije.

Pogledala ga je i ubrusom obrisala usta.

“Zbog tijela”, odgovorila je. “Znamo da su postavljena kao umjetnička djela, a Rudolphovi studiraju umjetnost. Ne znam, tu svakako postoji nešto, u tome miješanju stvarnosti i umjetnosti...”

Foliju i ostatke pirea bacio je u kantu za smeće na postaji.

“Kako to misliš, u ‘miješanju umjetnosti i...’? Ili je umjetnost ili je stvarnost, nije li tako?”

Dessie ga je ozbiljno promotrila.

“Studenti umjetnosti često miješaju jedno i drugo. Prije približno godinu dana imali smo nekoliko takvih slučajeva. Prvo neku djevojku koja je na psihijatriji odglumila živčani slom u sklopu obavezne predstave koju je morala pripremiti na akademiji. Cijelu jednu noć cjelokupni kapaciteti odjela bili su koncentrirani na nju. Svi bolesnici ili oni koji su imali istinski suicidalne namjere morali su čekati.”

“Šališ se”, rekao je Jacob.

“Ne. Onda smo imali tipa koji je uništio vagon podzemne. Prekrio ga je crnim grafitima i razbio jedan prozor. Sve je snimio kamerom, a film je nazvao ‘Zapišavanje teritorija’. Prikazan je na jednoj izložbi. Obnova vagona stajala je 100.000 kruna.”

“A ja sam mislio da mi Amerikanci imamo monopol na luđake”, rekao je Jacob, pa je pogledao na ručni sat. “Kad smo već kod Amerike, trebao bih provjeriti nekoliko stvari. Znaš li gdje mogu doći do kompjutora?”

Pogledala ga je velikim zelenim očima.

“Ja imam računalo kod kuće.”

57. poglavlje

PRVI PUT NAKON GOTOVO ŠEST MJESECI NAŠAO SE U NEČIJEM DOMU.

Bio je to neobičan osjećaj, gotovo nekako svečan.

Kod vrata je skinuo cipele, budući da je to i ona učinila.

Živjela je u minimalistički namještenome četverosobnom stanu, visokih stropova, sa zrcalima na vratima, raskošnim štukaturama i pećima u svim prostorijama.

U trenutku kada je ušao u dnevnu sobu, Jacob nije uspio suspregnuti zvižduk.

Tri velika prozora gledala su na divovski balkon s fantastičnim pogledom na ulaz u stockholmsku luku.

“Dobijesa,” rekao je, “kako si se samo dokopala ovakve gajbe?”

“Duga je to priča”, odgovorila je. “Kompjutor je u sobici.”

Pokazala je prema malenoj prostoriji iza kuhinje.

“Imaš malo vina ili takvo što?” upitao je on.

“Ne”, rekla je. “Baš i ne pijem mnogo.”

Uključila mu je računalo, a on je primijetio da ona miriše po voću.

Poslao je dvije elektroničke poruke s istom temom: jednu Jill Stevens, najbližoj kolegici u njujorškoj policiji, a drugu Lyndonu Crebbusu, umirovljenome agentu FBI-a koji mu je nekoć bio mentor.

Prilično izravno od njih je zatražio informacije o Sylviji i Malcolmu Rudolphu iz Santa Barbare, u Kaliforniji, te Billyju Hamiltonu, bivšem dečku Sylvije Rudolph, koji navodno živi negdje u zapadnome dijelu Los Angelesa. Zanima ga sve, o čemu se god točno radilo, apsolutno sve.

Potom je otišao u kuhinju.

“Pronašla sam bocu crnoga”, rekla je Dessie. “Bit će da ju je ostavila Gabriella. Ne znam je li još dobro.”

“Naravno da je dobro”, rekao je Jacob. “Samo ga otvori.”

Činilo se da baš i nema iskustva s otvaranjem boca, pa joj je pomogao.

Sjeli su na sofe u dnevnoj sobi, bez rasvjete.

Jacob se udobno naslonio i utonuo među jastuke.

Neka bijela brodica na moru je napredovala prema središtu Stockholma.

“Takav bi mi se pogled svidao”, rekao je. “Kakva je to bila duga priča?”

58. poglavlje

DESSIE SE POIGRAVALA ČAŠOM.

Nikada nikome nije ispričala potpunu istinu o tome kako je kupila stan, čak ni Christeru ni Gabrielli. Zašto bi to onda trebala ispričati Jacobu Kanonu?

Tip je ipak murjak.

“Naslijedila sam mnogo novca”, rekla je. “Od majke.”

Jacob ju je iznenađeno pogledao.

“Nisi li rekla da je pomagala starcima i bolesnicima?”

“Tako je.”

Na njegovim se usnama pojavio prijeziran izraz.

“Znači da pripadaš višoj klasi”, rekao je. “To mi nije palo na pamet.”

Točno je znala o čemu razmišlja. Misli da joj je majka bila od onih koji se na dobrotvornim priredbama pred siromasima razmeću zlatnim nakitom.

“Griješiš”, rekla je. “Doista te zanima prava istina?”

“Doista me zanima.”

Odložila je čašu na stolić.

“Sjećaš se prepada na zaštitarski kombi koji sam ti jučer spomenula?”

Kimnuo je i ispraznio čašu, a zatim je ponovno napunio.

“U tome su sudjelovali moj djed i trojica ujaka”, rekla je. “Domogli su se gotovo devet milijuna kruna, a to je oko osam i pol milijuna više nego što su očekivali, tako da ih je obuzela panika. Nisu znali što učiniti s tolikim novcem. Dio su sakrili, no najveći dio stavili su na mamin štedni račun.”

“*Molim?!?*” uskliknuo je Jacob, gotovo se ugušivši vinom.

“Pokazalo se da im je to bila prilično mudra odluka. Vlasti su im pronašle sav skriveni novac, no nitko se nije sjetio pogledati stanje na maminu računu.”

Pomno je pratila njegove reakcije. Hoće li joj okrenuti leđa? Hoće li je odbaciti kao kćer kriminalke odane manipuliranju?

“Bit će da ti ujaci baš nisu bili neizmjereno bistri i dovitljivi”, rekao je.

Nastavila je, izbjegavajući njegov pogled.

“Svima je odrezana identična kazna, pet i pol godina za tešku pljačku. Trebali su izići u svibnju prije četiri godine. Te je godine u Adalenu bilo neuobičajeno mnogo snijega, a moja je majka starcima pomagala u raščišćavanju, što nije smjela činiti, jer joj je liječnik bio rekao da...”

Dessie je uzela čašu i stala je polagano vrtjeti u ruci.

“Umrla je na prilazu kući Hildinga Olssona s lopatom za snijeg u rukama.”

Oprezno je otpila gutljaj vina.

“Iznos na njezinu računu bio je netaknut, a ja sam bila jedina nasljednica.”

“Jebote...” rekao je Jacob.

Nije se doimao užasnutim, prije se moglo reći da ga se priča dojmila.

“Tvoji ujaci nakon izlaska nisu tražili novac?”

Samo je uzdahnula.

“Dakako da jesu. Bili su prilično uporni, sve dok nisam nazvala bratića Roberta u Kalixu i zamolila ga za uslugu. Za 200.000 kruna i bocu votke Absolut za svaki Božić obećao je da će se pobrinuti za to da me ostali članovi obitelji

ostavljaju na miru.”

Jacob ju je gledao razrogačenih očiju.

“Heeej”, rekao je.

“Robert je visok dva metra i ima 130 kilograma”, rekla je Dessie.

“Mogao sam i misliti”, rekao je Jacob.

Ona ga je pogledala.

Priča o tome kako se uspjela domoći tog stana grizla ju je sada već gotovo četiri godine. Užasavala ju je mogućnost da netko dozna što se uistinu dogodilo. Sada je tu tajnu izvukla na svjetlo dana, a činilo se da Jacobu to nije ni najmanje smetalo.

Iznenada je shvatila da joj se već vrti u glavi od umora.

Ustala je, i dalje čvrsto držeći čašu.

“Doista moram poći u krevet”, rekla je.

Jacob je gotovo posve praznu bocu vratio u kuhinju. Kraj vrata je navukao cipele, pa se neodlučno uspravio.

“Baš si nekako *cool*”, rekao je tiho.

“A ti si baš nekako čudan”, rekla je ona. “To znaš?”

Bešumno je za sobom zatvorio vrata.

Ona se naslonila čelom na vrata, osluškujući njegove korake koji su se gubili na stubištu.

Četvrtak, 17. lipnja

59. poglavlje

MALCOLM RUDOLPH SVOJIM JE SKLADNO GRAĐENIM TIJELOM DOŠAO U takav položaj da je napola ležao na stolici u sobi za ispitivanje, raširenih nogu i jedne ruke koja je obavijala naslon stolice. Razbarušena kosa padala mu je na čelo, dok mu je košulja u gornjem dijelu bila otkopčana.

“Putovali smo uokolo, proučavali umjetnine i život”, govorio je s televizijskog monitora.

I smrt, pomislio je Jacob, koji je sjedio u kontrolnoj sobi.

Najviše od svega proučavali ste smrt, gadovi.

“U početku je bilo čudesno”, rekao je svjetlokosi muškarac i zijevnuo. “Iako je posljednjih tjedana zapravo preraslo u dosadu...”

U početku im se, znači, činilo da je ubijanje zabavno, razmišljao je Jacob. A onda je i to prešlo u rutinu. Kako bi bilo da ti sjekira raspolovi lubanju? Super ili samo napola super?

Mats Duvall i Sara Hogleund pokušavali su utvrditi slijed kretanja Rudolphovih tijekom proteklih šest mjeseci.

Prema podacima iz putovnica, Malcolm i Sylvia Rudolph sletjeli su u zračnu luku u Frankfurtu prije osam mjeseci, 1. listopada.

Otada su, prema Malcolmovim riječima, putovali uokolo, gledali slike i uživali u životu. Držali su se unutar granica Europske Unije pod schengenskim graničnim režimom, drugim riječima, putovali su u zemlje koje više ne traže da na granici pokažeš putovnicu ako dolaziš iz druge zemlje u tom sustavu. Stoga nisu imali žigove koji bi pokazali gdje su i kada bili. Istražitelji su te podatke morali potražiti negdje drugdje, a to je već bilo lakše reći nego učiniti.

Ni Sylvia ni Malcolm nisu imali mobitel, pa nije bilo moguće ući u trag pozivima.

Oboje su imali kreditnu karticu, u oba slučaja Visu, kojom su se služili vrlo rijetko. Gotovinu su podignuli samo dva puta, 3. prosinca u Bruxellesu, te 6. svibnja u Oslu. Kreditnom karticom podmirili su i troškove Malcolmova liječenja u Madridu u veljači. Četrnaestog ožujka platili su hotel u Marbelli, na jugu Španjolske, Sylvijinom karticom, a 2. svibnja Malcolm je svojom karticom platio četiri ulaznice za kazalište u Berlinu. Kartice su posljednji put upotrijebljene za plaćanje izleta u Finsku na koji su trebali poći sljedeći vikend.

Jacob je ispitivanje pratio stisnute vilice. Dessie je sjedila do njega, jednako zaokupljena kao i on.

“Ubojstva u Berlinu dogodila su se 2. svibnja. Jesu li nakon toga doista otišli u kazalište?” prošaptala je ona, no on ju je ušutkao pokretom ruke.

“Vratimo se na Stockholm”, rekla je Sara Høglund na ekranu. “Zašto ste odlučili doći ovamo?”

Malcolm Rudolph nehajno je slegnuo ramenima.

“Na tome je inzistirala Sylvia”, odgovorio je. “Zanimaju je forma i dizajn i sva ta skandinavski jednostavnost. Osobno smatram da je sve to jako precijenjeno.”

Ponovno je zijevnuo. Činilo se da više baš i ne tuguje za prijateljima iz Nizozemske.

Mats Duvall popravio je položaj kravate.

“Ovo morate shvatiti ozbiljno”, rekao je. “Posljednji ste vidjeli Petera Vissera i Nienke van Mourik dok su još bili živi. Sigurnosne kamere snimile su vas na hodniku. Ne shvaćate što to znači?”

Jacob se nagnuo naprijed, pomno zagledan u mladića koji se dosađivao: je li moguće da se to malo govno još i *smiješi*?

“Nemoguće je da smo ih posljednji vidjeli žive”, rekao je Malcolm Rudolph. “Jer su bili živi kada smo odlazili. Ubio ih je netko drugi. Bit će da niste dovoljno dugo gledali snimke.”

Sara i Mats samo su se pogledali.

Je li netko pogledao snimke do kraja?

Prekinuli su ispitivanje i naložili da se ponovno dopreme sigurnosne snimke iz hotela Grand.

60. poglavlje

UTORKOM POSLIJE PODNE USRED LIPNJA U HODNIKU NA ČETVRTOM KATU hotela Grand baš i nisu vladale osobito velike gužve.

Tijekom one 43 minute koliko su se Sylvia i Malcolm Rudolph zadržali u sobi broj 418, njime su prošle dvije čistačice i jedan vodoinstalater. Neka žena, koja je očito bila zaboravila nešto u sobi, utrčala je u sobu, a zatim izišla i otrčala prema dizalima.

U 15:02 otvorila su se vrata sobe 418. Trokut svjetla iz te sobe kroz vrata je pao na pod i suprotni zid. Vrata su još nekoliko trenutaka bila otvorena, a Malcolm Rudolph onda je izišao na debeli sag u hodniku. Okrenuo se i nasmiješio prema unutrašnjosti sobe, pa nešto rekao i nasmijao se.

Potom je na hodnik izišla Sylvia Rudolph. Zastala je, napola zakrivena otvorenim vratima, a izgledalo je da s nekim razgovara. Brat i sestra stajali su kraj vrata još četrnaest sekunda, okrenuti prema unutrašnjosti sobe. Razgovarali su i smijali se.

Na koncu su se nagnuli kroz vrata i s nekim razmijenili poljupce, vrata su se potom zatvorila, a oni su krenuli prema dizalima.

“Kada su izišli iz sobe Nizozemci su još bili živi”, rekla je Sara Høglund.

“I nisu ostavili natpis s vanjske strane vrata”, rekla je Gabriella.

“Što?” upitala je Dessie.

“Ne smetaj”, procijedio je Jacob kroz stisnute zube. “Znak je bio na vratima kada su pronađena tijela.”

Hodnik na snimci ponovno je bio prazan i mračan.

Jacob je osjećao kako mu adrenalin kola žilama.

“Možeš malo ubrzati snimku prema naprijed?” upitao je.

Gabriella je ubrzala reprodukciju.

U 15:21 iz dizala je izišao postariji par, koji se polagano uputio hodnikom i nakon nekog vremena otvorio vrata sobe u stražnjem dijelu hotela.

Nekoliko minuta kasnije jedna je čistačica prešla cijelu duljinu hodnika s kolicima, te iščezla na stubištu.

“Može li ići još brže?”

Jacob nije uspijevaao sakriti nestrpljivost u glasu.

Hodnikom je prošla neka sredovječna žena.

Pa muškarac u odijelu, s aktovkom u ruci.

Obitelj s troje djece, umorna majka i vrlo razdraženi otac.

A onda se pojavio on.

Kaput srednje duljine, svijetle cipele, smeđa kosa, kapa i sunčane naočale.

“Dobijesa!” izustio je Jacob.

Muškarac je pokucao na vrata sobe nizozemskog para, pričekao nekoliko trenutaka, ušao u sobu i zatvorio vrata.

“Pustili su ga unutra”, rekla je Sara Høglund.

“Pribilježi vrijeme”, rekao je Mats Duvall.

Bilo je 16:35.

Hodnik je ponovno bio pust.

Sekunde su se razvlačile u beskonačnost.

Jacob je morao uložiti silan trud da ne krikne.

Dvadeset jednu minutu kasnije vrata su se otvorila.

Muškarac u kaputu izišao je na hodnik, na ručicu vrata izvjesio natpis, zatvorio vrata te se žurno udaljio prema dizalima. Pogled mu je bio usmjeren prema podu, lice skriveno.

“U pritvoru držim pogrešne ljude”, rekao je Evret Ridderwall.

61. poglavlje

SJEDILI SU U SOBI MATSA DUVALLA KADA IM SE JAVIO

PREDSTAVNIK ZA javnost Nacionalnog odsjeka za kriminalističke istrage i potvrdio da je situacija s medijima kaotična.

Stockholm opsjedaju dopisnici stranih novina i televizijske ekipe, ponajviše američke. Slučaj ubojica s razglednice ima sve elemente uistinu sočnog kriminalističkog skandala. Bože presveti, dvoje mladih Amerikanaca holivudske ljepote, koji su ili zloglasni serijski ubojice ili žrtve užasne pogreške pravosudnih organa. Nije bilo važno što je od toga točno, u oba slučaja bio je to materijal za “udarne vijesti”.

“Morat ćemo održati konferenciju za novinare”, rekla je Sara Hogleund.

“A što ćemo reći?” upitao se Jacob. “Da nismo pronašli baš ništa što ih povezuje sa zločinom? Da tužitelj smatra kako u pritvoru držimo pogrešne ljude?”

“No, da”, rekao je Mats Duvall. “Imamo barem nešto... Putovali su širom Europe upravo u vrijeme kada su se događala sva ta ubojstva.”

“I za nekoliko njih imaju alibi”, rekao je Jacob. “U vrijeme ubojstava u Ateni nedvojbena su bili u Madridu. Kada je pronađen onaj par u Salzburgu, bili su na jugu Španjolske. A u zemljama u kojima su podizali gotovinu, Norveškoj i Belgiji, uopće nije bilo ubojstava.”

“Onda misliš da su nedužni?” upitala je Gabriella.

“Ni u snu”, odgovorio je Jacob. “Samo još nemamo dokaze, ništa više.”

“I dalje moramo nešto poduzeti u vezi s medijima”, rekla je Sara Hogleund. “Nekoliko vodećih kanala već je objavilo vlastite portrete Rudolphovih, s glazbom i svime...”

Jacob je ustao.

“Moramo oboriti njihovu obranu”, rekao je. “Moramo ih i dalje tjerati na pogreške.”

Zaustavio se ispred Sare Hogleund.

“Dopustite da ih ja ispitam”, rekao je. “Dopustite da ih ispita Dessie. Dajte nam da zajedno razgovaramo s njima.”

Sara Hogleund također je ustala.

“Skromnost vam baš i nije jača strana, ha? Zašto smatrate da bi jedna novinarka iz večernjeg dnevnog lista i očajni otac lakše slomili kriminalce negoiskusni istražitelji specijalizirani za ubojstva?”

“Uz dužno poštovanje,” rekao je Jacob, prisiljavajući se na smiren i pribran nastup, “niste jedini nazočni policajci koji se bave ubojstvima. A ja sam Amerikanac. Vi ne možete pohvatati sve jezične nijanse.”

“A Dessie Larsson može?”

“Na engleskome je napisala doktorsku disertaciju s područja kriminalistike. Je li tako?”

I Dessie je sada ustala.

“To sam već radila”, rekla je tiho.

Jacob i Sara Hogleund zatečeno su je pogledali.

“Već sam ispitivala kriminalce tijekom istraga”, rekla je. “Bez papira i

olovke, bez diktafona, dakako, te pod policijskim nadzorom, ali ovo mi ipak ne bi bilo prvi put...”

“Što time možemo dobiti?” upitao je Mats Duvall.

“A što možete izgubiti?” upitao je Jacob.

62. poglavlje

KONFERENCIJA ZA NOVINARE PRETVORILA SE U PRAVI KAOS JOŠ NA samome početku.

Više američkih televizijskih kanala događaj je prenosilo uživo i nije imalo volje slušati zamorne opise napredovanja istrage koje je iznosio Evert Ridderwall. Svi su počeli gotovo istodobno izvikivati pitanja, a to je ukazalo na još jednu komplikaciju: Evert Ridderwall izrazito je loše vladao engleskim jezikom. Usto je bio i pomalo nagluh. Jedva je nekako uspio pročitati pojedinosti u sažetku koje su mu zajednički pripremili članovi istražiteljske ekipe, no nije ni čuo ni razumio što su ga izvjestitelji pitali.

“Dovoljan izostanak sumnje u vlastite sposobnosti čovjeka može dovesti vrlo daleko”, promumljala je Dessie, stojeći uz Jacoba u stražnjem dijelu prostorije.

“A pred nama je nevjerojatan živući primjer...” složio se ogorčeno Jacob.

Evert Ridderwall inzistirao je na tome da će osobno održati konferenciju za novinare, jer je on ipak na čelu ekipe istražitelja.

Sara Hoglund, koja je stajala uz njega i govornicu, na koncu se odlučno nagnula preko stola te je uzela tužiteljeve bilješke i počela čitati.

U njezinu engleskome bilo je tragova Istočne obale SAD-a i Jacob se prisjetio kako je dobro poznavala ustroj njujorške policije. Možda se ondje usavršavala, ili je nekoć s njima surađivala.

Ona je zapravo rekla vrlo malo, tek da se istraga nastavlja, da su prikupljeni određeni dokazi, ali i da ne može govoriti o pojedinostima, zbog važnosti materijala za nastavak istrage.

“Jebeš to, nemaju ništa”, rekao je jedan izvjestitelj neke od švedskih agencija, obraćajući se kolegi. Stajali su točno ispred Dessie i Jacoba.

“Idemo?” prošaptao je Jacob.

Dopisnik lista *Dagens Eko* ugledao je Dessie kada su već došli do izlaza.

“Dessie?” zazvao ju je. “Dessie Larsson?”

Okrenula se, iznenađena činjenicom da ju je prepoznao.

“Da?” rekla je, a već trenutak kasnije pod nosom joj se našao divovski mikrofon.

“Što mislite o kritikama koje su vam upućene?”

Dessie ga je nepomično gledala. Bio je neobrijan i imao neugodan zadah iz usta. Nemoj poludjeti, pomislila je. Nemoj se ljutiti, nemoj bijesno odjuriti, jer želi

upravo to.

“Kritike?” ponovila je. “Na što točno ciljate?”

“Što kažete na činjenicu da ste u Skandinaviju uveli anglosaksonsku tradiciju isplate velikih novčanih iznosa serijskim ubojicama?”

“Čini mi se da ste nešto pogrešno shvatili”, odvrtila je, trudeći se da zvuči smireno i samopouzđano. “Nisam ništa isplatila...”

“Ali ste *pokušali!*” povikao je ogorčeno novinar. “Željeli ste kupiti intervju s okrutnim serijskim ubojicama. Doista mislite da je moralno opravđano plaćati im nasilje?”

Dessie je s mukom progutala slinu.

“Pa, kao prvo, nije isplaćeno baš ništa, a kao drugo, ja nisam osobno odlučila...”

“Mislite li da ste tako postali suučesnicom u samome zločinu?” povikao je novinar. “Koja je razlika između plaćanja za ubojstvo i plaćanja za *pojedinsti* ubojstva?”

Dessie je odgurnula mikrofon u stranu i dala se u bijeg.

“Pusti...” došapnuo joj je Jacob.

Pratio ju je u stopu. Nije razumio razgovor s novinarom, no i sadržaj i duh bili su mu i odviše jasni.

“Nakon ove katastrofe Duvall će se početi hvatati za slamke. Za manje od deset minuta molit će nas da razgovaramo s Rudolphovima.”

Dessie je duboko udahнула i istisnula dopisnika *Eka* iz misli.

Pokazalo se da je Jacob bio u pravu.

Zamolio ih je nakon sedam minuta.

63. poglavlje

VEĆ JE BILO POSLIJEPODNE KADA SU MALCOLMA I SYLVIJU UVELI U SOBU za ispitivanje, gdje su ih već iščekivali Dessie i Jacob.

Sylvia je prigušeno kriknula od sreće ugledavši brata, i njih su se dvoje načas zagrlili, da bi ih policajci koji su ih dopratili odmah razdvojili.

Dessie je uoči susreta očekivala da će biti nervozna, no bijes i odlučnost u njoj su potisnuli sve osjećaje takve vrste. Bila je posve uvjerena da su Rudolphovi ubojice s razglednice.

Sada im treba izmaknuti sag pod nogama.

Pomno je motrila mladi par koji je ušao u prostoriju. Doista su bili izrazito zgodni i atraktivni. Malcolm je bio gotovo neprirodno mišićav. Dessie je zaključila kako je morao progutati hrpu anaboličkih steroida. Sylvia je bila iznimno mršava, no imala je pune i oble grudi. Silikon, naravno. Muškarac je imao mnogo svjetliju kožu i kosu od sestre, no imali su slične oči: istu nijansu svijetlosive boje, s

dugačkim trepavicama.

Bilo je očito da su presretni što se ponovno vide. Smjestili su se jedno do drugoga, na suprotnoj strani stola, a doimali su se sretnima i opuštenima.

Dessie je tada uvidjela da je nisu prepoznali. Nikada nisu vidjeli novinski potpis s njezinom fotografijom, a bilo je očito i da njezinu fotografiju nisu potražili na internetu prije nego što su joj poslali razglednicu u *Aftonposten*.

Pričekali su da se zatočenici smjeste i smire. Ni Dessie ni Jacob nisu se predstavili. Držali su se posve neutralno i nisu preuzeli inicijativu.

Sestra i brat smiješili su se i gledali uokolo. Bili su bitno budniji nego tijekom prijepodnevnog ispitivanja. Bilo je očito da su oživjeli zahvaljujući promjeni sugovornika.

“Onda,” upitala je Sylvia, “o čemu ćemo sada razgovarati?”

Dessie nije ni najmanje promijenila izraz lica.

“Imam nekoliko pitanja u vezi s vašim zanimanjem za umjetnost”, rekla je, a brat i sestra uspravili su leđa i nasmiješili se s još više samopouzdanja.

“To je baš zgodno”, rekla je Sylvia. “Što vas zanima?”

“Vaš stav prema umjetnosti i stvarnosti”, rekla je Dessie. “Ponajprije mislim na ubojstva u Amsterdamu i Berlinu. Oponašala su dvoje stvarnih ljudi, Nefertiti i Vincenta van Gogha.”

I Sylvia i Malcolm pogledali su je razrogačenih očiju. Umjesto zadovoljstva, na njihovim se licima pojavilo oprezno zanimanje.

“Pojasnit ću”, rekla je Dessie. “Nije uopće posve jasno i sigurno da egipatska kraljica Nefertiti nije imala lijevo oko, nego se radi samo o tome da lijevo oko nema njezin kip u Altes Museumu. Ipak, vi ste Karen i Billyju iskopali oči, iako niste znali radite li ispravnu stvar. Iako pretpostavljam da ste odlučili oponašati umjetnost, a ne stvarnu osobu, nije li tako?”

Sylvia se nasmijala.

“Ovo bi čak moglo postati uzbudljivo,” rekla je, “samo kad ne bi bilo tako ludo.”

“Znate kako sam to shvatila?” upitala je Dessie. “Lindsay i Jeffrey, sjećate ih se, onaj britanski par koji ste ubili u Amsterdamu...? Odrezali ste im desno uho, iako je van Gogh sebi odrezao lijevo. No na slici, na onom autoportretu, ima zavoj na desnoj strani, dakako, jer je slikao svoj odraz u ogledalu. Vi ste, dakle, odlučili oponašati i iznova stvarati umjetnička djela, a ne same stvarne osobe.”

“Ovo nema nikakva smisla”, rekla je Sylvia. “Mislila sam da ćete nam postaviti određena pitanja.”

“I hoćemo”, rekao je Jacob, pa se obratio Malcolm. “Kamo ste sakrili komplet za prerašavanje?”

64. poglavlje

SYLVIA I MALCOLM RUDOLPH DRŽALI SU SE SMIRENO I PRIBRANO, NO kod njih više nije bilo onog prijezirnog stava. Dessie je primijetila kako se nesvjesno naginju bliže jedno drugome kako pitanja postaju sve neugodnijima. Bili su očito blisko povezani.

Malcolm se nasmijao.

“Komplet za prerašavanje? Ne razumijem...”

Dessie je pogledala Jacoba, koji je škrgutao zubima. Vjerojatno je morao snagom volje kontrolirati sve mišiće u tijelu da nadvlada neodoljivu želju da ovome razbije glavu.

“Smeđu periku”, rekao je Jacob. “Kapu, naočale, onaj kaput koji imaš kada prazniš račune žrtava. I koje si nosio kada si založio Claudijinu *omegu*. I koje si nosio kada si se pretvarao da ubijaš Nienke i Petera...?”

Muškarac je ispružio ruke s upitnim izrazom lica.

“O čemu govorite?”

“A kapi za oči?” upitao je Jacob. “Nisu bile u vašoj hotelskoj sobi, a to znači da si ih zacijelo sakrio na isto mjesto.”

Malcolm je pogledao sestru.

“Ti razumiješ o čemu govori?”

“Snimka iz hotela Grand bila je dobra,” nastavio je Jacob, “ali ne dovoljno dobra.”

Sada se obratio Sylviji.

“Očito je da ljubite zrak kada se pretvarate da ih ljubite u obraze, da glumite razgovor. I zaboravili ste sjenu.”

Sylvia je odmahivala glavom, no osmijeh joj više nije bio jednako samouvjeren.

“Žao mi je,” rekla je, “ali na što ciljate ovakvim ispitivanjem?”

“Objašnjavam vam gdje ste pogriješili”, rekao je Jacob. “Govorim o sjeni, o sjeni koja nastaje kada se mrtvo tijelo ispriječi na putu dnevnome svjetlu koje dopire kroz prozor.”

Sylvia ga je pogledala stisnutih kapaka. Pogled joj je sada bio mračan.

“Ovo je zlostavljanje”, rekla je.

“Kip iz Millesgardena”, rekla je Dessie. “Sjena koja se vidjela na podu hodnika kada ste otvorili vrata. Govori o toj sjeni.”

“Želimo odvjetnika”, rekla je Sylvia.

65. poglavlje

NJIH DVOJE POSVE SU SE ZATVORILI.

Odbijali su izgovoriti bilo što bez nazočnosti odvjetnika.

Ispitivanje je prekinuto, njih dvoje vratili su u ćelije, a Dessie i Jacob uputili

su se u ured Matsa Duvalla, u kojem se bila okupila istražiteljska ekipa.

Na Sari Hogleund jasno se vidjelo koliko je zadovoljna.

“Ta priča sa sjenom doista je upalila”, rekla je.

“Šteta što smo je izmislili”, rekao je Jacob. “Inače bismo doista imali uporište za optužnicu.”

“Sada se samo moramo nadati da će se zaplesti u raznorazne laži i objašnjenja”, rekla je šefica kriminalističkog odsjeka.

Na radiju se začula najavna špica vijesti na *Ekun* i Mats Duvall pojačao je ton.

Udar na je vijest bila “sumnjivo uhićenje” dvoje američkih studenata umjetnosti na putovanju kroz Švedsku.

Glas koji ju je čitao zvučao je uštogljeno i pompozno.

“Prema izvještajima koje je prikupio *DagensEko*, osumnjičeni imaju alibi za više ubojstava počinjenih širom Europe. Snimke sa sigurnosnih kamera u hotelu Grand pokazuju da je dvoje Nizozemaca još bilo živo kada su brat i sestra u subotu poslije podne izišli iz njihove sobe...”

Zrak se u prostoriji sledio.

Progovorio je netko tko sudjeluje u istrazi ili netko tko joj je vrlo blizak.

Nitko nije gledao uokolo. Svi su samo piljili pred sebe.

Dessie je osjećala kako je obuzima jezovita nelagoda.

Upravo će nju sumnjiviti za curenje informacija. A budući da zakon vlastima zabranjuje da istražuju medijske izvore, nitko je ništa neće pitati izravno, no ipak je dobro znala kako razmišljaju. Ona je novinarka, uljez, osoba koja bi mogla pokazati najniži stupanj odanosti.

Odsada ovdje više neće biti dobrodošla, to joj je bilo posve jasno.

Lice višeg inspektora pretvorilo se u nepomičnu masku koja je postajala sve ukočenija kako je emisija vijesti odmicala.

Izjavu je dao predsjednik švedske Odvjetničke komore, koji je uputio žestoku kritiku zbog činjenice da su “mladi ljudi” dobili odvjetnika tek tog dana poslije podne, čitav dan nakon dovođenja u pritvor.

Objavljene su i riječi Sare Hogleund, koja je razdraženim glasom rekla da se istraga nastavlja, a taj dio snimke vjerojatno je nastao na samome završetku konferencije za novinare, nakon što je na isto pitanje odgovorila valjda već i tisući put.

Vijesti su se potom pozabavile kritikom medija.

Spiker je s neskrivenim gnušanjem najavio sljedeću vijest.

“U pismu koje je izazvalo žestoke kritike, novinarka *Aftonpostena* Dessie Larsson pokušala je kupiti mogućnost intervjuiranja navodnih ubojica. Za 100.000 dolara, gotovo milijun kruna, željela je ishoditi ekskluzivni intervju s mladim Amerikancima. Predsjednica Novinarskog društva, Anita Persson, to smatra skandaloznim.”

Dessie je osjećala kako joj se pod ljulja pod nogama. Usta su joj se osušila, a puls već divljao.

“Dessie Larsson osramotila je cijelu profesiju”, rekla je na radiju Anita Persson. “Trebalo bi je odmah izbaciti iz Društva.”

Sljedeći je na redu bio pisac i društveni kroničar Hugo Bergman. On se pridružio kritici, govoreći kako se radi o autorici “perolake kategorije” i “beskorsnoj novinarki”.

Svi su se okrenuli prema Dessie.

Bilo je očito kako Hugo Bergman ne voli da ga netko odbije nakon što plati večeru u otmjenome restoranu, pomislila je.

Ustala je i krenula prema vratima.

“Čak i nisam članica Novinarskog društva”, rekla je.

Jacob je izišao za njom.

66. poglavlje

DESSIE JE JOŠ KOD GÖTGATANA UOČILA SATELITSKE ANTENE TELEVIZIJSKIH ekipa.

Medijska pomama sada je zavladała ispred njezina ulaza, zapriječivši čitav Urvadersgrand. Zastala je zajedno s biciklom koji je gurala i zagledala se u tu masu.

Jacob ju je sustigao i tiho zazviždao.

Bilo je tu i posve nepoznatih ljudi s divovskim mikrofonima, kao i kolega koje je upoznala u Udruzi profesionalnih novinara, fotografa s teleobjektivima, te radijskih izvjestitelja koji su izgledali poput divovskih kukaca s antenama i predajnicima na leđima.

“Svaka čast”, rekao je Jacob sarkastično. “Bit će da si najtraženija žena u gradu.”

“Ne mogu ići onamo”, rekla je ona.

“Razići će se kad ogladne”, rekao je Jacob. “Dođi, pojedimo i mi nešto u međuvremenu.”

Uputili su se prema Mariatorgetu. Nebo je bilo prepuno tamnih oblaka i u zraku se osjećao dolazak kiše.

Svratili su u restoran specijaliziran za pripremu odrezaka u Sankt Paulsgatanu, gdje je Jacob naručio rebra sa žara, a Dessie kuhani kukuruz.

“Pojest ćeš samo to?” upitao je Jacob kada su dobili jelo.

“Čini mi se da neću moći prožvakati ni to”, rekla je ona tiho.

Pogledao ju je očima kakve dotada kod njega nije vidjela. Da nije znala da nije tako, pomislila bi da je zabrinut za nju.

“Znam da ti je sve ovo jako neugodno,” rekao je on, “ali moraš biti svjesna toga da si postupila ispravno.”

Popila je vino iz čaše i natočila još.

On ju je uhvatio za ruku.

“Dessie”, rekao je. “Poslušaj me. Ta su čudovišta ubila Kimmy, a ti si jedan od razloga zbog kojih su uhvaćeni.”

Ruka mu je bila topla i suha, žarila joj kožu. Podignula je pogled i pogledala ga u oči.

“Bit će da si je neizmjereno volio”, rekla je Dessie prije nego što se uspjela suzdržati.

Čvrsto je zatvorio oči i stisnuo joj ruku. Još nekoliko trenutaka činilo joj se da će zaplakati.

“Da”, prošaptao je, pa isprepleo prste s njezinima. “Da, volio sam je. Bili smo sami, nas dvoje...”

Dessie ga je i dalje držala za ruku.

On se zagledao kroz prozor, izgubljen u uspomenu.

Gledala ga je i pitala se o čemu točno razmišlja.

“Što je bilo s majkom?”

“Lucy? Da, to se i ja često pitam...”

Povukao je ruku. Zrak u restoranu na koži joj je odjednom bio hladan.

On ju je pogledao i slabašno se nasmiješio.

“Ja nisam dala informacije *Dagens Eku*”, rekla je.

“To znam više nego dobro”, rekao je on, pa ispraznio čašu. “Informacije su procurile od Everta Ridderwalla.”

Samo je ubrzano zatreptala.

“Odakle ti to?”

“On se okreće ovisno o vjetru”, rekao je Jacob. “Nema nikakva načela, samo želi izbjeći kritike. To je curenje bilo samo pokus, htio je utvrditi što mediji misle o paru Rudolph.”

Njegovo se koljeno pod stolom našlo među njezinim koljenima.

Ni on ni ona nisu promijenili položaj.

“Čuo si koga traže za odvjetnika?” upitala je Dessie, pa je iskapila i drugu čašu vina. “Andreu Friedrichs.”

“I?” rekao je Jacob, pa joj napunio čašu.

Dessie je otpila malen gutljaj.

“Nije stručnjakinja za kazneno pravo, nego za autorska prava. To ti nije čudno?”

67. poglavlje

MASA OKUPLJENIH PREDSTAVNIKA MEDIJA ISPRED DESSIENIH VRATA U međuvremenu se nije smanjila. Gužva se čak doimala većom. Sve je počelo nalikovati na svjetinu koja se okuplja pred zgradom suda kada se u New

Yorku dogodi neki senzacionalan slučaj. Jacob se nebrojeno puta morao probijati kroz pravo more novinara i mikrofona.

“U redu”, rekla je i uzdahnula. “Bit će da još nisu gladni.”

Stajala je kraj njega, zakrivena njegovim tijelom, kako je ne bi ugledali s najviše točke uske ulice.

On se othrvao iskušenju da joj s lica ukloni pramen kose.

“Čini mi se da sutra baš u svim novinama i vijestima ne želim gledati kako jurim prema vratima”, rekla je tiho.

“Nema ni potrebe”, rekao je on.

Pogledala ga je tim velikim očima. On je duboko udahnuo, a onda je nastavio.

“Moj se cimer vratio u Finsku. Čeka te slobodan donji ležaj u mojoj ćeliji u Langholmenu.”

Te je riječi izgovorio nehajno, dobro pazeći da ne pokaže emocije.

Oklijevala je još nekoliko trenutaka, i dalje ga gledajući u oči.

A onda je donijela odluku.

“Može”, rekla je, pa je okrenula bicikl u smjeru iz kojeg su došli.

Kad su se našli kod Zinkensdamma, gotovo na pola puta, počelo je kišiti.

Ubrzali su korak. Jacob je pridignuo ovratnik jakne, no kapi su mu nastavile kliziti niz leđa. U jednom je trenutku zadrhtao.

“Mogu te povesti, ako želiš”, rekla je ona.

“Na biciklu?”

Kimnula je.

Sjeo je na uski nosač iznad stražnjeg kotača, objema se rukama držeći za njezine bokove. Uхватила je dobar tempo, pa su samo projurili kraj velike crkve s dva identična tornja. Bedra su joj se kretala ritmično i metodično. Bila je snažna i u formi.

Njega je odjednom posve obuzelo sjećanje na Lucy. Ona ga je jednom, prije stotinu godina, prije tisuću godina, tako vozila kući u Brooklyn. Bilo je to prije Kimmy i droge, te zrelosti i komplikacija koju donosi odrasla dob.

Kada su se našli na parkiralištu ispred hostela, skočio je s bicikla.

“Kakva su pravila?” upitala je Dessie dok je skidala kacigu. “Smiješ dovoditi žene u posjet?”

“Ne kanim ni pitati”, rekao je Jacob. “Nisam više dječarac.”

Privukao ju je k sebi, tako da su im se tijela priljubila. Kosa joj je mirisala svježe, po voću. Sklopio je oči i kroz jaknu osjetio njezinu toplinu. Disala mu je uz vrat.

Poljubio ju je.

Imala je okus po kiši i kukuruzu.

68. poglavlje

ODJEĆA IM JE ZAVRŠILA NA ISTOJ HRPI ODMAH IZA VRATA NJEGOVA SOBIČKA.

Privukla ga je k sebi i prije nego što su dospjeli do Finčeva ležaja. Tako su završili na podu, a on je ušao u nju bez imalo otpora. Gledali su se u oči, a on je osjećao kako se soba počinje okretati, te je stigao pomisliti tek *ne, ne, ne, ne još*, prije nego što je uz promuklo stenjanje svršio u njoj.

Ostao je beživotno ležati na njoj, skrivajući lice u njezinoj kosi.

Dobijesa, kakav promašaj. Svršiti nakon deset sekunda. Zaključit će da sam doista beskoristan.

No ona mu je ljubila kosu dok je on tako dahtao i pokušavao se pribрати, a onda su joj se bokovi pod njim stali micati. U prvi mah pomislio je da želi ustati, no kada se pokušao pomaknuti, snažno ga je uhvatila za guzove i zadržala u sebi.

“Opusti se i samo nastavi”, prošaptala mu je na uho i ponovno se počela micati.

Iznenadio se osjetivši da mu se ponovno diže.

Poslušao ju je i prepustio se njezinim ritmičnim pokretima. Cijelim ga je tijelom privlačila i uvlačila, sve snažnije i sve dublje, a on je primijetio da ponovno diše sve ubrzanije i da joj se pridružio u tim pokretima, dok mu se bilo ubrzalo i stalo pulsirati u glavi. Čim je osjetio da ga obuzima blaga vrtoglavica, zastao je i zagledao joj se u oči. Pogled joj je bio posve zamućen, sada mora biti blizu.

“Dođi ovamo”, rekao je promuklim glasom, te se izvukao iz nje i povukao je na krevet.

Ispružila se na donjem ležaju, čvrstih i snažnih nogu, baršunastog trbuha i čvrstih i lijepo oblikovanih grudi. Rukom joj je prelazio bedrima i zatim se nagnuo i ustima obavio jednu bradavicu. Zastenjala je, a cijelo joj je tijelo zadrhtalo.

Ustima i jezikom prelazio joj je po čitavome tijelu, a kada se napokon ponovno našao u njoj, zabacila je glavu unatrag i kriknula. Dok joj se donji dio tijela još izvijao i grčio, on je osjetio kako mu onaj šum u glavi prelazi u pravu eksploziju od koje su nestali svi zvukovi i prizori.

Kada je ponovno došao k sebi, uvidio je da se smrzava.

Izišao je iz nje i prebacio se na bok, počeo petljati oko pokrivača koji je bio pod njima, a zatim ih je njime pokrio.

Pogledala ga je iznenađeno, pomalo razrogačenih očiju.

“Heeej”, rekla je.

69. poglavlje

DESSIE JE I DALJE BILA ZAPANJENA.

Prihvaćajući poziv da prenoći kod njega bila je čvrsto odlučila da se ništa

slično ni slučajno neće dogoditi.

Trenutačno se nalazila u toliko kaotičnoj situaciji da joj je uza sve trebala još samo nekakva problematična veza.

“Heeej i tebi”, uzvratio je on i nasmiješio se.

Pogled mu je ponovno bio topao, ona se suluda plava boja vratila u oči i gledao ju je potpuno koncentrirano.

To doista nikako nije dobro.

Morala bi odmah ustati i otići.

Umjesto toga, također se nasmiješila.

“Dessie”, prošaptao je on. “Dessie, Dessie, znaš da si prilično nevjerojatna?”

Osjećala je kako joj se unutrašnjošću, iz trbuha pa u sve dijelove tijela, širi toplina.

“Dessie”, ponovio je on, ovaj put upitno. “Kakvo je to uopće ime... Dessie?”

Privila se uz njega, a on ju je privukao još bliže, tako da mu je položila glavu na prsa. Prstima se poigravala po njegovoj koži, dodirivala ga nježno, kao perom.

“Krstili su me kao Desiree,” odgovorila je, “a to je ime najmanje poznate švedske princeze.”

Pred očima joj se jasno ukazala majka, Eivor, njezina mama, rođena 1938., iste godine kada i Desiree Elisabeth Sibylla, treća po redu od četiriju princeza rođenih u palači Haga, jedna od “Hagaceza”, kći prijestolonasljednika Gustafa Adolfa i njegove supruge, Sibylle od Sachsen-Coburg-Gothe. Princeza Desiree bila je Eivor veliki uzor, tako da uopće nije razmišljala o tome kako će nazvati kćer.

“Prelijepo ime”, rekao je Jacob.

Ona se nasmijala.

“Možeš zamisliti kako je zabavno kad se zoveš Desiree i kad kao desetogodišnjakinja živiš u Adalenu. ‘Desiree, imaš proljev?’”

“Sirota Desiree”, rekao je Jacob, milujući joj kosu.

“Prava je sreća što nas je ponekad tijekom školskih praznika posjećivao moj bratić Robert iz Kalixa”, rekla je Dessie, pa ga pogledala.

Poljubio ju je, a ona je osjetila kako je istog trenutka blago zadrhtala među nogama.

Osjetila je da je i on jednako reagirao.

Prebacila se i sjela na njega, te mu stala nježno grickati ušnu resicu.

Ako ovo nije u redu, zašto joj je tako dobro?

Petak, 18. lipnja

70. poglavlje

PROBUDIO JU JE NEKAKAV PRIGUŠEN ELEKTRONIČKI ZVUK. ČUO SE NEGDJE ispod njih. Bez riječi je čekala da utihne.

Zatim je oprezno vratila glavu na Jacobova prsa, te udahnula njegov miris, miris znoja i njegove snažne kolonjske vodice. Sve je bilo utihlo. Sunce je već bilo visoko i preplavljivalo je malenu sobu bijelim svjetlom.

Pitala se koliko je dugo spavala.

Možda sat-dva.

Željela je zauvijek tako ležati. Da nikada ne mora ustati iz tog kreveta, ni napustiti tog muškarca, nikada ne činiti ništa, do konca života, samo s njim voditi ljubav dok ne umru ili možda dok je nedostatak kofeina ne prisili na to da se predomisli.

Unutra će ubrzo postati neizdrživo vruće.

Izmigoljila se iz njegova zagrljaja, pridigla na lakat i pogledala njegovo usnulo lice.

Kada mu je lice bilo opuštено i kada bi brige ostavljao negdje daleko, izgledao je jako mlado.

Kosa mu se kovčala na čelu i padala na jastuk. Po svoj se prilici nije šišao najmanje šest mjeseci.

Otkako je Kimmy...

Ponovno se začuo onaj zvuk, sada dugotrajniji i ustrajniji.

Bio je to njezin mobitel. Nalazio se u ruksaku, koji se sinoć, za onog pomalo kaotičnog ulaska u sobu, nekako našao pod krevetom.

Pričekala je da utihne. Jacob se promeškoltio.

Nagnula se preko ruba kreveta, izvukla ruksak, a potom i mobitel.

Jedna nova poruka.

Jedan propušteni poziv.

Otvorila je poruku.

Udar na vijest švedske novinske agencije, kratka i jezgrovita, kao i uvijek.

Zamalo je ostala bez daha.

Više nije čula Jacobovo duboko disanje i tako je shvatila da je budan. Na leđima je osjetila njegovu toplu ruku, milovanje koje je obećavalo i nešto više.

Okrenula se prema njemu i pogledala ga u blistave svijetloplave oči.

Njegov je osmijeh nestao čim je ugledao izraz na njezinu licu.

“Što je?” upitao je. “Što se dogodilo?”

O, Bože, o, Bože, kako će mu to reći?
Uspravio se tako naglo da je glavom udario o gornji ležaj.
“Ma samo već jednom reci, za ime svijeta!”
Jedva je izustila riječi kojih se užasavala.
“Na slobodi su”, rekla je. “Ridderwall je pustio ubojice s razglednice.”

71. poglavlje

DESSIE JE ISPRUŽILA RUKE PREMA NJEMU, ŽELEĆI GA UHVATITI U PADU. Željela mu je dlanovima obaviti lice i uvjeriti ga da će se sve na koncu nekako srediti, da je riječ tek o suludoj, glupoj pogrešci, da će krivce za Kimmynu smrt sustići pravda i da će on moći nastaviti živjeti, te da taj drugi, novi dio njegova života počinje ovdje, upravo u ovom krevetu.

No Jacob je skočio na noge, progurao se kraj nje i u pridizanju gotovo pao na pod. Ščepao je traperice i navukao ih, i ne pomislivši na donje rublje.

“Tu odluku ne možeš promijeniti”, rekla je Dessie, usiljeno smireno i pribrano.

Kosa mu je bila posve razbarušena, još mokra od znoja, a lice posve blijedo, bez kapi krvi.

“Ne mogu”, rekao je dok je preko glave navlačio crnu majicu kratkih rukava. “Ali mogu poći za njima, pa ću to i učiniti, ako treba i do kraja prokletog svijeta, ako već i nisam na samome završetku...”

Dessie je sjela i pokrivačem prekrila grudi, odjednom neugodno svjesna nagoga tijela.

“Pustili su ih u šest ujutro, da izbjegnu novinare. Sada su već možda prešli i pola Atlantika.”

Uskočio je u cipele, i ne pokušavši ih zavezati, te navukao jaknu. A onda je neodlučno zastao na vratima.

“Oprosti”, rekao je. “Nisam mislio...”

Okvir i zid zatresli su se kada je s hodnika zalupio vratima.

72. poglavlje

REDAKCIJA JE BILA OPUSTJELA, KAO DA JE NEGDJE U NJOJ EKSPLODIRALA bomba. Forsberg je sjedio posve sam za svojim stolom, napola spavao, krvavih očiju zagledanih u televizijski ekran.

“Gdje su svi?” upitala je Dessie, pa je sjela uz njega.

Urednik vijesti glavom je pokazao prema televizoru.

“U hotelu Grand”, rekao je. “Naši najdraži ubojice skrasili su se u posebnom apartmanu za mladence. Ondje su novinari iz cijeloga svijeta, a među njima i naši kolege.”

Dessie ga je pogledala u nevjerici.

“Šališ se?”

“U 14 sati održat će konferenciju za novinare.”

“Hotel Grand?”

Forsberg se počeošao po čekinjama na bradi. Nije se brijao već tri dana.

“Rudolphovi. Žele cijelom svijetu objasniti kako su nedužni.”

Dessie se naslonila. Ovo je zacijelo nekakva noćna mora. Ubrzo će se probuditi u Jacobovu zagrljaju, dok će ubojice s razglednice biti na sigurnome, iza rešetaka zatvora Kronoberg.

“Ovo je suludo”, rekla je. “Ti su gadovi ubojice.”

Forsberg je samo zijevnuo.

“Onda, kako ovih dana stojimo s novinarskom objektivnošću?”

Dessie je ustala.

“Ne bi li trebao poći kući i naspavati se?”

Uto se oglasio telefon na njegovu stolu. Forsberg je ščepao slušalicu.

“Što je?”

Pokazao joj je da ostane, a potom još više od minute pomno slušao sugovornika.

Dessie je odmahivala glavom, želeći mu objasniti da je nema, te je prebacila ruksak preko ramena.

“Samo trenutak...”

Dlanom je prekrivio mikrofona.

“Neki danski novinar, želi razgovarati s tobom.”

“Ne dajem intervju”, rekla je i zakopčala remen kacige pod bradom.

“Mislim da bi s ovim tipom trebala razgovarati. Kaže da je jutros dobio razglednicu. Jučer je poslana iz Kopenhagena. Drži da su je poslali ubojice s razglednice.”

73. poglavlje

JACOB JOJ JE KRENUO USUSRET U ČEKAONICI ZA ODLASKE GLAVNOGA kolodvora, a njoj je nešto ustreptalo u grudima, nešto od čega je zamalo ostala bez daha i od čega se nasmiješila, široko i iskreno.

No onda je primijetila njegove oči i stisnute zube, pa joj se osmijeh na licu ukočio.

“Imaš kopije?”

Omajeno i bez riječi pružila mu je faksirane kopije razglednice iz Danske,

prednju stranu i poledinu. On je odložio veliku platnenu torbu i uzeo papire.

Na razglednici je bio prikazan zabavni park Tivoli.

Osim naziva grada, na poledini su velika tiskana slova i raspored bili isti kao na razglednici koju je dobila Dessie.

BITI ILI NE BITI
U KOPENHAGENU
PITANJE JE SAD
BIT ĆEMO U VEZI

“Do bijesa”, procijedio je, zagledan u kopije. “Do dokaza se brže dolazi preko medija nego preko prokletog beskorisnog Interpola.”

S mukom je progutala slinu. Zato se, znači, pristao naći s njom, da se domogne informacija koje policija još nema.

“Što misliš o rukopisu?” upitala je, hineći nehajan ton. “Ista osoba?” Odmahnuo je glavom i prstima prošao kroz kosu.

“Uz takva je slova to nemoguće odrediti. Smijem zadržati...?”

Kimnula je. Nije bila sigurna hoće li moći kontrolirati glas u slučaju da progovori.

“Čuo si za hotel Grand...?” uspjela je izustiti.

“Konferencija je u dva, da, znam...”

Ponovno je prebacio torbu preko ramena.

Ona se pokušala nasmiješiti.

“Barem znaš gdje su”, rekla je. “Ipak ne moraš ići na kraj svijeta.”

Zastao je i pogledao je, a ona je odjednom poželjela da je zemlja proguta.

Kako se uopće mogla toliko vezati?

“Dobio sam odgovor iz Amerike”, rekao je. “Od poznanika, na one poruke koje sam poslao s tvog računala...”

“To je dobro”, rekla je ona.

“Putujem u Los Angeles”, rekao je i pogledao na ručni sat. “Polijećem za dva sata.”

Imala je dojam da ju je netko polio kantom ledene vode.

“Ti... U Los Angeles? Ali...”

Kanila je reći: “Ali što će biti sa mnom?”

Ugrizla se za obraz, tako snažno da je osjetila okus krvi.

Ponaša se poput zadnje glupače.

On je oklijevao. Ponovno je pogledao na sat. A onda joj je prišao i nespretno je zagrlio. Smetala im je njegova velika torba, tako da mu nije dodirnula tijelo.

“Vidimo se”, rekao je on, pa se okrenuo i žurno pošao u smjeru ekspresnog vlaka za Arlandu.

Gledala je kako se udaljava sve dok ga nije progutala masa.

74. poglavlje

I CNN I SKY NEWS I BBC WORLD UŽIVO SU PRENOSILI KONFERENCIJU iz Dvorane ogledala u hotelu Grand. Pretjerano kićeni dekor, s pozlaćenim stupovima, vratima sa zrcalima i kristalnim lusterima Dessie je podsjetio na Versailles ili neki drugi savršeno ukrašeni dvorac. Novinari, fotografi, kamermani i radijski dopisnici naguravali su se ne bi li se domogli što boljeg mjesta. U dvorani je vladala takva gužva da su televizijski dopisnici stajali natisnuti rame uz rame dok su odrađivali uvodna javljanja.

Ona je obično svim silama izbjegavala konferencije za novinare. U tom naguravanju, silnoj želji ljudi da se što više približe stolu ili mikrofonu, bilo je nečeg što je ponižavalo, u toj zbijenosti s ostalim izvjestiteljima koji su se pretvorili u veliku i blebetavu, posve bezličnu masu.

I hijerarhijski je poredak bio apsurdno strog.

Ljudi s raznih televizija uvijek su sjedili naprijed. Što je kanal bio veći i bučniji, to je novinar dobivao mjesto bliže sredini.

Slijedili su radijski izvjestitelji sa svojim antenama, pa izvještajne agencije i nacionalne novine, a tek potom specijalizirana izdanja i lokalne novine. Istraživače i redakcijska pera poput nje puštali su tek ako bi još ostalo slobodnog mjesta.

Danas se odlučila ponijeti poput Jacoba, progurati se poput ekspresnog vlaka, samo načas pokazati novinarsku iskaznicu na ulazu i na silu se ugurati u stražnji dio prostorije.

U dvoranu se moglo smjestiti 500 osoba, no Rudolphovi su brojku ograničili na 300, zbog silne opreme potrebne za prijenos uživo.

Naslonila se na zid, kriveći vrat da nešto vidi.

Točno ispred nalazio se maleni podij koji je s obiju strana imao stube.

Prava džungla mikrofona ukazivala je na činjenicu da će se sestra i brat pojaviti upravo na tome mjestu i cijelom svijetu objaviti svoju nedužnost.

Cijelim prostorom vladala je histerična buka, poput napetosti na stadionu tijekom finalne utakmice Svjetskog prvenstva.

Dessie je zažmirila.

Iznutra se osjećala posve paraliziranom. Događaji u toj dvorani do nje su dopirali tek kroz svojevrsno debelo neprobojno staklo.

Kako je sve moglo tako poći po zlu?

Uto joj je zazvonio mobitel. To je primijetila samo zahvaljujući tome što ga je držala u ruci.

Zvao ju je Forsberg.

“Kako ti se čini?”

“Mislila sam da cijeli spektakl prenose uživo najmanje na sedamnaest programa”, rekla je Dessie.

“Prikazuju samo šumu mikrofona. Jesi li negdje vidjela Alexandera

Anderssona?”

“Ne bih rekla da smo baš na istome mjestu”, rekla je Dessie. “Stojim posve straga.”

Forsberg je duboko udahnuo.

“Je li istina da si ih ispitivala?” upitao je. “Dok su bili u pritvoru?”

Nije odvajala oči od govornice.

“Ne vjeruj svemu što se priča. Dolaze.”

Dvoranu ogledala ispunila je prava eksplozija bljeskalica i reflektora iz svih mogućih i nemogućih kutova. Malcolm Rudolph ušao je u prostoriju kroz vrata s lijeve strane, u svijetloplavoj košulji nezakopčanoj pod vratom i pomodno poderanim trapericama.

Odmah iza njega ušla je njegova sestra Sylvia, bujne crvenkastosmeđe kose koja je blistala pod silnim svjetlima. Ona je bila od glave do pete u bijelome.

“Dovraga”, rekao joj je Forsberg u uho. “Prelijepa je!”

“Nazvat ću te kasnije”, rekla je Dessie i prekinula vezu.

Nakon Sylvia je ušla je visoka i mršava žena u kojoj je Dessie prepoznala njihovu odvjetnicu, Andreu Friedrichs.

Zaustavili su se ispred šume mikrofona i tako stajali još tri beskonačne minute, kako bi ih svi pošteno snimili. Odvjetnica se potom nagnula naprijed i na besprijelekovnome britanskom engleskom objavila:

“Ako bismo mogli otpočeti ovu konferenciju za tisak...”

75. poglavlje

NJIHOVA JE PORUKA BILA KRISTALNO JASNA: DANAS JE ZA DLAKU IZBJEGNUTA velika pravosudna nepravda.

Tu tezu ponavljali su unedogled tijekom 45-minutnog prijenosa uživo.

Predstavu je vodila Andrea Friedrichs. Dessie je morala priznati da je sve odradila nevjerovatno sigurno i samouvjereno.

Zahvaljujući građanskoj odvažnosti tužitelja Everta Ridderwalla, ti su nedužni mladi ljudi pošteđeni još jednog dana napornih ispitivanja i još jedne noći u švedskome zatvoru.

Sestra i brat Rudolph očito nemaju nikakve veze s ubojicama s razglednice.

Već je i sama takva pomisao apsurdna.

Odvjetnica je sustavno išla od točke do točke, dokazujući njihovu nedužnost.

U vrijeme ubojstava u Ateni bili su u Madridu.

Kada je ubijen onaj par u Salzburgu, oni su bili na jugu Španjolske.

Kada je ubijen par u Berlinu, kupovali su ulaznice za kazalište.

Onaj nizozemski par, Nienke van Mourik i Peter Visser, očito je još bio živ kada su mladi Amerikanci napustili njihovu sobu.

Švedska policija uhitila ih je i zadržala u pritvoru jer su razgledavali umjetnine.

“U životu nisam naišla na takav primjer policijskog nemara i drskosti”, rekla je Andrea Friedrichs.

Dessie je pogledala uokolo i primijetila kako svi njezini kolege pokazuju razumijevanje i suosjećanje. Bilo je očito da su ogorčeni baš kao i odvjetnica.

Možda je jednostavno pogriješila?

Dopustila je da je na pogrešan trag navede Jacob, čovjek koji u tom slučaju nikako ne može biti objektivan.

Jesu li sestra i brat Rudolph nedužni?

Sada su oni došli na red. Počeo je Malcolm. U suzama je opisivao bol koju je osjetio kada su ga izvijestili o smrti prijatelja iz Nizozemske. Bljeskalice su upravo pomahnitale kada su mu niz lijepo lice kliznule suze.

Sylvia je bila pribranija, no istodobno i vrlo ponizna.

Ubojice s razglednice najgori su ubojice ikada viđeni na europskome tlu. Jasno joj je da policija mora istražiti sve tragove, to uistinu razumije. No činjenica da su ona i njezin brat igrom slučaja nedužni uvučeni u cijelu priču upravo je sramotna. Ipak, zahvalna je na činjenici da je švedski pravosudni sustav ipak profunkcionirao koliko-toliko ispravno, te da dvoje nedužnih osumnjičenika više nije u pritvoru, iako pojedini nazadni pripadnici policije bez grižnje savjesti zanemaruju stvari kao što su motivi i dokazi.

“Bismo li uistinu počinili okrutno dvostruko ubojstvo i potom otišli kupiti karte za predstavu *Tramvaj zvan čežnja?*” upitala je, već sa suzama u očima.

“Smatraju li nas doista bešćutnim čudovištima?”

Ponovno prava eksplozija bljesaka.

Dessie se progurala do vrata, izvadila mobitel i nazvala Forsberga.

“Kakva predstava!” uskliknuo je urednik vijesti. “Udarna smo vijest na CNN-u!”

Nije joj promaklo da i on suosjeća s Rudolphovima.

“Idem na put, na nekoliko dana”, rekla je Dessie. “Tek tako da znaš.”

“Kako to misliš? Kamo?”

“U Kopenhagen”, rekla je Dessie i zaklopila mobitel.

Subota, 19. lipnja

Los Angeles, SAD

76. poglavlje

STAJNI TRAP UZ MUKLI SE UDARAC NAŠAO NA JEDNOJ OD PISTA LAX-a, međunarodne zračne luke u Los Angelesu.

Jacob se prvi put nakon pola godine ponovno našao na američkome tlu.

Baš i nije tako zamišljao povratak, ako se uopće i planirao vratiti.

Zrak ispred terminala bio je gust od ispušnih plinova.

Još nekoliko trenutaka stajao je i gledao uokolo s parkirališta ispred agencije za iznajmljivanje automobila. Bio je to tako dobro poznat prizor: pravo more privatnih automobila posvuda oko njega, jumbo-plakati, ti glasovi, zvuk prometa na ulicama.

Amerika točno onakva kakvom ju je pamtio, samo još malko... neprofinjenija.

Unajmio je neki Chryslerov model s GPS-om. Nije se snalazio u Los Angelesu i nije imao namjeru početi učiti kako se u njemu snaći.

No pokazalo se da je programiranje adrese u Aveniji Citrus u taj prokleti uređaj teže od pronalaženja te ulice na planu grada, pa je odustao i krenuo na sjever bulevarom Sepulveda.

Taj mu Los Angeles nikada neće pošteno sjesti.

Grad je općenito obavijala nekakva romantična predodžba o Hollywoodu i tvornici snova i glamuroznome životu na suncu.

On je pak vidio tek reklame, uzdignute autoceste i beskonačne nizove ružnih niskih vila.

Kalifornija jednostavno nije za njega.

Ne obazirući se na autoceste, još se kilometrima vozio Sepulvedom, sve dok nije došao do Bulevara Santa Monica. Ondje je skrenuo desno i vozio se dok nije zaspao na jednom semaforu. Bili su ga upozorili da posljedice promjene vremenske zone nakon povratka iz Skandinavije nisu nimalo bezazlene. Razlika je iznosila devet sati. Ovdje je bilo tek sedam navečer, no nakon šest mjeseci u Europi njegovo je tijelo mislilo da je četiri ujutro.

Točno dvadeset četiri sata ranije ležao je na uskome krevetu u nekadašnjoj zatvorskoj ćeliji i osjećao se živim onako kako se nije osjećao još od Kimmyne smrti.

Nakon što je otišao nije se tuširao, tako da je još uvijek razabirao onaj miris

voća, miris njezina tijela na svome...

Odbacio je te misli i parkirao se na prostoru za istovar kamiona u Beverly Driveu.

Nakon dvije brze kave i kazne za pogrešno parkiranje bio je manje-više spreman za polazak.

Zgrada na broju 1338 u Aveniji Citrus bila je razmjerno zapuštena dvokatna stambena zgrada ravna krova i zatvorenog hodnika s vanjske strane, na samo dvije ulice od Kineskog kazališta na Bulevaru Hollywood.

Lyndon Crebbs otvorio mu je vrata i prije nego što je stigao pozvoniti.

“Pretpotopni gade!” uskliknuo je srdačno FBI-ev agent, te ga zagrlio. “Uđi, za ime svijeta!”

Jacob je ušao u prostoriju koja je služila i kao dnevna soba i kao blagovaonica, oskudno namješten prostor s debelim čupavim sagom koji je pantio i bolje dane.

Njegov je mentor u međuvremenu ostario. Kosa mu je bila sijeda, a preplanulo lice prekriveno mrežom bora. No oči su mu bile iste, tamnosmeđe i blistavo pronicave.

“Bože presveti, Lyndone, izgledaš poput pravog starca.”

FBI-ev se agent grohotom nasmijao i zatvorio ulazna vrata.

“Problemi s prostatom. Rak me izjeda, polagano ali sigurno.”

Jacob je ispustio platnenu torbu na pod i umorno sjeo za Lyndonov okrugli stol.

“Dobio sam poruku od Jill iz New Yorka”, rekao je Lyndon, vadeći dva *budweisera*. “Zanimalo bi ih kad ćeš prestati jurcati amo-tamo Europom i loviti ubojice. Kažu da takvih imaju više nego dovoljno i na području koje pokriva 32. postaja, pa bi im dobro došla tvoja pomoć.”

Jacob se smijao tako glasno i dugo da ga je taj zvuk gotovo prenerazio.

“No, da,” rekao je, “sigurno je jedino to da se ne planiram skrasiti u ovom smetlištu od grada.”

Lyndon se nasmiješio.

“Znaš kako kažu: L. A. nije mačka koja će ti skočiti u krilo i polizati te po licu. Ali uz malo vremena i strpljenja, i to bi se moglo dogoditi.”

A Jacob je uzvratio istim odgovorom koji je izgovarao posljednjih dvadeset godina kad god bi netko spomenuo kućne ljubimce.

“U mojem slučaju nema ništa od mačaka, Kimmy je alergična.”

Lyndon Crebbs odjednom se posve uozbiljio.

“Moram ti ispričati mnogo toga”, rekao je.

77. poglavlje

Kopenhagen, Danska

JOŠ JE ZAPRAVO BILA NOĆ, NO SUNCE JE VEĆ BILO IZAŠLO.

Anna je oprezno otpila gutljaj ostatka margarite. Obično nije pila tako kasno, no odlučili su da će se na putovanju prepustiti ludostima.

Pogledala je Erica i privila se uz njega. Ponekad je imala dojam da mu nikako ne može biti dovoljno blizu.

Klub je pulsirao od glazbe, no u baru na katu bilo je gotovo moguće razgovarati. Iako se u to doba noći baš i nije govorilo nešto pametno i važno, osobito u takvim barovima.

“Onda, još jednu, ha?”

Tip koji im je donio pića ponovno je slinuo na nju.

Još se snažnije privila uz Erica.

“Ne, hvala,” rekla je, “popila sam dovoljno.”

“Hajde”, prošaptao joj je Eric, “još samo jednu. Tip pliva u lovi.”

Anna je s mukom progutala slinu.

Muškarac je naručio još jednu margaritu.

Pogledala je na ručni sat. Ubrzo će trebati poći.

“A iz kojeg ste dijela Amerike?” upitao je tip, dodajući joj piće. Sol s ruba čaše počela joj je zasipati prste.

“Iz Tucsona, u Arizoni”, odgovorio je Eric. Uvijek je bio tako besprijeekorno uljudan.

“*Jojo otiš'o je iz Tucsona u Arizoni da potraži travu u Kaliforniji ..*”, “zapjevala je Beatlese tipova djevojka, mašući čašom.

“Ondje je samo pustinja i ništa više, zar ne?”

“Pa nije baš posve tako”, rekao je Eric.

Anna ga je povukla za rukav, iako je znala da ne voli kad mu to radi.

“Sada bih se voljela vratiti u hotel”, rekla je.

“Već dugo putujete?” upitala je djevojka, bučno kroz slamku uvlačeći zrak i kapljice iz prazne čaše.

“Dva i pol tjedna”, rekao je Eric. “Skandinavija nam je super, totalna ludnica!”

“Da, baš je tako, zar ne?” rekla je djevojka.

Prišla je još bliže Ericu i odbacila jednu sandalu. Anna je gledala kako se nožnim prstima penje po Ericovoj tenisici.

“Znaš što kažu za muškarce s velikim stopalima?” upitala je, podižući pogled prema Ericu ispod kose.

Eric se nasmiješio tako da su joj oči zablistale.

Anna je ubrzano zatreptala: što to, dovraga, rade? Samo tako očijukaju? Dok je ona ovdje, na koji centimetar od njih?

“Eric,” rekla je, “zbilja sam umorna. A sutra idemo u Tivoli...”

Eric se nasmijao prodorno i kreštavo, kao da je rekla nešto posve djetinjasto.

Djevojka se također glasno nasmijala.

“Meni je ovo nekako čarobna večer”, rekla je djevojka. “Doista bih voljela imati neku uspomenu na ovo druženje, a ti?”

Cijelim tijelom obavila je svog dečka i nježno ga poljubila u usta.

Tip koji je častio pićima nasmijao se malko usiljeno.

“To bi moglo postati skupo”, rekao je.

“Nemoguće je da u ovo doba noći ima otvorenih prodavaonica, ili...?” rekao je Eric.

Tip se ukočio.

“Ne, dovraga!” rekao je. “Imaš pravo! Naručit ćemo bocu pjenušca!”

Ponovno je dao znak konobaru.

Djevojka je nakrivila glavu i nasmiješila se Ericu.

“To bih doista željela popiti s vama”, rekla je, “u vašoj hotelskoj sobi.”

Anna je osjetila kako je obuzima napetost, no Eric je nazdravio uzdignutom čašom. Već je previše popio, a u takvim situacijama nije ga bilo moguće zaustaviti. To je znala i davno prije nego što se udala za njega. Snažno ju je privio.

“Hajde”, prošaptao joj je u uho, tako da je njegov dah osjetila i na bubnjiću. “Na putovanju smo željeli upoznati nove ljude, nije li tako?”

Učinilo joj se da bi mogla zaplakati.

Eric je bio u pravu.

Doista mora prestati biti tako naporna.

78. poglavlje

LYNDON JE NA STOL STAVIO JOŠ DVA PIVA.

“Mislio sam da moji izvori neće imati mnogo informacija o Sylviji i Malcolmu Rudolphu, no prevario sam se”, rekao je, pa se umorno spustio za stol

“Doista su blizanci?” upitao je Jacob dok je otvarao bocu, treću po redu. Zahvaljujući vremenskoj razlici, već se osjećao prilično pijanim.

“Da, doista jesu. Rođeni u razmaku od petnaest minuta. Zašto pitaš?”

Jacob se prisjetio snimke iz stockholmskog Muzeja suvremene umjetnosti, para koji se grlio, njezine ruke u njegovim hlačama.

“Ne znam”, rekao je i otpio velik gutljaj piva.

“Najzanimljivija stvar dogodila se kad je blizancima bilo trinaest godina.”

Lyndon je podignuo bocu i otpio nekoliko gutljaja. Jacob je primijetio kako mu ruka drhti. Koliko je zapravo bolestan?

“Prije jedanaest godina njihovi su roditelji, Helen i Simon Rudolph, ubijeni u krevetu.”

Jacob ga je pogledao u nevjerici.

“Nemoj mi reći”, rekao je. “Dopusti da pogodim. Bili su goli i imali prerezan

vrat?”

FBI-ev se agent zacerekao.

“Upravo tako. Spavaća soba navodno je izgledala poput klaonice. Krvi je bilo posvuda.”

“Tko ih je ubio?”

Lyndon Crebbs odmahnuo je glavom.

“Slučaj nikada nije riješen. Otac je trgovao umjetninama. Govorkalo se da je u kontejnerima koji su putovali od Južne Amerike do SAD-a prevezio i više toga, a ne samo renesansne slike, no ništa nikada nije dokazano.”

Domišljatosti narkokartela nije bilo granica.

“Što je bilo s klincima?”

“Za njih se brinuo netko od rođaka. Prema mojem izvoru, neki majčin bratić, no ne znamo mu ime.”

Jacob je popio još piva.

“Čini se da su bili prilično imućni”, rekao je.

“Imaš pravo”, rekao je Lyndon. “Izgleda da su živjeli u nekakvoj vili ili palači, kući na imanju malko manjoj od Pentagona. Danas u njoj ne živi nitko, a u vlasništvu je neke agencije koja se bavi rješavanjem bankrota.”

“Daleko je odavde?”

“Zapravo i nije. Odmah sjeverno od Santa Barbare. Zašto?”

“Doznao si i nešto o dečku, Williamu Hamiltonu?”

Lyndon je samo prijezirno otpuhnuo.

“Prošle godine za Božić baš i nije bio u Rimu. Nikada nije ni imao putovnicu. Nikada nije izišao iz SAD-a.”

Jacob je zdvojno zastenjao.

“Imam adresu u Westwoodu,” rekao je Lyndon, “ali ne znam živi li i sada ondje. Rudolphovi su se također često vrzmali tim kvartom. Izgleda da su studirali umjetnost na UCLA-u, osnovali nekakvu umjetničku skupinu pod nazivom Društvo za bezgraničnu umjetnost...”

Jacob je iznenada shvatio da više ne može uspravno sjediti. Pogledao je na ručni sat.

Upravo se probudila, pomislio je. Brodovi ulaze u pristanište Gamla Stan i izlaze iz njega pod prozorima njezine dnevne sobe, sunce je visoko na nebu već satima, a ona sjedi na sofi i promatra jedra kako se vijore na vjetru, pije kavu i jede palačinke...

“Dođi, pomoći ću ti da se ispružiš na sofi”, rekao je Lyndon Crebbs.

Nedjelja, 20. lipnja

Kopenhagen, Danska

79. poglavlje

PADALA JE KIŠA.

Dessie je sjedila kraj prozora u prepunome kafiću u Strogetu, dugačkoj pješačkoj ulici, i gledala prolaznike s kišobranima i kabanicama. Oko nje su sjedile obitelji s malenom djecom, danas u gradu jer je bio vikend, a djeca su spavala u kolicima ili sjedila u dječjim stolicama i gugutala, dok su majke pile kavu s mlijekom, a očevi nedjeljno pivo.

“Slobodno?”

Podignula je pogled.

Neki mladi otac razbarušene plave kose jednom je rukom držao malenu djevojčicu i već je bio zauzeo mjesto na suprotnoj strani stola.

“Nije”, rekla je žurno. “Čekam nekoga. Samo što nije došao.”

Otac je ustao i sažalno je pogledao.

Za tim je stolom sama sjedila već više od sata.

Nils Thorsen, novinar crne kronike u danskome listu *Extra-Avisen* odabran je kao primatelj one posebne razglednice. Tom činjenicom bio je oduševljen koliko i ona kada ju je primila u Švedskoj.

Tijekom protekla dvadeset četiri sata njih su dvoje analizirali sve pojedinosti, slike i dokaze koje je Jacob ostavio nakon što je nestao.

Približno prije sat vremena njega su pozvali u redakciju: poslijepodnevnom poštom za njega je stiglo pismo. Bijela izdužena omotnica, naslovljena velikim tiskanim slovima.

Dessie je gledala kako se onaj otac vraća supruzi, kako nešto govori i glavom pokazuje prema njoj.

Spustila je pogled i pretvarala se da ih nije vidjela.

Zapravo je imala mnogo toga zajedničkoga s Nilsom Thorsenom.

Bavili su se istim poslom, imali iste interese, čak i ista moralna načela. Osim toga, nije bio ni ružan. Možda malko proćelav...

Zašto prema njemu ne može osjetiti isto što i prema Jacobu Kanonu?

Polagano je podignula kosu, učvrstila je kemijskom olovkom te se ponovno posvetila razglednici koja je ležala pred njom.

Tivoli. Zabavni park usred Kopenhagena. Razglednica je poslana kada su

Rudolphovi bili u pritvoru u Stockholmu.

Morala se suočiti s činjenicama.

Koliko je god željela vjerovati Jacobu, njegova teorija nije držala vodu.

Sylvia i Malcolm Rudolph nisu krivi.

U najmanju ruku nisu poslali tu razglednicu, a nisu poslali ni pismo koje je Nils sada već po svojoj prilici i otvorio.

Zašto je dopustila da je uvjeri u suprotno?

Ljudi dopuštaju da ih drugi uvjere u svašta. I nešto, bilo što, bolje je od života bez značenja i smisla. Upravo zbog toga postoji religija, i navijačke udruge, kao i mučitelji koji se dobrovoljno javljaju u službu diktatora.

I kao znanstvena istraživačica i kao novinarka uvijek se u svemu povodila za načelom propitivanja svega: istraživanja. Kritičkog razmišljanja. Nikada ništa nije uzimala zdravo za gotovo.

Odjednom ju je čežnja iznutra počela peći poput užarenog željeza.

Oh, Jacobe, zašto nisi ovdje?

80. poglavlje

“ISPRIČAVAM SE”, REKAO JE NILS THORSEN. OTRESAVŠI KIŠU S NEPROMOČIVOG kaputa sjeo joj je nasuprot. “Potrajalo je čitavu vječnost.”

Odmah je naručio još jedno pivo.

“Snimka načinjena polaroidom?” upitala je Dessie.

Novinar je puloverom obrisao naočale i pred nju položio kopiju mutne fotografije.

Prostor se nije najbolje vidio, a fotografija je bila i pogrešno fokusirana. Bilo je teško odrediti što točno prikazuje.

Žmirkajući, Dessie ju je bolje promotrila.

Netko ju je snimio iz vrlo niskoga kuta. Vidio se donji dio kreveta, no nije bilo jasno što je na njemu.

“Pronašli su gdje je to snimljeno?” upitala je.

“Samo je pitanje trenutka”, odgovorio je Nils. “Mora biti neka hotelska soba. Pogledaj sliku u pozadini, nitko kod kuće ne bi imao nešto tako ružno.”

“Jesu li... na krevetu ljudi?” upitala je Dessie.

Nils Thorsen stavio je naočale. Ruke su mu drhtale.

“Ne znam”, rekao je.

Prinijela je snimku licu. Posteljina, nešto odjeće, torbica i...

Iznenada joj se ukazala noga, nečije stopalo, pa još jedno, zatim još jedno.

Instinktivno je odmaknula sliku od očiju.

Tu je bilo i ljudi, dvoje.

Sve kao da je ukazivalo na činjenicu da više nisu živi.

“Doista misliš da je to imitacija nekog umjetničkog djela?” upitao je Danac.

“To je nemoguće odrediti”, promumljala je Dessie.

Odgurnula je tu užasnu sliku i počela pregledavati najpoznatije danske umjetnine.

Mala sirena, kip koji se nalazi u kopenhaskoj luci, očito je najpoznatije dansko djelo. No bilo je tu i umjetnika iz Skagenske škole, pa kubist Vilhelm Lundstrom, i još mnogo njih.

Podignula je kosu s čela. Mnoge druge fotografije bilo je vrlo jednostavno povezati s određenim umjetničkim djelima.

Ovo nije bila jedna od njih.

Odjednom je osjetila neodoljivu želju da cijela ta priča već jednom završi i ostane iza nje.

81. poglavlje

Los Angeles, SAD

“HEJ, POSPANČE, JOŠ SI ŽIV?”

Jacob je otvorio oči, a da u tom trenutku ni približno nije znao gdje se nalazi.

Strop s velikom vlažnom mrljom.

Brujanje isluženog klima-uređaja.

Jak miris kave uvukao mu se u nosnice, miris uz koji se nije budio već pola godine.

“Ah, tu si. Imam i par novosti.”

Sjeo je na kvrgavu sofuu u dnevnoj sobi Lyndona Crebbsa. Bila je tek neznatno udobnija od onog naslonjača u zrakoplovu na transatlantskome letu.

FBI-ev agent dodao mu je šalicu s vrućom instant-kavom.

“Imam ime skrbnika koji se nakon smrti roditelja pobrinuo za klinge Rudolphovih”, rekao je. “Jonathan Blython, majčin bratić, također iz Santa Barbare.”

Jacob je uzeo šalicu, otpio gutljaj i odmah se opekao.

“Izvršno”, rekao je. “Misliš da bi rado primio neformalnog posjetitelja?”

“Sumnjam”, rekao je Lyndon. “Mrtav je već tri godine.”

Jacob se istog trenutka razbudio.

“Neočekivana i nasilna smrt?”

Lyndon je kimnuo.

“Pronađen je prerezana grla na parkiralištu u Vista del Maru, s nekom prostitutkom. Stvar je upisana kao pljačka s nasilnim ishodom. Nitko nije uhićen.”

“Prije tri godine, kažeš...”

“Blizanci su upravo bili napunili dvadeset jednu.”

Jacob je pio gorki napitak i već grčevito tražio hlače, koje su mu bile skliznule pod sofu.

“Mislim da ću krenuti onamo”, rekao je, navlačeći traperice. “Koliko ima do Santa Barbare?”

Oko stotinu pedeset kilometara. Doći ćeš za dva sata izbjegneš li prometnu gužvu. Ali...”

Lyndon Crebbs spustio mu je na rame tešku ruku.

“Prvo ideš pod tuš”, rekao je.

82. poglavlje

Kopenhagen, Danska

ZLOČIN SE DOGODIO U HOTELU U BLIZINI GLAVNOG ŽELJEZNIČKOG kolodvora.

Zdanje je izgledalo kao da je izgrađeno tridesetih godina 20. stoljeća i bilo je podosta jednostavno, na tri etaže, neki bi rekli i otrcano.

Dessie i Nils onamo su stigli istovremeno kada i jedna od forenzičarskih ekipa.

“Pomoći ćemo vam ponijeti opremu”, rekao je Nils Thorsen.

Prijedlog je dočekan s iznenađenjem, ali i bez prosvjeda.

Ispod policijske vrpce prošli su zahvaljujući dopuštenju uniformiranih policajaca koji su bili zaduženi za to da onemoguće pristup novinarima i znatiželjnicima.

Tijela su pronađena u dvokrevetnoj sobi na najvišem katu.

Dessie je primijetila da u hodnicima nema sigurnosnih kamera.

Dvojica forenzičara već su bili počeli pregledavati prostoriju jarko osvijetljenu raznoraznim svjetiljkama. Dessie je po mirisu zaključila da su tijela još uvijek ondje. Prostorijom se vrmala i nekolicina detektiva. Neki od njih u rukama su imali notes, drugi fotoaparati ili kameru.

Dessie se naglo zaustavila točno ispred vrata. Pridigla se na prste da bolje vidi iza jednog od policajaca u civilu, a kada se on nagnuo u stranu, ukazao joj se pogled na krevet.

Ostala je bez daha.

Muškarcu su genitalije bile odrezane i strpane u usta.

Ženi je bio rasporen trbuh, a utroba izvučena i položena među noge. U grlo joj je bila ugurana prazna čaša za pjenušac.

Dessie se okrenula i uhvatila za zid, da zadrži ravnotežu.

“Što je bilo?” upitao je Nils Thorsen.

“Pogledaj sam”, rekla je i stala u stranu, da ga propusti.

Thorsen je počeo hvatati zrak, a zvuk koji je ispustio podsjećao je na početak povraćanja. Posrćući je ustuknuo od vrata.

Dessie je ponovno prišla vratima i prisjetila se prizora u onoj kući u Dalarou. Sličnost je bila nevjerojatna.

Dva leša, muški i ženski, prerezana grla.

Iako je dotada mislila da takvo što nije moguće, ovaj je prizor bio još jezovitiji i odvratniji.

“Koje su nacionalnosti?” upitao je jedan forenzičar.

“Amerikanci”, odgovorio je jedan od detektiva. “Iz Tucsona, u Arizoni. Anna i Eric Heller, tek vjenčani. Po svoj prilici na medenome mjesecu.”

Dessie je osjetila još snažniju potrebu za povraćanjem.

Osim okrutnog sakaćenja, ništa nije ukazivalo na to da su tijela možda postavljena na osobit način. Ležala su na krevetu bez nekakva posebnog rasporeda, kao da su samo tako bačena onamo, ili čak kao da su samo tako zaspala.

Ovo nipošto nije bila nikakva mala sirena. Nikakav prizor iz Skagenske škole. Izvadila je mobitel i nazvala Gabriellu.

Detektivka se javila uobičajenim mrzovoljnim glasom.

“Jesu li Sylvia i Malcolm još uvijek u hotelu Grand?” upitala je Dessie.

“Nisu napuštali apartman.”

“Posve si sigurna?”

“Novinari su opsjeli cijeli hotel, njih dvoje ne mogu se ni pomaknuti, a da za to ne dozna cijeli svijet. Andrea Friedrichs ima pune ruke posla s prodajom prava na cijeli cirkus najboljem ponuđaču. Znaš ono: ‘prema istinitoj priči’...”

Dessie je sklopila oči.

“Čula si za Kopenhagen?” upitala je.

“Čista jeza, koliko sam čula”, odgovorila je Gabriella.

“Ovo je drukčije”, rekla je Dessie. “Još odvratnije. Ne bih rekla da se radi o istim ubojicama. Ovo je netko drugi.”

S druge strane veze nekoliko se trenutaka nije čulo ništa.

“Ili možda Rudolphovi nikada i nisu nikoga ubili”, rekla je Gabriella.

Dessie nije znala što bi rekla.

“Moraš razmotriti mogućnost da je Jacob pogriješio”, rekla je Gabriella. “Sve ukazuje na činjenicu da su Sylvia i Malcolm nedužni.”

Da, toga je posve svjesna.

“Možda ih je samo snašla nevjerojatna nesreća”, nastavila je Gabriella. “Možda su se jednostavno u pogrešno vrijeme našli na pogrešnome mjestu. Ili im netko svojski želi podmetnuti ubojstva.”

Dessie se sklonila u stranu i propustila ekipu hitne pomoći s nosilima.

“Ili su možda krivi”, rekla je Dessie. “Netko gotovo posve vjerno oponaša njihova ubojstva, samo ne tako pomno promišljeno.”

“A taj ‘netko’”, rekla je Gabriella, “bio bi... tko?”

83. poglavlje

Santa Barbara, SAD

TRAŽEĆI DOBIVENU ADRESU, DOŠAO JE DO DIVOVSKIH VRATA U OGRADI na završetku ceste.

Na mjedenoj ploči koja je u međuvremenu izgubila sjaj stajalo je da se iza vrata nalazi "Palača", s vrlo velikim "P".

Ovdje nije bilo mjesta lažnoj skromnosti.

Jacob je još nekoliko trenutaka sjedio u automobilu i promatrao okoliš.

Kružeći ulicama Montecita, shvatio je da se radi o pravoj maloj igraonici bogatih i slavni.

Svugdje su se uglavnom nalazile vrlo kićene vile podignute u svojevrsnom mediteranskom stilu, s raskošnim ulazima i slikovitim bugenvilijama.

Ova je kuća bila drukčija.

Zidovi su bili visoki nekoliko metara, nepristupačni i granitno sivi. Širili su se prema brežuljcima, sve dokle je sezao pogled. Toliko su dobro štitili unutrašnjost da nije imao pojma što bi se moglo nalaziti s njihove druge strane.

Palača, malo sutra.

Zaključao je automobil i prišao interfonu lijevo od ulaza.

"Si?" začulo se kroz pucketanje veze.

Znači da nekoga ipak ima.

"Hola", rekao je Jacob. "Govorite engleski?"

Jacob je imao mnogo divnih odlika. No dar za jezike nije bio među njima.

"Si. Da."

"Ja sam Jacob Kanon, iz njujorške policije. Volio bih vam postaviti nekoliko pitanja u vezi s obitelji Rudolph."

"Uđite!" glasio je odgovor, a vrata su se počela polagano otvarati.

Doista će biti tako jednostavno?

Vratio se do automobila, njime ušao na imanje, te se odjednom našao u posve drugome svijetu.

Pošljunčani prilaz vodio je kroz šumoviti krajolik. Nigdje nije vidio ni traga nekakvoj palači.

No pedeset metara dalje, s lijeve strane, nalazila se malena čuvareva kućica u tudorskome stilu. Ugledao je otvorena vrata, a neki postariji Meksikanac šepajući je izišao na put.

Jacob se ponovno zaustavio i izišao.

"Policija iz New Yorka?" upitao je Meksikanac uz širok osmijeh. Ispružio je ruku i predstavio se kao Carlos Rodriguez.

"Nemate pojma koliko dugo čekam", rekao je.

"Što čekate?" upitao je iznenađeno Jacob.

“Ni dana prerano”, rekao je Meksikanac, pa se žurno prekrižio. “Ubojstvo gospodina i gospođe predugo je neriješeno!”

Jacob se pomnije zagledao u tog muškarca. Na sebi je imao plavi kombinezon i gumene čizme. Bio je mršav i žilav. Kosa mu je bila prošarana sjedinama, a moglo mu je biti negdje između 65 i 70 godina.

“Znači, poznavali ste obitelj Rudolph?” upitao je Jacob.

“Poznavao?” uskliknuo je Carlos Rodriguez. “Ovdje sam zaposlen kao vrtlar već više od trideset godina. Bio sam ovdje i kad su ubijeni.”

84. poglavlje

CARLOS RODRIGUEZ I NJEGOVA SUPRUGA CARMELA ŽIVJELI SU U TOJ kućici na imanju otkako se on u proljeće 1975. vratio iz Vijetnama. Ondje im je odraslo oboje djece. Sin studira medicinu na Northwesternu, dok im je kći partnerica u jednoj odvjetničkoj tvrtki u Seattleu.

Dao mu je i posjetnicu s adresom i brojem mobitela.

“Djeca su budućnost”, rekao je *senor* Rodriguez. “Imate djecu?”

“Ne”, rekao je Jacob kratko, pa spremio posjetnicu u stražnji džep traperica. “Ali zanimaju me djeca bračnog para Rudolph. Što je bilo s njima nakon ubojstva?”

Vrtlar je s gađenjem coknuo jezikom.

“Za blizance se brinuo *senor* Blython”, rekao je. “Odveo ih je u Los Angeles, u kuću koju je kupio na Beverly Hillsu.”

Meksikanac mu je prišao i stišao glas, kao da bi ih netko među silnim borovima mogao čuti.

“*Senorita* i Mali zapravo se nisu željeli preseliti”, rekao je. “Htjeli su ostati u svojoj sobi, no o tome je odlučivao *senor* Blython, jer je ipak bio njihov skrbnik. Ovdje je bez djece bilo jako pusto...”

Oči su mu se ovlažile, no ubrzo se pribrao.

“No sve se ipak razvijalo kako treba”, rekao je. “Upisali su se na sveučilište UCLA i počeli studirati umjetnost. Usput, hoćete li ući i sjesti? *Mi* *mujer* ispekla je kolač.”

Rukom je pokazao prema kućici.

“Hvala, ali neću”, rekao je Jacob. “Tko je danas vlasnik ovog imanja?”

Prisjetio se da mu je Lyndon spomenuo kako je u rukama neke agencije specijalizirane za bankrote.

Lice Carlosa Rodrigueza odmah se smrknulo.

“Imanje su naslijedila djeca, kao i sve ostalo: slike, nakit, dionice i tvrtke. Jonathan Blython trebao je upravljati njihovom imovinom dok ne napune dvadeset jednu godinu. No kad je osvanuo taj dan, novca više nije bilo.”

Jacob ga je upitno pogledao.

“Skrbnik ih je prevario?”

“*Todo!* Do posljednjeg novčića. Kuća je prodana na dražbi. Tvrtka koja ju je kupila namjeravala ju je pretvoriti u konferencijski centar. Nasreću, bankrotirala je zbog financijske krize.”

“Što su na sve to rekli Sylvia i Malcolm Rudolph?”

Muškarčev pogled kolebljivo je skrenuo na drugu stranu.

“Nisu mogli nastaviti studirati, jer nije bilo novca za školarine, pa su se morali zaposliti. Ali izvrsno su se snašli!” ponovio je.

Jacob je stisnuo zube: kad bi starac samo znao...

“Kad ste ih posljednji put vidjeli?”

Carlos Rodriguez nije morao dugo razmišljati o odgovoru.

“Onaj vikend prije nego što je kuća prodana na dražbi”, rekao je. “Došli su pokupiti pokoju uspomenu, albume i slične stvari. Dakako, nisu smjeli odnijeti ništa vrijedno...”

“Oboje su došli?”

“I Sandra”, odgovorio je vrtlar. “Sandra Schulman, Sylvijina najbolja prijateljica, ona je uvijek bila s njima. Tada su se zadržali tek koji sat, a onda su otišli, usred noći... Zasižno im je bilo teško... oprostiti se od doma u kojem su odrasli...”

Jacob se suzdržavao: nema sad vremena za muke i bol sirotih blizanaca.

“A onda je ubijen Jonathan Blython”, rekao je, ne bi li pokrenuo nastavak priče.

Carlos Rodriguez samo je prijezirno otpuhnuo.

“Ako se čovjek druži s *putas*”, rekao je, “što se uopće može očekivati?”

“Na što je potrošio novac?”

“Zasižno na *putas*, što bi čovjek kao ja znao o takvim stvarima?”

Jacob je odustao od te teme.

“A glavna zgrada...” rekao je. “Još je tu?”

Na licu Carlosa Rodrigueza ponovno se pojavio širok osmijeh.

“*Pero claro que si!* Više, dakako, nisam službeno zaposlen ovdje. Živimo od moje mirovine, ali brinem se za Palaču baš kao i kad su ovdje živjeli gospodin i gospođa, o da, itekako se brinem...”

“Možete li mi pokazati kako izgleda?” upitao je Jacob.

“*Si, claro!*”

Brzo je odšepao u kućicu i vratio se s ključevima.

“Što želite vidjeti?” upitao je.

“Spavaću sobu”, rekao je Jacob. “Mjesto na kojem su našli ubijene Helen i Simona Rudolpha.”

LYNDON JE IMAO PRAVO.

Kuća je bila fantastično velika, kao iz kakvog horora čija se radnja odvija negdje u engleskoj provinciji.

Moguće je da je *senor* Rodriguez davao sve od sebe da zdanje održi u što boljem stanju, no taj šepavi starac nije imao baš nikakvih izgleda u borbi protiv vjetra, vlage, korova i bršljana. Više dijelova rešetkastih prozora bilo je razbijeno i nazubljeno. Jedan je prozorski okvir ispao i više nije bio učvršćen, pa je blago škripao na vjetru.

“Struja je isključena”, rekao je, kao da se ispričava, pa otključao hrastova vrata.

Jacobovi koraci stali su odjekivati u velikom kamenom predvorju. Napola otvorena vrata vodila su u visoke sobe i mračne hodnike.

Načas je zavirio u više različitih prostorija.

Činilo se da je cijelo zdanje ispražnjeno. Jacob je u knjižnici u kojoj nije bilo knjiga primijetio tek jednu zavjesu.

“Glavna spavaća soba nalazi se na katu.”

Veličanstveno zavojito stubište vodilo je do privatnijih dijelova vile.

Blijedi pravokutnici na zidovima ukazivali su na mjesta na kojima su nekoć visjele slike.

Ofucana sofa u stilu rokokoja, iz koje je virio meki materijal, stajala je posve sama i posve prašnjava na početku hodnika na katu.

“Samo ravno”, rekao je Carlos Rodriguez.

Krevet je i dalje bio na istome mjestu, raskošno ukrašen i s četiri stupa, bez zastora i posteljine. Osim njega, u sobi nije bilo više ničega.

“To se, znači, odigralo ovdje?” rekao je Jacob.

Carlos Rodriguez je kimnuo.

“I vi ste te noći bili ovdje?”

Ponovno je kimnuo.

“Što ste vidjeli?”

Starac je s mukom progutao slinu.

“Užasne stvari”, rekao je. “Mnogo krvi. Gospodin i gospođa ležali su mrtvi u tom prelijepom krevetu. Bili su bez odjeće, vjerojatno su spavali kada se to dogodilo.”

“Jeste li iz blizine vidjeli ozljede?”

Muškarac je kažiprstom prešao preko grla.

“Duboke rane”, rekao je. “Gotovo do kosti sa stražnje strane vrata.”

I nehotice je zadrhtao. Jacob ga je pažljivo promatrao.

“Kako to da ste došli ovamo, u spavaću sobu gazde i gazdarice, pa još usred noći? To je bilo uobičajeno?”

Odbacio je i samu takvu pomisao.

“Ne, ne, spavao sam, baš kao i moja obitelj, kad je pozvonila *senorita*.
Odmah sam pojurio ovamo.”

“Znači, vi ih niste pronašli?”

“Ne, ne, nisam ja, nego mala Sylvia.”

Ponedjeljak, 21. lipnja

86. poglavlje

Kopenhagen, Danska

OVDJE SE JASNO NAZIRE OBRAZAC.

Dessie se neprestano činilo da sve jasno vidi, no samo na nekoliko trenutaka.

A onda bi joj se ponovno našlo izvan domašaja.

Sjedila je na nenamještenome krevetu u hotelskoj sobi, a snimke i razglednice bile su raspoređene posvuda oko nje, sve te Jacobove izgužvane kopije. Uzimala ih je iako je sve vidjela već stotinu puta, možda i više, sve zgrade i ljudi i pojedinosti već su joj bili urezani u sjećanje.

Ona razglednica iz Amsterdama, prikaz neugledne zgrade na adresi Prinsengracht 267, kuće u kojoj se Anne Frank skrivala tijekom rata i gdje je napisala glasoviti dnevnik.

Potom Rim i Madrid: Kolosej i Las Ventas, gladijatori i borbe s bikovima. Pozornice za predstave koje se temelje na ubijanju.

Pariška razglednica prikazivala je palaču La Conciergerie, legendarnu čekaonicu za giljotinu.

Berlinska je imala sliku Hitlerova bunkera, posljednjeg utočišta najslavnijeg neuspjelog slikara u povijesti.

Razglednica iz Stockholma prikazivala je glavni trg Stortorget, poprište *stockholmskog krvoprolića*.

Ali tri razglednice nikako se nisu uklapale u taj obrazac.

Park Tivoli u Kopenhagenu?

Olimpijski stadion za ljetne igre u Ateni 2004. godine?

Ili ona bezimena trgovačka ulica u Salzburgu?

Kakve veze imaju sa smrću?

Dessie je kopije ponovno odbacila na krevet.

Je li moguće da samo zamišlja taj obrazac?

Je li glupo pokušavati unijeti kakav-takav red u način razmišljanja tih bolesnika?

Ustala je i prišla prozoru. Kišu je zamijenila magla. Automobili i bicikli pod njom su prelazili trg Kongens Nytorv.

Zašto se uopće trudi?

Jacob ju je napustio. Iz novina joj se sada nisu javili već danima.

Kod kuće ne nedostaje nikome.

Biti ili ne biti.

Kao da čovjek bira hoće li živjeti ili umrijeti.

Je li to moguće birati? A u slučaju da jest, kakav točno život?

Znala je da može činiti što god poželi, nastaviti kopati po toj priči ili se vratiti kući, uplesti se još dublje ili dići ruke od svega.

Posve bez obzira na to što drugi misle i kako razmišljaju o njoj, što ona sama zapravo želi?

Okrenula se i pogledala kaos na krevetu.

Jacob nije uspio doći u kontakt s onom austrijskom novinarkom. Nije došao do kopije snimke leševa u Salzburgu.

Zamišljeno je prišla mobitelu, još ga nekoliko trenutaka držala prislonjena na prsima, a zatim je nazvala službu međunarodnih informacija.

Desetak sekundi kasnije zazvonio je telefon na centrali *Salzburger Tageszeitunga*.

“Ich suche Charlotta Bruckmoser, bitte”, rekla je Dessie.

87. poglavlje

NAKON NEKOLIKO ŠKLJOCAJA NA LINIJI, JAVILA JOJ SE AUSTRIJSKA NOVINARKA. Dessie se predstavila.

“Prije nego što počnem, ispričavam se na ovom pozivu i uznemirivanju”, rekla je na nedostatnome njemačkom jeziku, koji je učila još u školi.

“Nemam vam što reći”, rekla je novinarka, ali se nije doimala ljutitom. Tek opreznom.

“Posve vas razumijem”, rekla je Dessie. “Znam što ste proživjeli. Ja sam primila i razglednicu i sliku u Švedskoj.”

“Čitala sam o tome”, rekla je Charlotta Bruckmoser.

“Eto, vidite”, rekla je Dessie, te joj sve ispričala. O fotografijama koje oponašaju glasovita umjetnička djela, uz nekoliko iznimaka, o razglednicama s prikazima mjesta na kojima se miješaju smrt i umjetnost, ponovno uz nekoliko iznimaka, o Jacobu Kanonu i ubijenoj kćeri, o Sylviji i Malcolm Rudolphu, njihovim alibijima i Jacobovoj uvjerenosti da su upravo oni, unatoč svemu, ubojice s razglednice.

Izostavila je jedino noć koju je s Jacobom provela u njegovoj sobi u hostelu.

Dva kratka zvučna signala u slušalici govorila su joj da je netko pokušava dobiti, no samo je nastavila razgovarati.

Nakon što je završila, Charlotta Bruckmoser još je nekoliko trenutaka šutjela.

“U novinama nisam pročitala ništa od toga”, rekla je na koncu.

“Niste,” rekla je Dessie, “a sumnjam da biste mogli dobiti i potvrdu iz službenih izvora.”

“A vi, što vi mislite?” upitala je oprezno novinarka. “Jesu li Rudolphovi krivi?”

Dessie je odgovorila tek nakon nekoliko trenutaka.

“Doista više ne znam.”

Ponovno tišina.

“Zašto mi sve to pričate?” upitala je Austrijanka.

Ponovno zvučni signal. Netko je hitno želi dobiti.

“Zbog slika koje ste dobili”, odgovorila je Dessie. “Uistinu bih voljela pogledati što ste dobili.”

“Mailom ću vam poslati i razglednicu i pismo i sve”, rekla je Charlotta Bruckmoser.

Četiri sekunde kasnije Dessie je, zahvaljujući zvučnome signalu, doznala da je dobila poštu.

Krvi je bilo po cijeloj sobi, kao da su žrtve puzale uokolo dok nisu iskrvarile. Dvije lampe bile su razbijene. Tijela su pala prema naprijed, na bok, približno na metar razmaka na podu.

“Postoji li neka austrijska slika ili skulptura koja tako izgleda?”

“Ne bih rekla,” rekla je Austrijanka, “no nisam stručnjak za ta pitanja.”

Dessie je otvorila kopiju omotnice i pogledala adresu, napisanu istim onim velikim tiskanim slovima kao i ostale. No na poledini se nalazilo nešto što dotada nije vidjela: devet brojki napisanih u žurbi.

“Taj broj na poledini,” upitala je Dessie, “što bi trebao značiti?”

“To je telefonski broj”, odgovorila je Charlotta Bruckmoser. “Pokušala sam nazvati. Broj jedne pizzerije u Beču. Policija je zaključila da nema baš nikakve veze sa slučajem.”

U tom trenutku ponovno je začula obavijest o prispjeloj poruci. Osjetila je kako joj se steže želudac.

To mora biti Jacob, odzvanjalo joj je u glavi. Poslao mi je mail jer mu nedostajem.

Poruka je bila od Gabrielle.

Pokušala sam te nazvati. Novo dvostruko ubojstvo, u Oslu.

“Moram ići”, rekla je Dessie i prekinula razgovor s Charlottom Bruckmoser.

88. poglavlje

Los Angeles, SAD

KOMPLEKS SVEUČILIŠTA UCLA BIO JE VELIK POPUT OMANJEG GRADA pristojne veličine na Srednjem zapadu. Više od 30.000 studenata, oko 200 zgrada, više od 50.000 kandidata svake godine.

Jacob je u GPS ukucao Charles E. Young Drive, navodno adresu sjevernog dijela kompleksa, gdje je bio Fakultet za likovnu umjetnost i arhitekturu.

Prstima je prolazio kroz kosu dok je pokušavao slijediti upute šupljeg glasa iz uređaja, te se, posve prirodno, izgubio. Stoga je otvorio prozor i nekolicinu dugokosih tipova s ruksacima upitao gdje je Umjetnost. Dobio je jezgrovite i točne upute.

Parkirao se kraj nekoliko zgrada privlačnih koliko i ona Dessiena betonska predgrađa južno od Stockholma. Provjerio je adresu među bilješkama Lyndona Crebbsa: da, to je to.

Osoba kojoj se trebao javiti, Nicky Everett, čekala ga je na stubama ispred broja 240. Mladić je na sebi imao lagane svijetle hlače, golfersku košulju, dokersice i naočale bez okvira.

Jacob dotada nije upoznao nikoga tko radi na doktoratu s područja konceptualne umjetnosti, ali je vjerojatno ipak očekivao nekoga smetenijeg i bradatijeg.

“Hvala što ste odvojili malo vremena da me primite”, rekao je Jacob čim se oporavio od iznenađenja.

“Vjerujem u umjetnost koja prenosi poruku”, rekao je Nicky Everett ozbiljno, promatrajući ga kroz besprijekorno čiste naočale.

“Ovaj...” rekao je Jacob. “Poznavali ste Malcolma i Sylviju Rudolph?”

“Ne bih baš upotrijebio perfekt”, rekao je Everett. “Iako više nismo u fizičkome kontaktu, postoje i drugi oblici povezivanja.”

Jacob se nakašljao.

“Možemo li možda sjesti?” upitao je, rukom pokazujući prema klupama kraj vrata.

Sjeli su u hlad nekoliko krhkih stabala.

“Ako sam dobro shvatio, ovdje ste studirali istovremeno s blizancima Rudolph do trenutka kada su napustili studij?”

“Svakako”, rekao je Everett. “Sylvia i Mac bili su predvodnici na svome području.”

“A to je bilo...?”

“Dopustite da citiram Sola LeWitta: ‘U konceptualnoj umjetnosti ideja ili koncept najvažniji je aspekt djela. Ideja postaje strojem koji proizvodi umjetnost.’”

Jacob se silno trudio da shvati.

“Znači da i događaj, ili niz događaja, mogu biti umjetničko djelo?” upitao je.

“Apsolutno. I Mac i Sylvia bili su čvrsto odlučili svoj rad dovesti do krajnjih granica.”

Jacob se prisjetio Dessiene priče o studentici umjetnosti koja je za ispitnu predstavu glumila napadaj psihoze, te o mladiću koji je uništio vagon podzemne željeznice i svoje djelo nazvao “Zapišavanjem teritorija”. Te slučajeve sada je opisao Nickyju Everettu.

“Je li moguće da su Rudolphovi učinili takvo što?”

Nicky Everett čvršće je nataknuo naočale na nos.

“Oni su bili daleko temeljitiji i pedantniji u izričaju. Sve što ste mi ispričali zvuči podosta površno.”

Jacob je prstima prošao kroz kosu.

“Onda mi”, rekao je, “objasnite ovo: kako takve stvari mogu biti umjetnost?”

Student ga je pogledao krajnje indiferentno.

“Smatrate da bi umjetničko djelo trebalo izvjesiti na zid i prodati na komercijalnome tržištu?”

Jacob je uvidio koliko je to uzaludan smjer vođenja razgovora te je promijenio temu.

“Osnovali su umjetničku skupinu, Društvo za bezgraničnu umjetnost...”

“Bio je to nekakav projekt na internetu, čini mi se da od svega na koncu nije bilo ništa.”

“Kakav im je inače bio društveni život? Obitelj, prijatelji, mladići, djevojke...?”

Činilo se da Nicky Everett ne razumije pitanje, kao da je i sama pomisao da raspolaže tako nevažnim činjenicama posve apsurdna.

“Znate li je li im bilo žao kad im je umro staratelj?”

“Tko?”

Jacob je odustao.

“U redu”, rekao je i ustao. “Šteta je što si nisu mogli priuštiti da ostanu ovdje. Zamislite samo svu nevjerojatnu umjetnost koju su ovdje mogli stvoriti...”

Okrenuo se prema automobilu.

Nicky Everett također je ustao i sada mu se na licu prvi put ukazao iskren izraz.

“Nisu si mogli priuštiti? Sylvia i Mac bili su izvanserijski nadareni. Oboje su imali stipendiju. Nisu imali problema sa školarinom.”

Jacob je zastao kao ukopan.

“Nisu imali problema...? Zašto su onda napustili sveučilište?”

Nicky Everett nekoliko je puta zatreptao, a to je bio pouzdan znak da je uzrujan.

“Stvorili su djelo pod naslovom ‘Tabu’ i zbog toga su izbačeni. To je svakako ukazalo na buržoaska ograničenja licemjernosti društva u kojem živimo, kao i ove ustanove.”

Jacob ga je samo nijemo promatrao.

“Što su učinili? Zbog čega su izbačeni?”

Nicky Everett s mukom je progutao slinu.

“Učinili su nešto što je bilo posve relevantno unutar konteksta djela. Imali su spolni odnos u velikoj vitrini u galeriji.”

89. poglavlje

JACOB JE SJEDIO U AUTOMOBILU S ISKLJUČENIM GPS-om, uz platnenu torbu na suvozačevu sjedalu.

Sve je više bio uvjeren da nešto u vezi s Rudolphovima iz temelja nije u redu.

Što je više doznavao o njihovoj prošlosti, to su postajali neobičnijima.

Krene li od najsvježije informacije, signali koje je uočio na snimci iz Muzeja suvremene umjetnosti bili su ispravni. Sestru i brata veže i erotska veza. Moguće je da ljudi unutar svijeta konceptualne umjetnosti imaju drukčije sklonosti, no u Jacobovoj stvarnosti ipak ne ševiše vlastitu sestru blizanku u javnosti, osim ako ti u glavi ne nedostaje hrpa dasaka.

Nepregledan niz prerezanih grkljana koji su ostavili iza sebe ne može biti plod slučaja. Pitanje samo glasi: što je bila kokoš, a što jaje?

Je li Sylvia otkrila ubijene roditelje, pa je ta trauma utjecala na čitav daljnji tok njezina života? Je li to iskustvo nastojala preboljeti tako što ga je ponavljala, uvijek iznova i unedogled, u formi sablasnih umjetničkih djela?

Ili je možda upravo ona kao trinaestogodišnjakinja ubila oca i majku? Je li to uopće bilo fizički moguće? Je li za to mogla imati dovoljno snage? Vrat je podosta žilav. Prepun je mišića, tetiva i ligamenata. No, najvažnije od svega: zašto bi učinila takvo što?

Već je uzimao zdravo za gotovo da su blizanci ubili beskorisnog staratelja koji im je pronevjerio cjelokupno nasljedstvo.

A tko je Sandra Schulman, prijateljica koju je spomenuo vrtlar? Morat će je potražiti.

Iz nekog nepoznatog razloga pred očima mu se ukazala Dessie Larsson, njezina dugačka kosa i skladan profil, tanki prsti i zelene oči.

Je li novinarska svjetina odustala od iščekivanja ispred njezina ulaza? Je li se vratila uobičajenom rasporedu?

Misli li na njega?

Uzrujano je odbacio te misli.

Sljedeća osoba na popisu bio je onaj mladić koji je tako suludo progonio Sylviju širom Europe, ali koji zapravo nikada nije imao ni putovnicu.

Pokrenuo je automobil i uputio se u potragu za telefonskom govornicom.

Mora nazvati Lyndona Crebbsa.

90. poglavlje

WILLIAM HAMILTON, ODNOSNO BILLY, KAKO SU GA PODOSTA NEMAŠTOVITO zvali prijatelji, otvorio je vrata nakostriješene kose i samo s ružičastim ručnikom oko struka.

“Što je?” upitao je osorno, trepćući prema svjetlu sa stubišta.

“Policija”, rekao je Jacob Kanon i pokazao mu značku. “Smijem ući?”

“Sranje”, rekao je Billy, pa rastvorio vrata.

Jacob je to shvatio kao potvrđan odgovor, te je ušao u stan.

Stan i nije bio tako loš. Nalazio se u Aveniji Barrington, samo koji kilometar od Westwood Villagea i sveučilišnog kompleksa, na vrhu zgrade, a imao je i veliku terasu koja je gledala na bazen u parku iza zgrade. Jacob je izbrojio tri spavaće sobe, a uočio je i pomodnu kuhinju sa šankom i otvoreni plinski kamin.

“Što je pak sada, jebote?”

Billy se spustio na bijelu kutnu sofuu, okrenut prema umjetnoj vatri. Ručnik se rastvorio i tako otkrio njegova preplanula bedra.

“Srce, tko je?” doviknuo je neki ženski glas iz jedne od soba.

“Gledaj svoja posla”, promumljao je samo sebi u bradu.

“Došao sam zbog Sylvije i Malcolma Rudolpha”, rekao je Jacob, pa sjeo na sofuu iako mu to nitko nije ponudio. Billy je samo zastenjao.

“Koji sad kurac...? Već sam odgovorio na hrpetinu idiotskih pitanja! Kada sam to trebao imati toliko vremena da se potucam po Europi? Imam posao, jebote!”

“Čime se baviš?” upitao je Jacob, boreći se protiv instinktivne antipatije koju je osjećao prema mladiću na sofi.

Billy je uspravio ramena.

“Glumim”, odgovorio je.

“Hej!” rekao je Jacob. “U čemu si glumio?”

Ramena su se malko pognula. Ponovno je obrisao nos.

“Usto sam i glazbenik. I radim najjednom televizijskom scenariju...” Jacob je pogledao bilješke koje je dobio od Lyndona Crebbsa. “Sylviju si upoznao dok si studirao glumu na UCLA-i...”

Mladić je raširio ruke.

“U redu, evo kako je to bilo: pokušao sam spasiti Viv od ludog brata. Odnos im se totalno sjebao nakon što je nestala Sandy. On je bio totalno opsjednut Viv. Nastavili su s tom jebenom umjetničkom skupinom i jedno s drugim...”

Jacob ga je prekinuo.

“Nestala? Tko je nestao? Sandra Schulman?”

Bill Hamilton razdraženo je ustao i stao koračati amo-tamo ispred vatre.

“Spremali su se otići u Palaču po ostatak stvari, no ja sam imao audiciju pa nisam mogao ići s njima. Čekali su dva sata, ali Sandy se nije pojavila. Nitko ne zna što joj se dogodilo. Macu je to jako teško palo.”

Jacob je nepomično sjedio, pokušavao spojiti informacije u glavi.

“Malcolm Rudolph i Sandra Schulman bili su par?”

“Još od srednje škole. I ona je potekla iz Montecita, bili su susjedi ili tako nešto...”

“Dušo, s kim to razgovaraš?” doviknula je žena iz sobe. “Ležim i čekam te, pastuše!”

“Zašuti, jebote!” povikao je Billy. “Imam posla!”

Svom snagom protrljao je nos.

Jacob je to shvatio kao znak, te se uputio prema vratima.

“Gdje je Sandra Schulman živjela u trenutku nestanka?” upitao je.

“Kao i Viv i Mac, u nekom stanu na uglu Wilshirea i Veterana. Odlazite? Već idete?”

“Koji broj?”

Billy ga je prijenzirno pogledao.

“A na što vam sličim... na jebeni Google?”

91. poglavlje

JACOB SE VRATIO U WESTWOOD VILLAGE, OSTAVIO AUTOMOBIL na čuvanom parkiralištu, te otišao u isti onaj kafić iz kojeg je ranije tog dana već bio telefonirao. Unutrašnjost je bila uređena pastelnim bojama, kao pedesetih godina. Džuboks je bio digitalni, ali su se s njega čuli samo Elvis i Buddy Holly. Sve konobarice imale su koturaljke.

Otišao je u stražnji dio prostorije te se zatvorio u telefonskoj kabini uređenoj po uzoru na pedesete godine.

Carlos Rodriguez javio se istim onim pucketavim *si* kao i preko interfona pred ulaznim vratima.

“Ovdje je Jacob Kanon”, rekao je Jacob. “Iz njujorške policije...? Jučer smo razgovarali...?”

“*Si, señor. Que pasa?*”

“Samo još jedno pitanje, u vezi sa Sandrom Schulman. Rekli ste da je s njima bila u Palači onog posljednjeg vikenda prije dražbe?”

Odgovor je trebalo malo pričekati.

si? Zašto?”

“Posve ste sigurni?”

“Sandra se ovdje igrala još otkako je bila malena *chiquitita*. Naravno da sam je prepoznao.”

“S njom ste te večeri razgovarali?”

“*Si, claro!* Poljubila me u obraz, ta draga djevojka.”

Jacob je rukom povukao kosu sa čela.

“Rekli ste da su blizanci otišli usred noći. Vidjeli ste kako odlaze automobilom?”

“*Pero clare que si.* Probudili su me. Vrata je moguće otvoriti isključivo ručno, iz ove kućice.”

“Jeste li vidjeli je li Sandra bila u automobilu?”

Usljedila je tišina.

“Bilo je to kasno noću”, odgovorio je na koncu. “Mračno kao u rogu. Nije se

vidjelo ništa u autu.”

“Ali razgovarali ste s Rudolphovima...?”

“Sa *Senoritom*. Ona je vozila.”

“A njezin brat?”

“Čini mi se da je sjedio uz nju...”

“Ali niste vidjeli da je Sandra Schulman napustila imanje?”

Još nekoliko trenutaka tišine.

“Zasigurno je otišla s njima, jer je nisu ostavili.”

Jacob je jednom rukom prekrpio oči.

“Hvala”, rekao je. “To je sve.”

Prekinuo je vezu i u aparat ubacio još novčića.

Lyndon Crebbs javio se nakon što je telefon zazvonio prvi put. “Kako ide, amateru? Jesi li što postigao?”

“Možeš mi provjeriti Sandru Schulman? Posljednja poznata adresa Avenija Wilshire, na uglu Avenije Veteran.”

“Nešto posebno u vezi s njom?”

“Moguće je da je nestala. Ovo shvati kao siguran trag iz anonimnog izvora: moguće je da je pokopana na brežuljcima odmah iznad Montecita. Ja bih je počeo tražiti u parku Palače.”

Jacob je čuo kako škripi olovka starog agenta FBI-a.

“A William Hamilton?” upitao je Lyndon Crebbs dok je pisao.

“Zaviri li losangeleska policija onamo, u spavaćoj će sobi pronaći pravu hrpu snijega.”

Lyndon se stao smijuljiti.

“Usput,” rekao je, “pogledao sam izvještaj o pretresu hotelske sobe Rudolphovih u Stockholmu. Kome je pripadao onaj ključ?”

Jedna konobarica projurila je kraj telefonske govornice s hamburgerom na pladnju visoko iznad glave.

“Ključ?” ponovio je Jacob, pitajući se kako, za ime svijeta, uspijeva održati ravnotežu.

“Ključić koji se spominje pri dnu treće stranice.”

“Kako si to, dovraga, uspio pročitati, Lyndone? Napisan je na švedskome.”

“Adresa je www.tyda.se”, odgovorio je Lyndon Crebbs. “Samo staračka znatiželja.”

Konobarica je izvela piruetu od koje joj je suknja poletjela uvis. Imala je ružičasto donje rublje.

“Ovo je suludo”, rekao je Jacob. “Znaš li zašto su blizanci izbačeni s UCLA-a? Poseksali su se na javnome mjestu.”

“Ah, ta današnja mladež”, rekao je Agent FBI-a. “Sinulo mi je još nešto: što ako postoji još ubojica? Ako su Rudolphovi nadahnuli imitatore?”

“To je i meni palo na pamet”, rekao je Jacob. “Ali se ne uklapa. Na primjer, sadržaj razglednica nikada nije objavljen. Ako postoje druge ubojice, onda

svakako surađuju.”

“Bilo je i izopačenijih stvari”, rekao je Lyndon Crebbs. “Što misliš, kada ćeš se vratiti ovamo?”

Jacob se uozbiljio.

“Ovom prigodom više ne”, rekao je. “Sada odlazim.”

Lyndon Crebbs je zašutio, a šutnja se samo širila. Jacob je sada tapkao u mjestu i nije mogao postaviti jedino bitno pitanje: koliko je točno opasna situacija s rakom prostate?

“Još samo jedna stvar”, rekao je Jacob. “Možeš li potegnuti pokoju vezu i pokušati doznati nešto o Lucy?”

Starac je duboko uzdahnuo.

“Nekako sam mislio da to nikada nećeš tražiti.”

“Hvala na svemu”, rekao je Jacob.

“No, dobro, u tom slučaju: *adios, amigo*”, rekao je Lyndon Crebbs.

“*Hasta la vista*”, rekao je Jacob. “Do sljedeće prigode.”

No veza se već bila prekinula.

Utorak, 22. lipnja

92. poglavlje

Oslo, Norveška

KAMPER SE NALAZIO U JEDNOM KAMPU NADOMAK GRADA.

Policijska traka bila je uklonjena s ulaza u kamp, ali je i dalje okruživala samo vozilo.

Dessie je povukla patentni zatvarač na jakni sve do brade.

Kamp je bio gotovo posve prazan i to ne samo zbog vremenskih uvjeta. Talijanski je kamper bio posve sam u tom dijelu kampa, poput metalnog gubavca čiji su se susjedi u panici razbježali.

Prišla je bliže.

Nanosi mrtvih kukaca i dalje su prekrivali dijelove unutarnje strane prozora, pa tako i donju trećinu vjetrobranskoga stakla.

Navukla je kapuljaču. Oštar vjetar puhao je iz fjorda Oslo neposredno ispod njih, oštar poput ledenih iglica.

Upravo su mušice pokazale da nešto nije kako treba u talijanskoj kućici na kotačima.

Ljudi iz susjednih šatora tužili su se na zujanje, a s vremenom su počeli spominjati i smrad.

Vlasnik kampa, neki Olsen, nije se dao pretjerano smetati.

Talijani su mjesto u kampu plaćali preko računa, a on nije bio pretjerano sitničav. Žele li ljudi kao kućne ljubimce imati muhe, on ih neće onemogućavati.

Kada je na koncu stigla i policija, prozore su već posve prekrivali rojevi crnih kukaca.

Procijenjeno je da su se tijela ondje nalazila više od mjesec dana.

Dessie je izvadila kopiju snimke koja je polaroidom načinjena prije nego što su muhe počele leći jajašca. Vjetar je šibao papir, tako da ga je morala držati objema rukama.

Pismo i razglednica pronađeni su tek dan ranije.

Novinar kojeg su odabrali ubojice otišao je na odmor onoga dana kada je razglednica ubačena u poštu. Nitko nije provjeravao što mu je sve stizalo.

Kada se vratio na posao u redakciju, zatekao je i razglednicu, *biti ili ne biti*, i fotografiju koju je ona sada gledala.

Antonio Bonino i Emma Vendola kamperom su obilazili Europu, a u Oslo su doputovali 17. svibnja ujutro. Željeli su doživjeti norveški nacionalni blagdan,

proslavu kojom Norvežani slave godišnjicu neovisnosti.

Emma je radila kao tajnica u nekoj agenciji za odnose s javnošću, dok je Antonio studirao stomatologiju. U braku su bili dvije godine.

Ponovno je pogledala žrtve.

Ruke su im bile postavljene u blizinu lica, dlanovi okrenuti prema ušima.

Ubojice su im u usta bili nagurali po dva para crnih tajica, pa su lica tako imala groteskno bolan i užasnut izraz.

Odmah je prepoznala sliku.

Bila je riječ o *Kriku* Edvarda Muncha, seriji slika koju novi naraštaji širom svijeta prepoznaju zahvaljujući logotipu za horor *Vrisak*.

Dessie je osjetila kako joj na oči naviru suze. Nije znala je li to zbog vjetra ili zbog pomisli na ubijeni par.

Novac za kupnju tog vozila štedjeli su još otkako su se vjenčali. Šest ležajeva, što je značilo da bi s vremenom bilo mjesta i za djecu.

Jesu li stigli osjetiti strah?

Jesu li osjetili bol?

Okrenula se na drugu stranu od kampera i krenula prema izlazu iz kampa, više ne želeći razmišljati o mrtvima.

Umjesto toga, u misli je prizvala Jacoba. Njegovu neurednu kosu. izgužvanu jaknu od antilopa, iskričave plave oči.

Nije joj se javio.

Nestao je iz njezina života kao da ga nikada nije ni bilo.

Protoklih tjedan dana kao da je bio jedan veliki san, odnosno, točnije, najvećim dijelom noćna mora u kojoj su joj cijeli život naglavačke izokrenule sile na koje nije mogla utjecati.

Dessie je zadrhtala.

Zaustavila se kraj ulaza, te se osvrnula i pogledala prazni kamp. Vitke breze povijale su se na vjetru, dok je voda daleko dolje bila siva od bijelih gusaka. Policijska traka oko kampera bučno se vijorila na vjetru.

Rudolphovi su mogli ubiti ovaj par.

Sredinom svibnja još nisu bili uhićeni.

93. poglavlje

Stockholm, Švedska

SYLVIA JE MALCOLMA PUSTILA PRVOG.

Uživala je gledati kako djeluje na sirotu, dosadnu Andreu Friedrichs: odvjetnica bi se tako očito posve ovlažila čim bi on ušao u istu prostoriju.

“Dragi Malcolme”, rekla je odvjetnica, pa ustala i ruku mu stisnula objema

rukama. Obrazi su joj bili jarkorumeni. Očima ga je obuhvatila od bicepsa nadolje, do stražnjice.

Sylvia joj je sjela nasuprot i nasmiješila se.

“Izvršno je što se primičemo sporazumu”, rekla je.

Odvjetničkin je osmijeh izbljedio kada je pogledala Sylviju. Nataknula je one ružne naočale za čitanje i počela listati papire na stolu.

Nalazili su se u jednoj od manjih konferencijskih soba hotela Grand, prostoriji u kojoj je odvjetnica počela redovito voditi pregovore o globalnim pravima na priču o Sylviji i Malcolmu.

“No dobro, primila sam završne ponude za prava na knjigu i film”, rekla je i posložila dokumente na dvije hrpe na stolu ispred sebe. “Četiri stranke nadmeću se za oba paketa, tri koje žele samo knjigu, a desetak zanima samo film. Učinilo mi se da bismo ih mogli zajedno razmotriti, kako biste...”

“Tko nudi najveći avans?” upitala je Sylvia.

Odvjetnica je zatreptala prema njoj preko okvira naočala.

“Uz različite ponude ide i niz različitih uvjeta”, rekla je. “Tako, primjerice, Nielsen & Berner iz New Yorka nudi vrlo zanimljiv prijedlog koji obuhvaća i televizijsku seriju, kompjutorsku igricu, seriju predavanja...”

“Ispričavam se,” prekinula ju je Sylvia, “ali koliko nude kao predujam?”

Draga Andrea teatralno je uzdahnula.

“Zapravo ne mnogo: njihov paket ukupno vrijedi najviše, ali ovisi o vašem sudjelovanju u marketinškoj kampanji...”

Malcolm se protegnuo, tako da mu se majica kratkih rukava pridignula, pa se počeo po truhu.

“Predujam”, rekao je, smiješeći se Andrei.

Njezino uglato lice razvuklo se u lakomislen osmijeh, te je ponovno počela petljati nešto s papirima.

“Najveći avans nudi Yokokoz, japanska tvrtka koju zapravo zanimaju isključivo digitalna prava. Žele izraditi seriju manga stripova, uza sve dodatke koje to onda inače obuhvaća - sličice za skupljanje, odjeću i tako dalje. Žele preprodati prava na knjigu, ali tako da vi ne možete odlučivati o tome kod koga će na koncu završiti...”

“Koliko?” upitao je Malcolm

“Dva milijuna dolara”, odgovorila je Andrea.

Sylvia je istegnula leđa.

“To mi zvuči dobro”, rekla je. “Potpišite ugovor s Yokokozom.”

Odvjetnica je ubrzano zatreptala.

“Ali...” rekla je, “sporazum treba dotjerati. Ne možemo ostaviti otvorenim pitanje daljnje prodaje, morate imati nadzor nad dovršenim proizvodom i..

“Pokušajte ih navesti da plate dva i pol milijuna”, rekla je Sylvia, “iako na tome nećemo inzistirati. Ali moraju platiti sutra. U bilo kojem drugom slučaju dogovor otpada. Je li tako?”

Andrea Friedrichs s nelagodom se promeškolljila.

“Ako vas samo smijem podsjetiti na svoj honorar”, rekla je. “Ne mogu uzeti postotak, jer sam članica švedske Odvjetničke udruge, ali pretpostavljam da ćemo se držati uobičajene prakse...?”

Sylvia je iznenađeno uzdigla obrve.

“Da? Ne sjećam se da smo potpisali takav sporazum.”

Andrea Friedrichs razdraženo je škljocnula jeftinom kemijskom olovkom.

“U ovakvim slučajevima uobičajeno je da honorar iznosi četvrtinu ukupnog iznosa. O tome je bilo riječi prigodom našeg prvog razgovora. Neki agenti uzimaju znatno više.”

Sylvia je kimnula.

“Znam da je dvadeset pet posto uobičajeno,” rekla je, “ali u našem slučaju rekla bih da je primjerenije pet posto.”

Odvjetnica ju je pogledala kao da ne može vjerovati vlastitim ušima. “Kako to mislite? Sto tisuća dolara? Pa to je smiješno!”

Sylvia se ponovno nasmiješila.

“Dobit ćete pet posto.”

Andrea Friedrichs već je napola ustala. Obrazi su joj sada bili plamenocrveni, a te mrlje u međuvremenu su se proširile i na cijeli vrat.

“Gotovo milijun švedskih kruna za nekoliko dana rada”, rekla je Sylvia. “I vama je to smiješno?”

“Postoji nešto što se zove pravni presedan...” otpočela je odvjetnica. Sylvia se nagnula naprijed i progovorila gotovo nečujnim šaptom. “Zaboravili ste tko smo?” izustila je, gledajući kako Andrea Friedrichs ponovno sjeda, posve blijeda lica.

Srijeda, 23. lipnja

94. poglavlje

Stockholm, Švedska

URVADERSGRAND JE BIO PRAZAN I PUST, DAJUĆI SVE OD SEBE DA POKAŽE zašto je ulica nazvana po snježnoj mećavi.

Zapuši snažnog vjetra i kiše nemilice su šibali ulične svjetiljke i znakove.

Novinari su u međuvremenu odustali i otišli kući. U svakom zlu... Dessie je taksistu platila vožnju i pojurila u zgradu. Koraci su joj odjekivali na praznome stubištu.

Imala je dojam da je nije bilo cijelu vječnost.

Stan ju je dočekaao sivim svjetlom i potpunom tišinom.

Svukla je odjeću i ostavila je na hrpi na podu u predvorju. Umorno se spustila, sjela na stolić s telefonom u predvorju, zagledana u suprotni zid, odjednom odviše iscrpljena i za tuširanje.

Iz nekog nepoznatog razloga u mislima joj se ukazala majka.

Tijekom posljednjih godina njezina života nisu održavale osobito redovite kontakte, no Dessie bi je sada bila rado nazvala i rekla joj što se sve o njoj piše, ispričala sve o stravičnim ubojstvima, pričala joj o osamljenosti.

I o Jacobu.

Bila bi joj voljela pričati o tom neuljudnom Amerikancu i njegovim očima boje safira. Mama bi je razumjela. Ako je u nečemu imala iskustva, onda su to bile veze unaprijed osuđene na propast...

U tom trenutku kraj nje je zazvonio telefon. Toliko ju je iznenadio da je doslovce poskočila.

“Dessie? Telefon nije stigao ni zazvoniti. Bit će da sjediš na njemu..

Zvala ju je Gabriella.

“Zapravo sam i sjedila”, rekla je Dessie, pa je ustala. Ščepala je ručnik kojim se jednom rukom nespretno omotala, a zatim je s bežičnim telefonom u ruci kroz kuhinju ušla u dnevnu sobu.

“Kako si? Kad sam te posljednji put čula zvučala si jako potišteno.”

Dessie se beživotno spustila na sofu i pogledala prema luci.

“Sve je na koncu već postalo malo previše”, promumljala je.

“Stvar je u Jacobu?”

Više se ne uspijevajući suzdržati, Dessie je zaplakala.

“Oprosti”, šmrkala je. “Žao mi je, samo...”

“Pošteno si pala na njega, ha?”

U Gabriellinu glasu nije bilo moguće razabrati ni ljutnju ni razočaranje.

Dessie je duboko udahнула.

“Tako izgleda”, rekla je.

Još nekoliko trenutaka samo su šutjele.

“Stvari ne idu uvijek onako kako se nadamo”, rekla je Gabriella. tako tiho da ju je Dessie jedva čula.

“Znam”, prošaptala je Dessie. “Oprosti.”

Gabriella se nasmijala.

“To je trebalo dočekati”, rekla je.

“Znam”, ponovila je Dessie.

Ponovno tišina.

“Što se danas događa?” upitala je, samo da prekine šutnju.

“Rudolphovi su objavili da oko podneva odlaze iz hotela Grand. Što se mene tiče, to su mogli učiniti i ranije.”

Dessie se ugrizla za usnu.

“Doista misliš da nisu krivi?” upitala je.

“Ništa ih ne povezuje s ubojstvima”, odgovorila je Gabriella. “Nema forenzičnih dokaza, nema svjedoka, nema priznanja, nema oružja...”

“Tko je to onda učinio?” upitala je Dessie. “Tko su onda prave ubojice s razglednice?”

Prije nego što je Gabriella stigla odgovoriti, netko je pozvonio na vratima.

Koji je sad... ?

Tko bi to mogao biti? Novinar koji još ne odustaje?

Na vratima nema špijunku, a nema ni lanac.

“Samo trenutak, da otvorim vrata”, rekla je Dessie, pa je otišla u predvorje otključati vrata.

Otvorila ih je oprezno, a onda ostala bez daha.

“Nazvat ću te kasnije”, rekla je u mikrofonski i prekinula vezu.

95. poglavlje

JACOB JE BIO GOTOVO JEDNAKO IZGUŽVAN I NEOBRIJAN kao i kad ju je prvi put dočekao pred vratima.

Svom snagom skočila mu je u naručje, držala ga čvrsto, čvrsto, čvrsto, kao da ga više nikada ne kani pustiti iz ruku, žestoko ga ljubeći i rukama mu ulazeći pod majicu.

“Dessie”, prošaptao joj je Jacob u kosu. “Na stubištu smo, a ti nisi odjevena.”

Ručnik joj je bio pao na pod. Šutnula ga je u stan, a njega povukla u predvorje. Prljava platnena torba završila je pod stolicem za telefon, njegove

traperice kraj vrata, majica kod radijatora.

Na podu su se našli već kod ulaza u dnevnu sobu. Utonula je u njegove svijetloplave oči i već osjećala kako prodire u nju. Svijet se počeo vrtjeti oko osi, a ona je sklopila oči, izdižući glavu unatrag na drvenome podu dok je svršavala.

“Isuse”, rekao je Jacob. “To bi valjda trebalo značiti da ti je drago što me vidiš...?”

“Samo još malo pričekaj, pa ćeš još vidjeti”, rekla je ona, dok mu je grickala ušnu resicu.

Posrćući su ušli u spavaću sobu, a ona ga je odmah odgurnula na krevet i stala istraživati svaki kvadratni centimetar njegova tijela. Služila se prstima, kosom i jezikom, lizala, upijala okus i milovala.

“O, Bože!” dahtao je on. “Što mi to radiš?”

“Samo sam sretna što te vidim”, rekla je Dessie.

A onda ga je zajahala.

Na njemu se kretala polagano i oprezno, duboko i intenzivno, prisiljavala ga da se smiri. Tako joj se pružila prilika da ga dostigne, a kada je osjetila nov nalet, posve se prepustila. Činilo se da je on izgubio nekoliko trenutaka kada je svršio, no ona ga je prisilila da nastavi još minutu-dvije, sve dok i ona nije ponovno svršila.

Tada mu je pala u naručje i posve se izgubila.

96. poglavlje

OTVORILA JE OČI I ZAGLEDALA SE U BLISTAVO PLAVETNILO NJEGOVIH OČIJU. Zračile su toplinom koja ju je ostavila bez daha.

“Ovdje si”, prošaptala je. “Nije bio samo san.”

Nasmijao se. Zubi su mu bili bijeli, malko iskrivljeni. Kosa mu je bila znojna i stršala je na sve moguće strane. Ponovno je spustio glavu na jastuk i privukao je.

“Zašto si se vratio?” upitala ga je.

On ju je poljubio, a onda se odjednom posve uozbiljio.

“Zbog više razloga”, odgovorio je. “Ti si najvažniji među njima.”

Zaigrano ga je šakom udarila po ramenu.

“Lažljivče”, rekla je.

“Kako si se snašla u Danskoj i Norveškoj?” upitao ju je.

Ispričala mu je sve o grotesknim ubojstvima u hotelu u Kopenhagenu, o unakaženim tijelima i činjenici da je žena po svoj prilici bila i silovana. Pronašli su joj modrice i ogrebotine s unutarne strane bedara, a sperma u njezinoj vagini nije pripadala njezinu suprugu. Pričala mu je i o kamperu nadomak Osla, o tome kako ni tijela ni pisma nisu otkrivena ranije jer je novinar bio na godišnjem odmoru, te kako su tijela bila postavljena tako da su izgledala poput Munchova *Krika*.

“Kako je tebi bilo u Americi?” upitala je zatim.

On joj je ukratko prepričao tijek provedene istrage. Rekao je kako su Rudolphovi potekli iz vrlo bogate i povlaštene obitelji. Kako je Sylvia kao trinaestogodišnjakinja pronašla ubijene roditelje. Kako im je skrbnik, Jonathan Blython, na prijeveru oduzeo nasljedstvo, te kako je pronađen prerezana grkljana. Kako je Macova djevojka Sandra Schulman nestala nakon posjeta njihovoj obiteljskoj kući. Kako su blizanci osnovali umjetničku skupinu, Društvo za bezgraničnu umjetnost, te kako su s UCLA-a izbačeni zbog javnog incesta.

“Javnog incesta?” ponovila je Dessie.

“Svoje su djelo nazvali ‘Tabu’.”

“Zbilja su totalno ludi”, rekla je Dessie, te ga ponovno privukla.

97. poglavlje

SJEDILI SU NA KREVETU I JELI IMPROVIZIRANI OBJED. Jacob je upravo dovršavao njezine vegetarijanske lasanje iz mikrovalne.

Dessie je u krevet bila donijela prijenosno računalo i sada je na stranicama *Aftonpostena* čitala članak o sporazumu koji je odvjetnica, Andrea Friedrichs, dogovorila u vezi s autorskim pravima na priču o Sylviji i Malcolmu.

“Avans u iznosu od dva i pol milijuna dolara”, čitala je, “te tantijemi i još novca za daljnju prodaju prava na knjigu. A pazi ovo: odvjetnica je odlučila da svoje usluge neće naplatiti. Sve to učinila je jer joj je tako nalagala savjest i jer je to bila ispravna odluka, kaže...”

“Još su u Grandu?”

Nakon još malo traženja informacija, pogledala je na ručni sat.

“Prema navodima na blogu Alexandera Anderssona, odjavili su se prije pola sata. Izišli su na stražnji izlaz, da izbjegnu medijsku histeriju s prednje strane.”

Jacob je zbacio pokrivač, iskočio iz kreveta i nestao u kuhinji.

Dessie ga je iznenađeno pratila pogledom.

“Ništa ih ne povezuje s ubojstvima”, doviknula je prema kuhinji. “Mogu slobodno ići kamo i kada požele.”

Čula je kako u čajniku kuha voda.

Već koji trenutak kasnije on se ukazao na vratima s dvjema šalicama kave.

Lice mu je bilo mračno poput olujnih oblaka.

“Oni su ubojice”, rekao je. “Znam da su oni.”

“Ali nema nikakvih dokaza”, rekla je Dessie zlovoljno.

Dodao joj je šalicu.

“Negdje moraju skrivati opremu. Kapi za oči, odjeću koju je nosio kada je praznio račune, stvari koje su ukrali a još nisu uspjeli prodati. I oružje...”

“Upravo tako”, rekla je Dessie. “A to bi moglo biti u bilo kojoj kanti za

smeće. A znaš zašto? Jer sam im u onom prokletom pismu objavila da im se sprema uhićenje. Dala sam im vremena da sve srede.”

Jacob se zaustavio kraj kreveta i pogledao je.

“S pismom nisi ni u čemu pogriješila. Postupila si posve ispravno kad si ga napisala.”

“Doista?” rekla je Dessie. “A što smo njime točno postigli? Osim što smo njih upozorili, a mene ponizili u očima svih švedskih novinara?”

Bijesno je koračao amo-tamo, a zatim se okrenuo i vratio do kreveta.

“Nisu bacili stvari,” rekao je, “barem ne sve. Serijski ubojice čuvaju trofeje. Zacijelo su pronašli neko skrovište čim su doputovali u Stockholm. Posve je lako moguće da je sve još uvijek ondje.”

Zastao je usred novog koraka.

“Ključić!” rekao je.

Dessie ga je zatečeno pogledala.

“Molim?”

Preko nje i računala posegnuo je za njezinim mobitelom koji se nalazio na noćnome ormariću.

“Što se događa?”

“Pri dnu treće stranice službenog izvještaja spominje se nekakav mali ključić. Njime se zacijelo otvara neki ormarić za prtljagu u središtu Stockholma.”

98. poglavlje

GABRIELLA JE U SLUŠALICU SAMO UZDAHNULA.

“Naravno da smo proučili ključ”, rekla je. “Ništa nije ukazivalo na to da je bio njihov.”

Jacob je osjetio kako je već počeo škrgutati zubima.

“Na temelju čega?”

“Nalazio se u vodokotliću. Ondje je mogao stajati i tjednima.”

Jacob se morao suzdržavati da telefon svom snagom ne baci u zid spavaće sobe.

Čovjek ne mora biti osobito velik stručnjak da zna kako su vodokotlići omiljena skrovišta sitnih kriminalaca.

“Ključ je njihov”, rekao je. “Otvora neki ormarić za prtljagu, poštanski pretinac ili neki drugi sličan prostor koji je moguće zaključati i ondje ćete pronaći sve dokaze.”

“Njih dvoje već su službeno isključeni iz istrage”, rekla je kratko Gabriella.

Dessie mu je uzela mobitel prije nego što ga je stigao razbiti na uzglavlju kreveta.

Jacob se beživotno stropoštao na krevet, ostavši i bez posljednjeg atoma

energije.

U samo tjedan dana dvaput je preletio Atlantik i njegov unutarnji sat više nije znao ni koje je stoljeće.

“Kako se zvala ona umjetnička skupina?” upitala je Dessie, pa je ponovno privukla računalo.

On je sklopio oči.

“Društvo za bezgraničnu umjetnost”, promumljao je.

Kako uvjeriti policiju da treba ponovno pokrenuti istragu?

Ne može dopustiti da Rudolphovi samo tako nestanu.

“To je to!” uskliknula je Dessie. “Pogledaj!”

Okrenula je ekran prema njemu.

Dobro došli u Društvo za bezgraničnu umjetnost Vi ste posjetitelj br.: 4824

“Adresa je www.sola.nu”, rekla je. “Taje domena registrirana na Niueu, otočiću u Tihom oceanu. Svima dopuštaju da za samo nekoliko minuta registriraju praktički bilo kakvu adresu.”

Jacob je pogledao ekran.

“To su radili na sveučilištu”, rekao je.

Dessie je pokušala otvoriti prvi podnaslov, *Uvod*.

“A ovdje sada imamo kratku povijest konceptualne umjetnosti”, rekla je. “Marcel Duchamp pokušao je 1917. u New Yorku izložiti pisoar. Molba je odbijena.”

“Baš neobično”, rekao je Jacob.

“Pogledaj ovo”, rekla je Dessie.

Jacob je uzdahnuo i pridignuo se u sjedeći položaj.

U galeriji su naišli na velike nizove neobičnih fotografija koje on baš i ne bi samo tako povezivao s umjetnošću: autoceste, smeće, nesretna krava, nekoliko drhtavom rukom snimljenih amaterskih filmova o - kakvog li iznenađenja - autocestama, smeću i, po svemu sudeći, istoj nesretnoj kravi. Bilo je teško točno odrediti je li riječ o istoj životinji.

“Ma ovo je smiješno”, rekao je Jacob.

“Zbog tog smiješnog umjetničkog projekta skrenuli su sa zacrtanog puta”, rekla je Dessie. “Takve su im stvari jako važne.”

Jacob je ustao i stao tražiti traperice.

Pronašao ih je u predvorju.

Zastao je, s trapericama u jednoj ruci, te se zagledao u Dessienu dnevnu sobu.

Priča tu završava, u tom stanu na pola puta do Sjevernog pola. Dao je sve od sebe, no ni to nije bilo dovoljno. Kimmy ni ubojice izvući će se nekažnjeno. Može li se nositi s tom činjenicom? Koja je alternativa?

“Hej!” povikala je Dessie. “Pogledaj ovo!”

“Što?”

Vratio se do kreveta.

“Pojedini su dijelovi zaštićeni. Treba nam lozinka.”

99. poglavlje

NA SIVOJ PODLOZI UKAZAO SE PROSTOR ZA UPISIVANJE LOZINKE.

Dessie je upisala "sola" i pritisnula tipku.

Žao nam je - pogrešna lozinka.

"Ne, nisam ni mislila da će biti tako jednostavno", rekla je.

Jacobi je iznenada nešto sinulo.

U izvještaju se spominje ključ bez brave.

Ovdje je brava, ali nema ključa.

"Možda smo ipak došli do nečega", rekao je. "Pokušaj upisati 'rudolph'."

Žao nam je - pogrešna lozinka.

Jacob ju je nepomično promatrao. Prisjećao se posljednjeg razgovora s Lyndonom Crebbsom: što ako postoji još ubojica? Ako su Rudolphovi nadahnuli imitatore?

Začuo je kako mu vlastiti odgovor odjekuje u glavi: *Ako postoje druge ubojice, onda svakako surađuju.*

"Ako njih dvoje imaju suučesnika ili pomagača," rekao je polagano Jacob, "tada s njim moraju nekako komunicirati. Je li moguće da komuniciraju preko tog sajta?"

Dessie je povukla ruke s tipkovnice kao da se opekla.

"Gdje su razglednice?" upitao je Jacob.

Dessie je podignula ruksak koji je dotada ležao na podu kraj kreveta. Izvukla je fotokopije i raširila ih po krevetu.

"Na što ciljaš?" upitala je.

"Iskušaj sve riječi na razglednicama", rekao je Jacob. "Što je ovo?" Uzeo je fotografiju koju dotada nije bio vidio. Prikazivala je dvije mrtve ili teško ranjene osobe, u sobi u kojoj su se jasno vidjeli tragovi borbe.

Dessie je pogledala neki papir.

"To je snimka iz Salzburga", rekla je. "Razgovarala sam s novinarkom. Poslala mi je mailom."

Dessie je redom upisivala riječi: "rim", "pariz", "madrid", "atena".

Žao nam je - pogrešna lozinka.

"Kakve su ovo brojke?" upitao je Jacob, pokazujući poledinu omotnice iz Salzburga.

"Telefonski broj neke pizzerije u Beču. Nema veze sa slučajem", odgovorila je Dessie.

Počela je upisivati znamenitosti na razglednicama: "tivoli", "kolosej", "las ventas".

Jacob je uzeo snimke iz Kopenhagena i Osla.

Oslo su bili Rudolphovi.

Kopenhagen netko od oponašatelja.

“Što ako lozinka nije riječ, nego nešto drugo?” upitao je.

Dessie ga je pomno promatrala.

“Kada bi ti zatrebale te informacije?” upitao je Jacob. “Kada su ti najpotrebnije upute? Kada se spremaš ispuniti zadaću, nije li tako?”

Dessie ga je gledala bez riječi.

“Gdje bi zapisala lozinku potrebnu da dođeš do uputa? Na nešto što ti je u tom trenutku pri ruci.”

Uzeo je kopiju poledine omotnice iz Salzburga.

“Rudolphovi su imali alibi za ubojstva u Austriji”, rekao je. “Stoga je to vjerojatno izveo netko drugi. Pokušaj s tim brojevima.”

Dessie je ponovno uzela računalo i oprezno unijela devet brojeva.

Pritisnula je tipku *enter*.

Slika je na ekranu zatreperila.

Pojavio se novi prikaz.

Dessie je prigušeno kriknula.

“Bem ti Isusa”, rekla je.

100. poglavlje

ČLANOVI ISTRAŽITELJSKE EKIPE OKUPILI SU SE U UREDU Matsa Duvalla. Sva lica bila su blijeda i upala.

“Imamo li ikakvu predožbu o tome kamo su otputovali?” upitao je Jacob, koji je sjedio nasuprot Sari Hoglund.

Šefica odsjeka samo je odmahнула glavom.

“Izišli su na stražnji izlaz hotela Grand. Otada ih više nitko nije vidio.”

“A ključ?”

“Znamo da se njime otvara neki ormarić za ostavljanje prtljage.”

Jacob je šakom udario po stolu tako snažno da su šalice s kavom poskočile.

“Izdali smo nacionalnu tjeralicu i izvijestili Interpol”, dodao je žurno Mats Duvall. “Arlanda, Skavsta, Landvetter, Vasteris, Sturup i sve ostale zračne luke s međunarodnim vezama u stanju su pojačane pripravnosti. Blokiran je most Öresund za Dansku i pretražuju se sva vozila. Za tjeralicu znaju i u lukama. Granični su prijelazi također u pripravnosti. Pojačan je nadzor svih autocesta i europskih cestovnih pravaca. Neće napustiti Švedsku.”

Jacob je ustao.

“Jebemu sve, pa upravo su se domogli dva i pol milijuna dolara! Mogu kupiti prokleti avion!”

“Cjelokupni je iznos na računu na Kajmanskim otocima”, rekla je Gabriella, koja je podatke čitala s nekog papira. “Banka je upravo potvrdila uspješnu

transakciju.”

Jacob samo što nije prevrnuo stol.

“Znači da trenutačno nemaju gotovinu”, rekla je Dessie, za svaki slučaj, da sve bude posve jasno.

Jacob se naslonio, te je dlanovima pritisnuo čelo.

Sylvia i Malcolm Rudolph slobodni su i već su nestali, u zemlji koja ima manje stanovnika od New Yorka a površinom je velika gotovo kao Teksas. I ima tisuće kilometara nezaštićene granice i s Norveškom i Finskom, te još toliko obale. Za dva sata brzim plovilom mogu doći do Estonije, Letonije, Litve, Poljske, Rusije, Danske ili Njemačke.

Prostoriju je ispunila tišina. Gabriella Oscarsson koncentrirala se na hrpu dokumenata pred sobom, Mats Duvall poigravao se svojim elektroničkim pomagalom. Tužitelj, Evert Ridderwall, bezizražajna je lica piljio kroz prozor.

Jacob bi stisnuo šake čim bi ugledao tog malog debeljka.

Upravo je on pustio gadove na slobodu.

“Što nam govori analiza onog sajta na internetu?” upitala je na koncu Dessie.

Sara Hoglund nagnula se naprijed.

“Pokazalo se da je tvoj početni zaključak točan”, rekla je. “Njih dvoje postavili su se u položaj gospodara vlastitoga svijeta. Cilj je njihova projekta integrirati život, smrt i umjetnost, pronaći krajnji oblik izražavanja. Društvo za bezgraničnu umjetnost njihovo je vlastito sveučilište. Koliko smo uspjeli utvrditi, imaju tridesetak sljedbenika širom svijeta, drugih studenata umjetnosti koji dijele njihov svjetonazor i ambicije.”

Dessie je spustila pogled na vlastite ruke.

“Još tri para pristupila su ispitu.”

Na zatvorenim stranicama nalazile su se i detaljne upute o tome kako položiti ispit, ili “diplomirati”, kako su to nazivali blizanci, u sklopu specijalnog projekta Društva za bezgraničnu umjetnost. Izazivanjem smrti na osobito umjetnički način, čovjek bi mogao postati božanstvom koje stvara, te samim time i besmrtnan.

Detaljno je opisan i cjelokupan postupak “rada”, od dijaloga koji treba izgovarati prilikom zavođenja žrtava, do toga kako upotrijebiti pjenušac, kapi za oči i nož. Sve razglednice i snimke s polaroida nalazile su se na stranicama u formatu jpeg. Bili su navedeni i linkovi i pdf-ovi koji su se odnosili na medijsko praćenje “projekata” u svim zemljama u kojima su provedeni. Bio je to važan dio samog umjetničkog rada.

“No nitko od studenata nije sve položio s najvišim ocjenama”, rekao je Jacob, svjestan silno promukloga glasa. “Amateri su svaki put uspjeli nekako zeznuti ubojstvo. U njihovu odabiru razglednice nije bilo simbolike, a snimkama s polaroida nisu uspjeli vjerno oponašati glasovita umjetnička djela.”

Nitko nije rekao ništa.

“A ubiti nije jednostavno, koliko je god čovjek motiviran i koncentriran”, rekao je Jacob tiho. “Sve njihove sljedbenike obuzela je panika, svi su gubili

nadzor nad situacijom.”

“Atenu, Salzburg i Kopenhagen po svoj su prilici odradili različiti pripadnici skupine”, potvrdila je Sara Hoglund. “Policija u svim zemljama ulazi u trag računalnim IP-adresama s kojih se pristupalo stranicama. Locirat ćemo ih do navečer”

U tom trenutku ustao je Mats Duvall, i dalje držeći onaj uređaj. “Upravo je identificiran počinitelj u Kopenhagenu”, rekao je. “Već je imao policijski dosje... kao i pohranjene podatke o DNA.”

“I on je član”, rekla je tiho Dessie. “Korisničko mu je ime *Batman*.” “Odakle ti to?” upitala je Gabriella.

“Diplomirao je u nedjelju”, odgovorio je Jacob.

101. poglavlje

NAKON ZAVRŠETKA SASTANKA, ČLANOVI EKIPE povukli su se u svoje prostore.

Jacob i Dessie na koncu su završili uz automat za kavu u neslužbenoj zajedničkoj prostoriji na četvrtome katu. Na stoliću pred sobom imali su zemljovid sjeverne Europe.

“Nikada se ne vraćaju”, rekao je Jacob. “Neprestano idu u nove gradove, nove zemlje.”

Dessie je dlanom prešla po karti.

“Znači da možemo prekrižiti Dansku, Norvešku i Njemačku”, rekla je.

“Znaju da se pritisak pojačava”, rekao je Jacob. “Sad će se vjerojatno neko vrijeme pritajiti. Stoga će izbjegavati prijevozna sredstva kod kojih postoje popisi putnika. Neće plaćati kreditnim karticama niti tako da nekome moraju pokazati neku ispravu ili dokument. Kamo onda, dovraga idu, i kako?”

Dessie je objema rukama prekrila širu regiju oko Stockholma.

“Nemaju gotovine”, rekla je, “i još su u bijegu.”

“I?” rekao je Jacob.

“Moraju ukrasti auto”, rekla je Dessie. “Ako si u pravu, krenuli su prema Finskoj.”

Jacob je pogledao kartu i položio prst na Baltičko more.

“A zašto ne brodom? Do baltičkih država imaju tek nekoliko centimetara.”

“Mi u Švedskoj jedrilice i jahte čuvamo kao da se radi o zlatnim rezervama. Neusporedivo je lakše ukrasti auto. Prvo moraju doći do Haparande.”

Na karti je pokazala mjesto na kojem se dvije zemlje dodiruju.

“A to je više od tisuću kilometara odavde.”

“Znači da se ponovno ponašaju kao sitni lopovi”, rekao je Jacob.

“Sjeverno od Uppsale nema autocesta. E4 nije loša cesta, ali cijelim putem

kamere prate one koji prekoračuju dopuštenu brzinu. Morat će ići više u unutrašnjost, kraj Ockelboa, Bollnasa, Ljusdala, Angea...”

Jacob je pratio kretanje njezina prsta koji je prelazio po uskim i zavojitim cestama na sjever te izdužene zemlje.

“Tvoj domaći teren”, rekao je. “Kada će doći do granice?”

Dessie se ugrizla za usnu.

“Morat će se pridržavati ograničenja brzine, ne mogu se izložiti opasnosti da ih policija zaustavi zbog prekoračenja. A na tim cestama ima i mnogo divljih životinja. Losova, jelena, sjevernije možda čak i sobova...”

“Ima li negdje automatskih benzinskih postaja na kojima gorivo mogu platiti gotovinom, a da ih nitko ne vidi?”

“Takvih postaja ima svugdje”, rekla je Dessie.

Jacob je prstima prošao kroz kosu.

Moramo provjeriti sve automobile koji su jutros ukradeni u Stockholmu, te sve koji u sljedećih nekoliko sati eventualno budu ukradeni na sjeveru Švedske.”

Položio je dlan na zemljovid i čvrsto stisnuo oči.

Ubojice s razglednice, pomislio je, gdje ste, dovraga?

102. poglavlje

AUTOMOBIL JE JURIO PREKO MOSTA, DOK SE S OBIJU STRANA vidjela svjetlucava površina vode. Maleni šumoviti otoci od svijetlosivog stijenja dizali su se i s lijeve i s desne strane.

“Da ovdje skrenem?” upitao je Mac, naginjući se prema vjetrobranskom staklu.

Sylvia je spustila pogled na auto-atlas i osjetila mučninu. Uvijek bi joj bilo mučno kad bi nešto pokušala pročitati u vožnji.

“Lijevo na 272”, rekla je mrzovoljno. “Negdje s druge strane tog jezera.”

Prikovala je pogled za obzor, za točku na kojoj se cesta gubila u daljini, onako kako ju je uvijek učila majka.

Mac je usporio.

“Ne moraš se baš tako držati u vezi sa svime”, rekao je. “Naposljetku, bila je to tvoja zamisao.”

S mukom je progutala slinu i pogledala ga, zatim se nagnula prema njemu i kratko ga poljubila u uho.

“Oprosti, srce”, gugutala je. “Čudesno voziš.”

Rukom je lijeno prešla preko ploče s instrumentima. Više nisu morali skrivati ni otiske prstiju, ni DNA. Naprotiv, došlo je vrijeme da se otkriju svijetu.

Ubrzo će se moći opustiti i uživati u svemu što su postigli.

Mac je zakočio, uključio pokazivač smjera, te skrenuo lijevo. Vozili su se kraj

polja s ovcama i kravama, kraj nasada i šumaraka različitog drveća.

“Ne čini ti se da je nekako lijepo, i samo po sebi?” upitala je Sylvia, odlažući atlas. Više nije kanila viriti u karte.

Mac nije odgovorio.

Krajolik se otvarao sa svih strana, a oni su ulazili u neki gradić. S lijeve strane vidjele su se rijetke kuće, s desne neka farma. Prošli su kraj niza starih radničkih stambenih zgrada, škole i jedne novije stambene zgrade, a zatim su se već našli na drugoj strani naselja.

Dalje su se vozili u tišini.

Mac je koncentrirano gledao naprijed.

“Što kažeš na onu ondje?” upitao je, rukom pokazujući neku farmu uza sami rub šume.

Sylvia se nagnula naprijed.

Mac je usporio i zatim zaustavio automobil.

Pustim dvorištem vladao je potpuni mir. Svi prozori i vrata bili su zatvoreni.

Iza sjenika ugledali su stari Volvo, karavan koji je posljednji krik automobilske industrije zacijelo bio negdje osamdesetih godina.

“Može”, rekla je Sylvia, pa se brzo osvrnula.

Na vidiku nije bilo drugih automobila.

“Sada brzo”, rekla je.

Mac je iskočio iz vozila, a Sylvia je otkopčala pojas i prešla za upravljač. Uz malo muke ubacila je u brzinu. Nije bila naviknuta voziti s ručnim mjenjačem i kvačilom. Nakon toga pojurila je do suprotne strane sljedećeg zavoja.

Ondje se zaustavila, spustila prozor i stala oslušivati ne bi li čula nešto osim brujanja motora.

Drveće je šuštalalo, a neka životinja glasala se u šumi. U daljini se u jednom trenutku pojačao pa stišao zvuk nekog automobila, no kraj nje nije prošlo nijedno vozilo.

Morat će još neko vrijeme čekati.

Pogled joj se zaustavio na svojevrsnoj konstrukciji među drvećem. Daske, zahrđali čavli, ljestve. Kućica u krošnji, možda lovačka čeka.

Odjednom ju je obuzela intenzivna mržnja.

Zamisli samo da postoje ljudi koji cijeli beskorisni život provode u ovakvoj pustoši, rade, piju, ševe i grade lovačke čeke, a da uopće ne znaju da postoji nešto drugo, neka viša razina svijesti, ljudi koji su svoj život prepustili Bogu besmislene banalnosti i nikada i ne razmišljaju o *genijalnosti*, o *estetici*.

Odvojila je pogled od te kućice i pogledala u retrovizor.

Mac je vozio onaj crveni karavan. Prolazeći kraj nje nije usporio, nego je nastavio voziti istom, pomno odmjerenom brzinom, ne presporo, ali ni prebrzo.

Ubacila je u brzinu i na sigurnoj udaljenosti pošla za njim.

Sada moraju pronaći dobro mjesto na kojem će ostaviti ovaj auto, mjesto na kojem će ga pronaći razmjerno brzo, ali ipak ne odmah.

Obliznula je palac, pa njime pritisnula upravljač.
Popušite mi ga, dragi policajci!
Osjećala je vrtoglavicu kad god bi pomislila što su sve postigli. A to je bio tek početak.
Novi projekt bit će još daleko dojmljiviji.

103. poglavlje

UBOJICE IZ ATENE ŽIVJELI SU U SOLUNU. Nisu bili ljubavni par, već studenti umjetnosti na tamošnjem Sveučilištu Aristotel, najvećem sveučilištu u Grčkoj. Uhitili su ih na fakultetu, a odao ih je elektronički trag računala.

Oboje su bili izrazito religiozni, te su tvrdili da su u izravnoj vezi s Bogom stvaranja, vladarem čitavog svemira. Priznali su što se dogodilo u Ateni, ali su poricali ubojstvo. Njihovo je djelovanje dio globalne konceptualne umjetničke mreže kojoj je cilj otkriti božansku stranu čovječanstva.

Ljudi će ih možda osuditi, no Gospodin to nipošto ne bi učinio.

Kao počinitelji ubojstava u Salzburgu otkriveni su mladi Britanci, par iz Londona. Studirali su na akademiji Purner, pomodnome fakultetu u središtu Londona. No već četiri mjeseca uopće nisu pohađali predavanja.

Njihovi otisci prstiju i DNA pronađeni su na mjestu zločina, dok je oružje kojim su ubili pronađeno pod jednom podnom daskom u njihovu stanu.

Nisu komentirali optužbe. Nisu odgovorili ni na jedno pitanje policije, a odbili su razgovarati čak i s vlastitim odvjetnikom.

Na svojim su blogovima napisali da je svaki pojedinac odgovoran za oblikovanje vlastitog morala i vlastitih zakona, a da je sve ostalo uvreda pravima pojedinca.

Ubojice u Kopenhagenu uhićeni su te večeri, već registrirani prijestupnik, čiji su se podaci nalazili u bazi uzoraka DNA, i njegova suučesnica, mlađa žena koja se duboko kajala zbog toga što su učinili. Priznala je odmah, uz bujicu suza, ali je rekla da se bila predomislila i da je pokušala spriječiti ubojstva. Do toga je došlo kada je njezin kolega silovao onu mladu Amerikanku, budući da to nije bio dio “umjetničkog projekta”.

Dessie je pogledala Jacoba, uočavala kako njegove blistave oči registriraju sve što se govori, kako mu se vilica stisne na svaku novu informaciju.

Drugi su policajci pokazivali određeno olakšanje koje se javlja nakon uhićenja i priznanja, no s Jacobom to nije bio slučaj. Ramena drugih bila su se opustila, postala manje napeta, a svi su i koračali nekako slobodnije, no Jacobovo lice i dalje je bilo okamenjeno.

Znala je zašto.

Kimmyni ubojice još su na slobodi.

Tijekom poslijepodneva na širem području Stockholma ukradena su tri automobila. Gotovo nova Toyota u predgrađu Vikingshill, Range Rover u zelenome predgrađu Hasselby, na završetku linije podzemne željeznice, te jedan stari Mercedes s parkirališta ispod trgovačkog centra Gallerian u središtu grada.

“Mercedes”, rekao je Jacob. “Ne bi išli tako daleko podzemnom samo da se domognu auta.”

Rastvorio je kartu.

“Znači da se sada voze na sjever”, rekao je. “Vrlo je lako moguće da su već zamijenili automobil. Putuju sporednim prometnicama i idu u smjeru Haparande. Pridržavaju se ograničenja brzine, pa bi onamo trebali doći najkasnije sutra ujutro.”

Mats Duvall doimao se skeptičnim.

“To je tek dokono nagađanje”, rekao je. “Ništa ne ukazuje na to da su odabrali upravo taj smjer, pa čak ni to prijevozno sredstvo.”

Dessie je gledala kako Jacob ustaje, kako ulaže silan trud da ne nasrne ni na koga i ni na što.

“Morate pojačati kontrolu graničnih prijelaza na sjeveru”, rekao je. “Kako se zove ona rijeka na granici, Tome? Ondje vam treba dodatno ljudstvo. Ondje će pokušati prijeći granicu.”

“Ljude ne možemo raspoređivati tek na temelju nagađanja”, rekao je Mats Duvall i zatvorio svoj elektronički notes. Bio je to znak da je razgovor završio.

Jacob je bijesno izjurio iz sobe, a Dessie ga je pratila u stopu.

“Jacobe...” zaustila je, hvatajući ga za nadlakticu.

Naglo se okrenuo, sada stojeći uz nju.

“Švedska policija nikada ih neće uhvatiti”, rekao je tiho. “Ne mogu im dopustiti da ponovno pobjegnu.”

Dessie se zagledala u te oči iz kojih je sijevala vatra.

“Ne”, rekla je. “Ne možeš.”

“Kada polijeće prvi avion za Haparandu?”

Uzela je mobitel i nazvala uredništvo rubrike putovanja koje je u *Aftonpostenu* radilo 24 sata na dan.

Najbliži se aerodrom nalazio u Lulei, a te večeri onamo je prvi letio jedan SAS-ov zrakoplov, koji je s Arlande polijetao u 21:10.

Pogledala je na ručni sat.

Točno devet.

Do zračne luke imali su 45 kilometara.

Prvi sljedeći avion, u vlasništvu Norwegian Air Shuttlea, polijetao je u 6:55 ujutro.

“U Lulei možemo biti u 8:20”, rekla je Dessie. “Onda moramo unajmiti auto i voziti se do granice, a to je još oko 130 kilometara.”

Jacob ju je pogledao intenzivno plavim očima.

“Znaš nekoga u tamošnjoj policiji? Ili nekog carinika koji može držati stvari

na oku dok ne dođemo onamo?”

“Ne,” rekla je, “ali mogu nazvati Roberta. Živi u Kalixu, na četrdeset pet minuta vožnje od granice.”

“Robert?”

Nasmiješila se, iako se više radilo o grimasi nego pravome osmijehu.

“Moj bratić kriminalac.”

Jacob je prstima prošao kroz kosu i stao užurbano koračati amo-tamo ispred automata za kavu.

“Koliko bi trajala vožnja?” upitao je. “Kad bismo krenuli odmah?”

Ponovno je pogledala na ručni sat.

“Nagazimo li na gas i ako cesta nije prepuna kamp-prikolica i kamiona s drvenom građom, ondje možemo biti u šest.”

Pljesnuo je po zidu.

“Nije dovoljno”, rekao je.

“Bude li Robert pripazio na njih, neće prijeći granicu”, rekla je ona. “Plavi Mercedes, registracijska oznaka TKG297, nije li tako?”

Pogledao ju je očima iz kojih je sijevalo.

“Imaš auto?”

“Nemam,” odgovorila je, “ali imam bicikl.”

Zatim je izvadila karticu American Expressa.

“Unajmit ćemo ga, tupane.”

Četvrtak, 24. lipnja

104. poglavlje

Norrland, Švedska

BILO JE PROŠLO JEDAN U NOĆI KADA IH JE DESSIE provezla kraj Utansjoa. Dotada je vozila gotovo punih petsto kilometara, a sada su joj trebali i gorivo i kava i nužnik.

Pogledala je Jacoba, koji je u dubokoj komi tipičnoj za putnike na transatlantskim letovima spavao na suvozačevu mjestu. Dizela će imati dovoljno da dođu do uvijek otvorenog odmorišta za kamione u Docksti, no ona je imala još bolju zamisao. Zbog toga će malko skrenuti s puta, no trud bi se mogao isplatiti.

Došla je do skretanja za Lunde, oklijevala tek još trenutak, a potom skrenula lijevo, na državnu cestu broj 90.

Ritam vožnje odmah se promijenio, a zbog nekvalitetnog asfalta Jacob se počeo meškoljiti.

“Koji je sad vrag...?” promumljao je smeteno i malo se pridignuo. “Već smo stigli?”

Pogledao je oko sebe, zatečen ranojutarnjim svjetlom. Maglica se u prozračnim pramenovima nadvijala nad vodu, crne jele dizale su se do neba, dok su jeleni bježali kroz polja.

“Točno smo na pola puta”, rekla je Dessie.

On je pogledao na ručni sat.

“Cijela ta priča s ponoćnim suncem dosta je sjebana”, rekao je on, tresući sat.

Dessie je usporila i pokazala mu nešto naprijed.

“Vidiš ono?” upitala je. “Pekarnica Wasterlunds. Na stražnjem parkiralištu izgubila sam nevinost.”

Taj mali biser posve ga je razbudio.

“To je, znači, tvoj nekadašnji teritorij?”

“Do sedamnaeste godine. Godinu dana pohađala sam srednju školu Adal u Kramforsu, a onda sam otišla na razmjenu na Novi Zeland. Na koncu sam ondje ostala punih devet godina.”

Jacob ju je pogledao.

“Taj tvoj neobični naglasak”, rekao je. “Već ga dugo pokušavam nekamo smjestiti. Zašto baš Novi Zeland?”

Načas ga je pogledala.

“Bila je to apsolutno najudaljenija točka na planetu. Ondje je spomenik

podignut u čast radnicima koje je 1931. poubijala vojska.”

Pokazala je skulpturu konja i muškarca u trku koja se tek počela nazirati uz obalu.

Ubrzo su se našli na mostu Sando. Jacob se zagledao u rijeku pod njima.

“Kada je podignut, bio je to najdulji betonski most s jednim lukom na svijetu. Svaki dan po njemu sam išla u školu.”

“Prava sretnica”, rekao je Jacob.

“I svaki me put plašio. Jednom se urušio i tada je poginulo osamnaestero ljudi. Najzapostavljenija tragedija 20. stoljeća, budući da je do nje došlo poslije podne 31. kolovoza 1939. godine.”

“Onog dana kad je izbio Drugi svjetski rat”, rekao je Jacob. “Kamo zapravo idemo?”

“Dalje od Klockestranda”, odgovorila je. “Blizu smo.”

Usporila je i skrenula desno, na uski pošljunčani put.

“Učinilo mi se da bi nam dobro došla mala stručna pomoć”, rekla je dok su se približavali divovskome drvenom zdanju koje je manje-više bilo posve ruševno.

“Što je to, dovraga? Kuća duhova?”

“Dobro došao u dom u kojem sam odrasla”, rekla je i ugasila motor.

105. poglavlje

KROZ PROZOR U PRIZEMLJU DOPIRALO JE JEDVA PRIMJETNO SVJETLO, plavičasto, onakvo kakvo obično odaje televizijski ekran.

Dessie se pitala koliko joj je rođaka kod kuće. Kuća je služila kao baza njezinim ujacima, onima rijetkima koji su još bili živi, kao i hrpi njezinih bratića.

“Je li itko budan u ovo doba dana?” upitao je Jacob.

“Djed”, odgovorila je Dessie. “Spava danju. Noću gleda stare crno-bijele filmove koje nezakonito skida s interneta. Ideš sa mnom?”

“Takvo što ne bih propustio nizašto na svijetu”, rekao je Jacob, te izišao iz automobila.

Držeći se za ruke, prišli su velikome zdanju.

Bila je to seoska kuća u tradicionalnome stilu, sjedište farme s četiri dimnjaka, dvije etaže, te potkrovljem u kojem se moglo uspravno stajati. Crvena boja željeznog oksida bila se ogulila još prije više desetljeća, dok su drveni zidovi pod prvim svjetlom blistali sivkastobijelom bojom.

Dessie je skinula cipele i otvorila ulazna vrata bez kucanja.

Osim zvuka koji je dopirao od televizora, kućom je vladala potpuna tišina. Ako je nekoga i bilo, taj netko čvrsto je spavao.

Njezin je djed sjedio u uobičajenome naslonjaču i gledao film s Ingrid Bergman.

“Djede?”

Starac se okrenuo i načas je pogledao.

Potom se ponovno posvetio filmu.

“*Drag ata dom for moiya*”, rekao je.

Dessie je zatvorila ulazna vrata.

“Djede, ovo je Jacob”, rekla je, prilazeći mu, i dalje držeći Jacoba za ruku.

Djed joj nije pretjerano ostario, učinilo joj se. Možda i zbog toga što mu je kosa bila sijeda otkako ga je pamtila, dok mu je lice uvijek bilo jednako namrgođeno. Činilo se da se nije ni najmanje iznenadio što je vidi u svojoj dnevnoj sobi prvi put nakon pokopa njezine majke. Sada je samo sumnjičavo pogledavao Jacoba.

“*Vo jar hajna for ein?*”

“Jacob uglavnom radi teške i opasne poslove”, rekla je Dessie, pa je uzela daljinski i isključila televizor. Potom je sjela na stol ispred starca.

“Djede, nešto bih te htjela pitati. Da bježim od policije i nemam novca i želim se skloniti u Finsku, što bih trebala učiniti?”

U starčevim očima zasjala je iskra. Brzo i s odobravanjem odmjerio je Jacoba, uspravio se u naslonjaču i pogledao je s novim zanimanjem.

“*Vo håva jä djårt?*”

“Koji je to jezik?” upitao je zbunjeno Jacob.

“*Pitemål*”, rekla je Dessie. “Gotovo izumrlo narječje iz njegova rodnog kraja. Više se razlikuje od švedskoga nego i danski i norveški. Ova farma pripadala je obitelji moje bake po majčinoj strani. Ovdje ga nitko ne razumije.”

Ponovno se obratila djedu.

“Ne,” rekla je, “nismo ništa učinili. Samo me zanima, onako, teoretski.”

“*Sko jä hava nålta a ita?*”

“Da, molim te”, rekla je Dessie. “Kava bi nam godila, kao i sendvič, ako imaš nešto..”

Starac je ustao i, teturajući, krenuo prema kuhinji. Dessie je iskoristila priliku da se iskrade u polutamu predvorja i uvuče pod stube, gdje se nalazio jedini nužnik u kući.

Kada se vratila, starac je već bio pripremio nešto kruha i kuhane vode za instant-kavu. Sjedio je ruku sklopljenih na nepromočivome stolnjaku, očiju usmjerenih uvis.

“A djoom sa i Finland,” rekao je, “*ha gå et...*”

Dessie je kimnula i uzela zalogaj slatkoga kruha i sira *port salut*.

Počela je simultano prevoditi, kako bi ga i Jacob razumio.

Od skrivanja u Finskoj ne bi bilo koristi. Finska je policija daleko djelotvornija od švedskih kolega. Finci u bijegu svim silama nastoje što prije doći u Švedsku.

Ali ako baš moraš ići u Finsku, nema problema, pod uvjetom, naravno, da imaš tek ukradeni auto.

Svi mogu po želji prelaziti rijeku Torne. Mostovi su u Haparandi, Overtornei, Pellu, Kolariju, Muoniju i Karesuandu. Svaki od njih ima određene prednosti, Haparanda jer je najveći pa su čuvari najljepiji, dok na Kolariju ima najmanje prometa, pa su veći izgledi da te netko ondje primijeti. U Morjarvu moraš odabrati smjer - na sjever prema Overkalixu ili na jug prema Haparandi. Nakon toga treba samo juriti dalje prema Rusiji, što brže.

“Rusiji?” ponovio je Jacob. “Koliko je Rusija daleko?”

“*Ja nöggess tjöör över Kuusamo, hä jär som rattjest...*”

“Tristo kilometara”, rekla je Dessie.

“Kriste”, rekao je Jacob. “Pa to je ništa... kao od Manhattana do Long Islanda.”

Prema riječima Dessiena djeda, teže je ući u Rusiju, oduvijek.

U njegovo je doba ničija zemlja bila minirana, no minskih polja danas više nema. Sada je to najudaljenija granica Europske Unije, što znači da nije jednostavno, ali nije ni nemoguće. Najveći problem nije kako *izići* iz EU, nego kako u nju *ući*. Jednostavno moraš ostaviti auto, pa lijepo prijeći pješice, možda odmah sjeverno od Tammele. S druge strane granice nalazi se glavna cesta koja vodi do Petrozavodska, a odande dalje u Sankt Petersburg.

Dessie i Jacob u tišini su čekali da starac završi.

Nakon toga je ustao, stavio šalice od kave na rub sudopera te se polagano vratio do televizora.

“*Stang ata dörn for moi ja dä jä gä*”, rekao je.

“Moramo zatvoriti vrata kako nakon nas ne bi počele ulaziti mušice”, rekla je Dessie.

106. poglavlje

REZERVOAR SU NAPUNILI DIZELOM IZ NEZAKONITOG REZERVOARA poljoprivrednog dizela s farme.

Sada je za upravljač sjeo Jacob.

“Kamo onda vozim?”

“Samo ravno, dok na putokazima ne počneš uočavati natpise ‘Suomi Finska’”, odgovorila je Dessie, pa je spustila naslon sjedala.

Skrenuo je na sjever i ponovno izišao na glavnu cestu.

Ako su se Sylvia i Malcolm Rudolph uspjeli domoći Rusije, više ih nikada neće vidjeti, u to je bio posve uvjeren. Tko ima novac, može kupiti zaštitu, a tko ga nema, može se izgubiti među milijunima ruskih beskućnika.

Čvršće je uhvatio upravljač i pritisnuo papučicu gasa.

Još se uvijek osjećao omamljeno od dugotrajnog sna. Automobil je bio malen i trom i imao je neobično bučan motor: sada je prvi put vozio auto s dizelskim

pogonom.

Krajolik je promicao kraj njih, uistinu nevjerojatno lijep. Nazubljene litice koje se spuštaju u more. Plavi vrhovi koji se dižu na sjeveru. Cesta koja vijuga uz obalu, sve uža i sve zavojitija.

Vozi prema završetku svijeta.

U jednom trenutku oglasio se Dessien mobitel koji je stajao ispred njega, na kontrolnoj ploči.

Načas je pogledao ženu na suvozačevu mjestu: čvrsto je spavala, otvorenih usta.

Jacob nipošto nije bio ljubitelj elektroničkih naprava, pa nije imao mobitel, ali se znao javiti.

“Pronašli smo ormarić za prtljagu”, rekla je Gabriella. “U podrumu glavnog kolodvora. Imao si pravo.”

Slavodobitno je stisnuo šaku.

“Pronašli smo sve što si očekivao: svijetle cipele, smeđu periku, kaput, hlače, sunčane naočale, polaroid, dva filma, olovke, marke, razglednice, kapi za oči i užasno oštar bodež, kao i još neke stvari...”

Zašutjela je.

“Što?” upitao je Jacob. “Što ste još pronašli?”

Povišenim je glasom probudio Dessie, koja se sada uspravila.

“Pronašli smo putovnice i novčanike svih žrtava ubojstava, osim iz Atene i Salzburga.”

Zakočio je i parkirao automobil kod nekog kafića otvorenog dvadeset četiri sata na dan. Tražio je prikladne riječi, ali ih nije uspijevao pronaći.

“Bile su ondje i Kimmyne stvari”, rekla je tiho Gabriella. “Kod mene su, na stolu. I stvari njezina zaručnika. Dobit ćeš ih kad se vratite.”

“U redu”, promumljao je.

“Zanimalo te je li na sjeveru Švedske kasno jučer ukraden koji auto, zar ne? Jedan farmer sjeverno od Gysingea upravo je prijavio krađu Volva 245. Model iz 1987., crvene boje, registracijska oznaka CHC411.

“Model 245... To je karavan?”

“Šaljem SMS s pojedinostima.”

Ubacio je u brzinu i pogledao uokolo. Nalazili su se u malenome selu, a parkiralište je ispred njih upravo napuštao neki šleper.

“Dokle ste došli?” upitala je Gabriella.

Jacob je izišao na glavnu cestu iza divovskog kamiona za prijevoz drva.

“Na pola puta smo. Hvala na javljanju”, rekao je.

“Žao mi je što nisam učinila više”, rekla je tiho Gabriella.

Dessie ga je pogledala.

“Nazovi bratića”, rekao je Jacob. “Imamo mogući auto kojim bježe.”

Odmah je uzela mobitel.

Sunce se dizalo na sjeveru.

107. poglavlje

ŠUMA JE NAKON ORNSKOLDSVIKA POSTAJALA SVE GUŠĆA, a tragova naseljenosti bilo je sve manje.

Između Umee i Skelleftee, na udaljenosti od gotovo 150 kilometara, nije vidio gotovo nijednu kuću.

U gradiću Byskeu ponovno ga je obuzeo umor zbog promjene vremenskih zona. Posljednji tragovi sposobnosti da procijeni udaljenosti tada su ga napustili, pa je probudio Dessie, da preuzme upravljač.

Uz sunce koje mu je išlo uoči, odmah je utonuo u nemiran san.

S njim je bila Kimmy.

Izgedala je kao kada je polazila na putovanje u Rim: novi zimski kaput i žuta vunena kapa.

Jacob je jasno vidio da je uzrujana, da plače. Stajala je u nekakvoj staklenoj kabini, šakama udarala po prozirnim zidovima i dozivala ga, zvala svog tatu. Pokušao joj je odgovoriti, no nije ga čula.

Kimmy! vikao je. *Ovdje sam! Dolazim!*

“Jacobe?”

Naglo se probudio.

“Što je?” upitao je.

“Nešto si vikao.”

Odmah se pridignuo.

Auto je stajao na mjestu. Stajali su na ulazu u neki gradić. S lijeve strane nalazilo se veliko skladište, a s desne dugačak niz uredskih prostora. Bilo se već posve razdanilo, no svjetlo je bilo nekako prigušeno, kao da dopire kroz tanki sloj naoblake. Krajolik je bio ravan i pust.

“Gdje smo?”

“Most koji vodi na finsku stranu udaljen je kilometar. Robertov je malo bliže, s druge strane kružnog toka. Noću nije bilo ničega. Ni crvenog Volva, ni mladog para.”

Ubrzano trepćući, gledao je oko sebe.

“Ovo je Haparanda?”

“*Kylla.*”

Zbunjeno ju je pogledao.

“Tako se na finskome kaže *svakako, srce*. Robert nas očekuje.”

Pokrenula je automobil i odvezla ih prema divovskome kružnom toku koji je u sredini imao praktički pravu malu šumu.

“Njegovi ljudi motre sve mostove preko rijeke, a dvojica su i u glavnic: pristaništima za manja plovila. Nitko nije ništa primijetio.”

“Hvala Bogu što postoji organizirani zločin”, promumljao je Jacob.

Lijevo od ceste ugledao je neko divovsko zdanje s nepreglednim parkiralištem.

“Što je to, dovraga?” upitao je.

“Najsjevernija IKEA na svijetu. Evo i Roberta!”

Parkirali su se kraj preuređenog Toyotina Landcruisera najnovije generacije. Naslonjen na to blistavo vozilo stajao je div dugačke plave kose vezane u rep i bicepsa debelih poput klada.

Dessie je izjurila iz auta i bacila mu se u zagrljaj. Div ju je dočekaao sa širokim osmijehom na licu. Jacob je u dubini utrobe načas osjetio bolnu ljubomoru. Polagano je izišao iz auta i prišao tom divovskom muškarcu.

Ruke su mu pokrivalale nespretno izvedene tetovaže. Nije imao prednja dva zuba.

Upravo takav bio bi idealan na mjestu vođe neke od zloglasnih motociklističkih banda u Los Angelesu.

“Ti si, znači, taj Amerikanac?” rekao je uz izraženi švedski naglasak i ispruženu šapu.

Jacobov dlan nestao je u čeličnome stisku divovske šake.

“Tako je”, rekao je.

Bratíć Robert privukao ga je bliže i prigušio glas.

“Nemoj ni pomisliti da se možeš sakriti samo zato što si iz Amerike. Učiniš li nešto našoj Dessie, već ću te pronaći.”

“To je dobro znati”, rekao je Jacob.

Div mu je ispustio ruku.

“Cijelu noć pazimo na raskrižje u Morjarvu”, rekao je bratíć Robert. “Tu točku prošli su prije pola sata, u crvenom Volvu s lažnim tablicama. Cestom E10 krenuli su prema Haparandi.”

Jacob je osjećao kako mu se adrenalin poput krhotina eksplozije raspršuje čitavim tijelom.

Onaj je gangster pogledao na ručni sat, dijamantima optočeni *rolex*.

“Trebali bi se pojaviti svakog trenutka.”

108. poglavlje

VRIJEME SE ZAUSTAVILO.

Jacob je iz minute u minutu pogledavao na svoj jeftini plastični ručni sat.

8:14, pa 8:15, pa 8:16...

Ranojutarnja je maglica još uvijek lebdjela nad gradićem.

Robertov čovjek donio im je kavu, sokove i sendviče sa šunkom koje su pojeli u autu.

“Koliko ste vas dvoje bliski?” upitao je Jacob, glavom pokazujući prema

muškarcu naslonjenome na auto kojih stotinu metara dalje.

Dessie je davala sve od sebe ne bi li s kruha uklonila i posljednje tragove šunke.

“S Robertom?” upitala je. “On mi je najdraži bratić. Dok je odrastao, mama mu je često bila u zatvoru, pa je često i dugo boravio kod nas, na farmi. Dvije je godine mladi od mene, pa sam ja u djetinjstvu uvijek bila veća i jača.”

“To je danas malo teško zamisliti”, promumljao je Jacob.

Dessie je odložila sendvič u krilo.

“Oduvijek sam se pitala jesmo li možda i nešto više od bratića”, rekla je.

Jacob je prestao žvakati.

“Kako to misliš?”

Otpila je gutljaj soka od naranče.

“Ne znam tko mi je otac”, rekla je tiho. “Mama je govorila da je to bio neki talijanski princ koji će jednog lijepog dana doći i po nju i po mene.”

Načas ga je s nelagodom pogledala.

“Znam”, rekla je. “Sve pomalo kao u Crvenkapici. Otac mi je po svoj prilici netko od ujaka, ili možda čak djed glavom i bradom...”

Glas joj je posve utihnuo.

Jacob se okrenuo i pogledao kroz vjetrobransko staklo. Što reći na takvo što?

Dessie se protegnula i pogledala u retrovizor.

“Crveni auto”, rekla je.

Jacob je okrenuo zrcalo tako da ga vidi. I doista, sa stražnje strane približavao im se crveni automobil.

“Ford”, rekao je. “Četiri osobe.”

Sjedili su u tišini, promatrali putnike u automobilu koji je prošao kraj njih i nastavio u smjeru graničnog prijelaza: dva postarija para, muškarci naprijed, žene straga.

Dessie se okrenula prema njemu. Nakon što je nekoliko trenutaka oklijevala, upitala je:

“Tko je bila Kimmyna majka?”

Sada je on morao odložiti sendvič.

“Zove se Lucy”, odgovorio je. “Zajedno smo odrastali u Brooklynu. Bila je pjevačica... Blues i jazz, veliki talent. Kad je zatrudnjela oboje smo bili osamnaestogodišnjaci. Napustila nas je kada su Kimmy bila tri mjeseca.”

“Napustila vas je? Radi čega?”

Jacob je slegnuo ramenima.

“Radi novog života. Droge, novca, glazbe... Tijekom prvih nekoliko godina par se puta vidjela s Kimmy, no veze su se nakon toga prekinule. Bit će da je nisam vidio već petnaestak godina.”

“Ona zna... za Kimmy...?”

Jacob je odmahnuo glavom.

“Ne. Odnosno, nije doznala od mene. Ne znam gdje je. Ne znam čak ni je li

živa.”

Unutrašnjošću automobila zavladao je tišina.

Kraj njih je prošao zeleni VW-ov Passat.

Jacob je pogledao na sat. Osam pedeset četiri.

Kraj njih se zatim provezao plavi Saab. Čak i u zatvorenom autu čuli su zvukove dance-glazbe koja je dopirala kroz otvoreni prozor Saaba.

Jacob je pogledao na sat. Osam pedeset pet.

Uto je zazvonio Dessien mobitel. Bez riječi je slušala, a zatim prekinula vezu.

“Prošli su kroz Salmis i Vuono”, rekla je. “Dva sela nadomak grada.”

“Ti Robertovi ljudi... jesu pouzdani?”

Dessie je kimnula.

“Zabrinuti su”, rekao je Jacob. “Ne znaju što očekivati na granici.”

“Traže drugi auto koji bi mogli ukrasti”, rekla je Dessie.

109. poglavlje

DEVET SATI.

Cesta je s druge strane velikog kružnog toka bila prepuna automobila, kamp-prikolica i šlepera. Zbog lova na ubojice s razglednice osiguranje je na graničnim prijelazima bilo pojačano, pa su sva vozila morala proći kontrolu kraj malene zgrade s lijeve strane.

Jacob je pogledao na sat.

Pola deset.

Na parkiralište kraj IKEA-e počeli su pristizati veliki turistički autobusi. Činilo se da dolaze iz svih dijelova arktičkog područja. Jacob je vidio registarske oznake iz Norveške, Finske i Rusije.

Ubrzo se za njima na parkiralište počela slijevati rijeka automobila.

“Danas je četvrtak uoči Ivanja”, rekla je Dessie. “A to je vrhunac najprometnijeg tjedna u švedskim prodavaonicama. Kupuje se više nego za Božić.”

Jacob nije rekao ništa.

Osjećao je kako mu zubi škrguću sami od sebe.

Pred ulazom u divovsku prodavaonicu počeo se stvarati red.

Jacob je pogledao na sat.

Zatim u retrovizor.

Kolona automobila: plavi, crveni, bijeli, crni, odreda prepuni kupaca iz arktičkih krajeva.

Dlanovima je pritisnuo čelo.

Otvorila su se vrata.

Ljudi su nahrupili u zdanje slično hangaru.

Jacobi se činilo da će iskočiti iz kože.

“Što je to, dovraga?” povikao je. “Kamo su nestali ti jebeni gadovi?” Dessie nije rekla ništa.

“Bit će da su skrenuli na neku drugu cestu”, rekao je Jacob. “Neće proći kroz Haparandu. Taj kriminalac i huligan kojeg nazivaš bratićem gadno je pogriješio. Možda je u dosluhu s njima, možda nas je nasamario i naveo da sjedimo ovdje, kako bi nam mogli umaći...”

“Prestani”, rekla je tiho Dessie.

On je prema njoj uzdignuo prst prepun optužbe.

“Imaš i ti neke veze s time? Da čujem!”

“Jacobe, smiri se, ne znaš što govoriš...”

Jacob je okrenuo ključ i motor je uz kašljanje proradio.

“Što radiš?” upitala je Dessie. “Kamo ideš?”

“Više ne mogu ovdje čekati”, rekao je Jacob. “Totalno ću poludjeti, jebemu sve...”

“Čekaj malo”, rekla je Dessie. “Samo malo pričekaj. Crveni auto, vidim crveni auto. Čini mi se da je Volvo...”

Jacob je pogledao u retrovizor.

Približavao im se Volvov karavan, jedan od starih modela.

Unutra je bilo dvoje ljudi.

Plavokosi mladić i tamnokosa djevojka.

110. poglavlje

VOLVO JE POLAGANO PRILAZIO VELIKOME KRUŽNOM TOKU s onim silnim stablima u sredini.

Jacob se uključio u promet odmah iza njih.

Srce mu je udaralo tako snažno da gotovo nije čuo ništa oko sebe.

Dvojac u Volvu zaustavio se na kružnome toku, kao da oklijeva. Pred njima je polagano napredovala kolona koja je išla prema graničnome prijelazu.

“Shvatili su da ne mogu izići tim putem”, rekla je Dessie. “Barem ne u tom autu.”

Jacob je iz unutarnjeg džepa jakne izvadio lisice i zataknuo ih za remen hlača na leđima. Potom se nagnuo naprijed i iz futrole iznad gležnja izvukao *glock*.

Začuo je kako je Dessie zamalo kriknula.

“Jacobe, što to radiš...?”

U tom trenutku Volvo je naglo skrenuo iz kolone. Vozač se izvukao u lijevu stranu i provukao između jedne kamp-prikolice i malenog kombija s ćiriličnim natpisima.

Jacob je uspio pronaći prvu brzinu te je papučicu gasa pritisnuo do kraja. Već trenutak kasnije morao je naglo zakočiti, da izbjegne šleper koji je dopola bio ušao

u sustav kružnog toka.

“Jebemu sve! Izgubit ćemo ih!”

“Idu ravno”, uzviknula je Dessie, naginjući se kroz prozor. “Sada skreću desno! Na IKEA-inu su parkiralištu!”

Jacob je prošao kraj onog kamiona. Okrznuo je vrata jednog *Peugeota* i nasilu se ugurao na parkiralište dok je vozač oštećenog automobila iza njih bijesno trubio.

Na parkiralištu je vladao potpuni kaos. Automobili, autobusi i kamioni borili su se za prostor s kolicima iz samoposluge, dječjim kolicima i tisućama ljudi.

Jacob je zaustavio auto i izbezumljeno pogledao oko sebe.

“Kamo su dovraga nestali?”

“Čini mi se da su se uputili prema parkiralištu za autobuse”, rekla je Dessie, pokazujući rukom. “Ondje. *Eno ih!* Ono je Sylvia Rudolph!”

Otvorila je vrata i potrčala.

“Ne!” kriknuo je Jacob i pokušao autom poći za njom. Na putu mu se našla cijela obitelj: baka, mama, četvero djece i pas. A onda se iznenada pojavio vozač onog *Peugeota*, koji je bijesno lupao po vjetrobranskome staklu.

“*Jebes sve ovo!*” rekao je Jacob, pa uzeo pištolj, naglo otvorio vrata i pojurio prema autobusima.

111. poglavlje

BILI SU TO SYLVIA I MALCOLM RUDOLPH, U TO JE BIO POSVE UVJEREN.

Prepoznao je opušteno kretnje tog muškarca i ženinu gustu kosu.

Blizanci su žurno koračali parkiralištem, udaljavali se od njega. Ljudi koji su vidjeli da trči s pištoljem u ruci počeli su vikati i kriješati, bacati se što dalje od njega.

Dessie je jurila za njima, vidio ju je s mobitelom u ruci. Trčala je i utipkavala neki broj.

Sve troje nestali su između dviju zgrada.

Približivši se uglu, podignuo je ruku u kojoj je držao pištolj.

Nije bilo nikoga.

Projurio je prolazom i izišao na suprotnome kraju.

Četiri autobusa, s nužnicima i zavjesama. Čak i ako neko vozilo nije zaključano, ovdje se ne mogu sakriti.

Sa spremnim pištoljem u ruci, tiho je dotrčao do prvog autobusa.

Nigdje nikoga.

Drugi autobus.

Nigdje nikoga.

Treći...

“Baci pištolj!”

Glas je začuo iza leđa, ženski glas koji se silno trudio da bude miran i pribran. Naglo se okrenuo, već ciljajući.

Sylvia Rudolph ispred sebe je kao štit držala Dessie. Pod vratom joj je držala dugačak nož za meso, možda pravi mesarski nož.

Jacob je osjetio kako ga obuzima vrtoglavica. Još nekoliko trenutaka činilo mu se da ondje stoji Kimmy, da je nož pod njezinim grlom.

“Baci pištolj”, povikala je Sylvia Rudolph. “Odloži ga na tlo, jer će inače umrijeti ”

Dessie je lice bilo smrtno blijedo. U ruci je još držala mobitel.

Malcolm Rudolph stajao je desetak metara dalje, pomalo izbezumljen.

Jacob je stajao posve nepomično, i dalje podignute ruke i pištolja.

I u tom trenutku sve mu je postalo kristalno jasno.

Ubojica nije brat.

Ubojica je sestra, Sylvia. *La Seniorita*. Djevojka koja je u bračnoj postelji pronašla mrtve roditelje, ili koja ih je ubila svojim nedužnim rukama.

“Poslušaj me,” rekla je Sylvia, “ili ću joj prerezati vrat!”

Više nije uspijevala kontrolirati glas.

On je čvršće stisnuo držak pištolja. Instinktivno je zauzeo onaj dobro poznati stav koji je toliko puta uvježbavao tijekom obuke, još kod kuće, u Brooklynu.

Zatvorio je jedno oko i naciljao.

Preko nišana je vidio Sylvijin ledenohladni izraz lica kraj Dessienih užasnutih crta.

Pred njim je žena koja je ubila Kimmy, sada drži nož pod grlom njegove Dessie: drugi nož, ali ubojica je isti, ista suluda, izopačena okrutnost.

Puls mu se odjednom posve smirio.

“Baci pištolj!” zagrmjela je Sylvia. “Prerezat ću joj vrat! Baci ga!”

Toliko o svim onim pričama o umjetnosti i konceptualnoj kreaciji.

U konačnici je jednako očajnički željela spasiti vlastitu kožu, baš kao i svi ostali jadni psihopati.

Povukao je okidač, oprezan prigušeni škljocaj, jedva primjetan trzaj, i Dessie je ispustila mobitel i kriknula, vrištala je i vrištala, o, Bože, promašio je, zacijelo se pomaknula u posljednji trenutak, dobijesa sve, što je, jebemu, učinio?

112. poglavlje

Dessie je bila sva krvava i vrištala je, no krv nije bila njezina. Bila je to Sylvijina krv i komadići Sylvijina mozga koji su joj se razletjeli po licu i jakni. I Sylvia je potonula na tlo, ispustila nož, a Malcolm joj je bezglavo pritrčao.

Dessie se, posrćući, udaljila i naslonila na jedan od autobusa, a Jacob je s

uzdignutim pištoljem prišao Malcolmu.

“Na koljena, ruke iznad glave”, povikao je. Vikao je kako bi se čuo uz onu zvonjavu u ušima, no činilo se da ga Malcolm ne čuje. Mladić se spustio uz sestrino mrtvo tijelo i podignuo ga u naručje. Uz bolne jauke, ljuljao je sestrino tijelo, uopće ne primjećujući svijet oko sebe.

Jacob mu je prišao, i dalje ga držeći na nišanu. Jednom rukom izvukao je lisice i pokušao doprijeti do mladog muškarca.

“Malcolme Rudolphe, policija samo što nije stigla. Odloži tijelo i klekni, a ruke stavi za vrat...”

Jauci su se stišali. Mladićeva su se ramena spustila.

Sestrino tijelo položio je na asfalt.

Jacob je tek tada vidio da ju je pogodio točno među oči. Ulazna je rana bila široka i crvena, a razrogačene oči slijepo su piljile u nebo. Stražnji dio glave bio se potpuno razmrskao.

“Ubio si je”, rekao je Malcolm isprekidanim glasom, klečeći kraj tijela. Ruke su mu visjele uz tijelo, leđa bila pognuta kao u starca.

Jacob je otvorio lisice i nagnuo se da mu sveže ruke iza leđa.

Ni u jednom trenutku nije primijetio nož.

Munjevitim pokretom brat je ustao i oštrim nožem zamahnuo prema Jacobovu srcu. Jacob se instinktivno premjestio nekoliko centimetara u stranu. Nož mu je probio podstavu i punjenje tanke jakne, zahvatio kožu, tetive i mišić, režući žile i arterije i plućno tkivo.

Čuo je kako je netko kriknuo, neki ženski krik, osjećao toplu krv kako mu uz pulsiranje napušta tijelo i vidio kako se svijet počinje vrtjeti. Tada je odjeknuo hitac, još mu je dugo odjekivao u glavi, a muškarac koji je dotada stajao pred njim stropoštao se na tlo s rukama na trbuhu.

Netko ga je držao, oprezno ga spuštao na tlo, derao mu odjeću.

Dessie, njegova Dessie, ne, Kimmy, *njegova Kimmy*, naravno da je ona!

Njegova divna, voljena djevojčica, ipak ga nije napustila!

“Kimmy”, prošaptao je. “Znao sam da ćeš se vratiti.”

Epilog

Bay Ridge, Brooklyn, SAD

VJETAR JE DONOSIO MIRIS MORA I ISPUŠNIH PLINOVA s Leif Ericson Drivea. Lišće nad njegovom glavom zbog tog je vjetra šuštal, a žice električne mreže brujale.

Jacob je sjedio na trijemu pred svojom malenom kućom i gledao kako dječaci iz susjedstva igraju bejzbol na malenome travnjaku na suprotnoj strani ulice.

Vrućina se napokon smirila, za sobom ostavljajući prve naznake jeseni. Sunce više nije bilo tako visoko, a guste krošnje drveća na ulici su ostavljale sve dulje sjene.

Pluća su mu se oporavila. Bol u ruci više gotovo nije ni osjećao. Sada ga je svrbjela sama rana. Ponekad mu se činilo da je to još gore.

Pogledao je prema Shore Roadu. Taksija još nije bilo na vidiku.

Zlovoljno je potegnuo povez koji mu je pridržavao ruku.

Sljedeći tjedan može ga skinuti.

Rekli su mu da je zacijelo imao anđela čuvara.

U gradiću unutar Arktičkoga kruga u kojem su mu probodena pluća i zamalo odrezana ruka nije bilo bolnice, no na hitnoj u mjesnoj ambulanti na zamjeni je radio neki mađarski liječnik koji se bio specijalizirao za mikrokirurgiju. Mađar mu je zašio mišiće i krvne žile dok su mu u tijelo dodavali gotovo sve što su imali od zaliha krvne plazme. Izvukao se za dlaku.

Malcolm Rudolph nije bio takve sreće.

Jacobov hitac bez ciljanja mu je pogodio jetru. Iskrvario je u helikopteru hitne pomoći.

Kada se probudio i prisjetio što se dogodilo, Jacob se počeo pripremati za suočavanje sa švedskim pravosudnim sustavom.

Pretpostavljao je da će se izvući zbog same pucnjave, budući da je Gabriella cijeli događaj pratila preko Dessiena mobitela. Bilo je očito da je pucao tek u samoobrani.

S druge strane morat će objasniti što je radio sa službenim oružjem.

Euroljani su vrlo strogi u pogledu nedopuštenog nošenja vatrenog oružja.

Kada ga je u bolnici posjetio Mats Duvall, odmah je pomislio da može očekivati optužnicu.

No viši inspektor samo ga je izvijestio da nije moguće provesti preliminarnu istragu. Sve sumnje odbačene su zbog nedostatka dokaza. Tako to ide u ovakvim slučajevima, objasnio je kratko.

Švedani ipak nisu tako nefleksibilni kao što je mislio.

Pištalj su mu vratili kada je napuštao zemlju.

Andersonov mali na suprotnoj je strani ulice upisao čisti pogodak. Loptica se poput projektila odbila prema Johnsonovoj garaži (koja, dakako, više nije bila Johnsonova, nego je pripadala nekoj poljskoj obitelji, kako god da im je bilo prezime). Jacob je suspregnuta daha gledao kako loptica udara u zid od opeke, samo koji centimetar od prozora.

Nekoć je i on igrao bejzbol na tom istom travnjaku. Nebrojeno puta razbijao je prozore na Johnsonovoj garaži. I dalje je živio u kući u kojoj je odrastao, u kojoj mu je odrastao otac, u kojoj je odrasla Kimmy.

Možda bi ipak trebao skinuti tu prokletu krpu s vrata? Što mu se još uopće može dogoditi? Ruka mu valjda ipak neće otpasti, zar ne?

Taksi se polagano približio ulicom i zaustavio uz pločnik ispod trijema.

Jacob nije ustao kada je Lyndon Crebbs izišao sa stražnjeg sjedala, u ruci noseći ofucanu mornaričku torbu.

“Tu si znači, jednoruki razbojnice!” rekao je stari agent FBI-a.

Jacob se pomaknuo da nekadašnjem mentoru načini više mjesta na stubi.

“Kako je prošla operacija?” upitao je.

Lyndon Crebbs duboko je uzdahnuo i spustio se kraj njega.

“No, da, odsada će mi pimpek služiti isključivo za pišanje, ali čovjek mora biti zahvalan i na malim stvarima.”

Sjedili su jedan uz drugoga.

Dječaci na suprotnoj strani počeli su se oko nečega prepirati, pa je izbila i ne osobito žučna svađa, a zatim su se jedan po jedan pokupili kući.

“Što se dogodilo u Montecitu?” upitao je Jacob.

“Iza Palače pronašli su ostatke neke mlade žene”, odgovorio je Crebbs. “Nije bila duboko zakopana i ondje nije bila tako dugo. Četiri-pet godina, rekao je mrtvozornik

“Identificirali su je?”

“Još nisu, no vjerojatno se radi o nestaloj djevojci, Sandri Schulman.”

Još su neko vrijeme sjedili u tišini.

“Što je s ubojstvom staratelja?” upitao je Jacob. “I roditelja?”

Lyndon Crebbs samo je odmahnuo glavom.

“Slučajevi su još otvoreni. Pretpostavljam da će tako i ostati. Zanima te što sam doznao o Lucy?”

Jacob je pogledao prema Johnsonovoj garaži, garaži kuće u kojoj je odrasla Lucy Johnson.

“Ne baš sada.”

Lyndon Crebbs načas ga je pogledao.

“Kako je išlo s onom mladom damom, onom nazvanoj prema princezi?”

“Dovršit će doktorat”, rekao je Jacob. “Koliko mi se čini, napreduje dobro.”

“Nisam li ti to uvijek govorio? Uvijek su najbolje pametne. Gdje je na koncu završila?”

Jacob je osjetio kako mu se lice razvlači u širok osmijeh.

“Eno je, ondje dolje”, rekao je, zdravom rukom pokazujući prema Aveniji Narrows.

Otkako se doselila k njemu, Dessie je kupila samo jednu stvar: ženski bicikl sa sedam brzina i košarom na upravljaču. Sada se vozila 77. ulicom s košarom prepunom poriluka i druge zečje hrane. Ostavivši bicikl i košaru punu namirnica na prilaznoj stazi, prišla je stubama.

“Gospodin Crebbs? O vama sam čula toliko toga...”

Dessie i Jacobov mentor tada su se rukovali.

“Samo sranja, nadam se.”

Dessie se nasmiješila Jacobu.

“Što uopće možeš očekivati od tako romantičnog tipa?”